

UN221 1158

СБОРНИКЪ

901-82

insign

ДОГОВОРОВЪ РОССІИ СЪ КИТАЕМЪ.

1689—1881 rr.

изданіе министерства иностранныхъ дълъ.

САНКТПЕТЕРБУРГЪ.

типографія императорской академіи наукъ. Вас. Остр, 9 л., № 12.

1889.

(2779)

Вслѣдствіе совершеннаго истощенія всѣхъ предшествовавшихъ изданій договоровъ нашихъ съ Китаемъ, главные начальники пограничныхъ съ этою страною областей нашихъ стали обращаться въ послѣднее время въ Министерство Иностранныхъ Дѣлъ съ представленіями о новомъ изданіи означенныхъ договоровъ, въ справкахъ съ коими нерѣдко нуждаются наши пограничныя власти.

Принявъ на себя заботы по удовлетворенію этой насущной потребности, Азіятскій Департаментъ не могъ упустить изъ виду, что во всёхъ предшествовавшихъ изданіяхъ помѣщенъ былъ лишь русскій текстъ русско-китайскихъ договоровъ и что тексты китайскіе, манджурскіе и монгольскіе, не были ни разу изданы и потому оставались почти недоступными для спеціалистовъ, посвѣтившихъ себя изученію Китая.

Такимъ образомъ настоящее изданіе было предпринято съ цѣлію одновременно удовлетворить, какъ потребностямъ нашей пограничной администраціи и дипломатическаго представительства, такъ и справедливымъ вожделененіямъ спеціалистовъ, труды коихъ по изученію Китая должны все болѣе и болѣе интересовать русское общество въ виду постепеннаго развитія сношеній нашихъ съ этою страною.

КНИГА ИМЕЕТ

латинскій тексты договоровъ напечатаны съ ранящихся въ архивахъ Министерства Ино-

DBILLYCK	В перепл. един. соедин. №№ вып.	Таблиц	Kapt	Иллюстр.	Cayxeon.		
					W	439	_

странныхъ Дѣлъ, при чемъ въ русскомъ и латинскомъ текстахъ сохранена орфографія подлинниковъ.

Въ настоящій "Сборникъ" не вошли лишь договоры и акты, спеціально касающіеся разграниченія. Ими возможно пользоваться лишь при пособіи спеціальныхъ картъ разграниченія, каковыя не могли быть включены въ это изданіе.

Позднѣйшіе договоры, начиная съ Кульджинскаго, заключеннаго 25 іюля 1851 г., снабжены французскими переводами, съ цѣлію сдѣлать "Сборникъ" доступнымъ и для иностранцевъ.

Нерчинскій договоръ 27-го Августа 1689 года.

*) Божією милостію Великихъ Государей, Царей и Великихъ Князей Іоанна Алексѣевича, Петра Алексѣевича, всея Великія и Малыя и Бѣлыя Россіи Самодержцевъ и многихъ Государствъ и Земель Восточныхъ и Западныхъ и Сѣверныхъ отчичей и дѣдичей и **) Наслѣдниковъ и Государей и Обладателей, Ихъ Царского Величества великіе и полномочные послы Ближней Окольничей и Намѣстникъ Брянской, Федоръ Алексѣевичь Головинъ, Стольникъ и Намѣстникъ Елатомской, Іванъ Остафьевичь Власовъ, Діякъ Семенъ Корницкой, будучи на посольскихъ съѣздахъ

***) Sancti Sinarum Imperatoris mandato missi ad determinandos limites Magnates.

Som Go Tu Praetorianorum militum praefectus interioris palatii Palatinus, Imperii consiliarius etc.

Tum Que Cam interioris palatii palatinus, primi ordinis comes, Imperialis vexilli dominus, Imperatoris avunculus etc.

Lam Tan vnius etiam vexilli dominus Pam Tarcha item vnius vexilli dominus Sap so circa Sagalien Vla aliasque terras generalis exercituum praefectus

Ma La vnius vexilli praefectus

^{*)} Списокъ съ договору каковъ постановилъ бояринъ Өедоръ Алексѣевичь Головинъ Китайского Хана съ послы Сумгута совѣтникомъ съ товарыщи на съѣздѣ на рубѣже близъ Нерчинска 7197-го году. (Подлинный списокъ хранится въ Архивѣ Министерства Иностранныхъ Дѣлъ).

^{**)} Въ полномъ Собраніи Законовъ (Т. III стр. 31) въ текстѣ договора буквы и не находится.

^{***)} Въ договорномъ письмъ латинскимъ же языкомъ каково писалъ езунть отъ великихъ китайскихъ пословъ написано:

Святаго Хинскаго Імператора указомъ высланы на ограниченія рубежей вельможа Самгута надворныхъ войскъ начальникъ внутреннія палаты воевода Царства Сов'єтникъ.

Тумкемкамъ внутреннія полаты воєвода перваго чину Князь Императорскаго Знамени Господинъ и Імператорскій дядя.

Лямтамъ такожде одного Знамени Господинъ Памтарха, такожде одного Знамени Господинъ Сапсу около Сагалинъ Уля и прочихъ земель Генеральный войскъ начальникъ, Маля одного знамени начальникъ.

Вента стороннихъ судбища другой судья и протчіе Божією милостію великихъ Государей Царей и Великихъ

близъ Нерчинска великихъ азіацкихъ странъ повелителя монарха самовластнѣйшаго межъ премудрейшими вельможи богдойскими, закона управителя, дѣлъ общества народа Китайского хранителя и славы, настоящаго Богдойского и Ки-

Wen Ta exterorum tribunalis alter praeses et caeteri una cum missis.

Dei gratia magnorum dominatorum Tzarum Magnorumque Ducum Ioannis Alexiewicz, Petri Alexiewicz totius magnae ac parvae, nec non albae

Князей Іольна Алексвевича Петра Алексвевича всеа Великія и Малыя и Бълыя Россіи самодержцевъ и многихъ Государствъ и земель восточныхъ и западныхъ и съверныхъ отчичей и дъдичей и наслъдниковъ и Государей и обладателей съ великими и полномочными ихъ Царскаго Величества послы съ ближнимъ окольничимъ и намъстникомъ Брянскимъ Оедоромъ Алексвевичемъ Головинымъ, съ стольникомъ и намъстникомъ Елатомскимъ съ Іоаномъ Остафьевичемъ Власовымъ, съ дъякомъ Семеномъ Корницкимъ, году Камги 28 жаркаго змія нареченнаго 7 мъсяца дня 24-го близъ города Нипковъ (Нерчинска) совокуплены тако.

1

Рачка реченная Горбица которые раки Черная по татарски Урумъ нареченны близъ приналежить и въ раку Сагалинъ Уля (Амуръ) впадаетъ, рубежъ между обоими Государствы постановить. Такожде отъ вершины Опоки или горы каменныя, которая лежить надъ устьемъ нареченные раки Горбицы, и по вершинахъ тоя горы даже до моря обоихъ Государствъ державу тако предёлить, яко всёмъ рёкамъ малымъ и великимъ, которыя съ полудневыя стороны тоя раки въ раку Сагалинъ Уля (Амуръ) впадають, быти подъ Государствомъ Синискаго владанія; такожде всамъ землямъ и рѣкамъ, которые съ другой стороны тоя горы на полнощь идутъ, подъ Россійскимъ Государствомъ во владении быть, обаче тако яко всёмъ впадающимъ въ море рекамъ и землямъ, которые суть въ средине промежду реки Уди и протягненымъ горъ вместо рубежей означенныхъ ныне неразграниченнымъ оставати. О сихъ же после по возвращении пословъ всикаго въ Царства свои подлинно разсудивъ и явленно познавъ, или листами или чрезъ посланцовъ ограничено будетъ. Такожде ръка речениая Аргунь, которая такожде впредь реченную ръку Сагалинъ (Амуръ) Уля впадаеть, рубежь постановить тако, что всёмь землямь, которые суть съ полудневые стороны, къ Синійскому владенію приналежати; такожде всёмъ, которые суть съ полунощные стороны реченной реки въ устью речин реченныя Мерерки построенные суть, на сторону полунощную превесенныя будуть. Острогъ или крепость на мёстё нареченномъ Якса (Албазинъ) отъ русскихъ построенной до основанія разоренъ будеть, и всё тамо живущіе Россійскаго Государства поданные со всёми своими коего ни есть припасу вещи въ землю Россійскаго Государства переведены будуть, и за сіе разграниченные рубежи для какіе ни есть вины обоихъ Государствъ промышленные люди преходить будуть; аще же единъ или два подлаго чина люди за поставленные сія рубежи для промысловъ или для разбоевъ бродити будутъ, въ тотъ часъ въ желёза окованные отведены будутъ къ начальникомъ обоихъ Государствъ тъхъ земель. Аще же десять или пятнадцать вивсто собрався и вооруживъ или промышлять стануть, или другаго Государства людей убивать или грабить, о сихъ отнесено будеть къ Государемъ обоихъ Государствъ, и вси въ томъ виноватые головною казнію казнены будуть, а войны того ради не всчинать.

Что ни дѣлалося прежде, вѣчнымъ забвеніемъ успоконтся отъ сего дни, въ которомъ между обоими Государствы сей вѣчный миръ совѣстію подтвержденъ будеть, ни единаго впредь бѣглецы изъ одного въ другое Государство приняты будутъ, но окованы въ тотъ часъ отведены будутъ, ниже войны для какихъ ни есть преступокъ такихъ людей всчинать, ниже крови проливать для ради нынѣ утвержденные любви и постановленія вѣчнаго; коего ни есть чину люди грамоты проѣзжіе съ собою носяще свободно вступати будутъ въ Царство обоихъ Государствъ, и тамо продавать и покупать будутъ, что кому надобно заемнымъ торгомъ.

По будущимъ между обоихъ Государствъ вельможами съёздахъ и разобравъ всё о рубсжахъ статьи обоихъ Государствъ и миръ установивъ и вёчную пріязнь сотворивъ, аще сіе призначенные статьи совершенно соблюдены будутъ, ни единаго свыше того заблужденія мёсто будетъ.

Супротивъ сихъ договорами великихъ пословъ постановленныхъ о рубежахъ обоихъ Государствъ стать, аще его Богдыханову Высочеству угодно будетъ постановити на рубежахъ какіе признаки, и на нихъ написать сіи статьи то поставляется на произволеніе Богдыханова Высочества.

И таковожъ письмо и на Манзюцкомъ языкѣ сказали сзуиты, что написано слово въ слово таковожъ, каково написано и на латинскомъ языкѣ; а подлинно ль то письмо на Манзюцкомъ языкѣ написано равно съ письмомъ латинскаго языка, и того великимъ и полномочнымъ посломъ вѣдать не почему, потому что въ Даурскихъ острогахъ и толмача манзюцкаго языка, не токмо переводчика, не сыскано.

По листамъ скрѣпа секретаря Өедора Протопонова.

(Переводъ этотъ приложенъ къ подлинному списку.)

тайского Бугдыханова Высочества съ великими послы Самгута, Надворныхъ войскъ съ начальникомъ и внутреннія полаты съ воеводою Царства совѣтникомъ, да съ Тумке-Камомъ*)внутренніяжъ полаты съ воеводою первого чину Княземъ и Ханского Знамени съ Господиномъ и ханскимъ дядею Іламтомъ, одногожъ знамени Господиномъ и протчими постановили и сими договорными статьями утвердили:

ac terrarum Orientalium, Occidentalium ac Septemtrionalium, Prognatorum Haeredum, ac Successorum, dominatorum ac possessorum

Magnis ac plenipotentibus Suae Tzareae Majortatia Lagatia Progrima Obelnitia ac legitenente

Russiae Monarcharum, multorumque dominiorum

Magnis ac plenipotentibus Suae Tzareae Majestatis Legatis Proximo Okolnitio ac locitenente Branski Theodoro Alexiewicz Golovin dapifero ac locitenente Iélatomski, Ioanne Eustahievicz Wlasoph Cancellario Simeone Cornitski

Anno Cam Hi 28⁻⁰ crocei serpentis dicto 7^{-a0} Lunae die 24 prope oppidum Nipchou congregati tum ad coercendam et reprimendam insolentiam eorum inferioris notae venatorum hominum, qui extra proprios limites, sive venabundi, sive se mutuo occidentes, sive depraedantes, sive perturbationes aut tumultus quoscumque commoventes pro suo arbitrio excurrunt, tum ad limites inter utrumque Imperium Sinicum videlicet et Ruthenicum claré ac perspicué determinandos ac constituendos, tum denique ad pacem perpetuam stabiliendam aeternumque foedus percutiendum, sequentia puncta ex mutuo consensu statuimus ac determinavimus.

1.

Рѣка, имянемъ Горбица, которая впадаетъ, идучи въ низъ, въ рѣку Шилку, съ лѣвые стороны, близъ рѣки Черной, рубѣжъ между обоими Государствы постановить; такожде отъ вершины тоя рѣки каменными горами, которые начинаются отъ той вершины рѣки и по самымъ тѣхъ горъ вершинамъ, даже до моря протягненными **) обоихъ Государствъ державу тако раздѣлить, яко всѣмъ рѣкамъ малымъ или великимъ, которые съ полудневные стороны съ ихъ горъ впадаютъ въ рѣку Амуръ, быти подъ владѣніемъ Хинского Государства; такожде всѣмъ рѣкамъ, которые съ

1.

Rivulus nomine Kerbichi, qui rivo Chorna Tartaricé Vrum dicto proximus adjacet et fluvium Sagalien Vla influit, limites inter utrumque Imperium constituet. Item a vertice rupis seu montis lapidei, qui est supra dicti rivuli Kerbichi fontem et originem et per ipsa huius montis cacumina usque ad mare, utriusque Imperii ditionem ita dividet, ut omnes terrae et fluvii sive parvi sive magni qui a meridionali huius montis parte in fluvium Sagalien Vla influunt sint sub Imperii Sinici dominio, omnes terrae vero et omnes rivi qui ex altera montis parte ad Borealem plagam vergunt

^{*)} Въ полномъ Соб. Свода Законовъ напечатано вмъсто да съ Тумке Камомъ — Дастумке Камомъ,

^{**)} Въ полномъ Соб. Св. Зак. «протягненных»,

другія стороны тіхь горь идуть, тімь быти подъ державою Царского Величества Россійского Государства, прочієжь ріки, которые лежать въ средине межъ рѣкою Удью подъ Россійского Государства владініємь и межь ограниченными горами, которые содержатца близъ Амура владенія Хинского Государства и впадають въ море и всякій земли посреди сущій межъ тою вышеномянутою рекою Удью и межъ горами, которые до границы надлежать, не ограничены нынв да пребывають, понеже на оны земли заграничение великїе и полномочные послы, не им'єюще указу Царского Величества, отлагаютъ неограничены до иного благополучного времени, въ которомъ при возвращении съ обоихъ сторонъ пословъ Царское Величество изволить и Бугдыханово Высочество похочеть о томъ обослатися послы или посланники любительными пересылки, и тогда или чрезъ грамоты или чрезъ пословъ тые назначенные неограниченные земли покойными и пристойными случаи успокоити и разграничить могутъ.

2.

Такожде рѣка реченная Аргунъ, которая въ рѣку Амуръ впадаетъ, границу постановить тако яко всемъ землямъ, которые суть стороны лѣвые идучи тою рѣкою до самыхъ вершинъ подъ владѣпемъ Хинского Хана да содержутца, правая сторона такожде всѣ земли да содержатца въ сторонѣ Царского Величества Россійского Государства и всѣ строеніе съ полудневые стороны той рѣки Аргуни снесть на другую сторону тояжъ рѣки.

sub Ruthenici Imperii dominio remaneant ita tamen, ut quicunque fluvii in mare influunt et quaecumque terrae sunt intermediae inter fluvium Vdi et seriem montium pro limitibus designatam prointerim indeterminatae relinquantur. De his autem post uniuscuiusque Imperii legatorum in proprium regnum reditum rité examinatis et clare cognitis vel per legatos vel per litteras postea determinabitur. Item fluvius nomine Ergon qui etiam supra dictum fluvium Sagalien Vla influit, limites ita constituet, ut omnes terrae quae sunt ex parte meridionali ad Sinicum, quae vero sunt ex parte boreali, ad Ruthenicum Imperium pertineant: et omnes aedes quae ex parte dicti fluminis meridionali in faucibus fluvii nomine Meyrelke extructae sunt ad littus boreale transferentur.

2.

Arx seu fortalitia in loco nomine Yagsa a Russis extructa funditus eruetur ac destructur. Omnesque illam incolentes Rutheni Imperii subditi cum omnibus suis cuiuscumque generis rebus in Russi Imperii terras deducentur.

Atque extra hos limites determinatos nullam ob causam utriusque Imperii venatores transibunt.

Quod si unus aut duo inferioris notae homines extra hos statutos limites vel venabundi, vel latrocinaturi divagabuntur, statim in vincula coniecti ad illarum terrarum constitutos in utroque Imperio Praefectos deducentur, qui cognitam illorum culpam debitâ poenâ mulctabunt: Si vero ad decem aut quindecim simul congregati et armis instructi, aut venabuntur, aut alterius Imperii homines occident, aut depraedabuntur de hoc ad uni-

3.

Городъ Албазинъ, которой построенъ быль съ стороны Царского Величества, разорить до основанія и тамо пребывающіе люди со всеми при нихъ будущими воинскими и иными припасы да изведены будутъ въ сторону Царского Величества и нималого убытку или какихъ малыхъ вещей отъ нихъ тамо оставлено будетъ.

4.

Бѣглецы, которые до сего мирного постановленїя какъ съ стороны Царского Величества, такъ и съ стороны Бугдыханова Высочества были: и тёмъ перебещикамъ быть въ обоихъ сторонахъ безрозмѣнно; а которые послѣ сего постановленного миру переб'єгати будуть и такихь б'єглецовь безвсякаго умедленія отсылати съ обоихъ сторонъ беззамедленія къ пограничнымъ воеводамъ.

5.

Какимъ либо ниесть людемъ съ профажими грамотами изъ обоихъ сторонъ для нынёшніе начатые дружбы для своихъ дёль въ обоихъ сторонахъ прівзжати и отъвзжати до обоихъ Государствъ добровольно и покупать и продавать что имъ надобно да повельно будетъ.

6.

Прежде будущіе какіе ниесть ссоры межъ порубъжными жители до сего постановленного миру были для каких в промыслов в обоих в Государствъ промышленные люди преходити будутъ и разбои или убивство учинять, и такихъ людей поимавъ minatae conditiones rité observabuntur, nullus присылати въ тѣ стороны, изъ которыхъ они бу- erit amplius perturbationi locus.

uscuiusque Imperii Imperatores referetur, omnesque huius criminis rei capitali poenâ mulctabuntur, nec bellum propter quoscumque particularium hominum excessus suscitabitur, aut sanguinis effusio procurabitur.

3.

Quaecumque prius acta sunt, cuiuscumque generis sint, aeternâ oblivione sopiantur. Ab eo die quo inter utrumque Imperium haec aeterna pax iurata fuerit, nulli in posterum ex altero Imperio transfugae in alterum Imperium admittentur: sed in vincula coniecti statim reducentur.

4.

Quicumque veró Rutheni Imperii subditi in Sinico et quicumque Sinici Imperii in Ruthenico nunc sunt, in eodem statu relinquantur.

5.

Propter nunc contractam amicitiam atque aeternum foedus stabilitum, cuiuscumque generis homines litteras patentes iteneris sui afferentes, licité accedent ad regna utriusque dominii, ibique vendent et ement quaecumque ipsis videbuntur necessaria mutuo commercio.

6.

Concilio inter utriusque Imperii legatos celebrato, et omnibus utriusque Regni limitum contentionibus diremptis, paceque stabilità, et aeterno amicitiae foedere percusso, si hae omnes deterдуть въ порубёжные городы къ воеводамъ, а имъ за то чинить казнь жестокую; будеть же соединясь многолюдствомъ и учинять такое *) вышенисанное воровство, и такихъ своевольниковъ, переловя, отсылать къ порубёжнымъ воеводамъ, а имъ за то чинить смертная казпь; а войны и кровопролитія съ обоихъ сторонъ для такихъ притчинъ и за самые пограничныхъ людей преступки не всчинать, а о такихъ ссорахъ писать изъ которые стороны то воровство будеть обоихъ сторонъ къ Государемъ и розрывати тё ссоры любительными посольскими пересылки.

Противу сихъ постановленныхъ о границѣ посольскими договоры статей, естли похочетъ Бугдыханово Высочество поставить отъ себя при границахъ для памяти какїе признаки, и подписать на нихъ сїй статьи, и то отдаемъ мы на волю Бугдыханова Высочества. Данъ при границахъ Царского Величества въ Даурской землѣ лѣта 7197-го Августа 27-го дня.

Таковожъ письмо руки Андрея Бѣлобоцкого написано и на латинскомъ языкѣ.

Скрѣпа по листамъ секретаря Оедора Протопопова.

Съ подлинною копїєю читаль переводчикь Оома Розановъ.

Ex utraque parte hujus foederis conditiones scripto mandabuntur, duplexque exemplar huic conforme sigillo munitum sibi invicem tradent magni utriusque Imperii legati.

Demum et iuxta hoc idem exemplar eaedem conditiones Sinico Ruthenico et latino idiomate lapidibus incidentur, qui lapides in utriusque Imperii limitibus in perpetuum ac aeternum monumentum erigentur.

Datum apud Nipchou anno Cam Hi 28⁻⁰ 7^{-ae} Lunae die 24.

^{*)} Въ полномъ Собр. Св. Законовъ акакоеп.

Маньчжурскій тексть Нерчинскаго договора 27-го августа 1689 года.

المفيدين عهدوسروي رسين ديمير في ممتدهم وير مسميسهر الوق مناه معمد معمد المعمد المسلم على مريد مسمحلان دامل مي مناهه معلى المريد المريد المريد المريد المريد المريد مناهه معلى المريد ال ربهای ملوس پرکس میک میدوریکی جویکری میروس محدیده عمیری میوی ملوس مدیر، مجتربی راین بجیری جیری به ایمنیو ایمن بهدار معدر في مهور هوسيدرون مدروني مستورا عوالانون والمعدد الملكم المعلى مولال المولال المول المولكي かり、 からかっている。 からからいっている。 からからいっている。 からからいっている。 からからいっている。 からからいっている。 からからいっている。 からからいっている。 からがっている。 المامر معرا فيما ، فعساد المامية معرا فيرا المهدا عدمون معمر في محمد ، المعرون ومعرون المعرون وعدم المعرون الم しまれあう あるべつ 3000

من ما من المن من المعمر المعم 是出于西北

たのうですべい かれているとしているかっとう のでんじていた コロスト かれのだ のから つがらのです المناهد المحديد المحدي

الله عالم المول ما الموري عوري عدما المدال ا بلق عهام وولان بالميار عيهسهم بالمياريدا بالمياري المسام المسام المارية المارية المسام المسام المارية الماري في مرهم المراجم في المسرى المصابي مدها الم كذار عليه دويد كوي بكيد المنظر المنظر كويل الميره ومريك ولاكلين المان おれて でのか ではれ かっているれずの とのだ。

الله عليه موتوه وهيد دين في حقوا فيمور و هوسيد منه في المرتسل الله فيمور عل مرحم بمعور ، يكييور بمعمر وعور وعور عن مرحم عور عور وعور ، يكيور قا لا ، عليد المد وهد المباد المباد والماد والماد والماد في المباد ATT COLD OF OF SECTIONS OF STATES OF STATES TONE OF STATES TONE OF STATES AND TONE مفيحها ميدوهوم، موسيرم مرض م عييرين ، يوه موهم مرياي سيهها مهدا עלקל וארני ולינסטריטי איזט נטוים יפנין סטנטויט זיטייטיין איניטיין مرامي، هي سيري المراجل من المراجل من المواجلة ال عنق هم من من من الله عنها الله عنها الله المنها الله عنها الله عنه معالين مرام ديده بين بين مي ير ، عيمير عميمير عهد المر ميورده

> Печать Амурскаго цэянъ цзюня.

باعثر مكتل بملال باعدل"

Буринскій трактать 20 Августа 1727 г.

*) Россійского Імперія чрезвычайной посланникъ и полномочной Министръ Штатской дѣйствителной совѣтникъ Ільлирійской графъ Сава Владиславичь.

Срединного Імперія съ сов'єтникомъ и генераломъ, правителемъ государьственнымъ, Ханскимъ зятемъ Цыренъ Ваномъ.

Надъ стольниками началникомъ съ Дарїамбою Бесыгою.

Военного приказу съ Асханемою **) Туле-шинымъ.

Согласилися обоихъ Імперій о разграниченье земли, и границу утвердили.

Съ сѣверной стороны на рѣчкѣ Кяхтѣ караулное строенте Росстиского Імперія, съ полуденной стороны на сопкѣ Орогойтѣ караулной знакъ Срединного Імперія. ***) Russici Imperii Extraordinarius Ablegatus, et Plenipotentiarius Minister, Actualis Status Consiliarius, Illiiricus Comes Sabba Vladislavich, et

Sinensis Imperii Consiliarius, ac Generalis Dominii Director Haneus Gener Cziren Van,

Primarius inter Cubicularios Doriambà Besiiga, ac Bellici Tribunalis Ashanamà (Secundarius Praeses) Tulescin, insimul convenerunt in disterminatione utriusque Imperii Terrarum, Limitesque stabiliverunt: videlicèt.

Ex parte septentrionali in Rivulo Kjahta vigiliarum aedes Russorum Imperii, ex parte autèm meridianâ in Colle Orogoitù excubiale signum Sinarum Imperii;

Inter has vigilias et signum terra dividenda est per medium, et in medio primum signum dis-

^{*)} По хранящемуся въ Архивѣ Министерства Иностранныхъ Дѣлъ списку, при коемъ приложены переводъ съ Манджурского и Монгольского языковъ, датинскій текстъ и копія съ Монгольского текста трактата, скрѣпленные переводчикомъ Розановымъ и Секретаремъ Посольства Иваномъ Глазуновымъ. Ореографія списка отдичается отъ ореографія Полного Собранія Свода Законовъ.

^{**)} Въ Полномъ Собраніи Свод. Законовъ Асхальемою.

^{***)} Таковъ данъ на латинскомъ азыкъ съ Россійской стороны въ Китайскую сторону, (приписка къ латипскому тексту, хранящемуся въ Архивъ Министерства Иностранныхъ Дълъ).

Между тёми карауломь и маякомъ землю раздёлить нополамъ. Насрединё первой знакъ разграниченья поставить. И тутъ имёетъ обоихъ странъ пограничное купечество быть.

Оттуды въ обѣ *) стороны для учиненїя границы Коммисаровъ послать.

Починая на лівую сторону новерху сопки Бургутейской крайней къ полудню, и по хрепту до караула Керанского.

Съ Керанского караула Чиктай Арахудара до Ара хадаинъ усу противъ тѣхъ четырехъ карауловъ и маяковъ прямо неболшая частъ рѣки Чикою граница да будетъ.

Отъ Ара хадаинъ усу до Убуръ хадаинъ усу до караулу и маяку.

Отъ Убуръ хаданнъ усу до Цаганъ ола **) Мунгалскихъ карауловъ и маяковъ Россійского Імперія подданныхъ людей владѣнье. И Срединного Імперія Мунгалскіе караулы и знаки, земли всѣ какъ здѣсь раздѣлили на Кяхтѣ, такимъ образомъ промежъ ими пустую землю равномѣрно раздѣлить.

Ежели Россійскихъ подданныхъ людей владѣнья въ близости накіе сопки, хрепты и рѣки есть, тѣ сопки, хрепты и рѣки за границу причесть.

Ежели близъ Мунгалскихъ карауловъ и маяковъ какїе сопки, хрепты, и рѣки есть и оные такожъ за границу причесть.

А гдѣ сопокъ, хрептовъ, и рѣкъ нѣтъ, а прилегли степи, посредипѣ равномѣрно раздѣлить, знаки поставить и за границу причесть.

Отъ Цаганъ ола ***) отъ караулного маяку до Аргуни рѣки до берегу караулы и маяки Мунгалские по за карауломъ и маякомъ, въ близости, которые люди поѣдутъ согласясь знаки поставятъ и за границу причесть.

terminationis ponere; ibique debet esse Limitaneum Commercium utriusque partis:

Illac in utramque partem ad constituendos Limites Commissarii mittendi incipiendo à parte Laevâ è vertice Collis Burgutaei extremi ad meridiem, et pèr crepidinem montium usquè ad Vigilias Keranenses.

E Vigiliis Keranensibus Ciktai Arà-hudarà, usque ad Arà-hadain Usù versus illas quatuor Vigilias et Signa recta Lineâ non magna pars iuxtà fluvium Cikoja debet esse Limes:

Ab Arà-hadain usù usque ad Ubur hadain usù ad Vigilias, et ad Signum.

Ab Ubur hadain Usù usque ad Czagan Ola, Mungalas excubias, et Signa terrae omnes vacuae intermediae inter possessiones subditorum Russici Imperii, et inter Vigilias, et Signa Sinensis Imperii aequanimiter dividantur inter se eo modo, quo divisae sunt illae hic in Kjahta.

Si fuerint propè subiectos Russicae Dominationis Colles, crepidines, aut fluvii prò Limite accipiendi sunt;

Si è conversò propè Mungalas excubias Colles fuerint, Crepidines, aut fluvii, hi pari modo prò Limite accipiendi:

Ubi verò Colles non sunt, Crepinines, aut fluvii, sed Deserta contigerint, haec per medium dividenda, ibi Signa ponenda, proque Limite censenda sunt:

A zagan Ola Vigiliarum Signo usque ad Arguni fluvii ripam Vigiliae, et Signa Mungala sunt, propè has Vigilias, et Signa homines, qui mittuntur inter se convenientes signa ponant, et prò Limite habeant.

A parte verò dexterà incipiendo è primo Signo posito inter Kjahta et Orogoitù Limites sunto per Orogoit ola, Tiimen Kudzuin, Biciktù Hos-

^{*)} Въ Полномъ Соб. Св. Зак. объи.

^{**)} Въ Пол. Соб. Св. Зак. Цагакъ Осса.

^{***)} Пол. Соб. Св. Зак. Цагакъ Осса.

Въ правую сторону починая отъ первого знаку, которой между Кяхтою и Орогойту граница да будетъ чрезъ Орогойтъ ола, Тыменъ кудзуйнъ *), Бичикту хошегу, Булесогу оло, Куку челотуйнъ, Хонгоръ обо, Япхоръ ола, Богосунъ ама, Гундзанъ ола, Хутурайту ола **), Кукунъ наругу, Бугуту дабага, Удынъ дзойнъ норугу, Дошиту дабага, Кысыныкту дабага, Гурби дабага, Нукуту дабага Ергикъ таргакъ тайга ***), Торосъ дабага, Кышзе меде, Хонинъ дабага ****), Кемъ кемчикъ бомъ, Шабина дабага.

По вершина тахъ хрептовъ держатся и по средина раздалить и за границу причесть. Между ими ноперетъкакие хрепты, и раки прилегли, хрепты и раки пополамъ пересачь и равномарно раздалить.

По всему вышенисанному разграниченью отъ Шабина дабага до Аргуни сѣверная сторона Россійскому Імперію да будеть. А полуденная сторона Срединному Імперію да будетъ.

Земли, рѣки, и знаки имянно написать въ ландкарту ввѣсти, и писмами обоихъ Імперїй посланные люди межъ себя размѣнятца, и привесть къ своимъ началникомъ.

Между утвержденіемъ границы обоихъ Імнерій, ежели вновь малые незнающіе люди воровски закочевали и внутри юрты поставили, буде такіе есть, подлинно розыскать, всякъ въ свою сторону да переведетъ.

Обоихъ Імперій люди, которые кочевьями помѣшались, буде такіе есть, праведно и нодлинно разсмотритъ, каждой къ себѣ своихъ впутрь да разберетъ и установитъ, чтобъ граница равномѣрно чиста была.

Урянхи въ которую сторону платятъ по пяти соболей ясаку, въ той сторонѣ да останутца, и впредъ да платятъ.

cegù, Bulesotù olo, Kukù Celotuin, Hongor obò, Janhor ola, Bugosun Ama, Gundzan ola, Hutù gaitù ola, Kukun Narugù, Bugutù Dabagà, Udiin Dzoin Norugù, Doscitù Dabagà, Kiisiiniktu Dabagà, Gurbì Dabagà, Nukutù Dabagà, Ergik Targak Taigà, Toros Dabagà, Kiinze Mede, Honin Dabagà, Kem Kemcik Bom, Sciabinà Dabagà.

Per Cacumina eorundem crepidinum pergendo per medium dividere, proque Limite accipere; intèr illa autem si quae crepidines, aut fluvii interiaceant, crepidines, et fluvios per medium secare, aequanimiterque dividere.

Juxtà supradictam finium disterminationem a Sciabinà Dabagà ad Argunum usque borealis pars Russici Imperii sit, meridionalis verò pars sit Sinensis Imperii.

Terrae, fluyii, Signaque nominatim describantur, in mappam delineantur, sibique utriusque Imperii Missi homines ad invicèm tradant exemplaria ad proprios Principales aferenda.

In firmandis Limitibus utriusque Imperii si recentèr infimae conditionis inscii homines furtim stationes suas acceperint, intusque tabernacula sua posuerint, exquirendi sunt, si reverà eiusmodi homines reperiantur tuncque suos quisque ad propria reducat.

Utriusque Imperii homines, qui promiscuo stationibus commixti sunt (quandoquidem eiusmodi reperiantur) aequè certèque advertere: quisque ad se proprios reducat, eficiatque ût finis aequanimiter mundus remaneat.

Urjanhi in parte, in quâ solvunt vectigal quinarum sobellarum, permaneant, in posterumque solvant: Ab Urjanhis verò, qui pendebant utrique parti sobellam, à die, quâ Limes constitutus fue-

^{*)} Въ Пол. Соб. Св. Зак. Кудзуикъ.

^{**)} Въ Пол. Соб. Св. Зак. Хутурокту.

^{***)} Въ Пол. Соб. Св. Зак. Тарганъ.

^{****)} Въ Пол. Соб. Св. Зак. Кынзе Медхонинъ Дабага.

А которые Урянхи платили въ обѣ стороны по соболю, съ которого дни граница установитца, впредь неспрашивать вѣчно. И тако договорясь утвердили.

Проектъ последней данной отъ посла Россійского въ Пекине Марта 21-го дня, а по луне втораго месяца сего году, состоявшейся въ десяти пунктахъ, а пограничный одиннатцатый пунктъ. Все что въ десяти пунктахъ написано, о томъ въ Пекине соглашенось и къ темъ десяти пунктомъ и сей пограничной договоръ вънесетца, и въ Пекине иметъ быть закреплено и печатью утвержено, и сюды для разменена привесть. И тогда полной договоръ въ одиннатцати пунктахъ состоявшейся силу свою иметъ можетъ.

Сей договоръ отъ обоихъ странъ закрѣпленъ руками, и размѣнялись при рѣчкѣ Бурѣ лѣта госнодня 1727-го Августа мѣсяца 20-го дня.

Подъ подлиннымъ при размѣненїи подписано тако.

Печать. Графъ Сава Владиславичь.

Секретарь Посолства Іванъ Глазуновъ.

Съ конією читаль переводчикь Оома Роза-

A которые Урянхи платили въ объ стороны rit, in perpetuum non requirere: Sicque conventi соболю, съ которого дни граница установитца, sunt, et constituerunt.

Proiecti postremi dati a Legato Russorum Pekini die 21 Martii, Sinicè autèm Lunâ secunda huius anni, consistentis in decem punctis (ommisso undecimo puncto Limitum) quidquid in eisdem decem punctis scriptum, conventum est Pekini; ad eadem decem puncta haec quoque de limitibus constitutis inseratur, omneque Pekini firmandum erit, sigilloque muniendum, hùc postmodùm remittendum ad invicèm permuttandum; et tunc plena conventio in undecim punctis consistens vim suam habere potest.

Istam conventionem ex utraque parte propria manu subscriptam sibi invicem tradiderunt apud rivulum Burram anno Domini 1727 die 20 Augusti.

Маньчжурскій текстъ Буринскаго договора 20-го августа 1727 года.

عفيداهي هيمر ، سدمريك المريدي المريديم المارديمير مرسير عفيم رويمير مس وحديث عد موريد معدم المعرا المعرام على م مور معدمون 五人 五十一 てってい まかり ふうべちのっていのよう おおづか のかの のかのでっていっ عدد من من منوعي بين عيوس من عيد مند عيد مند م مان ما ماسان محمد عمل على عد محمد حمد عمل عمل الم うから なの 大がり、 つてい かられて かかか まると かり きょうし عصير ميسير ، المسل ميوم المعلاقين معمم ولا ما مول ستدر، دورا ولاور د دبته ربته ول ممشهمونه درسته 重和多等重是出世多岁。 まのいまできるようであるいまでいっているとれている

عفيدتون فيمر ، يوسي ميمور ، روي كار دور ردفيق ودرك بوغوم وي دينقو ، رافيد موه ميدهد دين موهده، رديستوه، ميسهدوه، لما ديم لافيده دين المار على على المار ها المار المارد مق المنظير مصمور معيدور الم عهدالم الله المنظير الما المنظير المعمر م علامير المتلود عطريهم عنصسر، كايتريهم عنصسر، كالمدهد عنصسر، يفريهم عنصسر كرير مدسير عربيل، عويموا عنصسيل، ميل تهار عورا عنصسل، على بهريم عنصسل، بل الله مي مدرستي المعلقي الى عدرستين ريد المنظري ويدر وهري مرين على مور المار المرا مسل مريل مريل مريل مريل مريل مريل المرفيا المراج ا مريق عيم ، وهه معلى عيل هيك هي عميل من من منه منه منه المسلام الموالم الموال الموال المالية والمالية والمالية والمالية والمالية المالية المالية والمالية الموالة المالية الم عاليات الله المار المارد 新年生生了一个 المنزل مي ميدي المر مرسيل مديل موسي موسي مرسيل مرسيل مي منيل مومون 10000 1 1 97 mg so et o g o go o detto, 10 00 biggs 100

من عور من المعلى المعلى من على من المعلى المعلى من المعلى من المعلى المعلى المعلى من المعلى ا

سحملته مدسرتردم عفهم ردامه حس عهرم بنو بينس، مدميه، عمسال عمد مها عبال على مها من ما من من المراج دولاستراجيز جدد المخارية المقاعر المرابعة المعرب، ودهيها المرابعة

مرا عامية عين بيور مي مين المير عامية عين عيامية. الموسي ويسير و المسير و المير و الموسير والمير وا

נישיק ז בע שבענים בנינים כ בנונים שלעישונים נישיק ז בע שבענים ביעות ז ...
בעניבים פ ביעות ז ...

علسه عواداهم عموس في سويمر "

Монгольскій тексть Буринскаго договора 20-го августа 1727 года.

שבוקיקס פרבם 6 מיבוחבת כל יבפטת זי יון מובוחבת כל נולי יבפטת ז גען מבנה מבווברבולם שינ הייניושם ניסבים פבצים פ בען ל נוגבוצ קבעליות ניסצים פרע פ נגע שם צון נוסציםות לם יסבטון מן פגבמן פ נוובעובע כן פוצייריבל. אבין פונין פונין פי יסבייסמים אוייבן איניל ל פוצייבלי عورفي هي مدين مدني جديد مديد معودديتسر ، حورفيدي مدني مدي ال مهستسدر مودوري، جدور אם טיבנים שיניאן בען אבלעלמשן פ טיבום פיווים לי שעליבן טבנים שיניאל בען פשוחשם מועבנויט בישונים כ שבונים. دينوا علايهن عروبريع. ديم لا يعلم عيونه ويكنوفين عسويه و فديمين ويد ريكم و ميكسم في פרבקיילי וגדין פי מודינונים בבולוני. בהולוני. בוצים נולים לו בוצים מולי בין ברולים בוצים المستمر م عصر الم عميد له المالية الما سدی مسل مرا سواد عدور مسل مرا سواد و مسسوس مرا موصر ا کو وسدگیر

שבוציקט פרציק ב שקישות בר בער שבן בתוחן בן שביבים ען נורמין בעני מסקביר שם שביבינים. נונים בנורים בר

عميرت سيهم فالم بسرياء عندسا م مصير و سيسا ف سيهما عميدينا ، مصمر م وسعو ف دينا

المال على دينادم عي سيومر سيتر و عربيسيل عيديد ب وديدا يعر والمالي عر وسمال

Gentland.

שבנים מיקל מל יבאים יבלי ביוניל יחושל מל ידיניוסל מוקחושל כל יבשיל ז קם

שבולהלם ופריבון פ ובונעבה מוצעובה כן במשון ל. היון מכנים כן מבונמיבן לם נבי מבונסיבן מעשים כ

יייים מייים פי ייים ביים ביים וביים ו

ردسم چو هم متحان دموهدسهم شهرسان مشهر چاریان دموهدشتو، متمیر دا میهای موجود و معیاریس و معیاریس و معیان مسیم معیار میتار معیار میتار معیار معیا אסבית הבאתתיאין ישיפורי פרביתו הין יסבפת בעום ז פון יעלפולפיניםי יסבפת ז יסבפת שן אינים שם יובובעיםי

حسرا هصفيتسو ممتصو فو ، محدي وجحو و بحديقو بيفيع بحديد عصري ، موسس وي بدأ أشوع محصهم، بعفص أ ففعييت يي

men of count o when o will something.

טשרט ל פוצ יבינפטאינים פוצעם. ישינפול יפצעענים נוסבים שינואל הירשנים פואין"ל יבינפנדים. בען ל בינומניוועון والتسهم وي والوهور عملمتسيمهم ويدانسكور عمود المدون م عدوي م عبوسور معدي ويدم و عهوهم أملام هدلا باعلام هل هوهو، محتمر دهما هدل معيشه، معود ا معهد م عمله ا ماهشم بستميشسو، دسرا دی صوی ویشرا، بعددسیس میں معربی معقبم ویس"ا میوا معروی کی میم معربی ویسو، واعداً. ول عدد في محمد فر سيص مع والاسبس عصير فر ويتما. بيده بدن امر محدم فدين آ. خو مكون معرب سيدفع سويدى دى ويعقمسى . بالعيد وي ريييء بالعام و في رييء مول ، رييء مو و جسفيتسمهم فسرهم سع م محدد بست ، کو رصلفلنسمهم ملاول دهیم . دس ، دم ا مع ملاول خور مدول دهیم ملاول دهیم وصفيتسهم ربيع-درهم د محدمتيمين ، وروحددا کو ديد طيودحو طيور اول ولفيمين مدنسهن مسفيلكمين مر عصا عنوج مديدة · عنوا عنون عنوا عنواد المعامدة المعامدة المسائل المديد وتحدي والمدين المريد شربهمري ددسي کو ویکو ويهو ، شر ريييم و به ميديد درييل کيوبر ويسي، بهدي کيدربر عدون در دين دري المعدول مدر المعلم المعلم المعلم المعلم المعدول ، علىساك دسرعوا دميس ما جمدي بدا - وبدعدا دسما وعيد على عديديا . والمحينويا . ניני ז בעניים כן שבני שבפון פון אינין י שבניקים י

استدييك حاصما ما جنجهمشان مم و المنون م كبلاده بسائ مع سد اها جنجونا .. المعلم المداركية المسرزورميل مفيور ويتيد الم عويكيكون عددها و علسم المقلامي المعدر مي

المراسم والمستسد دس عدا و عليسرا.

Переводъ Буринскаго договора 20-го августа 1727 года па Мопгольскій языкъ. *)

י בציבון כן ענציק פ בעניל - אביני איפון ביצורין פיפין יוביפון פי שינים כי ביצורים ביצים בי הקונויים ביצים ב פינים וו יוהם מוקל הל יבליל זבלי יבהפת מיקל הל יכליל פ מהווים ל יכלין ז קם حدوا عدمهن عومون دسر ا عدا عيون وحدوم عد مشويد و فدحته وي ديدر و מוציווסת בן נפיצאין יי נוצין ב מוציווסת זבן י ציוואני. שנים נואסני זי שנים מואף בן יבוופי ويستسى، مسيدسى ممتمر د سيدين، سما جمدي وستسمع م مصور" ا جمهدل ا رب شوريا ربهدا عدوهم وتحم همل دسر ا ديريدوناعل ومدول عليها ولهواء عبدها م دمدتنو و سهسر د سيها وعيدهددم عاده بحيف في ومحمر في منحستمي م محصر" أ، عنر متحستمي م ريي، محصر" أ محدي م محسمه وميكنكي كتحدين ل אם מיבות המינון. בעת ז מן מבאשמת ם מובית פינות ז היותף בדן מבנת הינות בעת ז ومدكير بعوي سكر مر عهم عهم عار عسر ستم عوريم م مدسم م معمر" ا كه פרציון ייניהן פריים פי יויפולם יבוים ידיים אין ידיים אין פריים פי יבינים כן פריים אין יינים כן בביבות כן פניצין ف טוציווהם בן פוציניבולי. אבין פולת פ בסצערמצלם אוובון שינול ל פוצעבר. שתציולם פניבין פ הסויעות בר בער במנה לריצם ען במנהל מסקבר בוצפם שובת בעהל שין. נור ז בר فيعيد عود دو و ديم ا دايما المسكنتيونا ، دويدفي وردم و ريدس عو داويسم في . reig suche ergetiment. sold reig recent" sopumine repense. such

^{*)} Таковъ данъ съ Русской стороны въ Китайскую сторону.

مدور تا با باسدار و متعدمان به بعتمار باستار با مدار تا بود و شعاد د بعدو معادمها هموس سلمی جارباد مدوستمار با محمر و معدور و معدور و معدور و معدور و معدور و معدور ا معدور ا معدور و معدور ا معدور ا

دمدي ، حمد مينور دمند کي ويسريس د، عيور ن ورحيد کي دمويدريس عيم ميمو دميد کي. محدم فدرم المراع. منه عدم م محدد بسع هي عصفينسيس معتوم حصي . دسر لا عم معتوم فدرفورين ويساء و هما فسويم فدريم ودعدا . وصفيتسهم مكوم غديكوري ددسم في ويقي ويسي. יסבנופניוינים פוציים " יושים" שבינינייניייני טביני שנייני שלייני בינים שויין"ל יבינופנידני ליין ליבינייין ملفي عمر سهده منوسي دل ويعدلمشن ، عسيره ولا ريبيتريم ولمضبورا ، ريبيتر و عمدلمسهم كسريم فاعدل ولاعدل في مصحم م عبد م عبد م فاعسل عصم م واعتدل بينم سام ما سنو دسر لا بعو کسربه وباعدا وسکستسهم ربيها المياس د محصقصين ورياسدا کي وشي ربيودين سنو ربيه عرب و دسكسهم كدرهم ودحدة. ومحدى جدرهم حدوي مر وشى مدى ويكويدي مسكويكدويا " שינות "ל פע פעלים . הניותים העלים בער שפון שיפה ביציום . שיפון שימיל לייפון . ويتم مع يتصم عدي ؟ . بعدرتم معيمتم مشم مصعر معيمين مد م ما ما ما الحد مر محدد مرسى ميرى عربين مين المحالية المين المحالية المين المحالية ال

פערבתונובם. בסבטצ פן בסבטצ פן איניאיל בופעם " נסבתצ פצבק פ בסבק בספת מתצ מפענובותון

ولا وجورو ، محدنن دحدما هدائ ميشدي ، محولا دا محولا دا محملا دا محمد ا محيسر رستميسو ،

Сей договоръ писалъ съ русскаго языка на мунгальской пограничный тайша Лупсанъ и руку приложилъ.

יין נאין-יין פי במיבון פורבעיל נ קבינייבן ביבין ביבין פורבעיל נייני שיניפטל

Сей трактатъ переводилъ толмачъ Алексѣй Третьяковъ и руку приложилъ.

Сей трактатъ переводилъ толмачъ Иванъ Рязановъ и руку приложилъ.

Секретарь Иванъ Глазуновъ.

Размѣнное письмо, или запись, учиненная при урочищѣ Абагайтусонкв 12 Октября 1727 г.

О разводъ, по силъ Буринскаго договора, между Россійскимъ и Китайскимъ Государствомъ границы, начиная съ лавой стороны отъ Кяхты до вершины раки Аргуни.

Оъ приложениемъ реэстра пограничнымъ маякамъ.

Россійскаго Имперія пограничный Коммисаръ, Секретарь Посольства Иванъ Глазуновъ, срединиаго Имперія съ Верховнымъ Стольникомъ Хубиту, Посольского Мунгальского Приказу изъ Херахаванъ Наянтаемъ, по спль учиненнаго мириаго договора, заключеннаго объихъ Имперій чрезъ полномочныхъ Министровъ на ръчкъ Буръ сего 1727 года Августа 20 дня, согласно границу между обоими Имперіями установили и утвердили, земли и ръки раздълили до конца границы, пограничные маяки поставили, почвная оть Бургутейской, крайней полуденной сонки, отъ гребия до урочища Дирету четыре маяка, противъ четырехъ срединнаго Имперія карауловъ, Керанскаго, Чиктая, Аракудюры, до Арахаданиъ-Усу, часть ръки Чикол за границу при-

одно которое стояло на полуденной сторон в ръки Чикол, на верхнемъ концъ лугу Шарбага, подлъ вновъ поставленнаго пограничнаго маяка, другое на усть Арукудюры, на полуденномъ же берегу раки Чикою; и опое строеніе пограничной Коммисаръ Россійской Имперіи, следуя мирному договору, чтобъ граница была чиста, разориль; также которые Россійскіе поддашные Брацкіе кочевали вверхъ по Кудюрѣ за карауломъ срединнаго Имперія, и оныхъ перевелъ съ кочевьями ихъ на съверной берегъ Чикоя, отъ оныхъ шести маяковъ, которые поставлены по берегу рѣки Чикоя за пресѣченія ссоръ, пограничные Коммисары согласились, Россійскимъ подданпримя на полуденной берегь раки Чикоя, противъ техъ шести маяковъ для смотренія не нечли, и по полуденному берегу рѣки Чикол по- реѣзжать, и приказъ отданъ о смотрѣніи и поставлено шесть маяковъ, два зимовые Русскіе, чинкъ караульнымъ Зангинамъ срединнаго Им-

перія. Отъ Арахаданнъ-Усу, пограничнаго маяку, къ полудни Хурлика Гребня на концѣ на верху до Убуръ Хаданиъ-Усу и до Цаганъ Ола, по силь мирнаго договора между Россійскаго Имперія подданнымъ крайняго владенія, и между срединнаго Имперія карауловъ и маяковъ, гдѣ пустыя земли были, разд'Елили, и 48 пограпичныхъ маяковъ поставили на пристойныхъ сопкахъ, хребтахъ, и прочихъ урочищахъ, которые въ близости Россійскаго Имперія подданныхъ къ крайнему владенію; равномерно где прилучились пристойныя сопки и хребты, и прочія знатныя урочища, ставили пограничные знаки, по съверной сторонъ въ близости жъ срединпаго Имперія карауловъ и маяковъ, срединнаго Имперія подданные Тунгусы Керу ріки въ вершиив на Чиндаганв урочищв кочевали. И оныхъ срединнаго Имперія Коммисары, слідуя договору, съ кочевьемъ ихъ перевели на свою сторону, отъ Цаганъ Ола, караульнаго маяку, до вершины ръки Аргуни срединиаго Государства караульныхъ маяковъ въ близости пограничныхъ пять маяковъ поставили, и за границу причли, и чтобъ за границу никто не переходили, объихъ Имперій караульнымъ даны указы твердые. И тако по всей границѣ утвердили и за пресѣченіе впредь пограничныхъ ссоръ, чтобъ какіе люди воровски пограничныхъ маяковъ съ одного на другое мъсто не перепесли, написавъ билеты по Русски и по Мунгальски на бумагѣ, закрѣпя въ дерево между пограничныхъ маяковъ, въ землю тайно зарывали, означа въ техъ билетахъ отъ Бургутея сопки, отъ Гребня до Аргуни рѣки до вершины, хребты, горы, и ріки, гді ставлены пограничные маяки, и котораго нумера, какъ следуетъ ниже сего: полуденной крайней Бургутейской сопки Гребня на верху поставленъ пограничной первой маякъ; противъ Бургутейской сопки прямо къ востоку противъ озера Цадамъ, къ северу на сопке на верху поставленъ погра- на севере Хасулака речки, на северной стороне пичной второй маякъ; противъ солянаго озера на сонкв на верху поставленъ пограничной ось-

поставлень пограничной третій маякь; противь урочища Дирету, противъ Чикоя на правой сторонѣ на сопкѣ на верху поставленъ пограничной четвертой маякъ; Шербага Лугу на верхнемъ конц'в р*ки Чикоя на берегу поставленъ пограничной пятой маякъ; на усть в Чиктая на берегу рѣки Чикоя на сопкѣ на верху поставленъ пограничной шестой маякъ; Хазая ръчки на устъв Чикоя ръки на берегу поставленъ пограничной седмой маякъ; Аракадюры на усть в Чикоя ръки на берегу поставленъ пограничной восьмой маякъ; па устью рычки Уйлга, гдь илимовой лугь, на берегу Чикоя поставленъ пограничной девятой мажъ; на устъв Арахаданнъ-Усу на берегу Чикоя ріки поставлень пограничной десятой маякъ; Араха-даинъ-Усу у Лылья ръчки въ стрелке стоить старой маякь; на берегу той ръчки на съверной сторонъ ръчки на берегу поставленъ пограцичной первой на десять маякъ. Убуръ Хадаинъ-Усу противъ стараго маяку на съверной сторонъ на сопкъ на верху поставленъ пограничной второй на десять маякъ. Кумурюнъ хребта стараго маяку по сѣверной сторонѣ Гребня на верху поставленъ пограничной третій надесять маякъ; Куй рички стараго маяку, на съверной сторон'в противъ Кумурюнь Гребия на концѣ поставленъ пограничной четвертой-надесять маякъ. Гунгуртий рички стараго маяку на северной стороне на конце Кумурюнъ Гребия поставленъ пограничной пятой надесять маякъ. Отъ Опона на ртки на стверной сторонт въ близости Ащангая рѣчки въ вершинѣ караульнаго маяку, на севере на Гребне на верху поставленъ но граничной шестой надесять маякъ. Харягута пустаго маяку на съверной сторонъ близь на сопкъ, на верху поставленъ пограничной седьмой надесять маякъ. Хасулакъ караульнаго маяку

мой надесять маякъ. Балджи-Батухада пустаго маяку на правой сторонь, къ съверу на сопкъ Монко, на верху поставленъ пограничной девятой надесять маякъ. Кумульйскаго караульнаго малку на съверной ноперешной стрълошной сопкъ ръчки Балджиханъ на полуденной сторонъ къ зацаду, поставлень нограничной двадесятой маякъ. Галдатайскаго пустаго маяку на стверной стороп'в Галдатайской горы, называемой Бѣлчиръ, на сонкѣ на верху поставленъ нограничной двадесять первой манкъ. Кирхунскаго караульнаго маяку на севере, Кирхуна реки на левой стороп'в на гребн'в на верху поставленъ пограничпой двадесять второй маякъ. Букукунъ ръчкъ пустаго маяку съ съвера на лъвой сторонъ, на высокомъ хребть Халю, на верху поставленъ нограничной двадесять третій маякъ. Гилбиринскаго караульнаго малку Гилбири рѣчки на сѣверной стороп'в на сонк'в Баинъ Зюрик'в на верху поставленъ пограничной двадесять четвертой маякъ. Алтагана пустаго маяку на северной сторон'в Буюкту на хребт'в поставленъ пограничной двадесять пятой маякъ. Агацуя рѣчки караульнаго маяку на севере Хормочи речки, по Стрелошной крайней сонкъ, на верху поставленъ пограничной двадесять шестой маякъ. Ниркюру пустаго маяку на стверт, Гозолотой ртчки на полуденной сторонъ, на гривъ постав-<mark>ленъ пограничной двадесять седьмой маякъ.</mark> Табунъ Тологой караульнаго маяку сѣвера на лівой стороні, Керю ріки на сіверномъ берегу, Адарга сопки на верху ноставленъ пограничной '28 маякъ. Хонгару пустаго маяку на съверной сонкъ на верху ноставленъ пограничной 29 маякъ. Улхуцкаго караульнаго маяку на стверт, на концт, на Бугрт на верху, подл'в самородного каменья поставленъ пограничной 30 маякъ. Улхуцкаго караульнаго манку противъ сѣвернаго конца Онона рѣки на львой (сирыв восточной) сторонь Арабаннь Зю- Куку Тологой на верху ноставлень пограничной

рикъ, на сонкъ на верху поставленъ пограничпой 31 маякъ. Убуръ Баинъ Зюркѣ Битукенъ нустаго маяку на свверной сторонв, на гребив Черной сопки на верху поставленъ пограцичной 32 маякъ. Быркинскаго караульнаго маяку на съверъ Бырки, на хребть, на верху поставленъ пограничной 33 маякъ; Хурцы пустаго маяку по съверную сторону, на хребть, на гребнъ поставленъ пограничной 34 маякъ. Мангутнукъ караульнаго маяку на северной стороне, на хребтв на концв, на верху поставлень пограничной 35 маякъ. Куль пустаго маяку на съверъ, большой річки Тургина въ стрілкі, на сопкі на верху ноставленъ пограничной 36 маякъ. Тосоктойскаго караульнаго маяку на съверной сторонѣ на сопкѣ Тосокѣ на верху поставленъ пограничной 37 маякъ. Джучинскаго пустаго маяку на съверной сторонъ, на сопкъ Хо, на гребиъ поставленъ пограничной 38 маякъ. Хоринъ Нарасунъ караульнаго маяку на севере Хоринъ Нарасунь, въ стрижь на сонки поставленъ нограничной 39 маякъ. Сендурту пустаго маяку на северной сонке шара поставленъ пограничной 40 маякъ. Убуръ Токторъ караульнаго маяку на съверъ Токтора ръчки, на лъвой сторонъ Токторъ сопки, на хребтѣ на верху поставленъ пограничной 41 маякъ. Куку Ишигъ пустаго маяку вправъ, на съверъ на Черной сопкъ на верху поставленъ нограничной 42 маякъ. Турксий караульнаго манку на стверт Убурбырки ртчки, но съверную сторону Туркеня хребта, на сонкъ на верху поставленъ пограничной 43 маякъ. Лъваго (сирѣчь Восточнаго) Туркенеку пустаго маяку на съверъ, на гребиъ, на высокомъ мъстъ, на верху поставленъ пограничной 44 маякъ. Доролго караульнаго маяку на стверт гребня, на сонкв на верху Цаганъ Нора на правой (Западной) сторон'в поставленъ пограничной 45 маякъ. Ималху пустаго маяку на съверной сонкъ

46 маякъ. Улинту караульнаго маяку отъ съвера на лѣвой (на Восточной) сторонѣ, Ималгу ръчки на съверномъ берегу на сонкъ Хара Тологой на верху поставленъ пограничной 47 маякъ. Ирынъ пустаго маяку на съверъ Ималху рачки савера на лавой (Восточной) сторона гребня на сонкъ на верху поставленъ пограпичной 48 маякъ. Оботу караульнаго маяку, отъ сѣвера на лівой (Восточной) сторонів, на степи на 2 бугрикахъ поставленъ пограничной 49 маякъ. Нинее *) пустаго маяку на съверъ на степи, на сопкъ на верху поставленъ пограничной 50 малкъ. Могыдзыгъ караульнаго маяку на съверъ, гребня на концъ, на верху поставленъ пограничной 51 маякъ. Ципту пустаго маяку по съверной сторонь, на степи на высокомъ мъсть поставленъ пограничной 52 маякъ. Дзеренту караульнаго маяку на сѣверѣ гребня на верху на концѣ поставленъ пограничной 53 маякъ. Инкъ Тологой пустаго маяку на съверъ, на степи, на сопкъ на верху поставленъ пограничной 54 маякъ. Мунку Тологой караульнаго маяку по сѣверпой сторонѣ, на степи поставленъ пограничной 55 маякъ. Апгархай пустаго маяку на съверной сторонъ на степи поставленъ пограничной 56 маякъ. Кубыджику караульнаго маяку на съверной сторонъ, на степи поставленъ пограничной 57 маякъ. Тарбага Даху пустаго маяку на съверъ на степи ноставленъ пограничной 58 маякъ. Цаганъ Ода караульнаго маяку на съверной ближней Шара

Ола, на верху поставленъ пограничной 59 маякъ. Табунъ Тологой пустаго маяку на съверной ближней сопкъ Боро Тологой на верху поставленъ пограничной 60 маякъ. Сокту караульнаго маяку на съверъ въ близости, на сопкъ на верху поставленъ пограничной 61 маякъ. Ирдыни Тологой пустаго маяку на свверв въ близости, на высокомъ мість, на верху поставлень пограничпой 62 маякъ. Аргуни реки на правомъ (сиречь на западномъ) берегу противъ Хайларскаго средняго устья на стрилошной Абайгату сопки на верху поставленъ пограничной 63 маякъ. Тутъ заключается новая граница съ старою прежнею границею, утвержденною въ Нарчинску по всему разграниченію, и по постановленнымъ пограничнымъ маякамъ, починая отъ Бургутейской соцки до вершины раки Аргуни, свверная сторона вся Россійской Имперіи, а полуденная, также срединнаго Имперія, какъ въ мирномъ договоръ изъяснено, и того по силь, сопки, ръки, земли и воды между объими Имперіями разділили, на границі маяки поставили; которые люди кочевьями своими пом'єтались, всякъ въ свою сторону взяль, объихъ Имперій наивящую любовь утвердили, пограничное порядочное смотриніе опредилии, дабы вично никакой ссоры не было, и паписавъ два согласныя письма, и утвердя руками и печатью, разм'внялись при вершин в реки Аргуни у Абагайту сопки **).

Пограничные маяки:

Маякъ. 1. Полуденной крайней Бургутейской сопки на гребив на верху.

^{*)} Въ реэстръ маяковъ вмъсто Пипес написано Нипсъ.

^{**)} Реэстръ пограничнымъ маякамъ, поставленнымъ вновь, между Россійскою п Китайскою Имперіями, чрезъ учрежденныхъ отъ объихъ Имперій пограничныхъ Коммисаровъ, начиная отъ перваго маяку, близъ Буры ръчки, между Кяхтою и Орогойту, къ Востоку до вершины ръки Аргупи; съ означеніемъ противъ тъхъ пограничныхъ маяковъ, гдъ съ Россійской стороны по границъ учреждены вновь караулы.

^{— 2.} Противъ Бургутейской сопки прямо къ Востоку, противъ озера Цайдамъ, къ Съверу на сопкъ на верху.

^{— 3.} Противъ солянаго озера къ полудни Хурлака гребня на концъ на верху.

^{— 4.} Противъ урочища Дирету противъ Чикоя на правой сторонъ, на сопкъ на верху.

^{- 5.} Шербага дугу на верхнемъ концѣ рѣки Чикол на берегу.

1) Противъ тёхъ маяковъ Россійскіе караулы.

Нараулы. 1) Отъ трехъ родовъ Цонголова Ашехабасцкаго, и Табунуцкаго на Керанѣ въ 5 юртахъ съ башкомъ, а противъ пятаго маяку на сѣверномъ берегу рѣки Чикоя деревня, гдѣ живутъ кузнецы, тутъ 3 человѣка Русскихъ служивыхъ людей для караулу и опымъ такожъ опредѣлено пограничное смотрѣніс до указу.

Маяки. 6. На усть в Чиктая на берегу раки Чикоя на сопка на верху.

- 7. Хазая рѣчки на устъѣ Чикая рѣки на берегу.
- 8. Аракудюры на усть Чикон ръки на берегу.
- 9. На устью ръчки Уйлга, где илимовой лугъ на берегу Чикоя.
- 10. Па усть В Арахадаинъ-Усу, на берегу Чикоя ръки.

Караулы. 2) Отъ тѣхъ же 3 родовъ въ 5 юртахъ съ башкомъ, а велѣно имъ стоять противъ Кудюринскаго устья на сѣверномъ берегу рѣки Чикоя.

Маяни. 11. Арахадаинъ-Усу Лылея ръчки въ стрълкъ стоитъ старой маякъ на берсгу той ръчки, на съверной сторонъ ръчки на берегу.

- 12. Убуръ Хадаинъ-Усу противъ стараго маяка, на съверной сторонъ, на сопкъ на верху.
- 13. Кумурюнъ хребта стараго маяку на съверной сторовъ гребня на верху.
- 14. Кув рвчки стараго маяку на свверной сторонв противъ Кумурюнъ гребня на концв.
- 15. Гунгурген рачки стараго маяку на саверной сторона ва конца Кумурюна гребня.

Нараулы, 3) Отъ Хоринскихъ 11 родовъ въ 10 юртахъ съ 2 засулы, а кочевать имъ на Мензѣ рѣкѣ противъ Кумурѣнскаго устья въ пади на луговомъ мѣстѣ.

маяки. 16. Онона рѣки на сѣверной сторонѣ въ близости Ашангая рѣчки въ вершинѣ караульнаго маяка на сѣверѣ на гребнѣ на верху.

- 17. Харягута пустаго маяку на северной сторонь близь на сопкъ на верку.
- 18. Хасулакъ караульнаго маяка на севере Хасулака речки на северной стороне на сопке на верху.
- 19. Балджи Батухада пустаго маяка на правой сторовъ къ съверу на сопкъ Монко на верху.
- 20. Кумулейского караульного маяка на северной поперешной стрелошной сопке речки Балджи Ханъ на полуденной стороне къ Западу.

Нараулы. 4) Отъ Сарадульскаго роду унгузовъ въ 5 юртахъ съ засуломъ подъ надзираніемъ того роду Зайсана Гурдбея и велёно имъ стоять на Балджиканѣ рёчкѣ.

Маяни. 21. Галдатанскаго пустаго маяку на сѣверной сторонѣ Галдатанской горы пазываемой Бѣлзиръ на сопкѣ на перху.

- 22. Кирхунскаго караульнаго маяку на съверъ Кирхуна ръки на лъвой сторонъ на гребнъ на верху.
- 23. Букукунъ ръчки пустаго маяку съвера на явной сторонъ на высокомъ хребтъ Халю на верху.
- 24. Гилбиринскаго караульнаго маяку Гилбири рѣчкѣ на сѣверной сторонѣ на сопкѣ Баинъ Зюрикѣ на верху. Караулы. 5) Отъ того жъ Сарадульскаго роду въ 5 юртахъ съ засуломъ подъ надвираніемъ тогожъ Зайсана Гурд-

вел, а вельно имъ стоять противъ Гилбирнскаго маяку на Алтанъ ръчкъ.

Мани. 25. Алтагана пустаго маяка на съверной сторонъ Буюкту на хребтъ.

- 26. Агацуя ръчки караульнаго маяка на съверъ Хормочи ръчки, на стрълечной крайней сопкъ на верху.
- 27. Ниркюру пустаго маяку на съверъ Гозолотой ръчки на полуденной сторонъ на гривъ.
- 28. Табунъ Толокой караульнаго маяку Сѣвера на лѣвой сторонѣ Керю рѣки на сѣверномъ берегу Адарга сопки на верху.
  - 29. Хонгару пустаго маяка на съверной сопив на верху.

Караулы. 6) Отъ Сартильскаго рода Тунгусовъ въ ияти юртахъ съ засуломъ, подъ надзираніемъ того рода Шуленги Интуна, а велёно имъ стоять на рёкё Керю близъ пограничнаго знака Тобунъ Толого.

Маяни. 30. Улхуцкаго караульнаго маяка съвернаго конца на бугръ, на верху подяв самороднаго каменья.

Караулы. 7) Отъ Цамцагинскаго рода Тунгусовъ въ пяти юртахъ съ засуломъ подъ надзираніемъ того рода Шулента Хонтона, а вельно имъ стоять на Тырнъ ръчкъ, близъ Улхутцкаго знака.

Маяки. 31. Удхуцкаго караульнаго маяка противъ сѣвернаго конца Онона рѣки на лѣвой (сирѣчь восточной) сторонѣ Арабаинъ Зюрикѣ на сопкѣ на верху.

- 32. Убуръ Баннъ Зюркъ Битукенъ пустаго маяка на съверной сторонъ на гребнъ черной сопки на верху.
- 33. Быркинскаго караульнаго маяка на сѣверѣ Быркина хребта на верху.
- 34. Хурцы пустаго маяку по съверную сторону на хребтъ на гребнъ.
- 35. Мангутъ Нукъ караульнаго маяка на съверной сторонъ на хребтъ на концъ на верху.

Караулы. 8) Отъ Почегатскаго рода Тунгусовъ засуду Кобу подъ надзираніемъ его въ пяти юртахъ, а вельно имъ стоять близъ Мангуцкаго знаку.

Маяки. 36. Куль пустаго маяка на севере большой речки Тургиня въ стредке на сопке на верху.

- 37. Тосоктойскаго караульнаго маяка на съверной сторонъ на сопкъ Тосокъ на верху.

- 38. Джучинскаго пустаго маяка на северной стороне сопки Хо на гребне.
- 39. Хоринъ Парасунъ караульнаго маяка на съверъ Хоринъ Нарасуны въ стрълкъ на сопкъ.
- 40. Сендурту пустаго маяка на съверной сопкъ Шара.

Караулы. 9) Отъ Ульзуцкаго роду Тунгусовъ въ няти юртахъ съ засуломъ, подъ надзираніемъ того роду Зайсана Дугара, а велёно имъ стоять на ръчкъ Учиркубли съ пограничнаго знака Хоринъ Нарасуны.

Маяни. 41. Убуръ Токторъ караульнаго маяка на сѣверѣ Токтора рѣчки на лѣвой сторонѣ Токторъ сопки на хребтѣ на верху.

- 42. Куку Ишиге пустаго маяка вправъ на съверъ, на черной сопкъ на верху.
- 43. Туркеня караульнаго маяка на сѣверѣ Убуръ Бырки рѣчки, на сѣверную сторону Туркеня кребта, на сопкѣ ва верку.
  - 44. Лъваго (сиръчь восточнаго) Туркенску пустаго маяка на съверъ, на гребнъ на высокомъ мъстъ на верху.
- 45. Доролго караульнаго манка на с'євер'є гребня на сопк'є на верху Цаганъ-Нора на правой (западной) сторон'є. Караулы. 10) Отъ Огунова рода въ пяти юртахъ съ засуломъ, подъ надзираніемъ того рода Зайсана Сонома, а велёно имъ стоять въ вершин'є р'єчки Доролго и Цаганъ Нора, близъ пограничнаго знака Доролгойскаго.

Маяни. 46. Ималху пустаго маяка на съверной сопкъ Куку Тологой на верху.

- 47. Улинту караульнаго маяка отъ сѣвера на лѣвой на восточной сторонъ Ималгу рѣчки на сѣверномъ берегу на сопкъ Харатологой на верху.
- 48. Ирынъ пустаго маяка на сѣверѣ, Ималку рѣчки сѣвера на лѣвой (восточной) сторонѣ гребня на сопкѣ на верху.
  - 49. Оботу караульнаго манка отъ сѣвера на лѣвѣ (восточной) сторонѣ на степи на двухъ бугрикахъ.

Караулы. 11) Отъ Баликагирскаго рода Тунгусовъ въ ияти юртахъ съ засуломъ подъ надвираніемъ того рода Зайсана Бирчи, а вельно имъ стоять на Ималгь ръчкъ близъ пограничнаго знака Обонту.

Маяки. 50. Нипсъ пустаго маяка на съверъ, на степи на сопкъ на верху.

- 51. Могадзыкъ караульнаго маяка на съверъ гребня на концъ на верху.
- 52. Ципту пустаго маяка на северной стороне на степи на высокомъ месть.
- 53. Дзеренту караульнаго маяка на съверъ гребня на верху на концъ.

Караулы. 12) Отъ Уляцкаго рода Тунгусовъ въ пяти юртахъ съ засуломъ подъ надзираніемъ того рода Зайсана Шида, а вельно имъ стоять у озера Тари близъ пограничнаго знака Могыдъ Зыге.

Маяки. 54. Инкъ Тологой пустаго маяка на съверъ на степи на сопкъ на верху.

- 55. Мунку Тологой караульнаго маяка по съверной сторонъ на степи.
- 56. Ангархай пустаго маяка на съверной сторонъ на степи.
- 57. Кубелджику караульнаго маяка на съверной сторонъ на степи.
- 58. Тарбага Даху пустаго маяка на съверъ на степи.

Караулы. 13) Отъ Номяцкаго рода Тунгусовъ въ пяти юртахъ съ засудомъ, подъ надзираніемъ того рода Шиленги-Илдуну, а велівно имъ стоять у озера Тарбага Дагу близъ пограничнаго знака.

Маяки. 59. Цаганъ Ода караульнаго маяка съверной ближней Шара Ода на верху.

- 60. Табунъ Тологой пустаго маяка на съверной ближней сопкъ Боротологой на верху.
- 61. Сокту караульнаго маяка на съверъ въ близости сопки на верху.

Караулы. 14) Челпгирскаго рода отъ Тунгусовъ въ пяти юртахъ съ засуломъ подъ надзираніемъ того рода Шуленга Умучана, а вельно имъ стоять у озера Халсутая близъ пограничнаго знака Цаганъ Ола.

Маяни. 62. Ирдыни Тологой пустаго маяна на сфверт въ близости на высокомъ месте на верху.

— 63. Аргуни ріки на правомъ (сирічь на западномъ) берегу, противъ Хайдарскаго средняго устья на стрілочной Абахайту сопкі на верху.

Караулы. 15. Отъ Долоцкаго Намяцкаго Конурскаго рода Тунгусовъ, подъ надзираніемъ тёхъ родовъ Шуленегъ Бугулука Держъ Абидъ, а велёно имъ стоять у рёки Аргуни, близъ пограничнаго знака, противъ Халарскаго средняго устья стрёлочной сопки Абагату; имъ же имёть смотрёніе внизъ на Аргунё по лёвую сторону до перевоза, которой противъ сопки Хауласту; тутъ же опредёленъ караулъ отъ Перчинскихъ служивыхъ людей съ пятидесятникомъ Дмитріемъ Мыльниковымъ съ товарищи, при томъ мёсть, гдё назначено быть мёсто купечеству пограничному.

Монгольскій тексть разм'єннаго письма или записи, учиненной при урочищѣ Абагайту-сопкѣ.

" Leungs

שבת שבת שבת י הצבת פרצה פ שב ל פרנה שים של י פרל מפרון אורן של יותנו בפר פרנה של י פרל פרנים פרנים בפרנים בת ז ען יבן ישבון ען יצימים ידן יציון , שביצי בקוק ט טיצוריבם, בת ז ען עפי טיצולין זי נובין נול אך ים בי זיני פידיפול ט מיצולין זי נובין נול אך ים בי זיני פידיפול ט בת ז ען יצימים בין יציון , שביציני אף פיצולין זי בי זיני פידיפול בפין ז دسرا مر ميوزا مسيه مر فيحس عمر.

שבינים פינים פ במהבין פ שול בוציול מן נוניל מפונים, נשלות ל עם יבמנותם כן שמים

کی ویدنو و دستدر و جنگ دندیات مو ردی تا متجهدی، رسکسر تا کی بیورسی در جویدی دن میرسی دیدگفی در دبیو و ستدریدتو رستم نیدسکنان، مضم و ویسم و دسر تا مو رسیوسان

نسكيلي ومدما در واجتهلمسان مو شيون در والمحدور بيان ا مد مدور واجوزاء

المن ما المناسك مدار بالم الم الم الم الم

הפעליאף פריבין פי עייבישה בן הפשין ען ערשט זי בישן פאווייבים היפין זיפין זיפין זיפין זיכין זיכי עייבים ביפים פוויים ביניני.

עייביל האפקיבים יבינים פיויים ען הפון עיביני פריבין פי עיבינים ביניל בינילאיים בינילאיים בינילאיים בינים בינים בינים ויבינים ויביני בינים איבינים על ביניל פולפורים. עיביל בינים עובינים על ביביל פולפורים. עיבינים עובינים על ביביל בינים ביניל פולפורים. עיביל בינים עובינים על ביביל בינים בינים פורביל בינים בינים בינים פולבירים. מהקחום כן שבפרון זבלי הכהופלן מבין כל אלו עם ההקחין זי

مويفيده و دستاد موجر د. وفع ربية عدم ومندنسهم دميدس فيوردود يير و دمتن هو مودو مدممود، عسم مسعر والحق والحصير م مولت، عددكسس أنحدك والمستد ربق في في في في المستركي والاسهار

שביים שביים בי היים בי בינוניים שביון ביבון ביבון ביבון מובים מושל שן בקים של בין ביבון לביבון פיבים שביום לבי שביים שביים ביבול לה בביבול מושל שן בקים בבין ביותן מובים מושל מוביום בין ביבון לה שביים לה בבים בינוליות וביבון פיבים להיים בי ביבול להיים ביבול בי ביבול להיים ביבול ביבול פיבים בינום בינ والعليق. عوكايت ولهو دلسيق دل و ويكور عيا و

للياءمي ريسكيلسهم دميدس دسرا =نوائ فيلكمس ليوم عودم عولموما ، ريكمن المحدالم הבנק לם היפטנדם מוציונפול .. קבת קונונם כל בתקושה . כנת ל בופל פולסונה נותן פולן במפקוצורם. הציבון כן הופולם. בצה מן ניבין כן הפל ל בצוח פוניל ל מון מצוחבות הפפת ל כל נווצים נוצרם בינום פונים מן הפין מוציותבו ים فيدسيان ميريا مصمر م ويديديا، مصمر ويعمر ويمر و ديم الم وسيديد بيدر ويا مير به من دي .

سيح مهوا مدا سياح، محتقبات محمة ط والمعدد حق والعداء مسدعدا محصر م محمرة در محموم ما معرط ط معرط في هاسس دسر لا سع متحام مدر لمصري محصر لا.

سائح سائم ما سوس مالكس . عمو مع محمد ما سائل في فهرسسهم دس ا مع سائه للحسان محصر ا .

محربيس مجالا المراجعة عداد مدا مدا ما عداد المراجعة المر

سكي ريفين لا سفسر عدى مع محدم در كرم في دورسسهم دسر لا مع شعيفيس مدور لا.

عدسهد مع سهم عدد مع محم ط عدد و معط ف مسحل عمدر و علسسلم دس م مع مددوس مدوس ، الما على ملكس عن من منصل م علامل في فهسسلسل دسر لا مع ميموشين عنهم ل.

الميكوسر ا مندسي عدم حديد محد من محمر در مدر كو دويسسهم دسر ا عد جادوهدس موصر ا .

المولامك منحد دو هويدل المحدك ومحدودم مدحمون الحواسسهم دسرا هو محدولكمس مجورا، محدد] معل عدائدد] · =ده معل محمد ط هيسط عبدائد عسما عبدار على إ على المسلسلسل دسا على عديده مهدد ا .

محديثه ور ا هجيوفين مستمر مر أحصدم رسن ا عبسسهم دسرا مر أدر أدريفون عدومرا. Exercision among any acquired is every another another according to among and a community and in a contraction and any according and according according and according accordi

מישתי ז ליהואים פוביבספר "

פרקייתים לבתונים ביותים במנים מו לבולי הביניים, במכון מיני פובמו פרבים שוקירו פשוו הבלבן לם נים-רים. בם שבין יסנינה, ביון אן מבינ יבפין אין מון מבנה ביבון און מבנה בינים לם מיובים לם פיניםים. פינים ליני יוויםן מן יניבום ידן, יבוניםין מן محدم در مردم کی ویدکفیرا ، کیلیدا فهشتی فهسهس مسور، محیر، مستد مهدو و فدلا، حدوس ا در دوس ا در

ميهدك بن محصر لا مو بحدث ب ميكنكن وياءي مسيم جديد ا فهسسهم دس لا يم بحدم فديكوري موجم ا. שפפת ניבת כן נול ביפאן ל בין ביוכן ניבתלם נו בננול נייבם היצים בינול לייבה לינול לייבה לינול לייבה לינול לייבה לינול ביבה לינול ביבה לינול לייבה לייבה לינול לייבה לינול לייבה לינול לייבה השפת ז מהשתם כן השפת ו הצפונה משם כן משמפ כר פרון מהבנה אחשם פענה של שונים בתן על משור המשור בתון על משור המשור המשור המשור המשורה המ נהחשת מותחבין כן תכשת ז ען נוכעלם נה נוצחשת נובהן כן בעפן הנבסים המני ז פקייוניון בת ז ען נובע מבנוסחני תפסון

ويسر وا محصر الم والمحدث ميد و وددكم المراق وددكم المحدد مسجر عدور فيحسر والمحسر والمحدد المحدد المح والمحاد معل والمحاد مدهم المحاد محدث المحاد المحدث والمحدد المحدد المحدد

cut 3 kg varaband regard 3.

יוצמיוים ליני ובפין ז ען ניבעלים ובמציל ז יוויפון לינילי ל פין שוויין לינין לינין לינין וען בפין בפילים במציל ז מאיבוות מוציווסן כן הכפת ל מן מבצלם. מון ביות מבכם כן מבצלם כך הוובון היציל ל פקווווון בות ל מן היציעלבווצ

פוסבר ביטין על מיייטביל ינטילן על מיבעקט ווי ווינאן בינולן פאחייוליל כיין על ייבטיל מבטקסידות יינטילן. الال مصياط مسحدم محصراً مع طمهبول محملتي له ويوس فيعمل متعمول ا حهسسهم ميرا مع معمر معتوبكما محصراً which was 1. TEST AND SEL TOPE AMERICAN SELECTION OF STATE STATES STATE פתפהקיר מבבין כל מחוברל יבפאלן געל מבגקים לדי לתנולן געל יברבים ל פאוחותון בעלן געל יובסול יובפאלן. منح محمد م محمد ا، سبيدرس عدم و محسم در محصر ا مع محمل أمد محمل المرا محمل المرا مع معوا

الا معصر الا معصر المر ومعلق فيعصو عدون العهاسسهم دسر المر وحمر ومعموني مصرا. and no record ? and nearpe the rainy factor occame a collect small from I commented and I and want account account ميورات المحسم م محوم الم دميك أنتصم و محمولا الهيسسهم دسرا مو ومحم مجملات مجمرا.

ويترا رسيسم در مدهم المر دميدكو رب ويترا درا اليل عدرن ا ومسسله دمر الدر دميد دميولكمس مجيرا.

estaboung account 1 .

عربي ا فهسسمهم دسر ا مع محمر غديكون عفور ا. معوى ولام متص لم وللمعرا بين موجم ا تم بعدله فينصو مع ربيم رويصين ويرين ا فهسسهم شرا مع بدعوم

אות אות הבים לל המשל לי מו מבעקה לדי יווישל באלל של שלוחות בית ז מן מבים מקיםלים בישית זי tomaced customer of record and countries recorded of coopy and I will be the second and the contract of the countries of coopy and contract and contract of the countries of coopy and contract of the countries of coopy and contract of the countries of coopy and contract of the countries of the c ישותים נווצווים כן ישמין ען ניבולם ימישפט בן ביקונני ל יסיבן נייםן כיוםן היישן פינים שינישל פוצווישל שיים פינין מישנים או

Egymmyny 2m, 5 and sound insembount income 5.

محال عواسين واستسم م محصر العر داوم ودمكو وال والدو والصحر م ومعلق ملاور في المكارة المناسم مع فيعسو موروعة the study out 1. فتكريده بال موجوم ا هو محمدلون وحصولكن ويحصو و ميوزا فيحدو عدين ا فهرسسهام حسرا هو وهدم مجودكمسان موجوم

المستري والمحل من المحل من المحل المحل المحل المحل المحليات والمحل والمحل المحلول المناقل علالا والمسلم المرا مييكستنيز بين مجهر لا مو محدكو ودعمكو فيدعمو عدين ا فهيسسهم شير لا مع محدم بيجمكمسين محصر ا .

לבובול לבלבקיבות יובנבול זי

سييس رين محصر المع وحمدك رب وفريا عظمس عدين المهسسس دسر المع عدد محسدكمس معصرا. שבולריקס מובחים כל הכפירן וכל כינכל מבמקס ירוחים מבים כל מבמקס יהנל כ מהרן הפכחת המורן כאיון באיוון

ومدحو والجهلامسان عجيهم الم

واسسلم ديم العد المحالي محالي محالم المحالم ال درور روستريو الله محصر المر محمده رب ندهمو معدده روسيل عوري الهرسيس در المر المر عدد و بعدور محدور مدور وحتصام مانسدم م محصر لا مع محمده در مسجم مع فيحمد ومراء عسم فحد م ويسم ودرا في فهسسمام دسرا

פענים איינים על נוכ המשת און שן פוציותן מימבלם נוף מוצן השביות הינים שליותון ביון בין בין ביבין מבנוסבות המשת זי دسرا سر محدد أديكميك مجهدا. وصعرواً والمسحم م محصر لا مع والمعلق وب محدوال والعربا والمحصر و والعداء والعداء والمعدونا المسهم مع فراسعا والمراد ا

السلاميدوي ور محصر عدم والمحدود ود الدور المحديد عدور المحديدة والمحددة وال שביפור שבישבר מוציוובת כן בפפון ז ען נובתלפי פביעלבר נוביביות פ בופן שניוני פוציובר בביעלבר ען ביבינים בינוני ז פין וויבינים בתיבלבנוצ שבבת ז.

معجر عبهم ا بن مجهم ا مع محملت ب مدى البيل عبين الهيسمهم دسرا مع مدعم فميسكمس مجهم ا ، وحدم فالاساب والمحصرة المر وحدي العر وحدي ورد وحدم فالمعرب مسيرا هر وياست المراه المراهر العراه والمحدم التراك المنافع المنافع الما المنافع الما المنافع الما المنافع المنافع

ביוחל יוחביל מיבחרים כל יכפילין גל מיבמקט יבמהן ליבהן הבסיות ביתהן פליוחוליל כתין גל ביבל גליבקטות יבפיל ברבקים הים ייבבילם היו הבתקים היו ביים ז מו שבייקבה בייניהן באלון מאר מותן מו בייבלים מבייקבית בייבלים היים בייבלים בייבלים היים בייבלים היים בייבלים היים בייבלים היים בייבלים הייבלים הייבלים בייבלים הייבלים בייבלים בייבלים הייבלים בייבלים ביי ديدسكي واستسام م محجم لا مو واحدكي وب أدسمو و عددعوون هاوول فهاسسهم حسر لا يعم جافع ومدوركمسان عجوم لا . THE THE TO THE THE THE THE PART IN COUNTY IN COUNTY TOWN THE THE THE PART TOWN TOWN المتحدد الماست وو محجود المع ويحدثون ود رامير المف فعيسسهم دسرا مع منهم شعيدفعسان محجوراً. היכון הביבות נות יבצית ז ען נובעלם בבענ ז פרים הביבות שינול ז פין פין ען ען מביבות בפנת זי שיין נול שייין לו מי מיבעלים שיייין יים מיבען כן במכן כן במכן מי מיבעלים מיבען ביים שייין במילי ביישין במילי ביישין במילי ביישין במיל ביישין במילי ביישין ביים ליישין ביים ליישין ביישין ביים ליישין ביים ליישין ביישין ביישיים ביישיים ביישיים ביישין ביישין ביישיים ביישין ביישין inchief the recent of the course the result of the recent of the recent of the contract of the recent of the recen אבפי נושמין אובייים כן הכפהן ז ען נוסמלפי נוי הניבים מן המשפט ביניני ל פאייישויין בען ז מן היפון הנוולסיני ביפין المتدوريا عويدسان واستسدي فر موهورا هو وبعدلاق وب عدم المق فهاسسهم دمرا هو جافو عافولاسان موسان ووالمعدة ماحسر ط محدود الم محدود ورب عبرا في والسسلام دس الم عنوم وعدودسي محدداً. הבלילה בביבותה הה הכפת ז מן מכתלים הכנה ז הכנולים הנינה ל פקונותון בנת ז מן מבת מכנולינות הכפת ז. יתבסקים מיתחים כל ישבור ז וכל כיופל מיבוקים היי יוידין וכל מכרה הפסקל יותה ז באוחוחאול כחל ז וכל ייבוביל נוליקסתה יובסא minimum and the part of the that I be symmetry and and well arrested to the second of אברניסיר מהחביש כן הכפון זון מכונים שבונים לבונים לבינים לינים ל משמון בון זון מבונים בינים לינים בינים לינים בינים ל שבה כל הביים כל פהחים ההול פ מיתולה כל הביקוקים ייקחי כל הפלינת ן פולבה כל יופוחיותים יחיבול המתן פולחיותים عدم مسلم و المسلم و ا

المصاط عدا في المجمها، علمار عدر

לעק ל עד עציין נוביצפולבעני שבבען ל.

we see see 1 sendings. success cut I wis worth

فتوعق کو ربيياءدي وصفيتسهم دمهصي ويحتني دسر ا بهيشي

recent I community correction many of introduction in a recent I am

وبكر محدي ويحمر و مما مل ا وي مصلكيتيم ويهيا عربه مومسي

שביין י מביני ישיבי ישיבי ישיבין י מיפטריווישן יביני לי מו מיביני שי ישיבין אישיביים אישיביים אישיביים אישיביים אישיביים אישיביים אישיביים אישיביים שיביני פירים פי יביני שרביני ביניני שורבים יבינים ביני בינינים פיבינים בינינים בינינים

Размѣнное письмо или запись 27 Октября 1727 г.

О разводъ по силъ Буринскаго договора, между Россійскимъ и Китайскимъ Государствами границы, начиная отъ Кяхты въ правую сторону до Шабппа Дабага и до Контайшина владенія.

Съ приложеніемъ реэстра пограничнымъ маякамъ.

Россійскаго Имперія Комнатной Стольникъ и пограничныхъ дёль Коммисаръ Степанъ Андреевичь Колычовъ, съ Срединнаго Имперія надъ Стольниками съ начальникомъ Даріамбою Бесыгою, да Тусулакчіемъ Тушимелемъ Пуфуемъ, да Деть Зергенемъ также Араптаномъ согласились на рѣчкѣ Бурѣ по учиненному договору Августа 20 дня 1727 года, съ Чрезвычайнымъ Посланникомъ и Полномочнымъ Министромъ Статскимъ Д'ыствительнымъ Советникомъ Иллирійскимъ Графомъ Саввою Владиславичемъ и Срединнаго Имперія съ Церенъ Ваномъ и съ прочими Господами согласясь, договорились слёдующимъ образомъ: Кяхты и Орогойту между объими ими границу начали и поставили отъ новаго знака въ правую сторону на Орогойтъ сопкъ поставили два знака, и отъ того Тымекъ Кудзуннъ Бичикту Хошегу держаться, поперегъ пересвчь ръку Селенгу на Булеюту Ола на левомъ конце на

заднемъ концѣ Янхоръ Ола, на полуденномъ концъ, гдъ тъ оба сощинсь, на сопкъ поставили два знака; на Хойгоръ оба два знака поставили, Богосунъ Ама пересъкли и на Гупзанъ-Ола на полуденномъ концѣ Зермлика сопки, на сѣверномъ концѣ Мерцель сопки, между ими обѣими на стрелке поставили два знака; Зилтуру реку межъ Хутугайтомъ и Гундзаномъ пересъкли, и на Хутугайту-Ола на левомъ конце поставили два знака, Хутугайту-Ола на правомъ концѣ Кукунъ Наругу, на лѣвомъ концѣ между ими у Бурхольда рѣки, на вершинѣ, на дорогѣ, на верху поставили два знака; Удынъ Дзоинъ на лѣвомъ концѣ Куцуратая рѣки, на вершинѣ, на дорогѣ, на верху поставили два знака; Цежи рѣки, на вершинѣ, на дорогѣ, на верху поставили два знака; Модупкули реки на вершине, на дорогѣ, на верху поставили два знака; Бурула реки на вершине Богуту Дабагай, на доверху два знака поставили, Кукучелотуннъ на рогѣ на верху поставили два знака; Кекета рѣки

на л'євой вершин'є до Шиту Дабагу, на дорог'є Бомъ поставили два знака; Шабина Дабага на на верху поставили два знака; Удынзона на правомъ конц'є Гурбіи, на л'євомъ конц'є Мюнкюкекета р'єки, на правой вершин'є, на Кысыникту Дабага на дорогѣ, на верху поставили два зпака; Ури ръки на вершинъ на Гурби Дабага поставили два знака; Гурбія на правомъ концѣ Ханхи ръки, на вершинъ на дорогъ на верху поставили два знака; Нарипхоро ръки на вершинъ Нукуту Дабага, на дорогѣ на верху поставили два знака; Тенгиса реки, на вершине Эргикъ Таргакъ Тайга, на л'явомъ конц'я, на дорог'я, на верху поставили два знака; Бедикема ръки на вершипъ Торосъ Дабага, на дорогѣ на верху поставили два зпака; Эргикъ Таргакъ Тайга на правомъ концъ Уса ръки, на вершинъ Кынземедъ на хребтъ поставили два знака, Усъ ръку пересъкли, поставили два знака; Хонинъ Дабага, на дорогъ, на верху поставили два знака; на Кемъ Кемчикъ

дорогъ, на верху поставили два знака; на Кяхтъ съ поставленнымъ знакомъ всего 24 знака, поставили, что есть помянуто въ договоръ, урочище и съ объихъ странъ по одному знаку ставили по верху тіхь хребтовь и по средині разділили; а которые хребты и раки пришли поперегь, и оные поставленными знаки пересъкли и равномёрно раздёлили, отъ Кахты начали и до Шабина Дабага повопоставленныхъ знаковъ съ съверной стороны хребты и реки и всякое угодье, да будетъ во владѣніи Россійскаго Имперія, отъ повопоставленныхъ знаковъ съ полуденной стороны хребты и ріки и всякое угодье да будеть во владении Срединнаго Имперія; объихъ Имперій, мы Господа дружески согласились и сущею правдою договорились; и тв разменныя письма со объ стороны написали, и ради върности руками своими подписали и укрѣпили и окончали *).

^{*)} І. Резстръ пограничнымъ знакамъ, поставленнымъ вновь между Россійского и Китайского Имперіями, чрезъ учрежденныхъ отъ объихъ Имперій пограничныхъ Коммисаровъ, и при тёхъ знакахъ, гдв отъ Россійской стороны по границъ учреждены вновь караулы.

По новоучиненной границъ отъ ръки Кяхты въ правую сторону до послъдняго урочища Шабина Дабага поставлены пограничные знаки.

^{1.} Противъ сопки зовомой Бургутуя, по теченію ръки Кяхты, на правой сторопъ.

^{2.} На Орогойту Эвскимъ хребть на самой вершинь, въ львую сторону того хребта, отъ рычки Буръ и по тому хребту къ ръкъ Селенгъ чрезъ урочища Выменъ Кудзуинъ, Бичекту, Хошегу и чрезъ ръку Селенгу на сопку Булеюту Ола.

Противъ тъхъ знаковъ опредълены караулы.

I. Оные два знака въ содержание караулами опредълены Цынгалова роду Тайшъ-Лупсану съ своимъ родомъ.

А о учрежденіи при тёхъ зпакахъ карауловъ и о поправленіи оныхъ знаковъ, отъ Коммисарства Китайскаго разграниченія, въ Иркутскую Правительствующую Канцелярію промеморія послана Сентября 23 дня 1727 года.

^{3.} На урочищъ Булесоту Ола на лъвомъ концъ по теченію ръки Селенги на лъвой сторонъ.

^{4.} Куку Челотоннъ на заднемъ конце Янхоръ Ола на полуденномъ конце, где те оба сощинсь на социе Янхоръ Ола.

^{5.} На урочищъ Хонгомъ Обо, гдъ былъ поставленъ старый Китайскій маякъ:

II. Оные знаки поправленіемъ и содержавіемъ караула приказаны опредёленнымъ прежняго въ тёхъ м'єстахъ караула Селенгинскимъ служивымъ людямъ Ивану Фролову, и о томъ данъ имъ указъ Сентября 3 дня 1727 года; тъжъ вышеписанные 3 знака приказано въдать Атаганову роду Зайсангамъ Мондаю, да Амуру Андыхаеву съ своимъ родомъ, и о томъ данъ имъ указъ Генваря 6 1728 года.

^{6.} Чрезъ урочище Богусунъ Ама на урочищъ Гуйдзанъ Ола на полуденномъ концъ сопки Зюрмликана съверномъ концъ Мерцель сопки между ими объими на стрълкъ.

^{7.} На хребть Хутугайту Ола на львомъ конць.

- 8. На томъ же хребтъ Хутугайту Ола на правомъ концъ Кукунъ на Ругу, на лъвомъ концъ между ими Убуръ Холода ръки на вершинъ.
- III. При тёхъ трехъ знакахъ приказано караулы учредить Сартахова роду Зайсану Дулкицё съ своимъ родомъи о томъ данъ ему указъ Генваря 6 дня 1728 года.
  - 9. На ръкъ Удындзоинъ на лъвомъ концъ Кукуратая ръки на вершинъ.
  - 10. Цежи ръки на вершинъ.
  - 11. Масунгула ръки на вершинъ.
  - 12. Бурула ръки на вершинъ, на хребтъ Бугу Дабага.
- 14. На хребтъ Удындзона на правомъ концъ Гурбня, на лъвомъ концъ Мюнкъ Иркета ръки, на правой вершинъ, на Кысыныкту Дабага.
- IV. Оные шесть знаковъ поправленіемъ и содержаніемъ карауловъ опредёлены выдать Иркутскаго вёдомства Тураева роду Шуленгѣ Хрудею Хоржутскаго роду, Шуленгѣ Нагараю Зейхтаева роду, Шуленгѣ Обо Саецкаго роду, Шуленгѣ Чанку Раку съ своими родами; объ учрежденіи тѣхъ карауловъ въ Иркутскую Провинціяльную Канцелярію послана промеморія Сентября 23дня 1727 года.

Оные 3 знака поправленіемъ и содержаніемъ карауловъ опредѣлены вѣдать Тунгинскаго вѣдомства ясачнымъ Братскимъ иноземцамъ Сысолецкаго, Хонгодорскаго, Кусмуцкаго, Тертеевскаго, Бурунхутуоева, Бузурхановскаго, Сойсускаго родовъ и объ учрежденіи тѣхъ карауловъ въ Иркутскую Провинціяльную Канцелярію послава промеморія Сентября 23 дня 1727 года.

- 15, Ура ръки на вершинъ на хребъъ Гурби Дабага.
- 16. На хребть Гурбія, на правомъ конць Ханхи ръки, на вершинъ.
- 17. На Ріях ро рікі, на вершині, на хребті Нукуту Дабага.
- 18. Тенгиса ръки на вершинъ, на хребтъ Эргикъ Таргакъ Тайга на лъвомъ концъ.
- 19. На вершинъ Бедикема ръки на хребть Торосъ Дабага.

При тѣхъ знакахъ поправленіемъ и содержаніемъ карауловъ опредѣлено быть Енисейской Провинціи, вѣдомства Удинскаго острогу ясачнымъ иноземцамъ и объ учрежденіи при тѣхъ знакахъ карауловъ въ Енисейскую Воеводскую Канцелярію послана промеморія Апрѣля 17 дня 1728 года.

- 20. На хребтъ Эргикъ Таргакъ Тайга на правомъ концъ на вершинъ Уса ръки на ръкъ Кынзымеды.
- 21. Усъ ръку пересъкши по теченію на правой сторонъ.
- 22. Па хребть Хонинъ Дабага.
- 23. На устьт реки Кемкемчика Бомъ.
- V. При тёхъ знакахъ поправленіємъ и содержаніємъ караулами опредёлено Красноярскимъ ясачнымъ иноземцамъ, и объ учрежденія при тёхъ знакахъ карауловъ въ Красноярскую Воеводскую Канцелярію послана промеморія Апрёля 19 дня 1728 года.
- 24. На Шабинъ Дабага. Оный знакъ повельно докончать въ указную мъру и караулъ содержать Кузнецкаго въдомства ясачнымъ иноземцамъ Билтирскаго роду Ясауламъ Малкишу Магалокову, Аечаку Азылбаеву Цагайскаго роду Ясауламъ Каштымену Тылбичекову, Кукчелею Куштееву и о докончаніи онаго знака и объ учрежденіи караула данъ имъ указъ Ноября 24 дня 1727 года.
- VI. А въ докончаніи онаго знаку смотрѣніемъ опредѣлено быть Кузнецкому служилому Василью Кузнецову, и о томъ къ Кузнецкому Управителю Борису Серединину посланъ указъ Генваря 6 двя 1728 года.

Сказка бывшихъ при разграниченіи.

1728 Февраля въ 18 день въ Селенгинску въ Посольской походной Канцеляріи Китайской экспедиціи бывшіе Коммисарства Китайскаго разграниченія при Коммисіи онаго разграниченія съ комнатнымъ Стольникомъ и Коммисаромъ Господиномъ Колычевымъ, ниже подписавшіеся симъ свидѣтельствуемъ, по учиненюму договору, между Россійской и Китайскою Имперіями прошлаго 1728 года Августа 20 дня, которая граница учинена и пограничные знаки поставлены отъ Боргутейской полуденной сопки въ правую сторону до Шабина-Дабага, что оная граница учинена противъ прежняго владѣнія подданныхъ людей Россійской Имперіи съ великимъ пространствомъ отъ Мунгальскаго владѣнія заграничены многія земли, которыя никогда не бывали; а именно: отъ рѣки Ханъ-Тепгери, въ разстояніи верховою ѣздою въ длину дней на 8, а широтою до рѣки Абакану дни на 3, а тѣ мѣста во владѣніи Россійской Имперіи никогда не бывали; а когда Россійскіе люди Кузнецкаго вѣдомства въ тѣ мѣста для звѣриныхъ промысловъ, какъ Русскіе промышленные, такъ и ясачные люди, ходили въ тѣхъ мѣстахъ Китайскаго владѣнія Цыценвана Сочты, ихъ побивали и грабиди, понеже тѣ мѣста для звѣриныхъ промысловъ самыя угодныя, а промышляютъ въ тѣхъ мѣстахъ звѣрей соболи, лисицы, бѣлку, розсомаху, выдру и бобры. И съ такою учиненною и пространною границею, подданные Россійскіе, ясачные люди, такожъ и Русскіе промышленные весьма довольные и радостные, что Божіимъ вспоможеніемъ и счастіемъ Его Императорскаго Величества оная граница такъ учинилась.

Маньчжурскій тексть размѣннаго письма.

المراجية ما المارية ال 毛,我究竟是是不是我是力學 يسريفها مفرا سي ميدهدا، على المدومة فيدوه، فيليا، مفرا سيراء عالم م يسمونهم جوار مهم يلاهين المالين عليه هيم مل المسهدار، المعالمة الم ها الريل في المسلطان فيليل الميل م مفيدي في مصروبان مرعب المربي عباهميا مريم في عبسهين عهدسهدوه عبر عبين بد مدر مين مين مسي بيومين بيدي ركينين ماعل موروا بطرها موق على عالمدها ربين مهن معسهداوه المراجمة المراء المراء المراء المراء المراهم الموار المراهير، اصل عمومون د بديدر دوعمر، كمن مه معمر د ديرد عيم م محية محر عير مصور في معروبي عيد و 我我也是的多多男的是世生的人 ممدّهموسهر همرسمي رحكسةهي، معسهدهي علم جود مدفس عد

عرضي مراع مسلم مرائد ميل من مرائد مرائد مرائد من المرائد مرائد مرائد من المرائد مرائد من المرائد مرائد من المرائد من المر على الميري موسل مريد حدو محمد مديري ميري ميري هيدره موسير ، بدرهما 五人のおかからかっているではないとのいれるかん、これのかれてのいまれののかっていたい るっかあっとかっていていれているというのかっちかっているかっているのかってい المراعم المور دوق المرهيد، دعمر دوق الميزر بويد م ميتمدون وديد المراجد عناسيل ، يجريهم مور دوي ميدهميل، عنه محمد محريد عنه سيل ، يجريهم مور موه المرفيار، الوقوا على عربيان المراجيل عنهسيل المرفيقي ديرا موه المرفيل، فيافيا ويس ميركير ي بوركي ميهسير د بدي يعلم دور دوي موه عرفهي ديدم ودس ميلير اليركير عظرمه عنفسن ، بدرهم حفور موم معرف باهم مريده مقرر مهم ، ميري مفير ، عفريهم المور وه المرهد بعدي وحدى ويكن بيركي عديه و عوسير المرهد المور بعد الموهد عديده المسراء ميراء عديد عديد مديد مريد موسيل مريون دورا موه ملاقهار بالمر عهم محمد مخرجت بمراهم منفستر ، بدرهم مور مور موه ملاهد، おうべくのよう そうず そうは のかば のれば のればつ おがっ ちゅんつ はつから المرا على المرهيار فالمرى كا مريم المراجل مويما عن المرافع المرافع المرا عن المعلى عالى موسل و المناهم من المع المعلى كر المعلى على الله المناهم ا

निर्मात कर में मिलार कर में कर में कर्र में कर्र में والمعامل المعام، والمعام المعام المعا でするまれているかがいますのであっていずいいまるいったい من میری میدیای سیوییر محرم عليا فيده، معسورمه ودمن سعده سقفم موهد ميدم سقفويسر" عهد المحدد المعرف معول م المبتعث المتدر المحدد محدد المحدد المحدد مريم رويم، بريار مروسي وه يا ميستال برن مي المناور ا المستوه على المترافية محمير عن المراقية المراجعية المحاء سمق عرب محمد على محمد على مدهم المسر مهم ريده مروس عور المرام ما من من من من المعارف مروس 正面的可以上的一片的一片的一个一个一个一个 على مراجيد موى في منوار مؤيد مؤيد مويد عمد مور مو مروسور 我是我的人的一个一个一个一个一个 मायुक्तमारी।

Монгольскій тексть размѣннаго письма

المناه والمناه والمناه المناه المناع المناه معم ديوريا بدر يستري ميدولمر. محمر ويحمر و محملام و وي ا، دسر ا هر ريادا د ביובי ביול שיובים יוניםן בין בופן יברביפט ביינים ל יבינים ביבים ל ومهسوباء وبمسعفي سيم هر ولاسم مدعوي ودنا مر أنحسم و دورا مععون غز محسفه و دوسي ما معوى مقهل معا ما من موسا و عديد ، معد ا اللسليم مسيد من مد مي المستمدي عوالي عد الم الم عن المستداء وسما ما נחשותם לביני נוסכול נפרים ם בעבלי נומבין. נפרול נות שורן שול העבונים נועושובים בימלינותון האושליייםי בבית בשבו בולא המנקט יבניבלב ביניתן מבנית יבלא ז לאוחטון" ودرياء عياسدكو بدر دديدكو مدعووي دعويدي مسعر بدر ويدسم مديدكو مدعووي من محدسما هم شجيدريهم مسميم و جديد المحديد المهمرا فهرسويا ، محديثم محصم لمحد محدي موجور ا وهرسوماً، وسجر م مدرا وي مدنو جمهويوشور. وبكر مسور هر ميوزا ي دمهدسای ریدسکی، عصمعدکی نفر دودنای در دو دصدحملی دسر ا دویشر دوسسبه حدیسر عدر TOPOLO . Ormal style annual of more and section and sept 1 sept of the יבלי בייחלא פריישבן. פרייעלם ניבינים לי פיצעוניותי פרוליםון יבייקיםון ויייקים וייין אייינים לי محموق دسميويدير مسويل، محدثه معمون ميزياسير مسور، منز محسوير مر وياعدد م שבית פ שיניל ז ניברני בפסת ז פקושפיל . נעלבני ז ניבת נ ניבלשומלפי פיבת ניברני כן

和公 المدين معدد ع المهدي المدينة except the 1 amount was approximate and security a stronge and actual their signif and I so sample אלין ההפושאת הבפות פי הנפות פיתים פיתים ליבית פין י יותר ההתקים ביותם ן פופואם י علمستور " عصصت محت ط مرت عسمو الموسل و عمري محدد محدر عصر و المسهر المحل محمد عل مدول مرت عملته عوسه و عدري المحدد المح محمر م ويسم عن بهسندگي موسو و عدين المحمد المهسول ، احدين محمر م عن محمد موسو و عدين Amend and cried recorded at 4.5 mile areas 1 votes record 1 comment, a place of the areast a formal a areast a construction and a cried record at a construction and a cried record at a cried areast a construction and a cried record at a cried and a cried areast a cried and a cried record at a cried and a محمر م من جوسم و مدين الحمد المجمد المهسول، بمكم وم محمر م من جوسم و مدين المحمد المحمد הציק ניביבית ניביבו כן ינה יפננולם היפונות פ שנוצין ניבנוצ בפסון ל פקונוקן ניביבו כן ינה יצונות שיבונות مدوم المي أسمو واحدو وحدول مدوم الموساحصول ، منو ودوفو كسرهم كي وبعست منعلي وسعيل من وحدين رسهها היבתר הבתרן ביפת ל חופתיושות ניבול היביער פויפור ניבול היביער בים מווון מיפורדם. פיולמון בוובן מכי יכפאר ז פאווייפין יי ייבר מביל כ באליבוביותלי מברה יכביל ז פאוויפין יי מסידן ביפאר פ בינה ז מברה יכפיר ז פאווייפין יי י המביר ז האייים יי יובהסף אל פוצחים יינישהפת מייניל ז מביל כל ייני איפוייל פי איניני ז יובהיה ייניביל ז פאייים ז יינישה לי אינים ליינישה ליינישה אינישה אינ

عداقها و هاست معتده المراء المراء المراء المراء المراء المعتدر المعتدر

مصمهر ودسم کی دوستی ودسم و بسمر مصلا ودسم و بسمر

فيتيد ، وحديد

במים מניל נאוים בשם

ر ما ما مولارد سوما وما مدرا، سقفویسار « مدریسام عیم وهوه، ماهیمای، مدریسام عیم وهوه، ماهیمای،

7

Кяхтинскій Трактать 21 Октября 1727 г. *)

Тексть трактата съ Россійской стороны.

По указу Імператріцы Всероссійскія, и протчая, и протчан, и протчан, посолъ Сава Владиславичь Ільмирійской Графъ, присланной для обновленія и вящшаго утвержденія мира, которой прежде сего при Нипковф [Нерчинскомъ] между обонми Імперіями заключенъ быль, согласился Імператора Імперія Тайджинъ называемаго с вельможи определенными, сиречь с Царскимъ советникомъ велможею трибунала мандаринского президентомъ и внутренній налаты дёль управителемъ Чабиною, с Царскимъ совътникомъ велможею трибунала вившпихъ провинцей управителя президентом и красного знамени вельможею Тегутомъ, трибунала военного со вторымъ президентомъ Тулешинымъ, и договорились какъ следуеть:

1.

Сей новый договоръ нарочно здёланъ, чтоб между обонии Імперіямі миръ крѣпчайшій быль utrumque Imperium ut pax firmior sit, ac ae-

Exemplar Tractatus ex parte Russorum.

Mandato Totius Russiae Imperatricis etc. etc. etc. Legatus Sava Vladislavich Illyricus Comes missus ad renovandam, magisque firmandam pacem, quae iam pridem Nypkou [Nercinski] inter utrumque Imperium inita fuerat, convenit cum Imperatoris Imperii Tai-tscim dicti constitutis Magnatibus, scilicet cum Regis a Consiliis Magnate, Tribunalis Mandarinorum Praeside, nec non interioris Palatii negotia regente Chabina; cum regis a consiliis magnate, Tribunalisque exteras Provincias gubernantis Praeside, nec non vexilli Rubri magnate Tegute; cum Tribunalis militum secundario Praeside Tulescin; determinaverun(t)que quae seguuntur.

1us articulus.

Haec nova pactio expresse facta est inter

^{*)} Разм'ьненъ 14 Іюня 1728 г. Текстъ печатается по списку. хранящемуся въ Архив'й Министерства Иностранныхъ Дѣлъ, съ сохраненіемъ орфографіи списка.

и в'єчный и от нып'єшняго дне каждое государство своими подданными им'єть владіть и удерживать и зело почитая миръ каждой иместь жестоко своихъ собирать и кринть, чтоб ппкакого противного дела не могли возбудить.

2.

Нынь, следуя обновлению мира, не довлеють восномипатися прежнія діла между обоими Імперїями, ниже возвратитися переб'єщики, которые прежде сего уходили, по да оставится по прежнему. А виред ежели кто убъжить, ни по какому образу имбеть удерживатся, по с обоихъ сторонъ прилъжно сысканные и новманные да отдадутся людемъ пограшичнымъ.

3.

Россійской посоль Ільлирійской Графъ Сава Владиславичь с велможи китайскими вкунт согласился:

Границы обоихъ Імперій суть дело зело важное, в ежели м'яста не будуть осмотрены, тому быть невозможно. Того ради, Россійской посоль Ільлирійской Графъ Сава Владиславичь поёхаль на границы и тако согласился китайского государства с генераломъ Шусакъ торой кунъ вамъ хоксой Ефу Церпиъ и с Бесыгою вельможею Царского караулу и с Тулешинымъ вторымъ президентомъ трибунала военного, и обоихъ Імперій границы и краи постановили какъ слідуеть:

От россійского караулу строенїя, которое при речкѣ Кяхтѣ, и каменного малку караулу китайского, которые суть на соцкв Орогойту. Между тіхъ двух маяковъ земля лежащая раздълсна равномърно нополамъ, и на средвив ноставленъ маякъ во знакъ разграниченья, и тутъ учреждено м'всто купечества обонхъ государствъ. разграниченья.

terna, et ab hâc die unumquodque Dominium suos subditos regat et coerceat, pacemque plurimi faciendo, quisque severe suos recolligat, comprimatque, ita ut nullum malum negocium excitare possint.

2us articulus.

Nunc consequenter ad renovationem pacis nulla amplius fiet mentio antiquorum inter utrumque Imperium negociorum, nec repetentur fugitivi, qui antea fugerunt, sed relinquantur ut prius; in posterum autem si qui fugerint nullo modo retinebuntur, sed ex utraque parte diligenter requisiti, captique tradentur hominibus, qui sedent in limitibus.

3" articulus.

Russorum Legatus Comes Illyricus Sava Vladislavich, et Magnates Sinenses simul sic deliberaverunt:

Limites utriusque Imperii sunt quid valde essentiale; si loca non inspiciantur fieri nequit: idcirco Russiae Legatus Comes Illyricus Sava Vladislavich ivit ad locum limitum illicque convenit cum Regni Sinensis Generali Chasac toroi, Kun vam hoxoi efou tscerim, ac cum Peseke magnate Regiae custodiae, ac cum Tuligen Tribunalis Militum secundario Praeside, et utriusque Imperii limites, ac extremitates determinaverunt uti sequitur.

Inter Russorum vigiliarum domos, quae sunt apud rivulum Kjachta, et acervum lapidum vigiliarum Sinensium, quae sunt supra montem Orogoitu; inter inquam, istos duos terminos quidquid est spatii intermedii divisum fuit in duas partes aequales, et in medio factus est acervus lapidum in signum divisionis, illicque con-Оттуды послапы компсары в объ стороны для stitutus est locus commercii utriusque Dominii, et ab illo loco pro limite constituto, missi И начиная от того вышереченного мёста к востоку, по вершинё горъ Бургутёйскихъ, до Киранского караулу по Чикою, *) Ара худара, Ара хадаинъ усу. Противъ тёхъ четырехъ карауловъ часть рёки Чикоя постановлена за границу.

От Ара хаданнъ усу до маяку караулного мунгалского Убуръ хаданнъ усу, и отъ Убуръ хадаинъ усу до маяку мунгалскихъ карауловъ мъста Цаганъ ола, всь пустые мъста между завладенымі от подданныхъ россійскихъ землями п маяками Царства Китайского подданныхъ Мунгаловъ раздёлены равно пополамъ какъ учинено на мъсть Кяхта называемом, такимъ образомъ: что когда прилучились горы, сопки, ръчки, близъ мість поселенных от россійскихь подданныхь, поставлены в знакъ границы; взаимно, когда придучились горы, сопки, ръчки, близь маяковъ мунгалских карауловъ поставлены в знакъ же границы; а в равныхъ містахъ, без горъ и речекъ, разделено поноламъ, и тутъ поставлены пограничные знаки.

Обоихъ государствъ люди, которые от маяку караулного мѣста реченного Цаганъ ола ѣздили до берега рѣки Аргуни, осмотря земли, которые суть за маяками мушгалскими, единогласно за границу причли. А начиная от пограничного маяку, которой постановленъ границею между двумя мѣстами Кяхтою и Орогойту, идучи к западу по горамъ Орогойту, Тыменъ ковноху, Бичикту хошегу, Булесоту оло, Куку челотуинъ, Хонгоръ обо, Янхоръ ола, Богосунъ ама, Гундзапъ ола, Хутугайту ола, Кови моулоу, Бугуту дабага [сирѣчь проѣздъ], Екоутенъ шаой моулоу, Дошиту дабага, Кысыныкту дабага, Гурби дабага, Нукуту дабага, Ергикъ таргак, Кензе мада, Хонинъ дабага, Кемъ кемчикъ бомъ, Шабина дабага.

И начиная от того вышереченного мёста к fuere commissarii ad determinandas extremiстоку, по вершинё горъ Бургутёйскихъ, до Ки- tates.

Et incipiendo ab eodem praedicto loco eundo versus orientem per apices montium Burgutei usque ad vigilias Kiran dictas, et a Kiran vigiliis per Ciktai, Arahudara, Arahadain usu e regione illarum quatuor vigiliarium pars illa fluvii Cikoia pro limitibus constituta fuit.

Et ab Arahadain usu usque ad acervum vigiliarum loci dicti Eberhadain usu et ab Eberhadain usu usque ad acervum vigiliarum mongolinorum loci Zagan ola omnia vacua loca inter terras occupatas a subditis Russorum, et acervos mongolinorum Regni Sinensis subditorum divisa fuere in duas partes aequales, sicut factum est in loco Kiahta dicto, ita ut quando reperti fuerunt montes monticuli, rivulique prope loca habitata a subditis Russorum positi fuerunt pro limitibus, et vicissim quando reperti fuerunt montes, monticuli, et rivuli prope acervos vigiliarum mungalorum, positi fuerunt pro limitibus, et in locis planis sine montibus, et fluviolis facta est divisio per medium, illicque factus fuit acervus pro limitibus. Utriusque Dominii homines, qui ab acervo vigiliarum loci Zagan ola dicti iverunt ad ripam rivi Argun et aspicientes terras, quae sunt extra acervos Mongolinorum unanimi consensu pro limitibus constituere.

Incipiendo vero ab acervo, qui positus fuit pro limite intra duo loca Kjahta, et Orogoitu eundo versus occidentem per montes Orogoitu Tymen Covyohou, Biciktu hosciogu, Bulesotu olo, Kuku Celotuin, Hongor obo, Janhor ola, Bogosum ama, Gudzan ola, Hutugaitu, ola, Covi moulou, Bugutu dabaga (id est transitus), Ecouten chaoy moulou Doscitu dabaga, Kysiniktu dabaga, Curbi dabaga, Nukutu dabaga, Ergik targak, Kenge mada, Honin

^{*)} Въ спискъ вмъсто Чикою сказано Чиктаю.

По вершинъ сихъ горъ учинено раздъление посрединь и за границу причтено. Между ими поперегъ какіе хрѣпты и рѣки прилегли, хрепты и ръки пополамъ пересъчены и равномърно раздълепы, такимъ образомъ, что севърная сторона Россійскому Государству да будеть, а полуденная сторона Китайскому государству. И которые посланные с обоихъ сторонъ люди раздёленіе ясно написали и начертили, и промежъ собою писмами и чертежамі размінились и к своимь вельможамъ привезли. Между утверьжденјемъ границъ обонхъ Імперій, которые подлые люди воровски закочевали завладівь землями, и внутри юрты поставили, сысканы и в собственныя кочеванія переведены. Такожде обоихъ государствъ люди, которые перебъгали туда и сюда, сысканы и установлены жить в своихъ кочевьяхъ. И тако пограничное м'Есто стало быть чисто.

А Урянхи, в которую сторону платили по пяти соболей, впред оставлены по прежнему у своихъ владѣтелей. А которые по одному соболю давали, впредь не возмется с нихъ въчно, с которого дин пограничной договоръ установился. И что такъ ръшено, о томъ подтверждено писменнымъ свидетельством и каждой стороне вручено.

 $\dot{4}$.

Нып'в, по установлении обоихъ государствъ границъ, не надлъжитъ с одной стороны ни с другой удерживать перебъщиковъ, и к сему последствуя для обновленія мира, какъ решено с Россійскимъ посломъ Ільлирійскимъ Графомъ Савою Владиславичемъ, будетъ свободное купечество между обоими Імперіями и число купцовъ какъ прежде сего уже постановлено не будетъ болье двухъ сотъ человькъ, которые по каждыхъ

dabaga, Kem kemcik Bom, Sciabina dabaga, per cacumina istorum montium facta fuit divisio in partes aequales per medium, et pro limitibus constituta fuit, ac toto illo spatio, qui reperti fuerunt transversales montes, et rivi similiter in duas partes divisi sunt, ita ut pars borealis pertineat ad Dominium Russorum, et pars meridionalis pertineat ad Dominium Sinense, et qui missi fucrunt ex utraque parte homines, divisiones clare scripserunt, depinxerunt, sibique invicem mutuo datis scriptis, et descriptionibus quisque ad suos magnates attulit: Dumque sic determinarentur utriusque Imperii limites, viles homines, qui clanculum intrarunt, terras occupaverunt, domosque aedificaverunt requisiti fuerunt, et ad proprias terras reducti. Qui similiter ex utroque Dominio ingressi, et egressi hinc, et inde transversaliter habitantes fuerunt requisiti, et ad proprias terras reducti ad habitandum; sicque locus limitum purificatus, et elucidatus fuit.

Oriunhai vero, qui utrique parti dant quinque zibellinos relicti sunt sicut prius propriis dominis, qui vero unicam tantum dabant in posterum ab illis non accipietur in aeternum incipiendo ab illà die, quâ finitus fuit contractus limitum, et quidquid sic fuit deliberatum, ratumque testimonium scripto datum fuit utrique parti.

4" articulus.

Hunc semel determinatis limitibus utriusque Dominii non oportet hinc, et inde retinere fugitivos, et consequenter ad renovationem pacis, prout deliberatum est cum Russiae Legato Sava Vladislavich Illyrico Comite, commercium erit liberum inter utrumque Imperium, numerusque mercatorum sicut prius iam determinatum fuit non excedat ducentos homines, qui elapsis tribus quoque annis venient una vice Pekinum, et cum трехъ летвхъ могуть приходить единожды в non sint nisi mercatores non ipsis dabuntur sicut Пекинъ. И понеже они будутъ всѣ купцы, того ради не дастся имъ кормъ по прежнему, и никакая же пошлина ниже от продающихъ ниже от купующихъ возмется. Когда купцы прибудутъ на границу, о прибытій своемъ будутъ описоватся, тогда получивъ инсма пошлются мандарины, которые встрътять и препроводять ради купечества. И ежели купцы на дороги похотять купить верблюдовъ, лошадей, кормъ, и нанять работниковъ своимъ собственнымъ изждивеніемъ да купять и наймывають. Мандарин же или началникъ купеческого каравана оными да владъсть и управляеть, и ежелі какой спорь возбудится, и онъ праведно да смирить. Ежели же оной началинкъ или вождь будетъ каковаго достоинства с почтенїемъ им'єть быть принять. В'єщи какого либо званія могутъ продаваны п покупаны быть, кром'в тёхъ которые указами обоихъ Імперів запрещены суть. Ежели кто без въдома пачалического похочетъ тайнымъ образомъ остатся ему непозволяется. Ежели же кто бользый умреть и что от него останется какого инесть званія, то оные отдадутся людемъ того Государства какъ россійской посолъ Ільлирійской Графъ Сава Владиславичь постановилъ.

И кром'в купечества между обоими Государствами еще на границахъ ради меншаго купечества изберется удобное м'всто при Нипков'в
[Нерчинскъ] и на селенгинской Клхт'в, гд'в построятся домы и оградятся оградою, или нолисадомъ какъ покажется. И кто либо похощетъ
итти на оное м'всто купечества ради, да идетъ
токмо прямою дорогою. А ежели кто с ней уклоинтся блудя или на иные м'вста по'вдутъ для купечества, да возмутся товары ихъ на Государя.
С одной же стороны и с другой равное число служивыхъ да установится, надъ которыми да управляютъ равного рангу офицеры, которые единодушно м'всто да стерегутъ и несоглас'я да разводятъ. Какъ ностановлено с послом Россій-

prius commestibilia, nullumque vectigal neque a vendentibus, neque ab ementibus accipietur. Quando mercatores pervenerint ad limites de adventu suo monebunt per epistolas, quibus acceptis mandarini mittentur, qui occurrant, introducantque ad faciendum commercium. Quod si mercatores in itinere velint emere camelos, equos, victualia, et conducere baiulos suis propriis sumptibus emant, et conducant.

Mandarinus vero, seu Praefectus qui praeest turmae mercatorum, eos regat, coerceat, et si aliqua oriatur altercatio illam ex aequitate, componat; cum autem iste Praefectus, seu Dux sit alicuius dignitatis, cum honore habebitur: Res cuiuscumque generis poterunt vendi, et emi exceptis illis, quae legibus utriusque Imperii prohibitae sunt. Si quis inscio duce vellet se creto remanere non ipsi permittetur, si quis autem morbo intereat quidquid reliquerit cuiuscumque generis sit hoc ipsum tradetur hominibus alterius Imperii prout Russiae Legatus Sava Vladislavich Comes Illyricus deliberavit. Et praeter commercium inter utrumque Dominium, in limitibus adhuc pro minori commercio seligetur optimus locus apud Nipkou (Nercinski) Selengaeque Kjahta, in quo aedificabuntur domus, circumdabuntur muro, vel clathris, prout videbitur, et quicumque voluerint ire ad hunc locum commercii gratia eant, sed viâ recta; quod si aliqui ab illa deflexerint, girando, vel ad alia loca iverint commercii causâ, fisco dabuntur corum merces. Hinc et inde par numerus militum collocabitur, quibus praeherunt duces eiusdem dignitatis, qui uno animo locum custodiant, controversiasque dirimant, sicut deliberatum fuit cum Legato Russiae Sava Vladislavich Illyrico Comite.

скимъ Ільлирійскимъ Графомъ Савою Владиславичемъ.

5.

_Коенъ, или домъ, которой нынѣ для Россійскихъ в Пекинъ обрътается, будетъ для Россіанъ и виред приезжающих, оные сами будуть жить в семъ домъ. А что Россійской посолъ Ільлирійской Графъ Сава Владиславичь представляль о строеніи церкви, здёлана в семъ домё вспоможениемъ вельможей, которые имфютъ надсмотреніе в ділахъ россійскихъ. В семъ домі будеть жить одинь лама [священникъ] нынѣ в Некинъ обрътающейся, и прибавятся другіе три ламы [священника], которые прибудутъ какъ решено. Когда прибудуть дастся имъ кормъ какъ дается сему, которой прежде приёхаль и при той же церкви поставлены будуть. Россіапомъ не будетъ запрещено молитися и почитати своего Бога по своему закону. Кромѣ того четыре малчика учениковъ, и два поболшаго возраста, которые поруски и по латинъ знаютъ и которых посоль россійской Ільлирійской Графъ Сава Владиславичь хощетъ оставити в Пекинъ для обученія языковъ будуть, жить также в семъ дом' и кормъ дастся имъ изъ Царского изждивенїя. А когда выучатся по своей води да возмутся назадъ.

6.

Для коммуникацій между обоими Імперіями печатные пашпорты весма нужны суть. Того ради когда из россійского государьства х китайскому государству ношлются грамоты дадутся, печатію закрѣпленные из Сената или из трибунала россійского и Града Тоболска отъ губерпатора к трибуналу китайскому вижшихъ провинцей управителю. А когда от китайского государства к россійскому государству ношлются

5us articulus.

Koen, seu domus, quae modo est Pekini pro Russis, in posterum quicumque venerint Russi, ipsi soli incolent hanc domum; quod autem Russiae Legatus Sava Vladislavich Illyricus Comes dixit de templo faciendo, factum est in hac ipså domo adiuvantibus magnatibus, qui curam habent de negociis Russorum. In hoc habitabit unus Lama (sacerdos) qui modo est Pekini, et addentur tres alii Lama (sacerdotes) venturi, sicut deliberatum est, quando autem pervenerint dabuntur illis victualia, sicut dantur illi, qui prius venerat, et in hoc Templo collocabuntur: Non impedientur Russi recitare et colere suum Deum suo modo. Praeterea quatuor pueri Russi scholastici, et duo alii provectioris aetatis scientes linguam latinam, et russam, quos legatus Russiae Sava Vladislavich Comes Illyricus vult relinquere Pekini ad discendas linguas, habitabunt etiam in hâc domo; ipsis ministrabuntur victualia expensis regiis, absolutis autem studiis reducat eos ad libitum.

6us articulus.

Ad communicationem inter utrumque Imperium cum litterae sigillo munitae valde sint necessariae, idcirco quando ex Dominio Russorum ad Dominium Sinense mittentur epistolae, dabuntur eiusmodi epistolae sigillo munitae a Senatu, seu Tribunali Russorum, et urbis Tobolskae Gubernatore ad Tribunal Sinense exteras Provincias gubernans; quando vero a Dominio Sinense ad Russorum Dominium mittentur episтакожде писма от трибунала вившимхъ провин- tolae dabuntur sicut prius sigillo munitae a Triцей управителя, запечатаныежь дадутся к сенату, или къ трибуналу россійскому, и града Тоболска губернатору. Ежели же от границъ и порубежных мъстъ пошлются писма о перебъщикахъ, воровствахъ, и протчих симъ подобныхъ нуждахъ, то которые пребываютъ на границах россійскихъ городовъ началники. А которые суть на границахъ китайскихъ Тушетуханъ, Ованъ джанъ торжи, Ованъ танжинъ торжи, взаимно между собою да посылають писма собственною рукою подписанные и печатью закрѣпленные ради свидътелства. И когда Россіаны будутъ писать к Тушетухану, Ованъ джанъ торжію, Ованъ танжинъ торжію, а оные такожде от своей стороны к вышереченнымъ будутъ писать. Всѣ курїеры, которые будуть возить такїе писма, иміють Ездить чрез одну кяхтинскую дорогу. А ежели прилучитца какое важное и великое діло, то какою пиесть ближнею дорогою позволяется аздить. Ежели же кто с умыслу [понеже дорога кяхтинская далька нарочно восприметь ближнюю дорогу, тогда россійскія градскія управители и команданты и китайскіе пограничные ханы иміноть межь собою списоватся и по изясненій дела каждой своихъ да накажетъ.

7.

Что касается до реки Уди и тамошнихъ местъ, понеже россійской посоль Оедоръ Алекстевичь Китайского Імперія внутреннія палаты с вельможею Самгуту согласяся вкуп' говорили. Сей пунктъ да останется нынъ неоконченъ, а впредь или чрезъ нисма или чрез пословъ окончится: и такъ писапо в протоколахъ. Того ради Китайского Імперія вельможи говорили Россійскому послу Савъ Владиславичу Графу Ільлирійскому: понеже ты присланъ отъ Імператріцы с полною мочью окончить всё дёла, то и о семъ пунктё имвемъ трактовать, ибо ваши люди безирестанио vestri homines adhuc transiliant limites in loco

bunali exteras Provincias gubernante ad Senatum, seu Tribunal Russorum, et urbis Tobolskae Gubernatorem.

Quod si e limitibus, vicinioribusque locis mittendae sunt epistolae propter fugitivos, aliaque huius generis negocia, tunc qui sunt in limitibus Russorum urbium Praefecti, et qui sunt in limitibus Sinensium, scilicet Tuscetu Han, Ovanjan Torgi, Ovan Tamgin Torgi invicem sibi dabunt epistolas propriâ manu subscriptas, et sigillo munitas in testimonium; et quando Russi scribent ad Tuscetu Han, Ovamjam Torgi, ovam tamgin torgi, et isti etiam ex sua parte scribent epistolas ad praedictos omnes cursores, qui eas portabunt incedent per solam viam Kjahta dictam; quod si vere foret urgens, ac magni momenti negocium, tunc quacumque viâ breviori licebit ire: Sed și quis de industrià (quia via per Kjahta longa est) expresse arriperet breviorem, tunc urbium Praefecti, Ducesque Russiae, et Reguli Sinenses qui sedent in limitibus debent sibi invicem dare epistolas, et postquam negocium fuerit elucidatum quisque debet punire suos.

7" articulus.

Quod spectat ad fluvium Outi, huiusquemodi loca legatus Pheodorus Alexievitz convenit una cum interioris Palatii Magnate Som-go-tu, dixerun(t)que: hoc punctum interim maneat indeterminatum, postea determinabitur vel per epistolas, vel per legatos, hocque scriptum est in codicibus: Itaque cum magnates sinenses dixissent Russiae Legato Sava Vladislavich Illyrico Comiti: Tu siquidem ab Imperatrice missus fuisti cum plenâ potestate determinandi omnia negocia, de hoc puncto tractare debemus; nam cum

переходять границы въ наше мѣсто имянуемое Химконъ Тугурикъ. Ежели сей пунктъ нынѣ не окопчимъ, зѣло опасно, дабы обоихъ Імперій подданные, которые живутъ при границахъ между собою ссоры и несогласїя не возбудили: и понеже сїє весма противно миру и соединенїю, нынѣ уже надлѣжитъ окончить.

Россійской посолъ Сава Владиславичь Ільлирійской Графъ отвётъствовалъ. Сїя земля восточная нетокмо мнё отъ Імператрицы не приказана, но еще я о той землё подлинно извёстія не имёю: да останется еще какъ прежде постановлено. А ежели кто из нашихъ прейдетъ чрезъ границу, унимать и запрещать буду.

На сїє китайскіє вельможи говорили когда Імператріца не приказала тебѣ о восточной сторонѣ трактовать, мы не будемъ болѣе принуждать, и между тѣмъ такъ принуждены оставить. Но по твоемъ возвращенїи накрѣпко закажи вашымъ. Ибо ежелї какіе изъ вашихъ прейдуть за границу и поиманы будутъ безъ сумнѣнія отъ насъ наказаны быть имѣютъ и не можете тогда говорить что мы нарушили миръ. А ежели изъ нашихъ за вашу границу кто преидетъ, вы также ихъ накажите.

Того ради, понеже нынѣ не трактуется о рекѣ Удѣ ниже о протьчихъ тамошнихъ рѣкахъ, да останутся по прежнему, но ваши люди не имѣютъ болѣе завладѣть на поселенïе.

Россійской посоль Пльлирійской Графь Сава Владиславичь когда возвратится вся сія ясно донесь бы Імператріцѣ и изясниль, каким образомь надлѣжить туда послать вкупѣ извѣстныхъ людей о тамошнихъ земляхъ, которые б вкупѣ могли разсмотрить, и что нибудь рѣнить, и сіе бы изрядно было. А ежели оставится, сіе малое дѣло худо гласится будетъ с миромъ обоихъ государствъ. О семъ пунктѣ писано к Россійскому Сенату.

nostro dicto Himcou Tugurik, si hoc punctum modo non determinemus, periculum est maximum, ne utriusque Dominii subditi, qui in limitibus habitant inter se iurgia, et contentiones excitent; cumque hoc maxime adversetur paci, ac unioni, hâc vice definiendum est. Russiae Legatus Sava Vladislavich Illyricus Comes respondit: Terra haec orientalis non solum non fuit mihi ab Imperatrice commissa, sed nec ego hanc terram distincte novi; maneat adhuc sicut fuit prius dictum, quod si aliqui e nostris transiliant limites coercebo, et prohibebo. Ad hoc dixerunt Magnates Sinenses: Siquidem Imperatrix non tibi commisit partem orientalem, ut de ea tractares nos non urgebimus amplius, interim sic relinquere cogimur, sed redeundo stricte praecipias vestris, nam si qui e vestris transiverint limites, arreptique fuerint, procul dubio a nobis castigabuntur, nec propterea tunc dici a vobis poterit nos pacem violasse, quod si nostri vestros limites transiliant vos etiam eos castigate: Itaque cum modo non tractetur de fluvio Outi, caeterisque huiusmodi fluviis, relinquetur interim sicut prius, sed vestri homines non debent ulterius occupare ad habitandum. Russiae Legatus Sava Vladislavich Illyricus Comes quando rediverit, haec omnia clare referat Imperatrici, illique explicet quomodo conveniat illuc mittere simul homines, qui terras noverint, simulque videant ad aliquid determinandum; hoc optimum foret; quod si omittatur huiusmodi parvum negocium male sonaret cum pace utriusque Dominii: Circa huiusmodi puncta data est epistola ad vestrum Senatum.

8.

Пограничные обоихъ Імперій управители имѣют непродолжително поправдѣ каждое дѣло рѣшить. А ежели будетъ замедленіе за свою партикулярную корысть, тогда каждое государство да накажетъ своихъ по своимъ правамъ.

9.

Ежели от одного къ другому Імперію пошлется за публичными дёлами малой или великой посоль, когда оной прибудеть на границу и объявить о своемъ дёлё и о своемъ характерё, будеть ожидать недолго на границь, дондеже вышлется кто на встръчю для препровожденїя. И тогда ему дадутся скорые подводы, кормъ, и с прилъжаніемъ препровожденъ будетъ. По прибытїи дастсяжь домь и кормь. А ежели посоль прибудеть въ тотъ годъ, в которой не имъетъ быть пропущено купсчество товары, съ нимъ не пропустится. А ежели для важного какого дёла одинъ или два курїера прибудуть, тогда, показавъ запечатанные пашпорты, мандарины пограничные безъ жадной описки немедленно дадутъ нодводы, кормъ, проводииковъ какъ Россійской посоль Сава Владиславичь Ільлирійской Графъ ръшилъ такъ утверждено.

И понеже писменная пересылка между обоими Імперіями чрезъ писма или чрезъ людей зёло нужная, того ради ни по какому образу имѣетъ замедлитися. И ежели впредъ замедлятся писма, удержатся присланные люди, и не дастся отповёдь, или оная отложится съ потеряніемъ времени: и понеже таковые поступки не соглашаются с миромъ, того ради посланники и купечество не могутъ быть пропущены, по на время и посланники и купечество будутъ удержаны, дондеже дѣло изъяснено будетъ, и по изъяснено пропустится по прежнему.

8^{ns} articulus,

Utriusque Imperii Praefecti qui in limitibus sunt debent statim, et ex aequitate quodlibet negocium finire, quod si intercedat dilatio propter privatum emolumentum tunc quodlibet Dominium puniet suos secundum leges proprias.

9us articulus.

Si ab uno ad alterum Imperium propter negocia publica mittatur sive parvus, sive magnus Legatus, quando pervenerit ad limites, monueritque de suo negocio, et de sua dignitate exspectabit paulisper in limitibus, donec aliquis occurrat ad introducendum, et tunc ipsi dabuntur citati equi, commestibilia, et cumcurâ adducetur; post vero eius adventum dabitur ipsi domus, cibariaque ministrabuntur, quod si Legatus veniat eo anno, quo non intromittitur commercium, merces cum illo non introducentur; quod si autem propter urgens negocium unus, aut alter cursor advenerit, tunc ostensis suis sigillo munitis litteris, mandarini limitum nullâ praevia monitione statim dabunt equos, cibaria, conductores, sicut Legatus Russiae Sava Vladislavich Comes Illyricus deliberavit sic ratum est.

Cum ab uno ad alterum Imperium, epistolas scribere, homines mittere sit quid valde necessarium, nullo modo retardari debet; si itaque in posterum retardentur epistolae, vexenturque homines missi, non detur responsum, vel diferatur terendo tempus, cum hoc minime sit paci consentaneum, tunc Legati, et commercium non poterunt admitti, sed interim utrumque detinebitur usque dum fuerit elucidatum, quo facto admittentur sicut prius.

Впред ежели кто ис подданныхъ обоихъ государствъ перебъжитъ, кажненъ да будетъ в томъ мѣсте, гдѣ ноимается. Ежели оруженные перейдуть за границу, учиня грабежи и убійства, также смертію иміють быть кажнены. Ктоже оруженною рукою безъ запечатанного пашпорту такожде за границу прейдет, хотя б и не учиниль убійства и грабежа, однакожь наказань имфеть быть какъ надлежить. Ежели кто изъ служивыхъ, или иной кто, покрадчи господина своего, убъжить, ежели будеть руского владънія, да будеть повішень, а ежели китайского владенія, иметь быть кажнень на томь месте, гдъ поимается: а въщи покраденыя да возвратятся его господину.

Ежели кто прейдеть за границу и звърей или иного скота покрадеть, своему началнику на судь да предастся, которой осудить ево за первую кражу вдесятеро; за другую противъ того вдвое; а за третію да предастся смертной казни. Кто будеть промышляти недалеко отъ границы для своей корысти за рубежами, промышленое да будетъ взято на государя: и тотъ промышленикъ да будетъ наказанъ по разсмотренію судьи. Подлые же люди, которые безъ пашпорту прейдуть за границу такожде им котъ быть наказаны, какъ Россійской посолъ Сава Владиславичь Ільлирійской Графъ постановиль.

11.

Інструментъ обновленія мира между обоими Імперіами с обоих сторонъ разміненъ тако.

Посоль Россійской Ільлирійской Графъ Сава Владиславичь на рускомъ и латинскомъ языкахъ написанной, за своею рукою и печатью закрыленной вручилъ китайского Государства вельможам къ сохраненію. А китайскіе вельможи, на манжурскомъ, россійскомъ и латинскомъ язы- Russico, et Latino sermone scriptum, parique

10^{ns} articulus.

In posterum ex subiectis utriusque Dominii si quis fugerit, occidatur in ipso loco, ubi fuerit depraehensus: Si qui vero armati transeant limites, furta, homicidia patrando, simili modo morte puniantur: qui vero armati sine litteris sigillo munitis transiverint limites etiam si neminem occiderint, nec quidquam furati fuerint, punientur tamen uti conveniet. Si aliquis milesaut quis alter Domini sui rebus furto ablatis fu, gerit, et sit russicae ditionis strangulabitur, si vero sit sinicae ditionis capite minuetur in ipso loco, quo fuerit captus, resque furto captae restituentur proprio Domino. Si quis transiverit limites et camelos, aliaque animalia furatus fuerit, proprio Domino tradatur iudicandus, sicque iudicabitur: pro primâ vice decuplum furti, pro secundâ vice bis decuplum exigetur, tertiâ autem vice mactabitur. Quicumque non longe a limitibus vaenantur, si quis eorum lucri desiderio in aliorum loco vaenatus fuerit, eius praeda non solum fisco dabitur, sed et îpse paenas dabit ex Judicis sententiâ.

Infimae sortis homines, qui absque litteris transiverint limites etiam punientur sicut Russiae Legatus Sava Vladislavich Comes Illyricus deliberavit.

11us articulus.

Instrumentum renovationis pacis inter utrumque Imperium sic fuit invicem traditum utrique parti. Legatus Russiae Sava Vladislavich Comes Illyricus Russico, et Latino sermone scriptum, subscriptione proprià, et sigillo munitum Sinensis Dominii Magnatibus tradidit asservandum: Sinenses vero Magnates Mancheo, seu Tatarico, кахъ написанные, равнымъ образомъ за своимъ подписаніемъ и укрѣпленіемъ печати вручили Россійскому послу Ільлирійскому Графу Савѣ Владиславичю къ сохраненію.

Сего жъ Інструмента екземпляры печати преданы, всёмъ пограничнымъ жителемъ розданы, что б вёдомо было о семъ дёлё. Лёта Господия 1727-го мёсяца октября 21-го дня, а Петра Втораго Всероссійского Імператора и протчая, и протчая, государствованія первого году. Размёненъ на Кяхтё, Іюня 14-го дня 1728-го году.

На подлиниомъ при размѣненїи подписано тако.

Печать.

Графъ Сава Владиславичь.

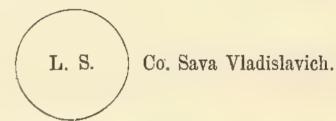
Секретарь посолства Іванъ Глазуновъ.

modo subscriptione proprià et sigillo munitum tradiderunt Russiae Legato Sava Vladislavich Illyrico Comiti asservandum.

Huius autem instrumenti exemplaria typis mandata omnibus, qui in limitibus morantur distributa fuere, ut sciant quâ de re agatur.

Anno Domini 1727 die 21 mensis octobris, Petri autem secundi Russorum Imperatoris etc. etc. etc. Dominatus anno primo. Invicem permutatum in Kjahta mense july die 14 anno 1728.

In originali tempore permutationis subscriptum sic

Secretarius Legationis Ivan Glasunow.

Мапьчжурскій текстъ Кяхтинскаго договора, 21-го октября 1727 года.

つかいうから から かってん つめり いちのく つまりつ いかいしつ いちゃん いのは、つから よのへいとれがかってののりますしていれているまた Touth town , that a trail a butter , town and a الله عليه الله المعالم المور، والم معرفيل م عمل مل عمليا عموم عدر مسميس معمد ميمار عيمار مليم مهم مس のはのののたべんでんかり イナスク よう おれのたい ちん のかんっ から 野子是好了了明明 的是一个 سرمر، حبرب محدور می توریکی عادیا کوری موم مرور えるできてりよったがますいますのかってのよう عيمر ، عهد المديد ، عويده في معريد ستقم مهد ميد عديم في ميدهند موتومهم عول عيدل بين بين بين ميدير علا موتده مهدر عهدر المراكبات معلى في ستوفي منوا المرا المَامِلُ الْمُهَالِدُ مُوتِدُونُ اللَّهُ اللَّا اللَّا اللَّاللَّهُ الللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ الللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ

ميدعدس فعفر ب

TOTAL OF MANY ON CLOSE THE MANY OF THE PARTY OF THE PARTY

المنظمة المعلى مرام معلى المرام المعلى المعل اعتلاق فيمل ، سركمير سيريمير سيريمير عاسر عنهم رفيمر سي عقلم بن المراسي ، ركرا かられて されか よらん のり きょう こっぱっ でれてい まれっ よってい しゃれてい よって 是日世年世多岁生之中受了了 المعمر المعمر م معمر م محق معسميده عير م معروي ودريد الماسري، دينيا فيموري دينيا ركي في موتوه وهيوري ، ردينيوه وديمير عز ودلايا

worker and a forth and and a smanner that they are any and to the まだらりのようであっているからういないのかっているののでのかっている المراجسور ، حميديسو موير، وسيراييسو ميزر، مويوا فيور د بايد بريد من فس (まる)ますべ

ورور في عيدونور يوهد موهد ، منيا على عيد على مسيدهن المنهدور " الله على الله المرا على م على المراجمين م عدم من مراجمين عوروم في عليان معرا عمل م محمد الله مده في المعمر المحمد المحمد المحمد الله المسهر المدي المحمد المحمد المعمد المحمد المحم المسانة في المفاقل المكسم، ثاق المن موفاتل، المتاح المسكرة فيسر المسانة ف ていたくれていていかがあるかのかからいるかいの よれれたのれれていていていている

عمراهم ويمر م يوس ميمر م موه بي مول مول مول على وحد موموم وول وريدوه وق المتورك الموسوم عطوسال الما المتولل المدار عدوار عليسال المتالية المتارك الما علم المناعد معلى مراه المنا المناقد ميا على المناهد مناه المنا المناهدة かかい との かん て不らない しれのべ あかがつ ラポスチ スカガラ しまがしのし على الله عدد عبر سم چھر عبر میں توبیء اعبروں ہے کی استونی دوہ عبرونی دین المرفي المرام على في في المرام على في مراسي حير على المرفيد かれる。 をおれているのかのりましているかいれるからありるす على المسل المسل ولي ولي المسل ولي والمسل ولي ولي المسل و معدد المسل معلى عموم وه لم المول مهم عمل الم المحدد المحدد المرفقيل مؤيد المفيد، الماستوه، المستصدوه، المرا مؤمر الموسوا منيد المفيد المرفيد مور معلم عليه في عمد ريني منز فين عمر م من يولي المراء بوق ١٩٥٠ م الم المهرف والمرب والمو المعلوميون المرار المهرار المعرف و وحديدون المهرون على المعالى من ملكور من عبر عبر م مهام عبر المير من من من من المعار المن عبر عبر المعار المعا

رحسي المرين محمر بدين رهمي وحديد وحديد و ينه بين ما ما ماركيل عيدك المراجعة موتومه المعتمرة المورا والمراء مورا والمراء موتورد الموراء المعتمرة الموراء المعتمرة まる、ははるだ、ののプレンまた、よか、のの かればら しかかり、のよう、かるのでは、のていての الله الله معلى مسمول عيسيون دور ميم م المسال المعلى ودرساء المعدد 山南宁、北京全里山北京的西西山南北京村村村村村 不是是一些我是过过了。

المتراقة والمراجة المولاء والمولاء والمولاء المراجة المولاء المراجة المولاء المراجة المولاء المراجة المولاء المراجة ال بل في ريهم ميين بديمين بديمين بديمور، دورا ويور ، مسمديس بدينين بريها مع سر مي مين سر مير مي مي مي مي مي المعال الله المعارى دير المعار عين من منسل معلم المعلم المن معملين من المعلم المنا المنافرة من المعلم المنافرة المن المراز من المرامة المرار من المرامة المراز من منهسر، للبنيري منهسر، عجدكم ميهسر، تجريف ميهسر، كردم مكسم ميهسر عمر عمد من مل المرا عوال عوال عمد من على عمد معدد الم سلمر، عطريه معرف مه معلق ، هم هميم مه مهر من مولي مه و المله ومراجه

ريون عهر اعر دورا وعور دورا سيدي دريوني دوسيون وسيدون وكي ردين وعسم، عهدور دورا د عولان في محتيبية ممشممهم في مسيد بمكمر ولامر م يعدر معيد من في سمر عبرياه وحمي حمديورمير عيدير " は、犬の犬であり、人はから、からからくなけ、あからくのかられているから、それから、ちののようつ علاقاً بمهولاً في مسئلة بكيلين مم في ليوني مر ممتدهموس بمرسم، دوم عسر الله المعلق المعلق المعلى الموقع المسلم بسسلاء الموقية المتابع المربطال الما ولوق المرق المترق المترق الموقيل فرمن سرفهد في عودور عدد عود عودفري تودوهو فرد مودوفري عودودود المعامل على المعامل المعامل على على المعامل على المعامل على المعامل المعامل على المعامل المعام عاظراف ر دور المعرد ما معدد ورد عاطروا في عسوسال بمفير عور عور و منور دور و مدر في المرا في على المن المنافع المنافع المنافع المنافع منافع المنافع المحادث المحادة المتارك المرادات المرادة المرادة المحددة المحد المرسير عاميدار عرسا عبدالمناوفيا علاما عدار عماوفي معدر بدور عوام のかれているかん からん からん うだの よのかん マスガイ のり のがれてい うたの かれるがっ からいちのい

المرك المنظر في المعكول المسهر المار المصابحان المراجعين ممتده موتدهم في المعدير عامية المراجعين

المن عليه ركب ركب ركب الما على محميد معمور وحمل على كليك معمر عدا علايد معمرا وعمرا のうかりかしませんだららってかかりなかってのだ。 ريون دميدي مماوي دوسيد عيد دويورون دوير دوير دوير وريد وي يوهيها بدير يودر المراجة عجمة المورية الموردية الموردية المراجة المراج رف، راديده هي، سيهر هي عوديا دنده هاهه، بيق عدده مندهه موهير، علامات المحمر بريدار مدنور في الحدم دريدار مفيل، ريون المعمر المع المادون المستريدي محدود المادي المناور الماد المادي مي مودود المادون ا たの てるだろうだんとくろ このから なんのう しろれのだ からてのようと はから かられる المال في عادل عاهده، تعدم فيما مناس ملي بيار ما يم الما يه يك الما حرير المويد المواجد المار مل مروهد الموجد المورد المعدر المعدر المعدد المعدر المعدد ال سام المكر، ودوي السام الموفيير، المرابع المار المماري المولاية المرابع المراب 東京 東京 のかん つ メスナギ 上 HA BE のかん あかん のあり、 である しゃっと のかん つ エンベン まれるのろのかりましては、できているいのかのですからいるかっているかん المان المالي الم

معمرار المعضر عام

المعارفون فيمر على ممامر فيمر المر مدمي المركزي ومركزي المركزي المركزي المعرب المعارف عمله في عيد المعار دولاما و مولاما والمعارف المعام والمعارف المنام المنام المنام المعارفة STATE THE TANK

9*

رياق عاليمراء دخور المهم المهمم ودورك المرتجير عيراء عويدم عاليهم ويسه معديدة وي

المعارفة فالمور و المعمر و محدور معدر المعرب المورد المعربيل المعدر و بول عار المحمور だろり あるのはれかっまり ركيا على مرهور، مرمورك متعديم المعمر د المودم المعرب دمهم المعمر المعدود د مرمن رحريم فيه المرا المرا المرا المرا المرا المرا من المرا المرا المراها المراء الم المنافر، متوالم مسل مهدم موعدتون، مدمورك مسيديل بمديور، سيدي عبيديل من عمدير 我了,不可是我的我的我的我的我的我们在 المراسيد بديء، برن بين المنظر عرب الميل م موصوى وينهور برعم مديده، بير مرمو المنا あくうくう 八世 つくですうり のり、つくですうり くっつのう くう イナ しょうちゅう のって الما الما الما الما المن الما المناح المواجعة المناح المنا rober to ronal and o rest to the op of the to the the the second

ريون ، موير و هيار و هيا و المنظر المواحية و هيار مساعي مويدي، مسا ميسير مويدي ، الميار و موير و مو عرام عمل رهنون المائين صحريك، المرضور عوليسيار المسيار عيران صحور صحور، صحور محور المرتزية المراز المعارفة

عميده و ميم عد وهمي بوروس على معمر ويم ، مسم ميم مده مده المهم الم

والمن ديمير منهايز ميهوده، بديه بها بها دورا جدم عهدا المستهدر زحرفه يسم معمد سيها المرافعين المحار المعمر المعمر م المعرا المراجعة مع معرا من المعرا المراجعة المعرا المعراد المعرد المعرد المعرد المعرد المعرد المعرد المعراد المعراد المعرد المعراد المعرد المعرد المع المراح المراج من من المراج الم مراق رداما ودوا في ميدور دعدودين ميل مسميسير في عسين بي ي دين مور مورومها ردويدرد ير بياد رددوم المويدر يوس مورد رودود بدار がくれっていてのかしますがないとかないであるいののののしまであるとしてであるい total and a secontested some to second of sinter to the total at someth ق) بدنيق رحليون يهيكوردكولي رجهولام ريال وسكن الكيس بلكيس بسف حسر ردغينف رددويرد، ميكرك مك ير ميك مي بدنو پيغمرس كريسي، كيوني بينيير موشيهمهير بميسي مدهدي The stand set that his store out the set who were sing sente عنار في عنوين مركمي في بيني بحيال عن بدوي مهوين مور אשנק משמנקירי הנשט פנמניל המנענים ממנימספטט אינון פין מייניויים השנים ומצמון مدسر بين بريايز دين ميويز دوين يوهينين ودي، عيمين دروين ريين ردون علقه كر عليه بين المرا المرا المواقع المحال في المحافية المحالية فالموائد المحال المحا المال المداور الماق المحديكريد المفاح مفهم في موعكين المنين موعولاسور المدسر المني

المن عليم المنظر منظر عبر المنزودي الله المناهدي والمناهدي المناهدي المنطر الم

من مس ممر دو یا در یا در به یا بیدی رینی بیری روین میشور میش می در می می میش میشور いれているできるいとのりののでいっていかりのようことがいれているのできる

الله عليه المدى المدى المدى المعالي عليه المعالي عليه المعالي المعالي المعالية المعا ور موسيري ديون ، سيوند عهام مي موري دين مي مول مول مدر مي مول مول عها مه مهم ميتر في ميهام، بوره بعليل في دسيس، عويهدر دهسي مرعمور)، برق برعم في به موليز، دينه بميرون، عصين بميلز بمسير، بدين رين و عطسير بهينزي في بنه بير مونيم ديود، الميزيق فرمي يسم فريز، يسيد مسر مي عبدري مسير عياي بيده ي مير. するでいる まってののようでき

المورسون الموهيد، دوريا والمور الم ودمي المورديد، المديد مسمدكالا والمعار مكموريو والم のあり、からしてあるべつできているかのののかりからないできているとうかっていますがり صوب ، مسمدهم بمنادر فر بسهدر، مهدمه مهد موردهم و به مولاه موسورد مودده فهم مهده بهد بدرولاسه مورد، مهدمهدرسور ، ساسر مولاه مع ساسلاسه فر عندالله بهار علمها في بهها في مهها في متواسم، عسر بطرهوره، هدور في موميني عفالمتحاصير على سسم محفيل المدسمير عيرم مدور مترا الميرم ليرادي الموا المالل في مسملاتي، يابكسهر الماليق محمية في ديتر ، يهدار المر المعرفودي ها السور، المصلى الماليل المنهور، المحال المراهدا المراهدا عبيدار رئيم مصسفال بسوييم العلميسور المنيل المراجير

よりからの かんり ようのえ かんのよう てきれるかん المعكرون والمعرر المعكر، المعال المعال المعترف المعرف م عمليدا المعارف المعال المعالم عفهما تحويده عهدوريتاس معمما فهفاه باعدا بعدهم مه فس مدارة تا عدا ا

おられてある のかんつ メスカナイ とりろ かってて くちのつ・ とうれつ メスカナイ とりつ のかって くちのつ・ イス عين ديد في منهدين في لايه المراجيد مراجيد الكالمراهور ويول والمراهد والمراهدة かっと しんしかん かの かれてのへ むしつ かられ かしなものい ステ くられつ ジャコのつ あっぱんすい عوردوه الما المعردين بديق ويدعي ميدوه، همر بويد الميريم فرمن ديديسا 不不多多可不是日世名世名为今不不少不好 عليه من من من من من عد من من من من معمد تعلق معلى مناهد موسوه في مسال المفال في في المسال المفال في المسال فيدر م المال المرواح الما من من الما المرووح، منها المرود، المراحد، المراحد المنهاد المعلماء المعلماء المناهد، المراحدة المر بلق عليما، معيا فيما م عهديكريمافيا م سيسيا هدور بها سيوفر مفيل ميالية. المحرم عضمر ركونون بالمروبيانون

المحالي المسل ، المسل ، المسل ، المحال المحالية ،

Подпись.

ور المعلى المع

Подпись.

Подпись.

المن المعرب المعرب المعرب المعرب المعرب وفيرت وسور المؤيد المعرب المعرب

عهدمياديمهور موي د مورعد مدين سندير يدهير هدين حور بدهير عور »

子上中京上京中北京大学、大学中学、古の古古古古、金田子、金田子、土田子、土田子、土田子、土田子、大学、大学、

Кяхтинскій Трактать 21 Октября 1727 г. *)

Текстъ трактата съ Китайской стороны.

Тайцинъ Государства Хонди по указу по-

Думной министръ чиновного приказу Алегамба и внутреннихъ дълъ дворцовой министръ Чабина.

Думной министръ посолского мунгалского приказу Алегамба и падъ красною четвертію министръ Тегутъ.

Воинского приказу Асканямба Тулишинъ.

Россійского Государства отъ Императрицы посланъ посоль Иллирійскій Графъ Сава Владиславичь; и что прежній обоихъ Государствъ въ Нерчинскомъ миръ утвержденъ и наиначе кренчайній того вново утвердить.

й нунктъ.

Спе вново поставлено означение нарочно обоихъ государствъ вѣчной миръ накренко утвердили уложили и договорили. С того времени обоихъ государствъ всякому своихъ подданныхъ людей кренко содержать и сне мирное любовно договорили всякому своихъ подданныхъ людей сохранно собрать накренко укрѣнить и никакихъ дѣлъ не выздымать такъ уложили.

Exemplum Tractatus ex parte Sinensium.

Mandato Imperatoris Imperij Tai-tsim dicti missi magnates, scilicet regis a consilijs magnas, Tribunalis Mandarinorum praeses, ac interioris palatij negotia regens Chabina; regis a consilijs magnas, tribunalisque exteras provincias gubernantis praeses, nec non vexilli rubri magnas Tegoutei; Tribunalis militum secundarius praeses Touligen convenerunt simul cum comite Illyriae Sava Vladislavicek Imperatricis Russiae legato misso ad renovandam, magisque firmandam pacem, quae iam pridem Nypchou inter utrumque Regnum inita fuerat, determinaverunt ea, quae sequuntur.

1 us articulus.

Haec nova pactio expresse facta est inter utrumqve Regnum ut pax firmior sit, ac aeterna, et ab hac die unumqvodqve regnum suos subditos regat, et coerceat, et pacem plurimi faciendo qvisqve comprimat severe suos, ita ut nullum malum negotium suscitare possint.

^{*)} Текстъ печатается по подлинному договору, передавному Китайцами.

в пунктъ.

Ньигь обоихъ государствъ миръ і согласие вново утверждено обоихъ государствъ что были прежине дъла впредки не упоминать прежнихъ бъглецовъ промежду не прошат всъмъ быть нопрежнему, а впред б'Еглецов никакъ обоихъ странъ нетанть конечно накрепко розыскивать изымавъ всякого своему пограничному жителемъ свести і отдать.

г пунктъ.

Срединного государства министры: Россійского государства посланъ посоль Иллерійскій графъ Сава Владиславичь вм'єсте говорили что обоихъ государствъ граница ї міста велми пужно не осмотря и не указавъ мъста не надлъжит Росіиской Имперін посолъ Иллирійскій Графъ Сава Владиславичь на границу доехавъ; Средицного Государства вторын Генераль Часакъ торой цупь ванъ хошой зять церинь над стояниками торгкамба: по съсыга воинъского приказу асканямба Тулишинь і он'в вм'всте обоихъ государствъ границу утвердили. На Кякту ръцкъ есть россійского государства караулы и дворы; на Оргойту гора есть Срединного государства караулы и знаки между тіхъ карауловъ и дворовъ і знаковъ посредъ раздълить і знаки поставить; обоихъ государствъ торгъ на граница установит от той границы об'ь страны границу гранить камисаров послать с того міста в восточную сторопу Пуркутай гора и сопки по той до Киран Каруп: і с Киранъ Карунъ до Циктай ару кидуръ, ару хатансу, ть четырь караулы і знаки: Чикоя рѣки одну часть за границу почесть; сару хатансу до оборъ хатапсу караулы і знаки; изъ оборъ хатансу, до Чаганъ ола; мунгалские караулы і знаки російского государства подданныхъ людей владение земли Срединного государства мунгалские караулы і знаки между тімп посредь сои pro limitibus constituta fuit.

2us articulus.

Nunc consequenter ad renovationem pacis nulla amplius fiet mentio antiquorum inter utrumque regnum negotiorum, nec repetentur fugitivi, qvi antea fugerunt, sed relinquentur ut prius, in posterum autem si qvi fugerint nullo modo retinebuntur, sed ex utraque parte diligenter qvaerentur, captique tradentur hominibus, qvi sedent in limitibus.

3" articulus.

Magnates Sinenses, et Russiae Imperatricis Legatus Comes Illyriae Sava Vladislavicek simul sic deliberarunt.

Limites utriusque Imperij sunt qvid valde essentiale; si loca non inspiciantur fieri neqvit; idcirco Russiae Legatus Comes Illyriae Vladislavicek ivit ad locum limitum illicqve convenit cum Regni Sinensis generali Chasac toroy kun vam hoxoi efu tserim, ac cum Peseke magnate regiae custodiae, et cum Touligen tribunalis militum 2^{dario} praeside, et utriusque Imperij limites, et extremitates determinarunt uti seqvitur.

Inter Ruthenorum vigiliarum domos, qvae sunt apud rivulum Kjahtou, et acervum lapidum vigiliarum sinensium, qvae sunt supra montem Orgoitu, inter, inqvam, istos duos terminos, qvidqvid est spatij intermedij divisum fuit in duas partes aequales, et in medio factus est acervus lapidum in signum divisionis, illicqve constitutus est locus commercij utriusqve regni, et ab illo loco pro limite constituto missi fuere commissarij ad determinandas extremitates.

Et incipiendo ab eodem praedo loco eundo versus orientem per apices montium pourgoutai, nsqve ad vigilias Kiran dictas, et a Kiran vigilijs per chictai, araukidoure, arouhatamsou, e regione illarum qvatuor vigiliarum illa pars fluvij chonесть простые земли противъ Кякту раздѣлить пополамъ російскихъ нодданныхъ людей владіние земли близ горы і хрепты і ріки будуть: горы хрынты і рыки, границу поставить, мунгалские караулы і знаки, близъ горы хрепты і ріки будуть; горы хринты і рики граница да будеть. Горъ і рікъ неть простые земли такие земли будут посрѣдѣ раздѣлить і знаки поставить грапица да будетъ, с Чаганъ ода караулы и знаки до Аргуни ръки брегу мунгалские караулы і знаки, близ тъх карауловъ смотрът поъдуть обоихъ государствъ люди з доброго совъту знакі поставять граница да будетъ Кякту Оргойту между тьх двух мъстъ посредъ рубежъ и знаки поставлены; от знаковъ в западную сторопу, Оргойту гора, Томынъ Кучухун, Пицікту Хошого, Ныйлосоту гора, Куко Цилоту, Хонгоръ знаки Юнкоръ гора, Босъ над, Кукзан гора, Хугахайту гора, кон сопка, Бухуту Табаганъ, Окудынъ чоо сопка, Тошиту Табаганъ, Кисенекту Табаганъ, Курби Табаганъ, Пукту Табаганъ, Оркикъ Тарихакъ тайганъ; Торо Табаганъ, Кынже Мада, Хонин Табаганъ, Кимъ Кимцикъ Бомъ, Шабинай Табаганъ по той сонкв по срвдв по себв раздвлить граница да будеть, между тіми посреді в понерекъ горы і ріки будут, горы і ріки поперешные пополам перестчь и раздълит граница да будеть, от Шабинай Табаганъ до Аргуни ръки брегу, но сю сторону камени срединного государства пиветъ быть; за каменемъ по ту сторопу російского государства им'єть быть и т'є раздъленные земли доподлинно написат, и чертежи написать, обопхъ государствъ посланные люди промежду писмами разменяются привезуть всякъ своему министру отдасть и та граница утвердит, между симъ временемъ обоихъ государствъ подданные непотребные люди кратчи заидетъ кочевать м'єста завлад'єют дворы построять жить рону перевели обоихъ государствъ люди про- tis, et descriptionibus qvisqve ad suos magnates

Et ab arouhatamsou usqve ad acervum vigiliarum loci dicti heberhatamsou, et ab heberhatamsou usqve ad acervum vigiliarum mongolinorum loci dicti chacanaola omnia vacua loca inter terras occupatas a subditis Russorum, et acervos mongolinorum regni sinensis subditorum divisa fuerunt in duas partes aequales sicut factum est in loco Kiactou dicto, ita ut qvando reperti fuerunt montes, monticuli, rivuli prope loca habitata a subditis Russorum positi fuerint pro limitibus, et vicissim qvando reperti fuerunt montes, monticuli, rivuli prope acervos vigiliarum mongolinorum positi fuerunt pro limitibus, et in locis planis sine montibus, et fluviolis facta est divisio per medium, illicave factus fuit acervus pro limitibus. Utriusque Regni homines, qvi ab acervo vigiliarum loci chacan aola dicti ivernnt ad ripam rivi Ergonet aspicientes terras, quae sunt extra acervos mongolinorum ex unanimi consensu pro limitibus constituere,

Incipiendo ab acervo, qvi positus fuit pro limite intra duo loca Kiactou, et orgoitu eundo versus occidentem per montes orgoitou, temen Couyohou, pichicton, hoyocon, puileston alin, Covyke chilote, homcor obo, yomcor alin, posamga, comtsan alin, houtavitou alin, couj moulou, poihoutoú tabahan (id est transitus) ecouten chao y moulou, Toussitou tabahan kenestou tabahan, courbi tabahan, nouctou tabahan, Erguic Tarac, kenge mada, honin tabahan, kem kimchic y pomme, chabinay tabahan: per cacumina, istorum montium facta fuit divisio in partes aequales per medium, et pro limitibus constituta fuit, ac toto illo spatio qvi reperti fuerunt transversales montes, rivi similiter in duas partes divisi sunt, ita ut pars meridionalis pertineat ad regnum sinense, et pars borealis ad Regnum Russorum, et qvi missi fuerunt ex utraque parte homines divisiones clare scripserunt, будуть накрыко розыскали всякь в свою сто- depinxerunt, sibiqve invicem mutuo datis scripмежду смешалис жили тіхъ такожде доподлинно і розыскали всякъ в свою землю собрали и неревели жить, границу и рубежь, равно начисто здълали со обоихъ странъ по пяти соболей брали с уряпхая всякъ у своего прежийго хозяпна да будеть свыше того излишно по соболю с урянхал брали границу уложили с того дни что прежде по соболю брали въчно покинули противъ сего говорено уложено промежду печатными писмами розменликся взяли.

д пунктъ.

Нын'в обоихъ государствъ граница сошлася промежду б'вглецовъ не тапть мирное согласие вново утвердили противъ російского посла Іллирійского графа Савы Владиславича его словъ; обоихъ государствъ торговымъ людемъ ходить людей числомъ противъ преживго уложения пе свыше двухъ сотъ договорено. Три года пройдетъ одному каравану в Искинъ въ царство ходить тыть торговымъ людемъ кормъ давать противъ преживго отказано покунать, продавать, с тіхъ людей пошлины не брать такъ договорено; торговые люди на границу привдуть преждв о своем привздв о двав писмо подадуть высмотрят началниковъ пошлють на стрвчу принмут торговать по дорогћ верблюдовъ коней и кормъ покупать і работныхъ людей наймывать будуть своимъ животомъ над торговыми началники нижайшихъ людей добрѣ содержать а какие спорные діла будуть праведно рішить за тімп торговыми началные люди іздять всі честные п честно будуть смотрить во всёхъ продажах и в покупкахъ таваровъ не удерживать будутъ; обоихъ государствъ запов'ядныхъ таваровъ ненове- ponat: cum autem iste Praefectus, seu Dux sit

attulit, dumqve determinarentur utriusqve Regni limites viles homines, qvi clanculum intrarunt, terras occuparunt, domos aedificarunt reqvisiti fuere, et ad proprias terras reducti: qvi similiter ex utroque regno ingressi, et eggressi hinc inde transversaliter habitantes fuerunt reqvisiti, et ad proprias terras reducti ad habitandum; sicqve locus limitum purificatus, et elucidatus fuit.

Ourihanhay vero, qvi utriqve parti dant qvinqve zibelinas relicti sunt sicut prius própriis Dominis, qvi vero unicam tantum dabant in posterum ab illis non accipietur in aeternum incipiendo ab illa die qva finitus fuit contractus limitum, et qvidqvid sic fuit deliberatum, ratumqve testimonium scripto datum fuit utrique parti.

4" articulus.

Nunc semel determinatis limitibus utriusque regni non oportet hinc, et inde retinere fugitivos, et consequenter ad renovationem pacis, prout deliberatum est cum Russiae Legato Sava Vladislavicek Illyriae comite, commercium erit liberum inter utrumqve regnum, numerusqve mercatorum, sicut prius iam determinatum fuit, non excedet ducentos homines, qvi elapsis tribus qvoqve annis venient una vice Pekinum: et cum non sint nisi mercatores non ipsis dabuntur, sicut prius, commestibilia; nullumqve vectigal neqve a vendentibus, neque ab ementibus accipictur: qvando mercatores pervenerint ad limites de adventu suo monebunt per epistolas, qiibus acceptis Mandarini mittentur qvi occurant, introducantqve ad faciendum commercium: qvod si mercatores, in itinere velint emere camelos, equos, victualia, conducere baiulos suis proprijs sumptibus emant, conducant.

Mandarinus vero, sen Praefectus, qvi praeest turmae mercatorum eos regat, coerceat, ed si aliqva oriatur altercatio, illam ex aequitate comльно покупать і продават тако будеть; а будучи кратчи останется жить техъ людей і без началникова в'єдома не оставливать тако уложили; а в немоще умретъ ево были пожитки всякому своего государства людемъ отдавать. Сей договоръ всв противъ російского посла Ідлирииского графа Савы Владиславича словъ уложено: обоихъ государствъ промежду торговымъ ходить: кромъ того обоихъ государствъ на границе ради малого торгу в Селенгинску, на Кякте, и в Нерчинску тамошние добрые м'єста выбрать і дворы построить, поволно торговать, хто похощеть дворы построит и кругомъ ограду и ворота какъ надлъжитъ такъ і состроит торговат безпошлинно тако уложили: всёмъ указными прямыми дорогами ходить, а околными дорогами іли выную сторону торговат будут ихъ тавары в казну обрать о семъ началных людей і служилыхъ числомъ противъ того выбрать всъмъ бы обще сохранно караулит и діла управлять сие всі противъ російского посла Иллирійского графа Савы Владиславича словъ уложено.

€ пунктъ.

В Пѣкинѣ есть руской посолской дворъ впред всякимъ прибзжимъ рускимъ людемъ однъмъ стоять, російскій посоль Іллирійскій графъ Сава Владиславичь церковь хощеть строить Срединного государства руские дела управляють министры пособили на посолскомъ дворѣ церковь состроили. Нынк в Пекинк есть одинь священникъ ему жить: еще ему в прибавку трехъ поновъ нослать такъ говорилъ противъ его рѣтей еще трехъ ноновъ пришлите привезутъ, какъ прежние священиями прибхади противъ того кормъ опредаленъ будетъ: при той церкви жить рускимъ людемъ по своей въръ Богу молится служить незапрещать уложено:

alicuius dignitatis, cum honore habebitur. Res cuiuscumqve generis poterunt vendi, et emi exceptis illis, qvae legibus utriusqve regni prohibitae sunt. Si qvis inscio duce vellet hic secreto remanere non ipsi permittetur; si qvis autem morbo intereat, quicquid reliquerit cuiuscumque generis sit, hoc ipsum tradetur hominibus alterius Regni, prout Russiae legatus Sava Vladislavicek comes Illyriae deliberavit; et praeter commercium inter utrumqve regnum in limitibus adhuc pro minori commercio seligetur optimus locus apud Nipchou, selengve Kiactou, in qvo aedificabuntur domus, circumdabuntur muro, clathris, prout videbitur, et qvicumqve voluerint ire ad hunc locum commercij gratia eant, sed via recta; qvod si aliqvi ab illa deflexerint gyrando, vel ad alia loca iverint commercij causa, fisco dabuntur eorum merces. Hinc, et inde par numerus militum collacabitur, quibus praeerunt Duces eiusdem dignitatis, qvi uno animo locum custodiant, controversiasque dirimant, sicut deliberatum fuit cum Legato Russiae Sava Vladislavicek Illyriae comite.

5 us articulus.

Koen, seu domus, quae modo est Pekini pro Russis, in posterum qvicumqve venerint Russi, ipsi soli incolent hanc domum; qvod autem Russiae Legatus Sava Vladislavicek Illyriae comes dixit de templo faciendo, est factum in hac ipsa domo adiuvantibus magnatibus, qvi curam habent de negotijs Russorum:

In hoc habitabit unus lama, qvi modo est Pekini, et addentur tres alij lama venturi sicut deliberatum est: qvando autem pervenerint dabuntur illis victualia sicut dantur illi, qvi prius venerat, et in hoc templo collocabuntur. Non impedientur Russi recitare, et colere suum Deum suo modo. Praeterea qvatuor pueri Russi scholas-Еще російскій посоль Іллирійскій графъ Сава tici, et duo alij provectioris aetatis scientes linВладиславичь в Пекине оставить грамоте учится рускихъ четырех малых робять руского и латыши грамоте і языку зпають двое болшихъ человекъ такъже в том месте жить всёмъ казениой кормъ дать на пропитание в грамоте выучатся в то время похощете назад взять и возмите.

я пунктъ.

Обоихъ государствъ промежду писма посылать печатное писмо велми нужно впред и Срединного государства в Російское государство писма посылать противъ преживго и с посолского мунгалского приказу за печатью в російское государство в сенатъ в канцелярию посылать: из Російского государства в Срединное государство писма посылать из Російского государства изъ сенату канцеляріи еще ис Тоболска от губернатора за печатью в срединное государство в посолской мунгалской приказ посылать; другие пограпичные которые близ тёмъ промежду воровские бъглъцы тъ дъла бываютъ писма посылать ізъ Срединного государства на границе есть Тусету ханъ ванчаль торзи даванъ данзинъ торзи Росіиского государства на границе есть каменданты всякъ за своею рукою и за печатью писма между ими то и образецъ будутъ посылат Тусетуханъ ванчалъ торзи даванъ данзинъ торзи изъ ихъ земли в Русь писма посылать изъ Руси к Тусету хану ванчаль торзи давань данзинь торзи писма посылать, людем всёмъ на Клкту одною дорогою іздить а будучи прямые пужные дёла бываютъ всякою дорогою ближнёю высмотря Ездить: а будучи своимъ умышлениемъ Какту далеко покажется нарошно ближивю станутъ вздить пограничные ханы и ваны російские каменданты промежду писма посылать явственно будет всякому своимъ наказание чинить:

gvam Ruthenicam, et latinam, qvos Legatus Russiae Sava Vladislavicek Illyriae comes vult relinquere Pekini ad discendas lingvas, habitabunt etiam in hac domo; ipsis ministrabuntur victualia expensis regijs, absolutis autem studijs reducat eos ad libitum.

6 us articulus.

Ad communicationem inter utrumqve regnum cum litterae sigillo munitae valde necessariae sint, ideirco quando ex Regno sinensi ad Russorum Regnum mittentur epistolae dabuntur si cut prius huiusmodi epistolae sigillo munitae a Tribunali exteras Provincias gubernante ad senatum, seu Tribunal Russorum, quando vero a Russorum Regno ad sinense mittentur epistolae etiam a Senatu, et Urbis Tobolski gubernatore sigillo munitae dabuntur ad Tribunal exteras provincias gubernans.

Quod si e limitibus, vicinioribusque locis mittendae sint epistolae propter fugitivos, furta, aliaqve huius generis negotia, tunc qvi sunt in limitibus sinensium, scilicet Toussictou Han, ovam jan Torgi, ovam tamgin Torgi, et qui sunt in limitibus Russorum Urbium praefecti invicem sibi dabunt epistolas propria manu subscriptas, et sigillo munitas in testimonium, et quando Toussictou Han, ovamjan Torgi, ovam tamgin Torgi ad Russos scribent, et Russi etiam ex sua parte ad praedictos scribent epistolas, omnes cursores, qvi eas portabunt incedent per solam viam Kiactou dictam; qvod si vere foret urgens, ac magni momenti negotium tunc qvacumqve via breviori licebit ire; sed si qvis de industria, qvia via per Kiactou longa est, expresse arriperet breviorem, tunc reguli, qvi sedent in limitibus, et Urbium praefecti, ducesque Russi debent sibi invicem dare epistolas, et postqvam negotium fuerit elucidatum qvisqve debet punire suos.

ã пунктъ.

Удь ріка то діло прежді Торгкамба супгото Федоръ Алексвевичь вивств говорено то мвсто до времени носредъ оставили напредки пословъ посылат іли писма послать уложить о томъ і в книгу записано: Російскій посоль Иллирійскій графъ Сава Владиславичъ: ваша Императрица тебя о всякихъ дёлахъ полномочно дёлать на то послань: ны о тёхъ дёлехъ уложимъ договоримся; нын'в нашъ Хинкунъ тукурикъ имянные м'вста ваши люди еще за границу ходять; о томъ обоихъ государствъ на чисто педоговоримся виред ть мъста на границе живутъ люді промежду конечно съсоры выздымат будуть обоихъ государствъ к мирному согласию касается единожды о всемъ договоримся: російского посла Иллиринского графа Савы Владиславича ръчи о восточной странь мъста от моей Императрицы мив о семъ не приказано тѣ земли и мѣста я такожде доподлинио незнаю еще противъ прежито уложения быть а ежели наши люди за границу нерейдуть такихъ накренко укренимъ. Наши слова от твоей Імператрицы тьбь о восточной странь і м'єстахъ пеприказано говорить, і о томъ мы такожде тебя непринуждаемь о семь и дёла пёть, посредъ до времени оставлено: ты назад поъд'вшъ; вы своихъ людей конечно накръпко содержите а будучи на нашу границу перейдутъ паши люди изъимають конечно наказание чинит будутъ вы в то время будете говорить что мы мирное согласие нарушили о томъ и говорит невозможно; а будучи цаши люди за вашу границу перейдуть тімь вы такожді наказание чиниті и о той Удъ ръкь і о тъх мъстах нынь и не будемъ говорить еще противъ преживго до времени посрёдё оставить вашимъ людемъ владёт и жить не надлежить о семь дёлё російскій посоль вдешъ своей Імператрице явственно допеси какъ отніа clare referat Imperatrici, illiqve explicet

748 articulus.

Qvod spectat ad fluvium Outi, huiusqvemodi loca noster interioris Palatij Magnas Somgoutou convenit una cum Fiotoro Alexio, dixeruntque: hoc punctum interim mancat indeterminatum, postea determinabitur vel per epistolas, vel per legatos, hocqve scriptum est in nostris codicibus. Itaqve cum dixissemus Russiae Legato Sava Vladislavicek Illyriae comiti: Tu siquidem ab Imperatrice missus fuisti cum plena potestate determinandi omnia negotia, de hoc puncto tractare debemus, nam cum vestri homines adhuc transiliant limites in loco nostro dicto himcou Tuguric, si hoc punctum modo non determinemus, periculum est maximum ne utriusqye Regni subditi, qvi in limitibus habitant, inter se jurgia, et contentiones excitent; cumqve hoc maxime adversetur paci, ac unioni, hac vice definiendum est. Russiae Legatus Sava Vladislavicek Illyriae Comes respondit: Terra haec orientalis non solum non fuit mihi ab Imperatrice commissa, nec ego hanc terram distincte novi, maneat adhuc sicut fuit prius dictum, qvod si aliqvi e nostris transiliant limites coercebo, et prohibebo:

Ad hoc diximus; siqvidem Imperatrix non tibi commisit partem orientalem, ut de ea tractares, nos non urgebimus amplius, interim sic relinqvere cogimur, sed redeundo stricte praecipias vestris, nam si qvi e vestris transiverint limites, arreptique fuerint, procul dubio a nobis castigabuntur, nec propterea tunc dici a vobis poterit nos pacem violasse; qvod si nostri vestros limites transiliant, vos etiam eos castigate. Itaqve cum modo non tractetur de fluvio Outi, caeterisque huiusmodi fluvijs, relinqvetur interim sicut prius; sed vestri homines non debent ulterius occupare ad habitandum. Russiae Legatus Sava Іллирійскій графъ Сава Владиславичь назадь до- Vladislavicek Illyriae Comes qvando rediverit haec промежду земли и мѣста знающихъ людей послать вмѣстѣ высмотрить и уложить хорошо а буде не такъ для сего малого дѣла обоимъ государствамъ мирному согласию смотрить непристойно о томъ дѣлѣ писмо написали к вашему Сенату в канцелярию послали.

ії пунктъ.

Обоихъ государствъ пограничнымъ началникомъ всякие дёла праведно наскорт решит а будучи своимъ вымысломъ дёло откладывать і корысти брать такимъ будет всякому по своимъ правамъ наказание чинить.

ө нунктъ.

Обоихъ государствъ пословъ і посланниковъ посылать за государевыми дёлами на границу прибудуть о какихъ дёлёхъ приёхалъ и какова чина человъкъ скажетъ на границе ожидать въдомости і пропуску о притмъ и о пропуску писмо будет всъмъ подводы и кормъ дать провожать і оберегать добдуть постоялые дворы і кормъ дать а в которомъ году прилучится торговые пепропущены и тавары пропущены не будуть такъ уложено а будучи за пужпыми дѣлами куриеры один іли два челов'єка посланы будут с печатнымъ писмомъ пограничнымъ началникомъ объявять неописываяся провожатыхъ кормъ і подводы дать. Сие противъ російского посла Иллирінского графа Савы Владиславича словъ здёлано: обоихъ государствъ писма посылать людей посылать ради нужныхъ дъль ни малого задержания не чинит впред посланныхъ людей с писмами остановки бы пебыло откладыват на долгое время и замедление чинить и отвъту пикакова несказат и сие мирному согласию не надлёжить посломъ и торговымъ ходить не надльжало до времени задержаны дьло явственно тожно по прежниму будуть ходить.

qvomodo conveniat illuc mittere simul homines, qvi terras noverint, simulqve videant ad aliqvid determinandum; hoc optimum foret, qvod si ommittatur huiusmodi parvum negocium male sonaret cum pace utriusqve Regni. Circa huiusmodi puncta data est epistola ad vestrum senatum.

8us articulus.

Utriusque Regni praefecti qui in limitibus sunt, debent statim, et ex aequitate quodlibet negocium finire, quod si intercedat dilatio propter privatum emolumentum, tunc quodlibet regnum puniet suos secundum leges proprias.

9us articulus.

Si ab uno ad alterum regnum propter negocia publica mittatur sive parvus, sive magnus legatus, qvando pervenerit ad limites, monueritque de suo negocio, et de sua dignitate exspectabit paulisper in limitibus donec hinc aliqvis occurat ad introducendum, et tunc ipsi dabuntur citati eqvi, commestibilia, et cum cura adducetur; post eius vero adventum dabitur ipsi domus, cibaria ministrabuntur; qvod si legatus veniat eo anno qvo non intromittitur commercium, merces cum illo non introducentur; qvod si autem propter urgens negocium unus, aut alter cursor advenerit, tunc ostensis suis sigillo munitis litteris, madnarini limitum nulla praevia monitione statim dabunt equos cibaria, conductores, sicut Legatus Russiae Sava Vladislavicek Illyriae Comes deliberavit, sic ratum est. Cum ab uno ad alterum regnum epistolas scribere, homines mittere sit qvid valde necessarium nullo modo retardari debet; si itaqve in posterum retardentur epistolae, vexenturqve homines missi, non detur responsum, vel diferatur terendo tempus, cum hoc minime sit paci consentaneum, tunc legati, ct commercium non poterunt admitti, sed interim utrumqve detinebitur usqve dum negocium fuerit elucidatum, qvo facto admittentur sicut prius.

Г пунктъ.

Впредь обоихъ государствъ подданные людя еще бъгать будуть гдъ изъимать и сказнить с оружьемъ за границу перейдетъ убийство учинитъ и украдет такожде противъ того казнь чинить а печатнаго писма неть с оружьемъ за границу перейдеть і убийства і воровства не учинить такожде надлёжить по расмотрению и наказание учинить служилой человъкь убъжить или холонъ и хозяйские ножитки унесеть и гдћ изъмають Срединного государства человъкъ смертию казнить а рускихъ людей въсить его ножитки преживму хозяйну отдать а будучи за границу перейдеть верблюдовь или иныхъ скотовъ украдеть изъимають подданному началнику отдадуть и наказание учинить и за вину первои разъ украдеть таваръ оция одибжда доправить в десетеро в другой разъ двое третей разъ смертию казпать всякие порубежные в близкости промышленные люди ради своихъ прибытковъ в чужую землю промышлять укратчи упромышляль таваръ в казну взять сверхъ того такожде наказание учинить малые люди без нащапорта самоволно за границу ходить будутъ такимъ противъ того наказание чинить сие діло противъ россійского посла Іллирийского графа Савы Владиславича словъ здблано.

ат пунктъ.

Обоихъ государствъ мирного согласия дъло еще наикръпчайщее вново утверждено того ради промежду даны нечатные писма російского посла Иллирийского графа Савы Владиславича на рускомъ и на латинскомъ языкѣ писано за печатью и за рукою Срединному государству министрамъ дано сохранить Срединного государства министры на манжурскомъ на рускомъ на латинъ-

10us articulus.

In posterum ex subjectis utriusque regni si qvis fugerit, occidetur in ipso loco, ubi fuerit depraehensus, si qui vero armati transeant limites furta, homicidia patrando, simili modo morte punientur, qvi vero armati sine litteris sigillo munitis transiverint limites, etiamsi neminem occiderint, nec qvidquam furati fuerint, punientur tamen uti conveniet. Si aliqvis miles, aut alter domini sui rebus furto ablatis fugerit, et sit sinicae ditionis capite minuetur, si vero sit ruthenicae ditionis strangulabitur in ipso loco, qvo fuerit captus, resque furto captae restituentur proprio domino. Si quis transiverit limites, et camelos, aliaque animalia furatus fuerit, proprio domino tradetur iudicandus, sicqve iudicabitur: pro prima vice decuplum furti, pro secunda vice bis decuplum exigetur, tertia autem vice mactabitur. Qvicumqve non longe a limitibus venantur si qvis eorum lucri desiderio in aliorum loco venatus fuerit eius praeda non solum fisco dabitur, sed et ipse paenas dabit ex judicis sententia; infimae sortis homines, qvi absque litteris transiverint limites etiam punientur sicut Russiae Legatus Sava Vladislavicek Illyriae Comes daliberavit.

11us articulus.

Instrumentum renovationis pacis inter utrumque Regnum sic fuit invicem traditum utrique parti; Legatus Russiae Sava Vladislavicek Illyriae comes russico, et latino sermone scriptum, subscriptio ne propria, et sigillo munitum sinensis regni magnatibus tradidit asservandum, sinenses vero magnates mantchieu, seu tartarica, russico, et latino sermone scriptum, parique modo subскомъ изыкахъ написано также противъ того scriptione propria, et sigillo munitum tradiderunt за печатью і за рукою російскому послу Илли- Russiae Legato Sava Vladislavicek Illyriae Comiti

М. П.

рійскому графу Сав'є Владиславичу дано сохранить; противъ тёхъ писемъ напечатать пограничнымъ жителемъ всёмъ розослать чтоб в'ёдомо было.

Прохладное прямо пятаго году въ девятомъ мѣсяцу въ Я числъ:

Думной министръ чиновного приказу Алегамба і внутреннихъ дѣлъ дворцовой министръ Чабина.

Думной министръ посолского мунгалского приказу Алегамба і над красною четвертию министръ Тегутъ.

Воинского приказу **Ас**канямба Тумицинъ. asservandum. Huius autem Instrumenti exemplaria typis mandata omnibus, qvi in limitibus morantur distributa fuerunt, ut sciant qva de re agatur.

Yong Tching anno qvinto nonae lunae septima die.

Regis a consilijs magnas, Tribunalis mandarinorum Praeses, ac interioris Palatij negotia gerens Tchapina.

Regis a consilijs magnas, tribunalisque exteras provincias gubernantis praeses, nec non vexilli rubri magnas Tegoute.

Tribunalis militum secundarius Praeses Touligen.

In absentia Ashanamae Touligen supradicti, subscripsit mungolici Tribunalis Ashanama (secundarius Praeses) Najentai.

L. S.

Дополнительная статья къ Кяхтинскому трактату 18-го Октября 1768 года.

Тайцинскаго Государства присланные повелиніемъ Государя Хуандія пограничные дила исправляющие, отборнаго при Ханъ Корпуса начальникъ, Джурганя вившнія провинцій управляющій Асхани Амбань Фулу, и Карацинскаго Джасака Гузай Бейзв Хутуринга, Джургана вившиня провинціи управляющей правой стороны Асхань Амбань Кингуй. Двора Ханскаго охранитель, Калкасскихъ войскъ лъваго крыла всномогательной Дзянгюнь Вацирай Бату Тусетуханъ Чедендордзій, Воинскихъ при Ханійскихъ хребтахъ второй надзиратель, Сов втникъ въ ДжасакЪ, второй степени Гунъ Сандупдордзій. Россійскаго Государства съ присланнымъ отъ Государыни Императрицы полномочнымъ Комисаромъ Кропотовымъ договорились какъ слѣдуетъ:

Прежде сего утверждены одиннадцать пунктовъ нарочно для того, чтобъ быть мирному согласію вѣчно: въ слѣдствіе сего поставленные чего, чему бы Россійскими людьми на мѣстахъ у Бургутей- постановлено.

скихъ горъ, Убицикту Хошоу съ прочими, надолбы сломаны, и опредълено быть границъ по хребтамъ горъ, не брать на торговыхъ двухъ мъстахъ на Кяхтъ и Цурухайтъ пошлину въчно, какъ въ трактатъ заключено. Кромъ сего исправлено и принисано все, что въ трактатъ на Россійскомъ и Латинскомъ языкахъ ошибкою написано, и что пропущено.

Всѣ до сего времени между обеими сторонами бывшіе старые дѣла преданы молчанію, и убѣ-жавшихъ перебѣщиковъ уже не требовать: но какъ утвержденной въ трактатѣ десятаго пункта законъ о дѣлахъ между пограничными двухъ сторонъ людьми по кражамъ и побѣгамъ наполся для разбору и слѣдованія теменъ, а притомъ и двоякой, то ради сего опой въ одиннатцати пунктахъ имѣющейся десятой пунктъ трактатной оставленъ, и опредѣлено поступать по ньшѣшнему договорному узаконенію, кромѣ прочего, чему быть по прежнему какъ въ трактатѣ постановлено.

Со дня сего нып'ышняго договора обеимъ сторонамъ иметь въ страхе своихъ подданныхъ, и отнюдь недопускать ихъ до своевольствъ и всякихъ шалостей.

Начальникамъ пограничнымъ при повсягодныхъ Ялинскихъ следствіяхъ дела о следахъ и о прочемъ ръшить по справедливости вскоръ, Кто изъ оныхъ станетъ при семъ изъ пристрастія употреблять отговорки и поклепы, того каждой сторонь по законамь, своихь наказывать.

Ради сего нын' тому, какъ воровъ и плутовъ сыскивать, какъ следы здавать, и какъ наказывать тёхъ, кои заграницу переходить будутъ, ясно написанъ здъсь законъ слъдующій.

10[₫] пупктъ.

Впредь на всякомъ карауль, такого кто съ оружіемъ будетъ явно разбойничать, не разсуждая того убиль или нёть онь человёка, брать, и взявши допросить съ коего караула зашолъ, и сколько у него товарищей, допросивши обстоятельно и содержа до времени у себя здать тому караулу слъдъ прихода разбойникова, сообща притомъ имяна товарищей (кои еще непойманы) для сыску оныхъ; а сверхъ сего донесть о семъ командирамъ надъ караулами Джасакскому Тайдзію, Россійскому начальнику. Командиры должны на то місто съйхаться, и обще изслідовать, изследовавши донесть пограничнымъ Правительствамъ, Правительствы должны нослать отъ себя искусныхъ людей чиновъ не малыхъ, посланные должны съ теми командирами вновь следовать обстоятельно, а изследовавши донесть пограничнымъ Правительствамъ. Правительствы нашедъ по д'илу справедливость не разбирая преимущества что Срединнаго (Государства) человікъ тотъ Государства или Россійскаго, рѣшать отсвчь голову, и донеся о человъкъ Срединиаго

Сенату, имѣютъ осужденному въ оказаніе другимъ страха отсёчь голову на своей границе, разбойникову лошадь (на коей прівхаль), сёдло, оружіе, и всіо что при немъ ни было отдать для поощренія тому, кто взиль его; покраденое (лошадь, скотину, или какую вещь) отдать тому человеку, у котораго нокрадено; а сверыхъ сего за одну украденную долю брать десять доль. Ежели разбойникъ въ то время не взять: то прежде слёдъ онаго здать, а по томъ призвать съ того караула, которой противъ того мъста, гдъ следъ, начальника и въ месте съ онымъ м'єсто, гді разбой быль, тіло, раны раненнаго человска осмотрать, осмотря написать осмотръ за своими руками, и того караула на начальника положить, чтобъ сыскаль разбойника въ одинъ мъсяцъ времени, буде оной до прошествія срока сего не сыщеть, то донесть о семъ пограничнымъ правительствамъ, кои съ начальника и военныхъ за нерадение имеютъ доправить штрафъ, за одну украденную долю десять доль. Кто пойманъ будетъ въ воровствъ, будучи воръ скрытной, безъ оружія, того въ оказаніе другимъ страха бить сто ударовъ плетью, а лошадь и съдло его отдать для поощренія тому, кто поймалъ его, покраденое (лошадь, скотину, или вещь) отдать тому, у кого украдено; и еще, по перьвой кражѣ платить за одну долю пять доль, по второй кражѣ за одну долю десять доль, а по третей осудить вора того какъ разбойника. Буде воръ во время воровства пойманъ не будетъ, то съ того караула, которому следъ воровъ зданъ, взять вздачь росписку или знакъ: на сысканіе вора тому караульному начальнику съ военными дать сроку одинъ м'Еслцъ, когда воръ ими нойманъ будеть, то въ оказаніе другимъ страха бить вора того сто ударовъ плытью, а за покраденное заплатить то число, по порядку, какое по-Государства Джурганю внёшнія провинціи упра- пожено о ворё взятомъ во время воровства, а вляющему, о человъкъ Россійскаго Государства естли начальникъ съ военными до прошествія срока вора не сыщеть, то съ его и съ военныхъ его за нераджије доправить за одну долю пять доль. Когда между пограничными двухъ сторонъ потеряется лошадь или другая скотина, найденную тотъ часъ отсылать по согласію въ караулъ той сторонь, съ коей потеряна буде въ то время, когда потеряна, несыщется, то следъ потерянной здать, и въ пріем'я взять росписку или знакъ, послъ сего въ иять дней, потерянную лошадь или скотину сыскавъ, возвратить ту самую назадъ: а ежели до прошествія оныхъ дней хотя сыскана, но утаена и удержана будеть или послъ изъ потерянныхъ лошадей или скота одна, двъ узнаны явятся, то отъ карауловъ донесши о семъ своимъ пограничнымъ Правительствамъ, и описавшись, платить самую украденую, и еще за одну двв. Кто будучи безъ пашпорта съ оружісмъ за границею пойманъ будеть, того (хотя челов вкоубивства и воровства не учиниль) оружіе, лошадь, съдло и что всю при немъ явится, отдать въ поощрение тому человіку, кто поймаль сго. Буде кто за границею пойманъ будетъ, будучи на звіриномъ промыслі, того промышленное, оружіе, лошадь, съдло и всіо, что при немъ 1768 года м'єсяца Октября въ осьмыйнадесять явится отдать въ поощрение тому человику, кто денъ. поймаль его, п еще бить его для страха другимъ, сто ударовъ ильтью. Буде заграницею взять кто і Кропотовъ. будеть безь оружія, о такомъ начальникамъ

осв'ядомиться, естли подлинно дорогою зблудился, отослать его на тоть карауль, которой противъ того м'єста, гді взять. А буде взять будеть человькъ подозрительной такой, которой укрывался въ горахъ и лѣсахъ, того лошадь, сѣдло и всіо что при немъ явится, отдать для поощренія тому челов'ку, которой взядь его, и еще бить ево для страха другимъ пятдесятъ ударовъ плътью. Всякихъ преступниковъ наказывать каждой сторон'ь по своему обыкновенію, челов'єка Срединнаго Государства плѣтью, а Россійскаго палкою.

Сей письменной знакъ нынъ размъненъ между собою такимъ образомъ: Срединнаго Государства Амбани дали Россійскаго Государства Комисару въ сохранение за печатью на двухъ языкахъ, на Манжурскомъ и на Мунгальскомъ одинакаго содержанія. А-Россійскаго Государства комисаръ далъ Срединнаго Государства Амбанямъ въ сохранение за печатью на двухъ языкахъ на Россійскомъ и на Манжурскомъ одинакаго содержанія. Сверьхъ сего сіе здісь паписанное, папечатано и публиковано всемъ обеихъ сторонъ пограничнымъ людямъ во извъстіе.

На подлинной копіи подписано тако Иванъ

Маньчжурскій тексть дополнительной статьи кь Кяхтинскому трактату. 18-го октября 1768 г.

فردعته بينير دويم ليو عادم موشده هيدي، المسلم على كهام مسيرا، عامر على معرفي على مستوده وديدي عظميل م عقيم في سيوري مفري مير مير، بعربيات مراهد عيسير مي مرميدي مير م ميده مي مديد ديتر محصه ردكيهو، عولالمحدوق دورر عهدورها والمراء مكريا متحدين هي عمرينيف عيم عيني عينفيدويدعن عهر ميدر ، محرب بوس ، ها موس مرا مرسوس عهرم م دیارد مرا دویسر م دورو سهدر بدور میدرد م درسر م عورسی وردرار على المحديد م عبيهم عصير في عليها بدد الميلا ددك الادكاد المعمرار وعور دوويعدفعدم معراه مسودعسور معروى محدرودك عادمه المعامدة المعام でかっていて、 かけがかっ からの めて のがれ なかがく っていってい イニカイナストンかられて 上に てのれ とりがか からの のり のきまん المعرفي مراجع المعرب المعرب المعرب المعرب معرفها المرحديسم المهدر من بيوم رحريون رجيد عدما 35 赵 出 100元 محمقدهم البين معدد

できってます」 よってつ かれる てのかのつ。 المرافية في محميل موفيل مسئل موهيد معين المهربير، معدر مول سره عا موسومها رفيسيام عهيداً، كينيام دميدم ديرا عسور عباء عندسمام السنويد عيدم في ديدي المنوه אפתחים ניתלול וודינפטי ופנילם ופנטי זון ספונפספינין אפלוינין אפנס פון פונבונין נובוצין المراب المراب المار الما ريوه المحسيم والمراجل المراجل المسهود، عين موسيم ورد عزر عزر موريدي مراجا والمدها في ريده رحميها في بسيدر، بوسسر بوسيت في بدنه يخيدس بميه، ميده دور يخرد منياء هي عبي تعلي عيمية عيمية هدور في تعمروريم عل عن موتوه هويد دوسيد عليدر م عطيم، رحمة المسلومين محل معلى دولار والمحين مي المنه من المصدف المدار ال موتده مورد دورم المو عادره عوالادها والمدار دوسي عادر في الددهدي الر عوده وها Notings wear, it was someont charty things in private and the الله الله والمحال المال في المالين مالينين المداسة المين فرده المين فيون وهوا المعاد المتدادية المانوروس مورول المعدور المعدور المعروس المدول المناور المتدور المتدو المراحين المراه، بين بين ديد ديد ديور، بولافيسم حمده في مديد عهدوم ديدردين المسامع الهو في ربطيكيدي مدهم في الشعبير يددوندس ودعن بين ينه عميه てのた よう しゅうくすべい てかっく ようじゅう つうべつ のもうでし のうれば イカーだい おおのかりのあり

فرسونون الموني ميتر ، صدور في معمريس في في في في في في في في في مامري من منوا عالمان الموني قر معمد المعرف مسل عمد معرف المحدد المعرف المحدد المعرف المحدد المعرف ال كلون ديورال فسيسم عهميس به من من موساديال سويفوم مدعيل ديديفون يون عيدير المراقع مهم مي مهميكم مهم عدديه، معمره منهم على هيكوره، مهما عنها منهم موسيد عدوم في بعيريه مي هيدي ميدر تويم بيد بيوس عربي في عويدون بيد おれて かれて また むかにかい つまれるだ てかれ からし きち よう よう ちょうい のまかれ つるのうかった المعرف ال イエン のかく かがんつい アメートと ちゅうかん かっている いっちゃ うちゅう てきかん عطيد مولا المعدهي المدر عدم المراحدة من موصور المعصدية المعردية عيد بريد سوري عين برهي ديستر بريستل ما هوردر هار هري عوسد المالية المفاري ولاي ليلاد، المكارية والمراد والمالية والمراد المالية والمالية المالية المال المرا المرام المرام المالال المؤمل المرام المعلق المالال المعلق ال المعليين عميم مي ميسير دويسير عبر هميسون ميري دري، رويدور ، بريال روين مريدا مناور مسل عديد في هر مناويسيل الريدار على هيل الى المنافريدا وليون المناه احتار، بولان سام مراها على المراب الم على الم المحادث دريك، على بوفق المكارا 12

سخور و مورد موسور بوارد و ومدر وهما وهما وهما وهما وهما ومور ومور وهما المورد وموسور وموسور المورد وموسور المورد وموسور الموسور وموسور الموسور وموسور الموسور وموسور وموسور وموسور وموسور وموسور الموسور وموسور وموسور الموسور وموسور الموسور وموسور الموسور وموسور وموسور الموسور وموسور الموسور وموسور الموسور ا

The the armind restate settle of artisal settle anders settlent total بهم كيدر بيدهي عرب مدمئ هيدهي، عيدنهم هيدهي، بيم بيندري ، مويه عيد عيد مند مي مدل ميده، در هيم بيد مرده، بدسمي برينه اعدادية في محدر ديد مرا هميدي، محمرييدي پيدردني، كا پيدي مار ما ديديوني عيدري، يعيم م دريد عصه وطسير عطرفي ويسير عطريد ويدوي وسيلاس وعلى، يبددع سعد المالار الماليار المال الماليال فال المصادر المحالية المح مرام هرسم، رحوره مريهما، بودي مريم برودي المريم الم منابلاً، حسل عالمي مول في موسيد بالمراجع حاسل عوليد موسوى ماري الساء المرك المورا مسال الموادق المورد المرا المرا المرا المرام على في الله مهدياء المعروب والمواد المواد المراد المواد المعرود المعروب المعاد المعروب المعاد الله والمورا الموج المراد المر المسلم عليه المسلم على المورد المول ال المن على المناس المن المناس من المناس سلامها المحسر الميدرد المحارد المعاردة ستخدير عياض في مسيده ديتي في عيهده، بعده عرفي عربيدر به في ميسيد المكيدر في منا في مالي مهيم، عصرياديه و مفهوم موسيم بن بن مهم عهم الله المور 12*

とれており、今日かられているかん、 の イをあた きゅうし でしょう だろ からう ろのから منوا موسيد بحليل المحمد موري ميدر ميدر المرا فيتفين مومكنيل المنهوم المرسل عو هال المراء まるかん かんか できて こうもの とんっかり もん へかかん とうけん على مورم مراق مرم مرون مرون مي على مير الما مير المورد المورد あったかれて いるからし いちのようい しろう あったんだ ので المرسدور فيرسي عسوس، عمار منطار بيتدي بعدار عمرام مرما م المسلم مي مواسم مواده حسر، ساخی کائن تحیر بریده براحش دولی معلى المراجلة الم المراجلة الم مايستور بوقيدر مسهما مفاديد مسوس، بدرسهاي المن المركان المحور في مركادر عيم المحمليين وماعدون できていているとく とものましているいいのからくっ まろく すっかっ るかの とれた るのかで いるのくつであるいいかってんしている المنافعة المناسقين مناسل منولا المناسقين في

^(*) Заключительных словь о размён в въ именощемся маньчжурскомъ тексте не находится.

Международный актъ, размѣненный 8го Февраля 1792 года¹).

Великаго Тайцинскаго государства пограничныхъ дѣлъ правители,

Коллегів государственныхъ строеній левой стороны Асханьи Амбань²), былаго безъ каймы знамя манджурской дивизів Мейрень джаннгиць³) Суннъ Юнъ⁴);

въ Кянъ циннъ менѣ ⁵) служащій при Калкасскихъ Ханисскихъ горахъ собранія начальникъ Джасакской дивизіи Гузаи Бейзе ⁶), Суньдунъ дордзи ⁷);

Синяго съ каймою знамя мунгальской дивизів Мейрень джаннгинь и Фуджури Нируй джангинь ⁸) Пу Фу ⁹).

Россійскаго государства управляющій пограничными ділами Иркутской губернаторъ, воинскій генераль-маіоръ и разныхъ орденовъ Кавалеръ Людвигъ Нагиль. Съёхавшись утвердили

въ сходственность мирнаго согласія постановленіе слѣдующее:

Поедику великій святейшій государь единообразно ко всёмъ (людямъ) 10) оказываетъ свое челов'єколюбіе, низпослалъ милостивый указъ о открытіи торга въ Кяхті въ разсужденіи благосклоннаго прошенія отъ Россійскаго Сената; то, ради сего, впредь, ничего не начинать въ противность постановленнаго трактата, и не нарушать мирнаго согласія, сохраняя оной твердо въ сходственность низпосланнаго великаго святійшаго государя наставленія 11). Когда уже губернаторъ съ охотою и благосклопностію приняль сіе на себя, то торгующихъ въ Кяхті купцовъ повеліно будетъ собрать и производить торговлю на прежнемъ основаніи, въ сходственность мирнаго согласія. Чтожъ принадлежитъ

¹⁾ Переводъ съ Манджурскаго. 2) Вице-президентъ, 3) Чинъ вопискій 2-го младшаго класса. 4) Собственное имя. 5) Имя канскихъ воротъ. 6) Князь. 7) Собственное имя. 8) Чины воинскіе. 9) Собственное имя. 10) Одушевленнымъ: такъ написано въ оригиналъ. 11) Повелънія.

до людей торгующихъ объихъ сторонъ, то оныхъ госклонное прошение Россійскаго Сената, едисодержать подъ начальствами и всякимъ промінивающимся вещамъ приказать дёлать скорое окончаніе по условнымъ мѣжду собою срочнымъ днямъ, а вдаль не отлагать, при томъ и одолжатся не допускать, къ чему губернаторъ благосклонно последоваль: равно отнюдь пе допускать Россійскихъ купцовъ до споровъ и распрей а содержать ихъ въ порядкъ. На границъ же, для решенія пограничныхъ дель съ джаргуціемъ 1) и дзасакомъ 2) опредёлять въ чинъ подполковника или мајора людей искусныхъ, а для разсматриванія (дёль) съ нашими джайсанами³) опредёлять добрыхъ начальниковъ, подобныхъ (нынъ находящемуся при Клхтъ) порутчику и коллежскому регистратору, наблюдая согласіе. Кренко подтвердить, чтобы объихъ сторонъ торгующихъ людей начальники содержали въ строгости дабы вѣчно не могло произходить ссоръ и споровъ. На сей разъ, уважая великаго святейшаго государя чрезм'єрную оказанную милость должно приказать находящихся при границахъ Бурятовъ 4), Харятовъ 5) и имъ подобныхъ строго содержать и не допускать до своевольнаго воровства и грабежей. Ежели же судить о образв пограничнаго постановленія, то онаго должны боятся подлые и глупые люди, и своевольно не входить въ злые начинаніи; истинно, такіе постаповленій вічно могуть быть объимъ сторонамъ пользными. Великій святейшій государь сопзволивь ясно разсмотреть бла-

ножды оказалъ небесную милость, почему совсёмъ и не надлежитъ перемёнять трактата, а разбирать случающіяся д'вла, какъ существоваль оной прежде сего. Естьли же случится со стороны которой отъ не смысленныхъ и подлыхъ людей, что (явится за границею) кто съ оружіемъ, здълается убивство, воровство или подобное сему какое дёло, то немедленно, слёдуя прежнему положению, въ то самое время здавать следы, сыскивать людей въ положенной срокъ, и ежели будеть кто поимань, то привесть его на границу и събхавшись начальникамъ лично дбло следовать и по объяснени опаго: надъ человъкомъ Срединиаго государства по внутреннимъ своимъ законамъ вершить приговоръ, и Россійскимъ начальникамъ не показывать произществія онаго: надъ человъкомъ Россійскаго государства дълать осужденіе по правамъ и узаконеніямъ Россійскимъ и Срединнаго государства начальникамъ такъ же не смотреть деятельства такого. После сего, о решеніи дель такихъ въ своихъ границахъ, должны объихъ сторонъ начальники разивниватся между собою писменными видами, и о произпествій такихъ діль публиковать въ каждой сторон' своимъ подданнымъ въ оказаніе страха. За отнятые же вещи производить платежь, такъ точно, какъ въ постановленномъ трактать десятаго пункта изображено, и ни подъ какимъ видомъ въ противность сего не дълать, пе перем'єнять своихъ данныхъ словъ и не от-

¹⁾ Джаргуци значить такого начальника, которому поручаются въ разсматривание не только пограничныя дёла, но онъ должность имфетъ въ строгости содержать купцовъ и наблюдать порядокъ въ торговаф. Они обыкновенно бывають изъ Манджуровъ, опредъляются отъ трибунала и имъють во всемъ довъренность, ибо при чужестранныхъ границахъ, по недовърію, Китайцевъ начальниками не опредъляютъ. 2) Дзасакъ значитъ Мунгальскаго князи. 3) Джайсанъ значить офицера нижняго воинскаго класса. 4) Буряты есть оставшіеся Мунгалы подъ Россійскою державою съ 1728-го года по разграничении земель графомъ Саввою Владиславичемъ, и кочевья свои имъютъ по южную сторону Байкала при ракахъ Селенга, Джида, Чиков, Хилка и впадающихъ въ оныя, до границъ китайскихъ. 5) Харяты есть самый малый родъ, вышедшей изъ Мунгаліи прежде 1728-го года, кочевья свои им'ясть близъ китайской границы въ хребтахъ при вершинахъ ръки Джиды; они имъютъ шалаши подобные тунгусскимъ, покрытые лиственничною корою или берестою.

ступать отъ оныхъ. И такъ, слѣдуя волѣ великаго святѣйшаго государя, о пынѣшнемъ положеніи и о открытіи торга, написавъ одинакаго содержанія писма мѣжду собою размѣнялись. Содержащихся въ куренѣ¹) Бургила, Содьбу и Михайлу (Россійскихъ подданныхъ) всего трехъ человѣкъ, возвратить, и по возложенной отъ великаго джурганя должности отренортовать куреньскимъ амбанямъ²) въ управляющій джургань въвъшнихъ провинцій, а Иркутскому тубернатору въ Сенатъ. Для твердаго же постановленія Срединнаго государства Амбани дали сей знакъ утвердивъ пѣчатью въ сохраненіе

Иркутскому губернатору на двухъ языкахъ — Манджурскомъ и Мунгальскомъ одинакаго со-держанія: А Россійской губернаторъ далъ сей знакъ въ сохраненіе утвердивъ пѣчатью, Срединаго государства Амбанямъ на трехъ языкахъ, Россійскомъ, Манджурскомъ и Мунгальскомъ одинакагожъ содержанія.

Царствованія небомъ возведеннаго 57-го года 1-й луны 24-го дня.

Переводиль Коллегіи Иностранныхъ дёль переводчикъ Алексей Соколовъ.

1792-го года Февраля 8-го дня размѣнялись симъ актомъ.

¹⁾ Курень значить собраніе, капище или кумирня; оть Кяхты отстоить въ 320-ти верстахъ, гдѣ жительствуетъ первый Мунгальскій владѣлецъ Тушету Ханъ и гдѣ производятся пограничныя дѣла съ Россією. 2) Амбань собственно значить генералитеть. 3) Трибуналъ. (Всѣ эти выноски сдѣланы были одновременно съ переводомъ).

Торговый трактать, заключенный 25-го Іюля 1851 года въ Кульджь.

Россійскаго Государства, по Указу Его Величества Государя Императора Всероссійскаго, Уполномоченный и Дайцинскаго Государства, по Указу Его Величества Богдохана Китайскаго, Уполномоченные: Главноначальствующій Или и другихъ провинцій и Товарищъ его, по взаимномъ совъщания въ городъ Или (Кульджъ), постановили торговый трактать для подданныхъ обоихъ Государстъ, коимъ открывается торговля въ Или (Кульджъ) и Тарбагатаъ (Чугучакъ). Трактакть сей изложень въ нижеследующихъ статьяхъ.

Статья 1-я.

Симъ торговымъ трактатомъ, заключеннымъ для пользы обоихъ Государствъ и свидетельствующимъ ихъ заботливость о мирѣ и благосостоянін своихъ подданныхъ, скрипляется еще сильнъе взаимная дружба двухъ Державъ.

Статья 2-я.

Купцы обоихъ Государствъ производять ме-

Le plénipotentiaire de S. M. l'Empereur de toutes les Russies et les plénipotentiaires de S. M. le bogdokhan du Ta-Tsing, savoir: le gouverneur général de l'Ili et d'autres provinces, ainsi que son adjoint, ont, après avoir conféré ensemble, conclu dans la ville d'Ili (Kouldja), en faveur des sujets des deux empires, un traité de commerce qui établit un trafic dans les villes d'Ili (Kouldja) et de Tarbagataï (Tchougoutchak). Ce traité se compose des articles qui suivent:

Article 1er.

Le présent traité de commerce, conclu dans l'intérêt des deux puissances, en témoignant de leur sollicitude pour le maintien de la paix ainsi que pour le bien-être de leurs sujets, doit resserrer encore davantage les liens d'amitié qui unissent les deux puissances.

Article 2.

Le marchands des deux empires feront entre жду собою міновую торговлю и устанавливають | eux le commerce d'échange et régleront les prix цъну свободно и по своему произволу. Для на- librement et à leur gré. Il sera nommé, pour блюденія за д'єлами Русскихъ подданныхъ опредѣляется со стороны Россіи Консулъ, а за дѣлами Китайскаго купечества чиновникъ изъ Илійскаго Главнаго Управленія, изъ которыхъ каждый, въ случай взаимныхъ столкновеній поданныхъ той и другой Державы, решаетъ дела своей націи по всей справедливости.

Статья 3-я.

Торговля сія открывается ради взаимной дружбы двухъ Державъ, а потому съ объихъ сторонъ пошлины не брать никакой.

Статья 4-я.

Русскіе купцы им'єють при себ'є старшину (караванъ-баша), который при следовани каравана въ Или (Кульджу), по прибытіи на Китайскій пикетъ Боро-худжиръ, а при следованіи въ Тарбагатай (Чугучакъ) — на первый Китайскій пикетъ, — предъявляетъ караульному офицеру билеть своего Государства; означенный офицеръ, записавъ число людей, скота и выоковъ съ товарами, отпускаетъ караванъ въ сопровождении офицера же и солдать отъ пикета до пикета. Въ дорогѣ не позволяется ни солдатамъ ни купцамъ дълать другь другу какія либо стісненія и обиды.

Статья 5-я.

Дабы облегчить провожатых офицеровь и солдать, Русскіе купцы, согласно-сему трактату, им воть провзжать въ передній и обратный путь по караульной дорогь.

Статья 6-я.

Если во время следованія Русскихъ карава-

surveiller les affaires des sujets russes, un consul de la part de la Russie, et pour les affaires des commerçants chinois, un fonctionnaire de l'administration supérieure de l'Ili. En cas de collision entre les sujets de l'une et de l'autre puissance, chacun de ces agents décidera selon toute justice les affaires de ses nationaux.

Art. 3.

Ce commerce étant ouvert en considération de l'amitié mutuelle des deux puissances, ne sera passible de part ni d'autre d'aucun droit quelconque.

Art. 4.

Les marchands russes allant soit à Ili (Kouldja), soit à Tarbagataï (Tchougoutchak), seront accompagnés d'un syndic (karavan-bascha). Lorsqu'une caravane allant à Hi arrivera au piquet chinois de Boro-khoudjir, et que celle destinée pour Tarbagataï (Tchougoutchak) atteindra le premier piquet chinois, le syndic présentera à l'officier de garde le billet de son gouvernement. Ledit officier, après avoir pris note du nombre d'hommes, de bestiaux et de charges de marchandises, laissera passer la caravane en la faisant escorter, de piquet en piquet, par un officier et des soldats. Pendant la marche, toute vexation ou offense sera interdite aux soldats comme aux marchands.

Art. 5.

Pour faciliter le service des escortes d'officiers et de soldats, les marchands russes seront obligés, en vertu du présent traité, de suivre la route des corps de garde, tant en allant qu'à leur retour.

Art. 6.

Si, pendant que les caravanes russes suivront новъ внѣ линіи Китайскихъ карауловъ, будетъ leur route en dehors de la ligne des corps de

учиненъ барантовщиками внёшнихъ ауловъ (Киргизскихъ) грабежъ, нападеніе или другое преступленіе, то Китайское Правительство въ разбирательство сего пе вступается; по прибытіп же каравана въ предълы Китая, а равно во время пребыванія въ торговыхъ домахъ, гдт складываются товары, купцы сами должны беречь п охранять свое имущество; еще съ большею осторожностію им'єють они смотр'єть за своимъ скотомъ, который будетъ пастись въ полъ. Въ случат какой пибудь, паче чаннія, пропажи, немедленно дается извъстіе Китайскому чиновнику, который, вмёстё съ Русскимъ Консуломъ, изследуеть со всею точностію следы пронажи. Если эти следы откроются въ селеніяхъ Китайскихъ подданныхъ и будетъ пойманъ воръ, то его судить со всею строгостію и безукоснительно; если же отыщутся какія изъ украденныхъ вещей, то возвращаются по принадлежности.

Статья 7-я.

Неважныя дёла: споры и ссоры, между подданными обжихъ сторонъ, ржшаютъ, съ должпымъ вниманіемъ, Русскій Консуль и вышеупомянутый Китайскій чиновникъ. Если же, паче чаннія, случится діло уголовное, или другое важное, то въ семъ случат поступать по правиламъ, въ настоящее время существующимъ на Кяхтинской границъ.

Статья 8-я.

Русскіе купцы съ товарами прівзжають ежегодно съ 25-го числа Марта мъсяца по 10-е число Декабря м'всяца (по нашему счисленію, а по Китайскому — со дня Цинъ-минъ по депь

garde chinois, les bandes de pillards des aoûls extérieurs (Kirghises) commettaient des actes de brigandage, d'agression ou d'autres crimes, le gouvernement chinois n'aura point à intervenir dans l'enquête à laquelle cela donnerait lieu. Lorsque la caravane sera arrivée sur territoire chinois, de même que pendant le séjour dans les factoreries où les marchandises sont déposées, les marchands russes devront garder et défendre eux-mêmes leur propriété; ils seront tenus de surveiller avec encore plus de soin leur bétail au pâturage. Si, contre toute attente, quelque chose venait à se perdre, il en sera immédiatement donné avis au fonctionnaire chinois, qui, conjointement avec le consul russe, poursuivra avec toute la diligence possible les traces de l'objet perdu. Si ces traces étaient découvertes dans des villages de sujets chinois et que le voleur fût saisi, il devra être jugé sans retard et sévèrement. Si l'on retrouvait quelques-unes des choses volées, elles seront restituées à qui il appartient.

Art. 7.

En cas de brouilleries, de contestations ou autres incidents de peu d'importance entre les sujets respectifs, le consul russe et le fonctionnaire chinois dont il a été fait mention plus haut, apporteront tous leurs soins à la décision de l'affaire. Mais si, contre toute attente, il se présentait une affaire criminelle ou un cas important en général, il sera procédé conformément aux règles actuellement en vigueur sur la frontière de Kiakhta.

Art. 8.

Les marchands russes arriveront chaque année avec leurs marchandises, depuis le 25 mars jusqu'au 10 décembre (de notre style, ou, d'après le calendrier chinois, depuis le jour Tçing-ming Дунъ-чжи); после котораго пріёздъ сей пріоста- jusqu'au jour Tong-tchi); passé cette dernière навливается. Если же привезенные товары въ озпаченный срокъ (81/2 мѣсяцевъ) не будутъ проданы, то кунцы по своему произволу могутъ оставаться въ Китай и долбе, для распродажи, по окончанім которой Консуль озаботится отправкой ихъ. Къ этому нужно присовокупить, что Русскіе купцы ни въ передній, ни въ обратный путь не сопровождаются караульными офицерами и солдатами, если не имъютъ при себъ 20-ти верблюдовъ съ товарами. Впрочемъ, если Русскому, — купцу или Консулу, понадобится послать нарочнаго по какому бы то ни было случаю, то сіе не возбраняется; но дабы слишкомъ не обременять провожатыхъ офицеровъ и солдатъ, назначается такая экстренцая отправка за предёлы карауловъ не более двухъ разъ въ мфсяцъ.

Статья 9-л.

Русскіе и Китайскіе купцы посыщають свободно другъ друга по дѣламъ торговли; но первые, находясь въ торговомъ дворѣ подъ наблюденіемъ Русскаго Консула, могуть ходить по форштату и улицамъ только съ билетомъ своего Консула, безъ котораго (билета) выходъ имъ не позволяется. Вышедшій же безь билета препровождается къ Консулу для надлежащаго взысканія.

Статья 10-я.

Если преступникъ одного Государства убъжитъ въ другое, то его не оставлять тамъ, но мастныя власти той и другой стороны строжайще и съ точностію отыскивають слёды дезертера и, ноймавъ его, передаютъ одна другой.

Статья 11-я.

Русскіе кунцы, прівзжающіе въ Китай для торговли, безъ сомивнія будуть имвть при себв russes qui viendront en Chine pour affaires de

date, l'arrivée des caravanes cessera. Si toutefois les marchandises importées pendant cette période (huit mois et demi) n'étaient pas vendues, il sera loisible aux marchands de rester plus longtemps en Chine pour achever la vente, après quoi le consul prendra soin de leur départ. Il est entendu de plus que les marchands russes n'obtiendront une escorte d'officiers et de soldats, ni pour aller ni pour leur retour, s'ils n'ont pour le moins vingt chameaux avec des marchandises. Au reste, si un marchand ou le consul russe avait besoin, pour une affaire quelconque, d'expédier un exprès, il en aura la faculté.

Mais pour que le service des officiers et soldats fournissant l'escorte ne devienne pas trop onéreux, il n'y aura que deux fois par mois de ces expéditions extraordinaires hors de la ligne des corps de garde.

Art. 9.

Les marchands russes et chinois pourront se voir librement pour affaires de commerce; mais les sujets russes se trouvant dans la factorerie sous la surveillance du consul russe, ne pourront circuler dans les faubourgs et les rues que munis d'un permis du consul; sans ce permis ils ne pourront pas sortir de l'enceinte. Quiconque sortira sans permis sera reconduit chez le consul, qui procédera contre lui comme de droit.

Art. 10.

Si un criminel appartenant à l'un des deux empires se réfugiait dans l'autre, il n'y sera pas toléré; mais de part et d'autre les autorités locales prendront les mesures les plus sévères et les informations les plus exactes pour rechercher ses traces. Il y aura extradition réciproque de transfuges de cette espèce.

Art. 11.

Comme il est à prévoir que les marchands

верховый и выочный скоть; а нотому и отводятся для него мѣста — около города Или по берегу ріки Или, а около Тарбагатая — въ техъ местахъ, где есть вода и трава; Русскіе купцы на пастбищахъ поручають скотъ надзору своихъ людей, отнюдь не допуская его топтать пашни и кладбища; нарушители сего препровождаются къ Русскому Консулу для взысканія.

Статья 12-я.

Купцы обоихъ Государствъ, при промене своихъ товаровъ, не должны инчего отпускать другъ другу въ кредитъ. Если, вопреки сей статьи, кто нибудь отпустить свой товарь въ долгъ, то чиновники (Русскій и Китайскій) въ это дело не вмешиваются и никакихъ жалобъ, еслибы оныя и последовали, не принимають.

Статья 13-я.

Такъ какъ Русскіе купцы, прівзжающіе въ Китай для торговли, непременно должны иметь мъсто для факторій, то Китайское Правительство въ обоихъ торговыхъ городахъ, Или и Тарбагатав, отводить, близь торговыхъ дворовъ, м'єста, на которыхъ бы Русскіе подданные могли построить на свой счеть дома для жительства и складочные магазины для товаровъ.

Статья 14-я.

Китайское Правительство ни въ какомъ случат не вмъщивается въ то, что Русскіе подданные въ своей факторіи отправляють Богослуженіе по обрядамъ своей в'єры. На случай, еслибы кто изъ Русскихъ, прібхавшихъ въ Китай, по-

commerce auront avec eux des montures et des bêtes de somme, il sera assigné à leur usage, près de la ville d'Ili, des places sur les bords de la rivière Ili, et près de la ville de Tarbagataï, des lieux où il y a de l'eau et de l'herbe. Dans ces pâturages, les marchands russes confierent leurs bestiaux à la garde de leurs gens, qui veilleront à ce que les terres labourées et les cimetières ne puissent dans aucun cas être foulés. Les contrevenants seront amenés devant le consul pour être punis.

Art. 12.

Dans l'échange de marchandises entre les commerçants des deux empires il ne sera rien livré à crédit de part ni d'autre. Si, malgré cet article, quelqu'un livrait sa marchandise à crédit, les fonctionnaires russes et chinois n'auront point à intervenir et n'admettront aucune plainte, quand même il y en aurait.

Art. 13.

Comme les marchands russes arrivant en Chine pour affaires de commerce doivent nécessairement avoir des emplacements pour leurs factoreries, le gouvernement chinois leur assignera, dans les deux villes de commerce d'Ili et de Tarbagataï, des terrains près des bazars, afin que les sujets russes puissent y construire à leurs frais des maisons d'habitation et des magasins d'entrepôt pour leurs marchandises.

Art. 14.

Le gouvernement chinois ne s'interposera en aucun cas lorsque les sujets russes célébreront dans leurs factoreries le service divin selon le rite de leur religion. Pour le cas où quelqu'un des sujets russes en Chine viendrait à mourir à меръ въ Или пли Тарбагатат, Китайское Пра- Ili ou à Tarbagataï, le gouvernement chinois вительство имѣетъ отвести за обоими означен- assignera hors de l'enceinte de chacune de ces ными городами пустопорожній м'єста для кладбищъ.

Статья 15-я.

Если Русскіе купцы пригонять барановъ въ Или и Тарбагатай для промѣна, то мѣстное Начальство выміниваеть для казны изъ десяти барановъ двухъ, выдавая за каждаго промъненнаго барана по куску холста (да-бу законной м'єры); прочій же скоть и всякіе товары пром'єниваются между купцами обоихъ Государствъ, по добровольному соглашенію въ ц'єць, и Китайское Правительство ни во что сіе не вм'єшивается.

Статья 16-я.

При обыкновенныхъ по дёламъ сношеніяхъ между двумя Государствами, Русское Правительство посылаетъ бумаги изъ Главнаго Управленія Западной Сибири, за печатью опаго Управ-. ленія, а Китайское — изъ Главнаго Управленія Илійскаго, за печатью онаго.

Статья 17-я.

Трактать сей имбеть быть засвидбтельствованъ подписями и печатями обоюдныхъ Уполномоченныхъ; со стороны Русскаго—будутъ изготовлены четыре экземиляра сего трактата на Русскомъ языкъ и засвидътельствованы Русскимъ Уполномоченнымъ; а со стороны Китайскаго четыре экземпляра на Маньчжурскомъ языкЪ и засвидътельствованы Китайскимъ Уполномоченнымъ и его Товарищемъ. Изъ нихъ по одпому экземпляру на Русскомъ и Маньчжурскомъ, оставляють у себя обоюдные Уполномоченные для исполненія и всегдашняго по нимъ руководства; по одному же экземпляру на Русскомъ п на Маньчжурскомъ, препровождается въ Россій- plaire dans l'une et l'autre langue au tribuual

villes un terrain vague pour servir de cimetière.

Art. 15.

Si les marchands russes amènent à Ili ou à Tarbagataï des moutons pour les y échanger, les autorités locales prendront pour compte du gouvernement deux moutons sur dix, et livreront en échange de chaque mouton une pièce de toile (da-ba, de la mesure légale); le reste du bétail et toute autre marchandise seront échangés entre les marchands des deux empires au prix convenu de gré à gré, et le gouvernement chinois ne s'en mêlera d'aucune façon.

Art. 16.

La correspondance officielle ordinaire entre les deux empires se fera, de la part du gouvernement russe, par l'entremise de l'administration supérieure de la Sibérie occidentale et sous le cachet de cette administration, et de la part du gouvernement chinois, par l'entremise et sous le cachet de l'administration supérieure de l'Ili.

Art. 17.

Le présent traité sera revêtu des signatures et cachets des plénipotentiaires respectifs. Il en sera dressé, du côté de la Russie, quatre exemplaires en langue russe, signés par le plénipotentiaire de la Russie, et du côté de la Chine, quatre exemplaires en langue mantchoue, signés par le plénipotentiaire chinois et son adjoint. Les plénipotentiaires respectifs garderont chacun un exemplaire en langue russe et un exemplaire en langue mantchoue, pour la mise à exécution du traité et pour servir de règle constante. Un exemplaire russe et un exemplaire mantchou seront envoyés au sénat dirigeant de Russie, et un exemскій Правительствующій Сенать и по одному въ Китайскій Трибуналь Внішнихь Сношеній, для приложенія печатей и храненія, послі взашинаго разміна (ратификаціи) сихъ трактатовъ.

Всѣ вышеизложенныя статьи сего трактата, обоюдно Россійскимъ и Китайскимъ Уполномоченными заключеннаго, свидѣтельствуются подписями и печатями. Іюля двадцать пятаго дня, тысяча восемьсотъ пятьдесятъ перваго года, а Государствованія Его Императорскаго Величества Государя Императора и Самодержца Всероссійскаго въ двадцать шестой годъ.

Подписали:

(М. П.) Корпуса Горныхъ Инженеровъ Полковникъ Ковалевскій.

(М. П.) И-Шань. Буяньтай.

Сей трактать явлень въ Россійскій Правительствующій Сенать и къ оному, въ знакъ утвержденія, по Высочайшему Его Императорскаго Величества повелѣнію, приложена Государственная печать. Въ С.-Петербургѣ, Ноября 13-го дия 1851 года.

Печать.

chinois des relations extérieures, pour y être scellés et gardés après l'échange des ratifications du traité.

Tous les articles ci-dessus du présent traité conclu par les plénipotentiaires respectifs de la Russie et de la Chine sont signés et munis de cachets.

Le vingt-cinq juillet de l'an mil huit cent cinquante et un, vingt-sixième année du règne de Sa Majesté Impériale l'Empereur et Autocrate de toutes les Russies.

Signé:

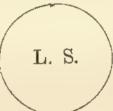
(L. S.) Le colonel au corps des ingénieurs des mines, Kovalevsky.

(L. S.) I-Chan.

Bouyantai.

Ce traité a été présenté au sénat dirigeant de Russie, et par ordre de Sa Majesté l'Empereur il y a été apposé le sceau de l'empire en signe de confirmation.

St-Pétersbourg, le 13 novembre 1851.

Маньчжурскій тексть торговаго трактата, заключеннаго въ Кульджѣ, 25-го іюля 1851 г.

できずいますっているとしているからかかれていまれた المعمر والمعرا معمر مروس معروب المعروب موتروم فيل المرام ميده المعالي مورد في المحرد المحرد في بعقوه فاجرا عدير فال عامصور عهدها معقدهم عهدها لاعدف الله المحلي المحل مل المحل المحدول الم عهدمير مي ، بيدي ميرد عيدي ميدي مورد SHEN THEOLO SOUPERED SHENTEN TOJO TOJORMO OF عرب حراسا بمهدا مود مود مهدا مهدا مهدم ما موده م かられるだい でかっく あんが よう コロのもののう たの からかん のり かるれた म मार्का प्रकार ままだし とられてのろ あれん むろっ ようれつ のようこうません どってのよう

عندساس فيمن مريم ميرم على من من من منهم المن منهم المناس فيمن من منهم عن منهم عن منهم المن منهم المنهم المن

केंद्र सकर

الله عليه المعمر م عهده المكال المعالم المعال المعال المعال المعال المعال المعال المعال المعال المعالم المعال मेर क्विड्कर्र hate anominate and many and a hate reprint altitude hater a horse الله المحال الما المواجعة، عام الما المواجعة، عام عادم المحادمة ال

الله عليه المعمر وهم م عودور المبال الولاي المري المعارف را والمعارف المراب الم عميتهم المعرب عليم و دوسور المهم بمهم المعرب عليم م عليم عمومير المعربهما かったかっているころいろうい

الله على على على مهما معماره على المعالي على المعالي على المعالي على المعالي على المعالية على المعالية على المعالية المع عمرا عمرا عليه المرابع المرابع المرابع المرابع المعلم المسل عليه عمرا مرا مرا ما المحاددور المامين الموليد مهور الماميد الماميد معادهور، مهور الماميد المولا والمولا المولاد المرزم، مهم المعرام علايكوه مرمن عندري، عيم عيم عيم عدر عد عمدهوي المراجية المراجية والمراجية المراجية ال

الله عليه على على المن المن على المن على المن على على المن عنهم، عنه المن المناهد Sacrati And sand horses supposed the time of the sand the sand المركمية المركيو المدريو معيوه في مجير معريد المدرك في

THE SEAL OF THE STATE LIVER STATE ASSESS SEAL OF SEAL THE STATE HOURS IN THE TRAIL TOURS THURSE

مرون عهد ما علامين دعور هورور . المريز موري محدول المحرومين المركان، المصلي المراجدية ما حديثم المحرورية المحرورية えかったのれた アルナー かんと とのかっていているかっているかい

ودري فيد موسو موسو مددس المعادلون فيور ، عيس مريس موسي م عراب بلود عود عود موس معر مرا مي المرام وسي عود مد مراء مورستان عاصدهائ ديمرديس دو ديديها ها منظر مسا عاسره عاسل ما منظر منسه هده، عليد على عطيوم، مور عرب عليديد مدل المصريم عوري موردي المصرف في ديمرديسان عراب موا عن المرب عيدي عيدي عيدي المرب المرب عيدي عيدي عيدي المرب 小子山下了了了一个一年一年上上了了一个一个一个 مينها المحدر دومي مايون، ميوه ويوه ميديكيل مدين، بينديل الميدون ويور ، اعتلائهم فيمر بعوره ويسور هيم بهيمي عليم عير عوري بهوا المرا المعلق المعالم المعالم المعالم المعارة المعارة المعارة المعاركة ال

الله الماراء المالية المرك المعمرات المحدورة الم المركان المحارات عودها المدور في عليها عليها عليها على المرفون فالمردادا عالميا عليها في المعارات المرفون فالمردادات في المعارات المرفون فالمردادات في المعارات المرفون فالمردادات المرفون فالمردادات المرفون في しているかかり つきてらず シスケオイ てんかるし つかくらずかた ガスのかんかん のくてらし のくこう・ うちの コップ المدر في المحديد، مدري دويد منهوي، ميون معدور م عهدوي بعديد ودين رديم المراح المسلم المراجعة المراج そのうちょ イエイグマアのうつ الله الله المالية الما منهرا ساح محدد، موسيده معدد م عطوا المرسا في عدوسه عدوسه عد فينهده

عبين دورا روما منهور ميكور ميكور ميكا عهور عمور عمور المحدر المحدر المحدد المحد المراق على المالية المالية المالية المراقة المراقة المراقة المالية المراقة الم المرك المحمد المنتاسع، المنتان المطرحين، المحمد عمرهم عيد المحدول المحدول אנקידר יסבתם " סנתם בינריטוני בסייםםם אנקידר יטולתני איזטר בינבים סניםות مويوهوهها وحيسير عبر علين حسر عدمر بوعيور موعيور وعكد بويقر وعي عيدين عهدون المربالل م المعلى الموسلال الموسول عالى المساهدي، المسال المزيد، المعمد م المعالى المركب المبيار ما المدار مورد المدار المركب المركب

المن المامر والمرا والمرا م الهام المامير الم علي على على ملك على على على حيد حيد حيد حيد الم على على المحالية معرف مرده من من مناهار، المصالية المحرف معرف من مهدورا やようかう الماران علامين بميسائل فيرا علاميل من في وتدميزي بديسائل عيدا مسل مدهير عدا

14*

الله عالمراء حورا فيموره عطام عدوي المكتائل عوالمهر المراء المرفور عيدول عبدت المتعدسة، ملق عادر المحمد م عجوبي بعليا عجدورد الروم المحمور المولي المحمد المعسير دولادير الحري ودلام والمرا المو ودلام والمدر ي وهر ويل الموديل سفويدها والمدر والمورد صفر، بدنو موسو مدر مي دولادون مويد سخصيص ، بددسي مين بدكيين بويل سردسهم عد زدر موتهم موتهم في عيسهرسم، عيديد ميديد ورود ودعر، بوخوه المعمران عهدهين بددير في عسفيها عهدا عا مدمهدي بدوندا بدعد دك فون ا שישייל סיק סייסיל ייליסילי שיניים שיניים איניים אסרול יביליקיסייי ירבנים אפרכיצין פון היפיניפור וסשפצייים י ובביי בפצייבט זישבציינטן פרשטי ופייינט

المن عليه والمرا المرك و مرحمين والمرك والمرك والمرك والمرك والمرا والمرك والمر

عداها ورهام موعمسور، توهورسور ورهال وريال ورويال درهور، برهو الدرانية

おっていれるかんできれたのであるかれたからかっているのというできるというできるののでう على مرام المرام المرام

الله عليه من من مين مرمول سيد ديني الراء مدمر مرب الراء مدمر المرب عرام المعرون ا よく かられのう あかん むろう スターパイスのくう これろれ らかっつ かちがあの かられのう するべいかん ころう このがっ いかかっ アリーカー まるしつ コディラモ ようかっのりっ かちらるの

الله عليه عمله عمله عليه عموار عموار عموار معلى معمل عمور عمور الله بين علير، ويمر عليه مكوري المناز عين عين عين عين عور موسى، عور عور عور المنازمي هريء بريق عصريد بوهري، براز متعديد برياني ميد بوههيء، مريان المصلام الحكم مهمستوره م محمل عطار المو مهم مصدس مسفر مي دميدار على المعاردين وصيف المهرا، المعارفة الم عديد م في مور ميمر م مهدور مديد المديد عديد في عمدور فيدي مهدور ممده مهدور على على المحدد الله المحدد م على المحدد الله المحدد المحدد الله المحدد

عبداسا جدور موجى البراسي أن يواجي المدار المعار مدار دورا

ميدد المال ميم د مين مول موريمين ماليا مالينا

明成五人 万元 м. п.

ガエク くれるが とかってある あかし へ れろっ ママアグラか からう ممتده مهدر مدهام عدا عدر عدراته عدراته عدام عدراته سمام، عقم ردهنده سرهم سمم سمره وده ستورد معمرا فيمور م مصرا مرمي ستور م سيره ركرويد

المحاقرة بالمعمور عليار اجرادون بالمحالة بالمحادة

قع عظم معمس مسم بلق على فيتفري المراتيم ونهن

我我我我我我我我我我我我我

مرهوم الم المطردية، دوسير الموامر المو في المطيئرة عوام

かって うちょうい マカーの あからし かって かられて いかった であって つれがし

سمامور، معمر م عصرا مهم سنوس عالمهم ودهنوه، عنور

عفادلمه مهد ، سمام م مرسراد مدر المعمد معمد

かかってものく めてかろこ м. п.

Договоръ, заключенный въ Айгунъ 16-го Мая 1858 года*).

Великаго Россійскаго Государства Главноначальствующій надъ всёми губерніями Восточной Сибири, Его Императорскаго Величества Государя Императора Александра Николаевича Гепераль-Адьютанть, Генераль-Лейтенанть Николай Муравьевь и Великаго Дайцинскаго Государства Генераль-Адьютанть, Придворный вельможа, Амурскій Главнокомандующій Князь И-Шань, по общему согласію, ради большей вёчной взаимной дружбы двухь Государствь, для пользы ихъ подданныхъ, постановили:

1.

Лъвый берегъ ръки Амура, начиная отъ ръки Аргуни до морскаго устья р. Амура, да будетъ владъніемъ Россійскаго Государства, а правый берегъ, считая внизъ по теченію до р. Усури, владъніемъ Дайцинскаго Государства; отъ ръки Усури далье до моря находящінся мъста и земли, впредь до опредъленія по симъ мъстамъ границы между двумя Государствами, какъ пынъ да будуть въ общемъ владъніи Дайцинскаго и Россій-

Le grand empire de Russie, et de sa part le gouverneur général de la Sibérie orientale, l'aide de camp général de S. M. l'Empereur Alexandre Nicolaïévitch, le lieutenant général Nicolas Mouraview, — et le grand empire Ta-Tsing, et de sa part l'aide de camp général prince I-Chan, grand de la cour, commandant en chef sur l'Amour, — voulant établir une éternelle et plus intime amitié entre les deux empires, et dans l'intérêt des sujets respectifs, ont arrêté d'un commun accord:

I.

La rive gauche du fleuve Amour, à partir de la rivière Argoun jusqu'à l'embouchure de l'Amour, appartiendra à l'empire de Russie, et sa rive droite, en aval jusqu'à la rivière Oussouri, appartiendra à l'empire Ta-Tsing; les territoires et endroits situés entre la rivière Oussouri et la mer, comme jusqu'à présent, seront possédés en commun par l'empire Ta-Tsing et l'empire de Russie, en attendant que la frontière entre les deux Etats y soit

^{*)} Удостоился ратификаціи Государя Императора 8-го Іюля 1858 г.; утверждень указомы Богдохана оты Государя Іго Іюня 1858 г. (Правденія Сянь-Фынь, 8-го года, 5-й луны, 4-го числа.

скаго Государствъ. По ръкамъ Амуру, Сунгари и Усури могутъ плавать только суда Дайцинскаго и Россійскаго Государствъ; всѣхъ же прочихъ инострапныхъ Государствъ судамъ по симъ ръкамъ плавать не должно. Находящихся по лъвому берегу р. Амура отъ р. Зеи на югъ, до деревни Хормолдзинь, Маньчжурскихъ жителей оставить въчно на прежнихъ мъстахъ ихъ жительства, подъ въдънемъ Маньчжурскаго Правительства, съ тъмъ, чтобы Русскіе жители обидъ и притъсненій имъ не дълали.

2

Для взаимной дружбы нодданных двух Государствъ дозволяется взаимная торговля, проживающимъ по рѣкамъ Усури, Амуру и Сунгари подданнымъ обоихъ Государствъ, а Начальствующіе должны взаимно покровительствовать на обоихъ берегахъ торгующимъ людямъ двухъ Государствъ.

3.

Что уполномоченный Россійскаго Государства Генералъ-Губернаторъ Муравьевъ и уполномоченный Дайцинскаго Государства Амурскій Главпокомандующій И-Шань, по общему согласію, постановили — да будетъ исполняемо въ точности и ненарушимо на вѣчныя времена; для чего Россійскаго Государства Генераль-Губернаторъ Муравьевъ, написавшій на Русскомъ и Маньчжурскомъ языкахъ, передалъ Дайцинскаго Государства Главнокомандующему И-Шань, а Дайцинскаго Государства Главнокомандующій И-Шань, написавши на Маньчжурскомъ и Монгольскомъ языкахъ, передалъ Россійскаго Государства Генераль-Губернатору Муравьеву. Все здъсь написанное распубликовать во извъстіе пограничнымъ людямъ двухъ Государствъ. Городъ Айхунь, Мая 16 дня 1858 года.

réglée. La navigation de l'Amour, du Soungari et de l'Oussouri n'est permise qu'aux bâtiments des empires Ta-Tsing et de la Russie; la navigation de ces rivières sera interdite aux bâtiments de tout autre Etat. Les habitants mantchous établis sur la rive gauche de l'Amour, depuis la rivière Zéia jusqu'au village de Hormoldzin au sud, conserveront à perpétuité les lieux de leurs anciens domiciles sous l'administration du gouvernement mantchou, et les habitants russes ne pourront leur faire aucune offense ni vexation.

II.

Dans l'intérêt de la bonne intelligence mutuelle des sujets respectifs, il est permis aux habitants riverains de l'Oussouri, de l'Amour et du Soungari, sujets de l'un et de l'autre empire, de trafiquer entre eux, et les autorités doivent réciproquement protéger les commerçants sur les deux rives.

III.

Les stipulations arrêtées d'un commun accord par le plénipotentiaire de l'empire de Russie, le gouverneur général Mouraview, et le commandant en chef sur l'Amour, I-Chan, et plénipotentiaire de l'empire Ta-Tsing, seront exactement et inviolablement exécutées à perpétuité; à cet effet, le gouverneur général Mouraview, pour l'empire de Russie, a remis un exemplaire du présent traité, écrit en langues russe et mantchoue, entre les mains du commandant en chef prince I-Chan pour l'empire Ta-Tsing, et le commandant en chef prince I-Chan, pour l'empire Ta-Tsing, a remis un exemplaire du présent traité en langues mantchoue et mongole, au gouverneur général Mouraview pour l'empire de Russie. Toutes les stipulations consignées dans la présente seront publiées pour l'information des habitants limitrophes des deux empires.

(На подлинномъ подписали:)

Всемилостивѣйшаго Государя моего Императора и Самодержца всея Россіи Генераль-Адьютанть, Генераль-Губернаторъ Восточной Сибири, Генераль-Лейтенанть и разныхъ орденовъ Кавалеръ Николай Муравьевъ.

Службы Его Императорскаго Величества, Государя и Самодержца всея Россіи, по Министерству Иностранныхъ Дѣлъ Статскій Совѣтникъ Петръ Перовскій.

Амурскій Главнокомандующій И-Шань.

Помощникъ дивизіоннаго Начальника Дзираминга.

Скрѣпили:

Состоящій при Гепераль-Губернаторѣ Восточной Сибири переводчикъ Губернскій Секретарь Яковъ Шишмаревъ.

Ротный Командиръ Айжиндай.

Le 16 mai 1858, ville d'Aïghoun.

L'original est signé ainsi qu'il suit:

Nicolas Mouraview, aide de camp général de l'Empereur et autocrate de Russie, mon trèsgracieux souverain, lieutenant général, gouverneur général de la Sibérie orientale et chevalier de plusieurs ordres;

Pierre Peroffsky, conseiller d'Etat du ministère des affaires étrangères, au service de S. M. I. l'Empereur et autocrate de toutes les Russies;

I-Chan, commandant en chef sur l'Amour; Dziraminga, adjoint du chef de division.

Contre-signé:

J. Schischmareff, secrétaire de gouvernement, interprète attaché au gouverneur général de la Sibérie orientale;

Aïjindaï, chef de compagnie.

Маньчжурскій тексть договора, заключеннаго въ Айгунѣ 16-го мая 1858 г.*)

まっているかいのかがってかっていっているのの عييدكم حسلادكم الميهودكم الميهم حيكري هي المحدردكك المديدلادكمد The the second and only and only まするからいるのであるかってある るかのすべいとうかのかいかっているから ままって 不是 其中人不多人多 山水了 からいからいるからいからいからいたのう

^{*)} Текстъ, данный съ русской стороны.

TO 32/-

المصلافين "

مستريا موسيره ميل بيا عبر عبر هيم مهر مهر مهر في مهر في مهر في مهر مهر مهر مهر في مهر بين عيرا، دورا فيموا م عيد من توليل المنظر عطوا عطوالمرافع في عبدول المواقيان

المرابيسم يمره»

المائن ولا معروبها على المعرب معروبه والمعرب المعرب المراقع المحرف المحرفة المحرفة المواقع المواقع المواقع المحرفة

المار المار م مسطون مولي المور الله عادر الماليان المار مسطون المار المار مر مرس عبير موجر معرف موجره مستيكر ويه ميهره مير م دورويده

مريم المترى ميدى ميده

مردددس اهمور د المعمر ويمور م روي مسطيل في الم رووره ، المسينا الميار الموسيل الميار المرويدة منيا ريم ديد ممتده معتده المعلم المعلم المرا

म्यार्थ्य अर्थहर्णः

سلول ميدعدس ولاور د بوشهور ده سر، رسايو يوليون ريس ميدون عييه عهدداديه المعمر المعمر في المبيد المودكية المميد المعددددون المن المعرب ال あるとのからっていまっているというというできるかっと بين برئين دسوير عين وبهم دسوي بيدي بيدي لير ودين دوير بديرور "

عيد الله المعلى مي المعلى الميد الميد الميد المعرب المعلى المعرب المعلى المعرب سلول معمر ولا والمرار والمرار وودكيلانهما الولامدكون معمر المارو والمرار معدد المرار عنهم سيسري، مؤرثي رُفيدِه موتوه مفيا عفي، سوري عنور عندار مسروفار かからない とのか かだっ

المحمرا رفيور د راينيد رفويديومي بويددكمون

Маньчжурскій текстъ договора, заключеннаго въ Айгунъ 16-го мая 1858 г. *)

うれているかん かん かられているかん かられる かられる からん からん からからから からからから からからから からがらから からばらのからかり

المامر المامر م المامير مي مولاد ملي مير مي ميد المام

الله عليه مسلمي ميل منهم منه عيد في منه الله

できるからいかられているからないのできたと

我也不是一个一个

المرام مراعم المعربين المراجمة المعربين المعرب المع المولي المولية المعلية المناسرية المسطالة المناسرة المناس 「あり」である」のおかってかっていっているのか 和 如 سلوس رينيا يبددهنسروي بدسطين بولاددكميو، مولاق سايدل دورا

المن عزيد ما معدم عودما المور عيد المور معد في عيدي مرزد السهيدي بيد دياره صفي عمد ديم ديمره 多多文

*) Текстъ, данный съ китайской стороны.

عيم و عيد المعرف المعمر عيدالمارا في عيدال المعرف ا 到上上十分 おきない

المن المن المن المن المنافعة

عَيْمَ م المؤمل عبوله المؤلم المؤلم المؤلمة المؤلمة المولا المؤلم するだとかのたっている からの

المعمر المعمر م مسهدها من موجود مورود عورد عمور عمري معمر م مسهدها معرا مدير مدير ميدعدس اعتمر، المام دروهام معاصلاسم، رسيه دويام دويام عيهم ميهم م ددرلادك وديل الم دويهم، المارية المارية المراهد المراهد المراهد المراج الماري المارية المراج المراجة ا

型 斯方 新方 和苏

متحد مر ه مر د المعمر المعمر م موري سامين مي الم موجوري المهيريس المير المورسين المير المراجية

عبدا الله المعلى على المعلى ال الما مريد المحمد المحمد معدمه محمد المحمد المرا المرا 聖明少工の工の工事

المواح مردد الله ما المدام المدام المحدر عدد موسر المدروم المدروم الموامر my Aran of かんかんつ までん てみれるだ بحمض مسركام سيمادرهام

あるってはなるととうないないので عرديدس فيمور موسور لا على في المر فحصر المحسم المعلى، دورا

الما المام و المام المودية المودية المام ا אונסין יטאפון פאפין כ טויאין פפרגיאויפסאן לפאינינסני יסאפון לוושים טאטן יאינטי איזיל

المول ميدعدس فيمر ، ميليور كي مر، رسين ويون في مين مين مين عيين عهديكيادي عرد الما ولا م المعرد المعرد المعرد وفي المحدد المعرد المع יסאטו פאטין ה בסירון בילייני ניינדין פפרגעוויפטא ופאינינים פפרט יושיבט יפיני לפרניל عمية عمية على المحركة المحدولة عنسال السحدي المرا المحدد المار المدر المدر المدرد المد あまし

かれているから、そので、よってからい。

عَرْضُ مُ يَهُمُ مَهُمُ مَهُمُ مَ رَمُعُمَّ مِسْمَى مَحْمَدُ عَرْضُ مِنْ عَرْضُ عَلَى عَرْضُ عَلَى عَرْضُ عَرْضُ عَرْضُ عَرْضُ عَلَى عَرْضُ عَلَا عَرْضُ عَلَمُ عَلَمُ عَلَمُ عَلَمُ عَلَمُ عَلَى عَلَمُ عَلَمُ ع

Монгольскій тексть договора, заключеннаго въ Айгунъ 16-го мая 1858 года.

המשבנינו ישקא

محيمهم في الجنشي ومؤمدينيديم ومنافيتسي ومتمدديكي سدا في عدفي اليوقي

המשברות שבורת כן משרנולם מושים פקונושם . הקובינ תבניין אשן בינווחיני שעיני לפני נכיבלה 1 פונגיים הרשים יסבל יול יטושים שביכן ל שבות "ל נבנוץ ويسر فمن ويتفير ا

مصر مورد م دردددکی سعد واشعی، ودشم ودوردا در مودم و مصرسم د واددم موردد بدرا دسي، عدل بيد بعدسين بديدر و دور ودورا در عزوز ديم عار مورده אבינות ס ביות שוואת קסה פנדקים ז

שבירו בן מיצינתלם שבירן לבי ביקון פיצליופופ פולי מבינ מולינוולם שבירו כן עיציניבוופט מין בפין معمد م مستوعم موجده ممفعه نسدة شعدفين بسعم عدى مسيفهدين الميم بمحدن سيكى دددويهكم حسكيتسسرس سنى .

הביכונעם נסינטול חיוושבובים חברה

دين مديري عصر ميدسهسرفنۍ غدسيستدد د مر بدفنۍ مر بستم رښتي يستفنسرفۍ غدسيس יביבת ישיבת בן ביופן יבינים עיפורט מן ישין יביביט כט יבייביטיישון ביטינים ביטיבין. TANT IN STEAD O ASCULLO STOCKED TOWNER 12 TO THE

cust the said of person of person of the agent of topics a south of the said o

בענה המבינה ייניבת כן בעניבת יביתות"ו ייני יווים ינינינים יבינים פרבים פוני כן העלינה מבים ديههي ر موسيم بمكت عنشو ويد دير كعيديد بعديد ويهدر الهو

המשביותן ישושל כל מיתן ישובות פ ניתון מל מישות התחשה החלים יבותות ון ים אול محدمهر عجاجه فر عدريا والحدسهم رشعمع وورديدشكون بوحدددور دمهفون مستورعمو وسيكو دموييكم وسكنتسهم

مططر ما سلام د ملاييم د ملاييم الماريم الماري

טבליילביו,"ל נים ניבריצי

שבירו כן נושברולם שבים כ נושבובין בכת בכת"ל פוצ מבלשלפת"ל נצנונ ל. שבינינים כ מבנוצ פנפנול לפצ שביבת כן טיציבנים ביציבן טיציבות ביציב כ מפדם בסופים בפציע פעל ויסינושלם בביצין אם שייבים שבים שווים וימצים כי מפדם سلام دمساء محدي

ישיפון כן ניינים בין המקורעים שבט בערימים בי ביינין ביינין ביינין ניינים לימצליט ניינים מיינים עיינים בינים פיינים פיינים ביינים ביינים פיינים ביינים ביינים פיינים ביינים مسمر مهمر م معرشد ديدهوره هودين فهيد ميومر م معرشدم نه بميدم بعد ديدهوره ميره Broger 7 rest puriently - times were 6 well of resolve recold of puriantly deputed der accord purianting, opines times والمحدد مير المدير و داور ودوردا مع معروبين محمد عد محدد مدير محدد ومد

المتحاد المتحاد من المتحاد الم

नर्देश हो त्यामा हो नामते केर राम्नेक

במשמנות פושבשם מסבוני

המשבנות שבינו כן בחנשם שבחאות"ל שנ

פרברם מינט מן שעצינו מצמבם

ايداً لمص مصروباً، عنو وبحداً دو

במבק בפבק כן ניייבים נפסגיביואסט בפשרונים אמט במנפולי מהט בננול במבק בפבק כן ניייבים נפסגיביואסט במיל במבק בפבק כן ניייבים נפסגיביואסט

במנוצים הפונסיות זיי במנוצים הפונסי מן הוצעלמיוני בק בק פ היבינק עובונק הבפון מביומית זי

Трактать, заключенный въ Тянь-цзинь 1-го Іюня 1858 года.

Его Величество Императоръ и Самодержецъ Всероссійскій и Его Величество Богдоханъ Дайцинской Имперіи, признавая необходимымъ опредълить вновь взаимныя отношенія между Китаемъ и Россіею и утвердить новыя постановленія для пользы обоихъ Государствъ, назначили для сего Полномочными: Его Величество Императоръ Всероссійскій, Императорскаго Комиссара въ Китат, Начальствующаго морскими силами въ Восточномъ Океанъ, Своего Генералъ-Адъютанта, Вице-Адмирала, Графа Евепмія Путятина; а Его Величество Богдоханъ Дайцинскій своего Государства Восточнаго Отделенія Да-сіо-ши (Государственный мужъ), Главно управляющаго дёлами Уголовной Палаты, высокаго Сановинка Гуй-ляна и своего Государства Председателя Инспекторской Палаты, Дивизіоннаго Начальника тяжелаго войска голубаго знамени съ каймою, высокаго Сановника Хуашана.

Означенные Полномочные на основаніи данной имъ власти отъ своихъ Правительствъ, согласились и ностановили сл'ядующія статьи:

Sa Majesté l'Empereur et Autocrate de toutes les Russies et Sa Majesté le Bogdokhan de l'Empire Ta-Tsing ayant reconnu la nécessité de mieux déterminer les relations entre la Chine et la Russie et d'arrêter de nouvelles stipulations dans l'intérêt des deux États, ont nommé à cette fin pour leurs plénipotentiaires, savoir:

S. M. l'Empereur de toutes les Russies le comte Euthyme Poutiatine, Son aide de camp général et vice-amiral, Son commissaire en Chine, commandant Ses forces navales dans l'océan Pacifique, et S. M. le Bogdokhan de l'Empire Tatising le haut dignitaire Kouei-Liang, Ta-hio-ssé (homme d'État) de la section orientale, dirigeant en chef les affaires de la Chambre criminelle, et le haut dignitaire Houà-chà-nà, président de la Chambre d'inspection, chef de division de l'armée de la bannière bleue à bordure.

Les susdits plénipotentiaires, en vertu des pouvoirs qui leur ont été conférés par leurs gouvernements, sont convenus des articles suivants:

Статья 1-я.

подтверждаются трактатомъ Настоящимъ миръ и дружба съ давнихъ временъ существовавшія между Его Величествомъ Императоромъ Всероссійскимъ и Его Величествомъ Богдохапомъ Дайцинскимъ и ихъ поддапными.

Личная безопасность и неприкосновенность собственности Русскихъ живущихъ въ Китав и Китайцевъ находящихся въ Россіи будуть всегда состоять подъ покровительствомъ и защитою Правительствъ объихъ Имперій.

Статья 2-я.

Прежнее право Россіи отправлять Посланниковъ въ Пекинъ всякій разъ когда Россійское Правительство признаетъ это нужнымъ, теперь вновь подтверждается.

Спошенія Высшаго Россійскаго Правительства съ высшимъ Китайскимъ будутъ производиться не чрезъ Сенать и Ли-фань-юань, какъ было прежде, но чрезъ Россійскаго Министра Ипостранныхъ Дѣлъ и Старшаго члена Верховнаго Государственнаго Совъта (Цзюнь-цзи-чу), или главнаго Министра, на основаніи совершенпаго равенства между пими.

Обыкновенная переписка между означенными выше лицами будеть пересылаться чрезъ пограничныхъ Начальниковъ. Когда же встретится надобность отправить бумагу о весьма важномъ дёлё, то для отвоза ся въ столицу, и для личныхъ по дёлу объясненій съ членами Государственнаго Совъта, или главнымъ Министромъ, будеть назначаться особый чиновникъ. По прибытіп своемъ онъ передаеть бумагу чрезъ Президента Палаты Церемоній (Ли-бу).

Совершенное равенство будетъ также соблюдаться въ перепискахъ и при свиданіяхъ Россійскихъ Посланниковъ или Полномочныхъ Министровъ съ членами Государственнаго Совъта, съ membres du conseil de l'Empire, les ministres de

Article I.

Le présent traité confirme la paix et l'amitié depuis longtemps existantes entre S. M. l'Empereur de toutes les Russies et S. M. le Bogdokhan de l'Empire Ta-Tsing et leurs sujets.

Le sécurité personnelle et l'inviolabilité de la propriété des Russes résidant en Chine et des Chinois résidant en Russie sont désormais placés sous la protection et la sauvegarde des gouvernements des deux Empires.

Art. II.

L'ancien droit acquis à la Russie d'expédier des envoyés à Pékin toutes les fois que le gouvernement russe le juge nécessaire est confirmé par le présent traité.

Le gouvernement russe et le gouvernement chinois communiqueront entre eux, non plus, comme autrefois, par l'intermédiaire du Sénat, et du Li-fan-yuen, mais par l'intermédiaire du ministre des affaires étrangères de Russie, et du premier membre du conseil suprême de l'Empire (Kiun-ki-tchou) ou principal ministre, sur la base d'une parfaite égalité.

La correspondance ordinaire entre les deux dignitaires susdits sera transmise par les autorités frontières. Mais quand il y aura nécessité d'envoyer une dépêche concernant une affaire de haute importance, un fonctionnaire spécial sera désigné pour la porter dans la capitale, et pour en conférer personnellement avec le principal ministre. A son arrivée il transmettra la dépêche par l'entremise du président de la Chambre des cérémonies Li-pou.

Une parfaite égalité sera aussi observée dans la correspondance et les entrevues des envoyés ou ministres plénipotentiaires de Russie avec les

Министрами Пекинскаго Двора и съ Генералъ-Губернаторами пограничныхъ и приморскихъ областей. На томъ же основани будутъ происходить всё сношенія между пограничными Генераль-Губернаторами и прочими пачальниками смежныхъ мъстъ обоихъ Государствъ.

Если бы Россійское Правительство нашло нужнымъ назначить Полномочнаго Министра для жительства въ одномъ изъ открытыхъ портовъ, то въ личныхъ и письменныхъ своихъ сношеніяхъ съ высшими м'єстными властями и съ Министрами въ Пекинъ, онъ будетъ руководствоваться общими правилами, теперь постановленными для всёхъ иностранныхъ Государствъ.

Россійскіе Посланшки могуть слідовать въ Пекинъ или изъ Кяхты чрезъ Ургу, или изъ Дагу, при усть в рки Хай-хэ (Peiho), или инымъ путемъ изъ другихъ открытыхъ городовъ или портовъ Китая. По предварительномъ извѣщеніи Китайское Правительство обязывается немедленно сдёлать надлежащія распоряженія какъ для скораго и удобнаго следованія Посланника и сопровождающихъ его лицъ, такъ и относительно пріема ихъ въ столиції съ должнымъ почетомъ, отвода имъ хорошехъ номѣщеній, и снабженія всьмъ нужнымъ.

Денежные по всёмь этимъ статьямъ расходы относятся на счетъ Россійскаго Государства, а отнюдь не Китайскаго.

Статья 3-я.

Торговля Россіи съ Китаемъ отнын'в можетъ производиться не только сухимъ путемъ въ прежнихъ пограничныхъ мѣстахъ; но и моремъ. Русскія купеческія суда могутъ приходить для торговли въ следующие порты: Шанхай (Shanghai), Нин-бо (Ningpo), Фу-чжоу-фу (Foo-chowfoo), Сямынь (Amoy), Гуандунъ (Canton), Тайвань-фу (Taiwan foo) на островъ Формозъ, Цюн-чжоу fou sur l'île de Formose, Kiung-chow sur l'île

la cour de Pékin et les gouverneurs généraux des provinces limitrophes ou maritimes. C'est sur cette même base qu'auront lieu toutes les relations entre les gouverneurs généraux et les autres autorités des localités limitrophes des deux Empires.

Si le gouvernement russe jugeait nécessaire de désigner un ministre plénipotentiaire pour résider dans l'un des ports ouverts, il se conformera dans ses rapports personnels et dans la correspondance avec les autorités supérieures locales, ou avec les ministres à Pékin, aux règles générales actuellement établies pour tous les Etats étrangers.

Les envoyés russes peuvent se rendre à Pékin soit de Kiakhta par Ourga, soit de Ta-kou à l'embouchure du fleuve Pei-he, soit par une voie quelconque, des autres villes ou ports ouverts de la Chine.

Le gouvernement chinois s'engage à prendre immédiatement, sur avis préalable, les mesures nécessaires aussi bien pour l'acheminement prompt et sûr de l'envoyé et des personnes qui l'accompagnent, qu'afin qu'ils soient reçus dans la capitale avec les honneurs qui leur sont dus, convenablement logés et pourvus de tout ce qui leur sera nécessaire.

Les frais concernant ces divers articles sont supportés par le gouvernement russe et nullement par le gouvernement chinois.

Art. III.

Le commerce de la Russie avec la Chine pourra s'effectuer désormais, non pas seulement par voie de terre dans les anciennes localités limitrophes, mais aussi par voie maritime. Les bâtiments marchands russes pourront entrer pour leur négoce dans les ports suivants: Schanghai, Ningpo, Foo-chowfoo, Amoy, Canton, Taï-wan(Kiungchow) на островѣ Хайнанѣ, и въ другія открытія мѣста для иностранной торговли.

Статья 4-я.

Въ торговий сухопутной впредь не должно быть пиканихъ ограниченій относительно числа лиць въ ней участвующихъ, количества привозимыхъ товаровъ, или употребляемаго капитала.

Въ торговлѣ морской и во всѣхъ подробностяхъ ея производства, какъ-то: представленіи объявленій о привезенныхъ товарахъ, уплатѣ якорныхъ денегъ, пошлипъ по дѣйствующему тарифу и т. п., Русскія купеческія суда будутъ сообразоваться съ общими постановленіями объ пностранной торговлѣ въ портахъ Китая.

За контрабандную торговдю, Русскіе подвергаются конфискаціи свезенныхъ товаровъ.

Статья 5-я.

Во всѣ означенные порты Россійское Правительство имѣетъ право по своему желанію назначать Копсуловъ.

Для наблюденія за порядкомъ со стороны Русскихъ подданныхъ пребывающихъ въ открытыхъ портахъ Китая и для поддержанія власти Консуловъ, оно можетъ посылать въ нихъ свои военныя суда.

Порядокъ сношеній между Консулами и м'єстньим властями, отведеніе удобной земли для постройки церквей, домовъ и складочныхъ магазиновъ, покупка земли Русскими у Китайцевъ по взаимному соглашенію, и другіе подобнаго рода предметы, касающіеся обязанностей Консуловъ, будутъ производиться на основаніи общихъ правиль припятыхъ Китайскимъ Правительствомъ въ разсужденін иностранцевъ.

de Haï-nan et dans d'autres localités ouvertes au commerce étranger.

Art. IV.

Le commerce de terre ne sera plus soumis désormais à aucune restriction, quant au nombre des personnes qui y prendront part, à la quantité des marchandises importées, ni à la valeur du capital employé.

Pour ce qui est du commerce maritime et de tous les détails qui le concernent, comme par exemple: la déclaration des marchandises importées, le payement des droits d'ancrage, des droits de douane d'après le tarif en vigueur, etc., etc., les bâtiments de commerce russes se conformeront aux règlements généraux concernant le commerce étranger dans les ports de la Chine.

En cas de contrebande les Russes encourent la confiscation de leurs marchandises.

Art. V.

Le gouvernement russe a le droit, s'il le juge à propos, de nommer des consuls dans tous les ports sus-mentionnés. Il peut y envoyer ses bâtiments de guerre pour veiller au maintien de l'ordre parmi les sujets russes, séjournant dans les ports ouverts, et pour sauvegarder l'autorité des consuls.

Le mode des relations entre les consuls et les autorités locales, la concession de terrains convenables pour la construction d'églises, maisons et magasins d'entrepôt, l'achat de terrains par les Russes aux Chinois, de gré à gré, et autres actes de ce genre, rentrant dans les attributions consulaires, seront basés sur les règles générales adoptées par le gouvernement chinois à l'égard des étrangers.

Статья 6-я.

Если бы русское военное или купеческое судно подверглось крушенію у береговъ Китая, то мъстныя власти обязаны немедленно распорядиться о спассній погибающихъ, имущества, товаровъ и самаго судна. Он'к также должны принимать всь мъры чтобы спасенные люди, имущество ихъ и товары были доставлены въ ближайшій изъ открытыхъ портовъ, гді находится Русскій Консуль, или агенть какой либо націп дружественной Россін, или наконецъ на границу, если это будетъ удобиће сделать. Издержки, употребленныя на спасепіе людей и товаровъ, будуть уплачены впоследстви по распоряжению Русскаго Правительства.

Въ случав если Русскимъ купеческимъ или военнымъ судамъ встретится надобность во время ихъ плаванія у береговъ Китайскихъ исправить поврежденія, запастись водою или св'яжею провизіею, то они могуть заходить для этого и въ не открытые для торговли порты Китал и пріобр'єтать все нужное по добровольно условленнымъ цёнамъ, и безъ всякихъ препятствій со стороны м'єстнаго начальства.

Статья 7-я.

Разбирательство всякаго дёла между Русскими и Китайскими подданными въ мѣстахъ открытыхъ для торговли не иначе должно производиться Китайскимъ начальствомъ какъ сообща съ Русскимъ Консуломъ, или лицемъ представляющимъ власть Россійского Правительства въ томъ мъсть. Въ случат обвиненія Русскихъ въ какомъ либо проступкъ, или преступленіи, виновные судятся но Русскимъ законамъ. Равно и

Art. VI.

Si un bâtiment russe de guerre ou de commerce vient à faire naufrage sur les côtes de la Chine, les autorités locales prendront immédiatement les mesures nécessaires pour le sauvetage des naufragés, de leurs marchandises et du navire lui-même. Elles devront aussi prendre toutes les dispositions pour le transport des hommes sauvés, de leurs biens et de leurs marchandises, soit dans le plus voisin des ports ouverts, où résidera un consul russe ou agent d'une nation amie de la Russie, soit sur la frontière, s'il y a plus de facilités.

Les frais occasionnés par le sauvetage des hommes et des marchandises seront remboursés ultérieurement par les soins du gouvernement russe.

En cas que les bâtiments russes de commerce ou de guerre aient besoin, durant leur navigation dans les eaux de la Chine, de réparer des avaries, de s'approvisionner d'eau ou de se ravitailler, ils pourront entrer à cette fin dans ceux mêmes des ports chinois qui ne sont pas ouverts au commerce, et acheter tout ce qui leur sera nécessaire d'après des prix librement convenus et sans aucun obstacle de la part des autorités locales.

Art. VII.

Aucune affaire entre sujets russes et chinois, dans les ports ouverts au commerce, ne pourra être instruite et jugée par le gouvernement chinois autrement que de concert avec le consul de Russie ou avec la personne qui représentera l'autorité du gouvernement russe dans ces localités. Les sujets russes, accusés de quelque délit ou crime que ce soit, sont jugés d'après les lois russes. De même pour tout attentat à la vie Китайскіе нодданные за всякую вину или поку- ou à la propriété, ou autre crime ou délit au

шеніе на жизнь или собственность Русских будуть судиться и наказываться по постановленіямъ своего Государства.

Русскіе подданные, пропикнувшіе внутрь Китая и учинившіе тамъ какой либо проступокъ или преступленіе, должны быть препровождены для сужденія ихъ и наказанія по Русскимъ законамъ на границу, или въ тотъ изъ открытыхъ портовъ, въ которомъ есть Русскій Консуль.

Статья 8-я.

Китайское Правительство, признавая, что Христіанское ученіе способствуеть водворенію порядка и согласія между людьми, обязуется не только не преследовать своихъ подданныхъ за исполненіе обязанностей Христіанской вѣры, по и покровительствовать имъ наравий съ тими, которые следують другимь допущеннымь въ Государств' в в рованіямъ.

Считая Христіанскихъ Миссіонеровъ за добрыхъ людей, не ищущихъ собственныхъ выгодъ, Китайское Правительство дозволяеть имъ распространять Христіанство между своими подданными и не будеть препятствовать имъ проникать изъ всёхъ открытыхъ мёстъ внутрь Имнеріп, для чего опреділенное число миссіонеровъ будеть спабжено свидетельствами отъ Русскихъ Консуловъ или пограничныхъ властей.

Статья 9-я.

Неопределенныя части границъ между Китаемъ и Россіею будуть безь отлагательства изследованы на местахъ доверенными лицами отъ обоихъ Правительствъ, и заключенное ими условіе о граничной черт составить дополнительную статью къ настоящему трактату. По назначени границъ сдёланы будутъ подробное описаніе и карты смежныхъ пространствъ, которыя и по- cription détaillée et dressé une carte des espaces

préjudice d'un sujet russe, les sujets chinois seront jugés et punis d'après les lois de leur Empire.

Les sujets russes qui auraient pénétré dans l'intérieur de la Chine et y auraient commis quelque crime ou délit, devront être expédiés soit à la frontière, soit dans l'un des ports ouverts où se trouvera un consul de Russie, pour être jugés et punis d'après les lois russes.

Art. VIII.

Le gouvernement chinois, reconnaissant que la doctrine chrétienne contribue à l'établissement de l'ordre et de la concorde parmi les hommes, s'engage non-seulement à ne pas poursivre ses sujets pour l'accomplissement des devoirs de la religion chrétienne, mais encore à les protéger à l'égal de ceux qui professent d'autres cultes tolérés dans l'Empire.

Considérant les missionnaires chrétiens comme des hommes de bien, qui ne sont pas mus par leur intérêt personnel, le gouvernement chinois les autorise à propager le christianisme parmi ses sujets et ne les empêchera pas de pénétrer dans l'intérieur de l'Empire par toutes les localités ouvertes; en conséquence un nombre déterminé de missionnaires sera muni de certificats par les consuls ou les autorités frontières de Russie.

Art. IX.

Les parties non délimitées de la frontière entre la Russie et la Chine seront examinées sans retard sur les lieux par des délégués des deux gouvernements, et la convention qu'ils auront conclue, au sujet de la ligne frontière, formera un article additionnel au présent traité.

La délimitation terminée, il sera fait une des-

служать обоимъ Правительствамъ на будущее время безспорными документами о границахъ.

Статья 10-я.

Вмъсто пребыванія въ Пекинъ членовъ Русской Духовной Миссіи, по прежнему обычаю, въ теченіи опредёленнаго срока, каждый изъ нихъ можеть по усмотренію высшаго Начальства возвращаться въ Россію чрезъ Кяхту или инымъ путемъ во всякое время, и на мѣсто выбывающихъ могутъ назначаться въ Пекинъ другія лица.

Всѣ издержки на содержаніе Миссіп съ настоящаго времени будутъ относиться на счетъ Россійскаго Правительства, а Китайское Правительство вовсе освобождается отъ расходовъ досель имъ производившихся въ ея пользу.

Издержки проъзда членовъ Миссіи, курьеровъ и другихъ лицъ, отправленныхъ Русскимъ Правительствомъ изъ Кяхты или открытыхъ портовъ Китан въ Пекинъ и обратно, будутъ уплачиваться имъ самимъ; Китайскія же мѣстныя власти обязаны содёйствовать съ своей сторопы всёми м'єрами къ удобному и скорому сл'єдованію всёхъ вышеупомянутыхъ лецъ къ мёстамъ своего назначенія.

Статья 11-я.

Для правильныхъ сношеній между Россійскимъ и Китайскимъ Правительствами, равно какъ и для потребностей Пекинской Духовной Миссіи учреждается ежемѣсячное легкое почтовое сообщение между Кяхтою и Пекиномъ. Китайскій курьеръ будеть отправляться въ опредъленное число каждаго мъсяца изъ Пекина и изъ Кяхты и долженъ не болбе какъ чрезъ пятмаги и письма въ одно изъ означенныхъ мѣстъ. un terme qui ne dépassera pas 15 jours.

limitrophes, pour servir dorénavant aux deux gouvernements de titres authentiques, relativement à la frontière.

Art. X.

Tous les membres de la mission ccclésiastique de Russie, au lieu de séjourner à Pékin pendant un espace de temps déterminé selon l'ancien usage, pourront, en vertu d'une décision de l'autorité supérieure, retourner en tout temps en Russie par Kiakhta ou par une autre voie, et d'autres personnes pourront être nommées en leur lieu et place à Pékin.

Tous les frais d'entretien de la mission tomberont désormais à la charge du gouvernement russe, et le gouvernement chinois n'aura plus à pourvoir aux dépenses qu'il a supportées jusqu'ici pour cet objet.

Les frais de route des membres de la mission, des courriers et autres personnes que le gouvernement russe expédiera à Pékin par Kiakhta, ou par les ports ouverts de la Chine, seront soldés pour l'aller comme pour le retour par ce gouvernement.

Les autorités locales chinoises doivent de leur côté contribuer autant qu'il dépendra d'elles au prompt et facile acheminement de toutes les personnes sus-indiquées au lieu de leur destination.

Art. XI.

Pour établir des relations régulières entre les gouvernements Russe et Chinois, aussi bien que pour les besoins de la mission ecclésiastique à Pékin, il sera organisé un service mensuel de poste aux lettres entre Kiakhta et Pekin. Des courriers chinois seront expédiés chaque mois à jours fixes de Pékin et de Kiakhta et devront transmettre à leurs destinations respectives les надцать дней доставлять послаиныя съ нимъ бу- dépêches et lettres dont ils seront chargés dans

Сверхъ того чрезъ каждые три мѣсяца или четыре раза въ годъ будетъ отправляться тяжелая почта съ посылками и вещами, какъ изъ Кяхты въ Пекинъ, такъ и обратно, и для слѣдованія оной опредѣляется мѣсячный срокъ.

Всѣ издержки по отправленію какъ легкихъ, такъ и тяжелыхъ почтъ будутъ поровну уплачиваться Русскимъ и Китайскимъ Правительствами.

Статья 12-я.

Всѣ права и преимущества политическія, торговыя и другаго рода, какія впослѣдствіи могуть пріобрѣсть Государства наиболѣе благопріятствуемыя Китайскимъ Правительствомъ, распространяются въ то же время и на Россію, безъ дальнѣйшихъ съ ея стороны по симъ предметамъ переговоровъ.

Трактать сей утверждается нынё же Его Величествомъ Богдоханомъ Дайцинскимъ и, по утвержденіи онаго Его Величествомъ Императоромъ Всероссійскимъ, размёнъ ратификацій послёдуеть въ Пекинё чрезъ годъ или ранёе, если обстоятельства позволятъ. Теперь же размёниваютси копіи трактата на Русскомъ, Маньжурскомъ и Китайскомъ языкахъ за нодписью и печатями Полномочныхъ обоихъ Государствъ, и Маньжурскій текстъ будетъ принимаемъ за оспованіе при толкованіи смысла всёхъ статей.

Всѣ постановленія сего трактата будутъ храниться на будущія времена обѣими договаривающимися сторонами вѣрно и ненарушимо.

Заключенъ и подписанъ въ городѣ Тяньцзинѣ въ лѣто отъ Рождества Христова тысяча восемьсотъ пятьдесятъ осьмое, Іюпя въ 1(13) день, Царствованія же Государя Императора Александра Втораго въ четвертый годъ.

En outre il sera expédié tous les 3 mois, soit quatre fois par an, une poste aux colis de Kiakhta à Pékin et de Pékin à Kiakhta; la durée du trajet est fixée à un mois.

Tous les frais d'expédition de l'une et l'autre poste seront supportés de moitié par les gouvernements Russe et Chinois.

Art. XII.

Tous les droits et priviléges politiques, commerciaux et autres, qui pourront être acquis à l'avenir par les États les plus favorisés par le gouvernement Chinois, seront par le fait même étendus à la Russie, sans qu'il y ait lieu pour elle d'entamer à ce sujet des négociations ultérieures.

Le présent traité est dès aujourd'hui confirmé par S. M. Bogdokhan de l'Empire Ta-Tsing et après qu'il aura été confirmé par S. M. l'Empereur de toutes les Russies, aura lieu à Pékin l'échange des ratifications dans l'espace d'une année ou plus tôt, si les circonstances le permettent.

Présentement sont échangées des copies du traité en langue Russe, Mantchou et Chinoise, signées et scellées par les plénipotentiaires des deux Empires, et le texte Mantchou sera adopté comme base pour l'interprétation du sens des articles.

Toutes les clauses du présent traité seront à l'avenir fidèlement et inviolablement observées par les deux hautes parties contractantes.

Fait et signé dans la ville de Tien-Tsin le 1er (13) juin de l'an de grâce mil huit cent cinquante-

Подписали:

М. П.

Графъ Евоимій Путятинъ.

Гуй-лянъ.

Хуашапа.

huit, et la quatrième année du règne de l'Empereur Alexandre II.

(Signé):

Comte Euthyme Poutiatine.

L. S. Kouei-Liang.

Houà-chà-nà.

Маньчжурскій тексть трактата, заключеннаго въ Тяпьцзинѣ 1-го іюня 1858 г. *)

المراح المحاد المعاد المحاد ا المار على المارة المقصور و ممشدم موري بدي دور اولاور والمور والمورد مرادر الموق اولاق عائيدر عصم في بحدهم في تعرص من معصرين معهد دسسور معمد المعمد في فهوريه من عمل موردية مودد مهري مهرور عورفي مندعدس رفعور د رفيسن م محدور في بوريده بحيدرديد بيوس محدديس عيهم و حفيسير د سيحير ميومر، مومي ميوم د مومير まのしているかんのかんかん مروع ميدعس ويموره) مهدوسر في ، دفورا الهموا م مداره في الماره المارها المحمد ال

^{*)} Текстъ, данный съ русской стороны.

جرور، عطيدره مويو في ميهدر دولاسير مراجعة ودمريك درووي الموريد الموسير المحمد فيمر ، ريد عطيدر معمر ، مدهر في بويد بحدرديد بيد مدمري عر الملام الملام المكم المكم المام المام الملك المل المراق موتوه موتوه موتوه ما من من من من موتوه مو ميديدس موتر بهام بدارهما ودميل كمههدم من بينيل بمديدم بسم マイニン シャーノ・

المركز المرا المراجز المراجز المراجزة المراجزة المراجزة المراجة المراجزة ال

مردعدس (معمر د المارية الماري אינול ה שליתם אול שלינולקיאיניל ה שליתים הכילה שייילינו מסיינים שלים י אינול בפילה المعلقون المعلى المعلى

ます かれている・ المحمر المحمر ا

THE P SHE AT THE PARTY WILL WIT SEE BY THOSE

عصمار بالمعرر مناسل ميون بردي مناسل عليه وحمر في ميرمان عديد المصلى الرسيدر م صعر فيتها ديدر مفيها رفيها دفيها م سيدها على مي سيدها وهر ا من المويد المسيدار عميم المؤيد المعالم الموسيد الموسيد المعالم المدوسيد المعالم المدوسيد مراهد بوري عمير في موسيورون ، معمر جدم ، بهتر بدعي ركستمون عالي のえとかっているとので、であってもでとかっているがですであっている المرام المرام المرام المرام المرام المرام المرام موال المرام المر منيل م المحلا عبي الميل مرمي محمي المحمد المراجة ميرين عميه مي مسلامه " かったいからいましていますとり、よっとかいますいまっていまっていまってい معرم عد كر معمل مسمل معمر عمرمهم على على معمل عمير معمل معمل معمر مرمريك موهورون عليات المولا المن مرميك مي المر المار من المولا المن مرميك مي المولا المار المولا الم المرا عيم م المير م صفى المراجلة عامية الموال الموال عيد م عليد الموال عيد المسير، عدميك كمهها جن بدني ميريين المحمير بحديد بحدم بالمعر، سلامهام المثلث المركزلوم، المثلام المائر المرصرية مرصري في كلوا ريائر المرا فينهارا المعلقة علي المرك المعلى المعلى على على على المعلى على على على المعلى على المعلى على المعلى على المعلى على المعلى على المعلى المعلى على المعلى المعلى

المادر ال المراد المراد

のでのかかいかんかんかっているのかい

مرا الله المحسا على والد على والم المحر م على والم والمح المحر م والمحر المحر م والمحر المحر م والمحر المحر المحر م والمحر المحر الم かれているとのかん かんちんしょう しゅうくうで、 しゅうかっ あっかっ かったっているいん いちょうしょうかん مويدون مريد مريد مريد والمراجع الم المحروكين بدهيد مريد الميد برديد المولول، المحصيف المحمر المحمر للالدارات المساحدة في المهرة الحساق المرا المعرف الموادقة ガンつ くらなう とってい あってつ いれた 和为 是 عندادس میم د میمین مین دین

عدم معظم ريد ريد المراج المراج المعلم المورد المعلم معلم معلم المراج المراج المعلم المراج المعلم المراج المعلم المورد المعلم الموادد المعلم المراج المعلم الموادد المعلم المع مر المور معمور معمور عاميدها مورسال المور مين مين المر المال مولاميان المحمد ، حد المحد مهو، مدها مده المدار مسر ق فيزيد دين هوك سده هيسم بديدردين سيدون ، بهر بوق عيدر د مدهد المال في موساعيد عوموساء مستحين دوروس دوروس موساء من مايدة مالية مالية مالية المالية منددعدس فيمن عميده مسري دسر "

عيروريد هو مدير موروده مول عيرول هيرو مدور عدور عدور عدرور عرودتم و عدسهن ولادوا ولي عدوسيل عهدا ولي المدوسي مورد المعليان مرسين والمرا عليهم موملا في ويردين ميرا ميرا معموا فيوا ، يومين دسطهن الموهر المديني الما المام المام من المواقر المواقع مام المام ال المرور والمرا والمرا المراج المراج والمرا والمراج المرود المراج المرود المراج ا المرك الملام الملام الملائد الملائد المراب المراب المراب المراب المراب الملائد المراب الملائد المراب الملائد المراب المرا

ころ てののうつ っぱんかっ かり まれたのつ こ المعرب المولاية المولون المولو مرورون مرورسه مدر ور المرور مورون مو מסיינום שלאל אספורים אינים בינים בילידו בידורים בידורים סבנים שלי יבדים אלינוילידו المعالية الم

علاقها المسراء المردي والالقابيار على وركي المراقي المراقي م عوالمق الموقيق الم عملاق المراء رياني

一年 一年

الموسيد المركز المراب المسائل ما المراب الموسيد الموسيد المراب ال المار المدين المدمل المارة المرارة المرارة المرارة المارة المارة المارة المرارة المر عفلاعان عطيها فعل عدافق أدافه المافه المافه المواقعة عميها المدوا المدوالية دسر فعلى فساعان المرام مل في فهويوا منيل م في فينهم المسل في مسركوليو فالمعيم الميدول الم مِهِمُ اللَّهِ مِهِمَالِمُ رَفِينَ مِهِمَ عِهِدُهُم، مِنْ يَوْمَ رَخِمُ مِهِمًا مِسْلُ فِي المعالم عيرا مردوا المرافية و المعارفة م المعارفة و المعارفة والمعارفة والمعارفة المعارفة الم المناهر الله المعالم المناه المعرب محصور الماسويساء الماللاء ريمي في المدعمية الما مدعيسير مدمور في معمر وعمر معمور ويور الماللاء ريمي المعرف المالية الما المام المام م الموسلام عليها مسطور المام المعلى م المعلى م المعلى المستري ويمر مرا المعروم ويمر المرا المعروب ال المامر ويمور عموسين، عهدهين دسهدهين المردون ويمور ويدوين دسكيل مودور मुक्त अमे

如此,我我是正理公安的,我们上我的一个

المسلم المسلم المولا الما المسلم المس

معرفير ، عقيم في عندي مسيد معرفو بعرفيل بعربي عدديم مير سرسيل علامام معلود المعلود والمعرود المعرود المعلى المعرود المعرود في المعلى المعرود في المعلاقه مهما المسم المتر مسمرورا مهما معلى عمل عمل المرا المهما علامتكريسونيا مفيه في يتبونوا توجيرا في الميل في عندال عليم عندال عليم في في المرا عمراهم فيم على بههد ميركرير في عسير تهري بنو مهد عمري عمرين عمرين مسكلي عالمر

18

المَارِينَ وَلَمْ وَالْمَارِ الْمَارِدُ الْمِيدُ الْمَارِدُ الْمَارِدُ الْمَارِدُ الْمَارِدُ الْمَارِدُ الْمِيدُ الْمَارِدُ الْمِارِدُ الْمِارِدُ الْمِارِدُ الْمِيدُ الْمَارِدُ الْمَارِدُ الْمَارِدُ الْمِارِدُ الْمِارِدُ الْمِيدُ الْمَارِدُ الْمِارِدُ الْمِارِدُ الْمِارِدُ الْمِارِدُ الْمِيدُ الْمِدِيدُ الْمِدِيدُ الْمِدِيدُ الْمِدِيدُ الْمِدِيدُ الْمِيدُ الْمِيدُ الْمِيدُانِ الْمِيدُانِي الْمِيدُانِي الْمِيدُانِي الْمِيدُانِي الْمِيدُانِي الْمِيدُانِي الْمِيدُانِي الْمِيدُانِ الْمِيدُانِي الْمِيدُانِي الْمِيدُانِي الْمِيدُانِي الْمِيدُانِي الْمِيدُانِي الْمِيدُانِي الْمِيدُانِ الْمِيدُانِ الْمِيدُانِ الْمِيدُانِ الْمِيدُانِ الْمِيدُانِ الْمِيدُانِي الْمِيدُانِي الْمِيدُانِي الْمِيدُانِي الْمِيدُانِي الْمِيدُانِي الْمِيدُانِي الْمِيدُانِي الْمُعْلِيلُ الْمُعْتِي الْمُعْتِي الْمُعْتِي الْمُعِيدُ الْمُعْتِي الْمُعْتِي الْمُعْتِي الْمُعْتِي الْمُعْتِي الْمِيدُ الْمُعْتِي الْمُعْتِي الْمُعْتِي الْمُعْتِيدُ الْمُعْتِيدُ الْمُعْتِيدُ الْمِيدُانِيِيِيِيِيِيِيِيِيِيْتِيْتِيلِيْمِ الْمُعِيدُ الْ عين موسور على عيوبيل عيد بدي دينور صدور عي ميدر ديد ويدر قر معمر فعمر و محمر و معمره ومعمر مدير بهمرهورور ، المعمرون والمعرون والمعرون والمعرون والمعرون المعرون المعرون والمعرون على المرا المرا المرا المرام ا عرجه في المنظر معرفه معمر م محمر م محرف محرف محرف المنظر منظر المعرف والمدارة المام المام ، المام المام المام المام المام مام مام المام ال مين مير المحمر المحرية المسلل المركب المورة المامر فيم ، ويم المرك المرك المركب المركب 不是 我 我 我 عندسر فيمور عيدها بمهوا عربيس من مين مين مين مين

المحمد المحمد المحمد المعدد ال المراعل المراء

かんずの そのもので .

פאפן של ההפנה הססצם הנפשן פון הסתפסלטי עצפיפאווים פינחלטי ביתין פון مميده ها ما معرف م هدمت في المرا عدر عدر المرا م عنهم هدمت في الما الما المرابة عليه في موفقه، منيد في موتوه فيد تيزي، المستحديد ودمي عدا المين، منيل م مي م ميميسل ميموري منيا فيمل في الميا منيل في المهلايل على المرفيسي 小子 デー عندسي مفرا فيموا د مرافظه مويهوهي منوا منوا منوا

الرفي المركي في والمسام المرا ويلا وهول المولور المول المول المولي المول की मर्ब्युक्तर न्यस्तिक प्रक्रिकिः معلاميا من على معلى مول مول المحسى مول المحسى مول مول مول المحسى مر بيدر مي ميدر ، عيدر مول مريد مي ميسويسو ، يين ميدر ميدريد

الله الله المركم المعامل المعا ريوار ريدر، رحكيده دور هي در مخيده وحكويد وحديد رحدور جيد دويد دويد دويد رياس، ركسته دور هي دولادي، محدمه لايسري في عظريس ، بوريدي بيامر ، في بيدهادهم ، عفيدوم هيم ، زيديويل مويدي وديدين مويوس دينين ريد صومي، عليه مي موياليات مين عربيام عربيام ميدوم " عين الموريا على مدر عفيتن بيسه يو بيدي مرفيق عبر عورا يورا، مدينوه يا ريوا ريار، ريوا عندسا رخيا فيمن المرفها ولمعرب بمفها في عسامر المفهاء من المرا المرادة 18*

على المور المور المور المورد ا فيور ، بولاي مانوم في ولاين بملام فيمر فيمر ميمر ميمر في ما المنا على فروس ما المر المور م عدمي مي ميني مامر مسميد مين مين ميني ويمري المسائل المداق فيمور على فالويديان، الله عبين المسترك المدائل ومالي المالية مديهم مي دهه، رييم ريام اله المستهر، من ركستهم، حدي المدين المعين المعين المعدر ، معرف من معدد معدد المعدد المعدد المعدد معدد معدد معدد معدد معدد المعدد المعد المعلم المولك المحمد ما المحمد المعلم المعلم المحمد المحمد

والمام عميده ومعرب في المو المندك عجيف المدعى المعن المعني المعافي المعافي المعافية سوفهدراك المارا عطوسرور مويوه وهدر المراران على على الله المعالم ا

المحمر ال

مر المراجد المولا معلما مولامه المولا من المحدد المراجد المولا معلما محدد المولام من المحدد المولام ال

والمار المار الماري المارية ال معيده المصلام عيد المراقية في المرهديسة المهور، المرا المعلم في المدما 我 我的 عدد المراس مراس مراس مراس المراس المر

مُعِلَّ لِي مَا يَعْلَمُ لِمُ الْمُحْمِدِ عِلَى الْمُحْمِدِ عَلَيْهِ مِنْ مَعْلَمُ الْمُحْمِدِ اللَّهِ عَلَيْهِ مِنْ مَعْلَمُ اللَّهِ عَلَيْهِ عَلَيْهِ عَلَيْهِ مِنْ مَعْلَمُ اللَّهِ عَلَيْهِ عَلِي عَلَيْهِ عَلْهِ عَلَيْهِ عَلْهِ عَلَيْهِ عَلَيْهِ عَلَيْهِ عَلَيْهِ عَلَيْهِ عَلَيْهِ عَلَيْه عبراسي مور ميم بيراني ين مور موره وده عصام في مطرفه وي موردي حسر في المو وديده وطسير عبر مهرفيد والموا ويتود المرهارون المروم المراجعة المر

الله المراجين المسمحة المنار المنار

المار عهدسرون ميدكينيسرفيف حددتن رمصدر المار المهرس المودين ميندل مندل مدور وداس عار" المام المر الماليامي المالي المالي المالي المالي المالي المالية

الله مسمح المترك المترك المترك م المتلك مرمك ما مدملات " مراح المولام مراح محملا مبدكم المولامي المولامي في في المولامي المولامية المولام المول STA BECKO THURST м. р. п ったののくすべつ よのようらのよい

الله المعدفة الموال على المدارة المدرى مولام المعدى ردويه المرب من المتفور دولا المستم الماليون محدر مرا م معل روهيد موهور عنهم ودمرك مي تمهم المان المسل مهري و مفطور مورا فهم الم 在一个的一个人的一个一个一个一个一个一个一个一个一个一个一个 المفاقه " المنام المنافع المرا علاماليه المناسم م منهم مرميم مرميم عليه في المنا مواقيل

Маньчжурскій тексть трактата, заключеннаго въ Тяньцзинѣ 1-го іюня 1858 г. *)

الموم المحمد فيمور م ميدوريا معرا عقیم فی ریفورس ، معتمه مولیار، می مورز به مور ، عملی المهدوس في الموديد المامي المورا والمورا المراها المالها الموادر

سلوم عیدعدس جدم م موعم میرددین م

بلوف عجدسروي عصوفم متدعدس فمن م المرفوره، المعرفين، TORON BROWN

かりまたとうがかっているとのうかれている」

رفیسل م صدور فی بورهی محیرمیم بهور فرمریس علي منها منها المور، مفكر المور منها عصار عرام عرام ما عميد المعلى عود عود المعلى المعلى عود المعلى المعلى عود المعلى الم عصمان الميري الميري المعلى معمي ور مدهد

*) Текстъ, данный съ китайской стороны.

مير سيم منهم عيدر عمير في مدمير في مدمين في مومين مفيد

المراقاق موتوه موتوه المقام في عبر مسهدر موتوه الموري المرتال مودعدس المعمر ويمر معمدين في محمد ريور ريور ريور ريور المعرب مي مسمعين موهد المعرب

المؤركة المعرا المعالم على المعالم الم

علم عطرس من عمر مور معمر م عليم عليم عليم علي معم عددون عم معرب عطرسادا かれてつ ののかの まん かられてからし のであるの のでのからい いまれて のでのののものつい ればら できれる المحمد المحمد المحمد المعرف المعربين المربر المقاهم في المعدق السماء رامورك في ممرد فيدسم المدر المسلماء المعلقون المعلى المعلى

ميسيس مين ،

المراج مي مسائل ميك المام كرويتوم مول مول علي مي المويد あれているとかでするかり から デー

المحملا ليلهام المحلم المحمد مسطحون في مهدا عسويتها بدوير، عنيسا بدوير فس فهيدوس عدا مورودورا

قى مىلاق، مىل قىلى مىلى مىلى مىقى ئەرىكىلى سىلى ئىلى ئىلىدى مىلىدى قينفيرا مارا، مفيظمام مفيسام بالما بالما بالما عد سالفالم، ميما فيمام بالمارا، المراجمة المالية المالية المحارك المراجمة المراجة المر まるだいなん えっののかりかり まれいっつまれた はんかっているかっているかって まれていたっているといれているというころではいるのでしたいまっていること 正人ののかったいとれるがありているがったのだっているでき المامار المنظر المامار المامار المامار المامار المنظر المن عداسير منسم مسم بالمر المراجات المراجات ومعرب بيههاسم، المصسي المعمد فالمرا والمراء والمراء مبادر، عصهمهم بين عهيد في مسمحلادي، عيامير فحصريك في عصير برسهر ، فاعر الملك كملاكما والملك المولا الملك الملك الملك الملك الملك الملك الملك المعليين فيمور و مدور في بويك بديدريك بيليد مدميره عرب عمسي المهدر و عليل المحرر الريام عليك الميك مومي في المركان المولي مومي المهاورة ما الله الما المحمدة والمراب في المال المال المال فيتفار على المسلم المس مروس مدي مياميل ودمي من عار عار عيد مصور وسور ور يفوس د ردسيد ませ のもろう とくこ くろ かるかつ 1111 からら でかっ かるかり あるがく かっかん かっかん

のずの気がいかったからい からう できののでしていていたり とりとうべんでいるがっつ からん とれる かんかんしょう とものう عيل يول ميل ميليدي لي المكاردين، がよう くらがう しゃっく あからくっ よれたい とられてある あからつ できれるのかの はまれるのはののかん المحامية معلم المعمر والمرارك المدارك المعرفين الساعين المدارة المعربي في حود حود ودر رفيا

明上了了一个一点的一个一个一个一个一个一个一个一个一个一个一个 عظم مدينظي ميوم ميوم ميا مي ميوم موها ميدون موهون ميدون ميدو قى قىلىكى دېدرى قولى كىلاقىقىلىسى بەخىردكىتى بىلىدون، كىلى بوشق كىلىدى دېدىقى قا ريون معلى المعنى المعلى المعارفة والمورد المدرسي الميل عبدوردس المعنى المعنى المعارفة المارة المعارفة المعار بيلهد بورك عصور في موسطورون بمدر فيمر ميري بدعي ددشقون وعي منها في موريكرية علاوفسا ، مريس منتم منتمل بهميل منه عبين مامل ميل عد The orange of the tent of the tent of the orange of ميري ريس من سيد مولاميم ، مولايم ، مولاي من مدد هو، مدفي ودده بهدار دسا

عجدتر و عدسه وحدها في عبهما عهدا في عدميل في مدهبي مورود برهيد مرسي ورها المحمد ال عرب معمور وعنور ، بولايد وستحدر ويور ول وحدمار من وحدور ول ماهيد عليهم عصار في مرديد ميدر ميدر معدم اعدم عدمي مسطون عليس عليان والراسية المحمد المعلى ال المراد كالمراد

علاقته مسر في مسهده .

صحابر عبر بيرهير بيريد مين على في قول عبر ميده هير مويده هيد علاقين دسر، بري مدويه مي في مين بيري ، عوي ميون موي وعمي مير، رين لهدويسر دسر في مبعدور، بوعلاسون فدعور، هيوه ويديينون و سهدوين عن مههور المال المعلم المراسم عدون ملهم مهرة ميران ميران عدور فر المهمار م المدور مسافروني المعلقين ويمور معلامي فيم المراتيجيل عملي المراتيجيل からます

المحمر المحمر ي عصيه عهدوين دسهدوين عاجادوين المحمر المحمر ي يخفيدن دسكورين المحمر الم على المورد المورد المعارد على الله على الله عومس المسور دوهام المرا المعرام محمد المعمد المعرام والمعل المعرفية المعرفية المعرام والمعراء والم المسائل سا في السومفير عدا وسويسيا لهرفها في المحمد فيم ممميدا فيود مهما عبن محسان مهمان مساورون مافاردهن فهما م الوائد مسهدا مفارا بهما مهما مهما معسان مفارا مفارا منادر من المراب المرابية المواردة المالية المواردة المرابية المواردة المرابية المواردة المرابية المرابي الموليس مولاين ماين ريميل كالهدفين حسر حسودهني مي بددهم مولي بحمر المديدة المالية المدووه المال المورس المدور المال مل المال المورس ا محتر مل في فهويل ميل مو فيفيل ميل في ميمرميل في مدهبين ميدوه، المورد المراق المراقية المعارفة المعارف 19*

المال المركزيم عطاء المال المراء معرفر المرا المراء عليه عليه المراق المراق פתלקה פס פרן ידיבה יסבסדם ספרן שולידו פתלי יסתם פתלי הידילה בילוסה あれてい いれてい いまかい いまってい かんかい からいののからい はんし いまかし かられい من مروا في سويهم عوله عوله على على على محدور فرن مدور في معدور فين عطين فين ميل ميثران فيولون فين له مير الله مولي المن مين موسور الميراليور

المراع عليه عنه في منهوا الموسد في المسل في عسول الله المسال المهد فيها في المرا

برعيد مريم معر ميومي ميالوم،

عَيْمُ ، لَا مَا م مومِ ، مورسون منظر عمرسون المعرب مورس المعرب مورس م المعرب المورد المعرب ا المعرام عولم المراقبيد ، المعامر المعامر المدمر في المعربين المعدد والمعلم المعيد ما ما ما ما المار المحادة المحاد مرض م محصور مربيل عميم فيدور عوري عوري عيد ميد ميد ميد ويدور وسير ملكر، للمناح ويتكره والمحار المناح المناحل المناحل والمناحل والمناحل المناحل المناحل المناحل المناحل والمناحل والمناحل والمناحل المناحل والمناحل وا المراحي المرا المراح والمراجي والمراجي المام المراحي والمراحي والمراجي والم المرام المرونيان، منديس المرفر م مهور م مهور مرور مرور مرور م المالي المالية

عداده علموا في عداده كرادية عويموفيل مروم وحروسي مسل في وسير المرور مي الم عولي ري المحري موسور المريدوليسو،

المرام ال かいしつ ションス・

علیمال م عرمی فی ایر عهدمیدید م عمیم عدمی فی بدینید ایم بود دهوده، منيد في موتوه مهدر بدرون، بكسود لوال فدهي الم الميدن ديتر د مل د الكوسير عيدارس معمر دفرا رفيم فيمور مون مون مونوه مونوه مونوه ويهر المور ويور ويور ويور المعرب الم ستعيته معتملاه مروس في عمدووري، سلاقيه وحديد ويتير ول ممتدهوي المراقع المراقع في على المنظم في المنظم المراقع المراق المراب عليار

في سلول عيدون في بيل بيل خيرن ميدل معمده في سيوفيد عيديوه و مهدون في معيوس مورون ميل سرية المياسان، كنار بيدي فيدر فيدم مو ويدر المرا المربي بدده في درايسه مدر بوليد مهوم الموليل مهسى المير و ماليروكم المربه في مهشفهسه، لمن ميد ميد ميدرديد في تفيهر تفهير مويهماه مو المحمر المحمر في محدور في معيدر عييدر عديد ديير عيير عيير الم المعيرة ودعير علاقه مي على به مه مير مير مي منه المرام مي مير المرام مي منه المراد على المراد على المراد ال مسيدر م مفهم في عندا صيدي عديموا رويدي عديد عديد ميدر

ربعير، ركستمق دوم في در بدهيدهم وكدويد ركسيم جيد عهدهم ودمن كيفهد ريد ريد ديدوه دور هاي دولادي موردور دينري في المعلاسم، دولوري بيور د مُعِلَ عَلَى مَهُمُ مُعِمَا مُهِمَا م تَهُمُ صَدِمًا صَدِمًا مِنْ مَعِدًا مِنْ مَلَا مِنْ مُلِكًا مِنْ مُلِكًا عمل في مرفقه عملهم فيور و رديهم في مويهم مويهم مويهم المريوري عندسي تعمل مفرا فيمن بدفيم ومن بمفهر بيفهر في عسر بمفير من كليا the start start

المراز المانان المالون،

عيمر ، بويد مديور في وكيور بويدم المعمر فيمر به محدور في ويدور فيمر به المعرور والمعرور والمع عياره بن عيد برايات ميل عين بين بنوس بوهي عن برا في هوفيسور على المثل المثل على عسمد بمتاح منهم ، كمتاح منهم المثل المثل المثل المال المال المال المراق مال فيلوا بالمرا المرا المور م مدمن مي ميني دالمرا مسميسير دين دين على المراق المرا المرامة منافعا و مرافعا في مورود فيموا المورود في المورود والمرامة في المرامة تعسين عرب فين عن فيخيد، بين عين عمين بعين دويد باين ويدر المعتدورين ولدول في هو، ريون رياس المار المار المارينين، عن رحليقهو، المدين المدير الولاين

رهين موقعه وهوي ودمي في مين مين موين موين سلاه وي المعاول سام موتن ريون المفيدون المراب المراب المورد المراب محدد المراب عفهم عهر ريام ما معمد بيان المن من المعمد المنافر المنافر معملان المنافر المنافر المنافر معمد المنافر المنافر

المفيد ما موشاه في ميد المعلى المعلى

المسلك المنظري ويزياسي ويمواد المرسل حاليل و الموالا المعليان والميلان والموالا المراب والمراب والمراب والمراب والمراب والموالا المراب والموالا المراب والموالا المراب والموالا المراب والموالا المراب والمراب المن المناسلة المرافية في المدوقة المناسع المفاري، المرا المعلى في المعمر الما المناسعة المفاري، المرا المعلى في المعمر المعمر الما المناسعة المفارية المرافية المناسعة المفارية المرافية المناسعة المفارية المناسعة المناس 歌 新力

عوادر عوادها المادة

عتدددس رقمفر ه

Маньчж. квадр. поч. Киг. пора из чжуань д. чжи xvans ದಾ

ба́о ди

معيرديم من م عديين همه ردهيم " المراضين المحرب المحرب المحرب المرفي عهدمسريون عهدميد عودم ودمريور

مريد المعرفي الموسل عبير المريد المري عبير عيريقو مكسهود ، ردرجين کرد کي ستگوم دولاتيكست يكيرون، حدكم حدر ي قلع ربولايل حولاويل المناق ريكير ، المسهر عاصريك في المر دومر دومر عامر في ريكسان المراجر والمراجر والمراجر في المناس في المناس المراجر والمراجر في المناس ف

日 後 大 清 國 若 有 重 待 外 或 通 商 等 事 凡 有 利 淽 之 處 勿 庸 再 議 卽 與 俄 或

辦 理 施 行 以 上 + 條 自 此 次 議 定 後 將 所 定 和 約 繕 寫 分

大 清 或

聖 主 皇 帝 裁 定

大 俄 羅 斯 國

聖 主 皇 帝 裁 定 之 後 將

諭 盲 定 址 和 書 限 年 之 內

羅 斯 并 清 漢 字 體 抄 寫 專 以 清 文 爲 主 由

兩

國

互

变

於

京

那

遠

遵

守

兩

無

違

背

今

將

兩

國

和

書

用

俄

國

捉 即 信 雅 廷 換 大 (Подпись.) 変 Графъ Евеимій 可 桂 Путятинъ 也

良 納 Подписи Китайскихъ Уполномоченныхъ.

欽

差

吏

部

尙

書

便

宜

行

事

全

權

大

臣

花

沙

壹

于

百

五

十

年

伊,

乙

月

初

日

咸

豐

年

五.

初 i.

Уполном,

欽

差

東

閣

大

學

土

便

宜

行

事

全

權

臣

欽

差

全

權

御

前

大

臣

公

普

欽

差

大

臣

手

書

花

押

金令

用

20

律

6

عتدددس رقمفر ه

المنظم ا

Маньчж. квадр. поч. джуань дж

مريد المعرفي الموسل عبير المريد المري عبير عيريات ماسيود ، ردرجين کرد کي ستگوم دولاتيكست يكيرون، حدكم حدر ي قلع ريولين حولاويي المناق ريكير ، المسهر عاصريك في المر دومر دومر عامر في ريكسان المراجر والمراجر والمراجر في المناس في المناس المراجر والمراجر في المناس ف

諭

盲

定

址

和

書

限

年

之

內

兩

國

互

变

於

京

那

遠

遵

守

兩

無

違

背

今

將

兩

國

和

書

用

俄

國

日 後 大 清 國 若 有 重 待 外 或 通 商 等 事 凡 有 利 淽 之 處 勿 庸 再 議 卽 與 俄 或

辦 理 施 行 以 上 + 條 自 此 次 議 定 後 將 所 定 和 約 繕 寫 分

大 清 或

聖 主 皇 帝 裁 定

大 俄 羅 斯 國

聖 主 皇 帝 裁 定 之 後 將

羅 斯 并 清 漢 字 體 抄 寫 專 以 清 文 爲 主 由

押 公 金令 普 用 捉 即 信 雅 換 可

全 權 廷 大 (Подпись.) 変 Графъ Евеимій 臣 桂 Путятинъ 也 良

納 Подписи Китайскихъ Уполномоченныхъ.

欽

差

吏

部

尙

書

便

宜

行

事

全

權

大

臣

花

沙

壹

于

百

五

十

年

伊,

乙

月

初

日

咸

豐

年

五.

初 i.

Уполном,

欽

差

東

閣

大

學

土

便

宜

行

事

欽

差

全

權

御

前

大

臣

欽

差

大

臣

手

書

花

20

律

6

往

來

京

城

送

遞

公

文

各

項

人

等

路

費

亦

由

俄

或

付

給

中

或

地

方

官

員

於

伊

等

往

來

中 理 國 補 與 入 俄 此 次 國 和 將 約 從 之 前 內 未 邊 經 定 界 旣 明 邊界 定之 由 後 登 兩 入 國 派 細 出 册 信 繪 爲 任 大 地 圖 員 秉 立 定 公 憑 查 勘 據 務 俾 將 邓 或 邊 界 派 無 淸

此疆彼界之事

第十條

呈 俄 人 明 或 ___ 切 行 人 文 習 費 學 用 本 統 或 中 國 由 核 准 滿 俄 後 漢 或 隨 文 付 給 辦 義 事 居 中 官 駐 或 員 京 勿 徑 庸 城 出 同 者 此 本 酌 項 或 败 費 再 先 用 時 派 定 駐 人 京 限 來 之 京 不 人 接 絢 替 及 年 恰 分 所 有 克 如 圖 有 駐 京 事 或 各 俄 故 海 或 並 口 之 卽

時程途一切事務宜速辦理

第十一條

來 爲 徃 整 公 理 文 俄 均 或 由 與 台 中 站 國 往 迅 速 來 行 行 走 文 除 及 途 京 中 城 有 離 事 居 故 俄 不 或 計 人 之 外 事 以 半 宜 月 京 爲 城 限 哈 不 克 得 圖 _ 遲 處 延 週 躭 有 悞

信 涵 倂 附 寄 再 運 送 應 用 物 件 每 届 $\equiv$ 個 月 ___ 次 __ 年 分 爲 偏 枯 四 次 照 指 明 地 方

搜

遽 勿 第 致 十 舛 _ 錯 條 所 有 驛 站 費 用 由 俄 或 闻 中 或 各 出 半 以 免

.

素 隻 梭 好 護 或 之 所 梭 領 護 事 之 官 所 人 駐 及 札 所 有 海 之 口 物 或 件 順 盡 便 咨 力 送 設 到 法 邊 送 其 至 校 附 護 近 之 俄 或 公 費 通 均 商 申 海 俄 口 或 或 赔 與 還 俄 俄 國

未 開 之 海 口 接 市 價 公 平 買 取 該 地 方 官 不 可 攔 阻

國

兵

貨

船

隻

在

中

域

沿

海

地

方

遇

有

修

理

損

壤

及

買

取

甜

水

買

食

物

者

准

中

或

附

近

第七條

屬 辦 通 之 商 俄 國 處 人 與 事 所 務 俄 俄 之 或 或 人 與 人 中 有 會 因 同 國 分 所 人 屬 命 别 辦 之 產 業 理 人 若 傷 俄 害 國 有 之 若 事 事 有 故 獲 獲 中 罪 罪 或 之 官 者 員 應 人 應 須 照 與 中 照 俄 或 俄 刑 國 國 律 刑 領 律 事 分 官 科 别 罪 員 科 或 罪 中 與 俄 國

國

所

代

之 人 若 在 中 或 內 地 犯 法 應 行 審 訊 治 罪 者 解 送 俄 或 邊 界 地 方 或 俄 國 辦 事 官 員

所駐之海口辦理

第八條

與 虐 天 主 內 亦 不 教 地 沿 可 原 邊 爲 於 安 地 行 方 分 善 之 官 嗣 按 人 後 照 禁 中 定 具 國 額 傳 於 查 習 安 驗 若 分 埶 俄 傳 照 或 教 習 果 人 係 教 有 之 艮 由 民 通 人 當 卽 商 行 處 再出 畫 所 押 各 矜 放 州 恤 行 縣 保 護 以 傳 便 教 不 稽 者 可 查 領 欺 事 侮 官 凌

第

九

條

查

抄

人

官

厦 此 後 門 除 廣 兩 州 府 或 台 由 灣 早 府 路 瓊 於 州 從 前 府 等 所 定 七 邊 處 疆 海 口 通 商 通 商 外 若 今 議 刖 或 准 由 再 海 有 路 在 之 沿 上 海 海 增 獰 添 口 波 岸 福 准 州 俄 府

國一律照辦

第四條

嗣 商 船 均 章 後 陸 照 程 將 路 外 前 或 所 帶 定 與 貨 中 通 商 華 物 呈 處 通 所 單 商 商 備 總 查 人 例 數 辦 抛 鉗 目 理 定 及 如 帶 椗 所 帶 有 律 貨 違 禁 給 物 貨 價 本 物 膃 銀 定 多 卽 寡 將 例 該 上 不 商 約 必 梲 示 船 銀 所 以 等 限 有 貨 事 制 物 俄 海

或

商

路

通

概

行

第五條

存 彼 俄 貨 商 停 物 泊 在 房 以 中 資 間 或 護 俄 通 持 商 或 與 海 領 中 事 口 官 設 或 與 會 並 議 地 領 置 事 方 官 買 官 有 爲 地 畝 事 查 各 及 相 領 會 海 事 并 口 官 行 駐 責 文 札 之 任 商 應 例 船 辦 蓋 居 之 造 住 事 天 規 皆 主 矩 再 照 堂 中 住 派 或 房 兵 并 與 船 外 收 在

第六條

國

所

址

通

商

總

例

辨

理

俄 或 兵 商 船 隻 如 有 在 中 或 沿 海 地 方 損 壞 者 地 方 官 立 將 被 難 之 人 及 載 貨 物

船

大皇帝

大俄羅斯國

大 皇 帝 今 將 從 前 和 好 之 道 復 址 和 約 嗣 後 四对 或 臣 民 不 相 殘 害 不 相 侵 奪 永

遠

保

護

以固和好

第二條

議 將 從 前 使 臣 進 京 之 例 酌 要 更 Œ 嗣 後 网 或 不 必 由 薩 那 特 衙 門 及 理 藩

特 派 行 之 文 由 大 學 俄 或 士 總 往 來 理 照 各 或 會 事 俱 按 務 平 大 等 臣 設 或 有 逕 緊 行 要 大 清 公 文 之 遣 軍 使 機 臣 大 親 臣 送 或 到 京 変 禮

軍 機 處 至 俄 國 之 全 權 大 臣 與 大 清 之 大 學 士 及 沿 海 之 督 撫 往 來 照 會 均 按 平

等 兩 或 封 與 疆 中 大 臣 及 駐 大 札 員 官 及 員 京 往 師 來 照 大 臣 會 往 亦 來 接 照 平 等 會 均 俄 照 或 從 酌 前 定 駐 各 外 札 中 國 總 華 例 海 辦 口 之 理

遇 全 有 權 要 大 事 臣 俄 國 使 或 臣 地 或 方 由 恰 克 圖 進 京 故 道 或 由 就 近 海 口 預 日 行 文 以 便 進 京

用 商 均 辦 由 使 臣 俄 國 及 隨 經 從 理 中 人 或 等 迅 毋 庸 速 順 預 路 辦 行 走 沿 途 及 京 師 公 館 派 人 受 爲 預 備 以

上

費

第三條

部

轉

達

院

Китайскій тексть Тяньцзиньскаго трактата 1 іюня 1858 года.

藍

旗

漢

軍

都

統

花

爲

全

權

大

臣

大 淸 國

利 蓝 之 事 另 並 章 程 +

條

皇 帝 欽 差 東 閣

大

學

士

總

理

刑

部

事

務

桂

吏

部

尚

大

斯 或

大 俄 羅

大 皇 帝 特 簡

承

管

帶

東

海

官

兵

戰

船

副

將

軍

御

前

大

臣

公

普提

雅

廷 爲 宣 全 權 大 臣 兩 或 大 臣 各

承

細 會 議 酌 定 十 條 豕 遵 勿 替

君

命

詳

第 條

大

凊

國

大 俄 羅 斯 國 自 專 主 大皇

帝

大

清

或

咸

皇 帝 依 木 丕 業 粒 托 爾 明 定 兩 或 和 好 之道

及

兩

或

大

Дополнительный договоръ, заключенный 2-го Ноября 1860 года въ Пекинъ.

По внимательномъ разсмотржнім и обсужденім существующихъ между Россією и Китаемъ договоровъ, Его Величество Императоръ и Самодержецъ Всероссійскій, и Его Величество Богдоханъ Дайцинскій, для вящшаго скріпленія взаимной дружбы между двумя Имперіями, для развитія торговыхъ сношеній и предупрежденія недоразум'єній, положили составить нісколько добавочныхъ статей, и для сей цёли назначили Уполномоченными:

Россійскаго Государства, Свиты Его Императорскаго Величества Генералъ-Мајора и разныхъ Орденовъ Кавалера, Николая Игнатьева;

Дайцинскаго Государства, Князя первой степени, Принца Гунъ, по имени И-синъ.

Означенные Уполномоченные, по предъявлении своихъ Полномочій, найденныхъ достаточными, постановили нижеслѣдующее:

Статья 1-я.

Въ подтверждение и пояснение первой статьи

A la suite d'une révision et d'un examen attentifs des traités existants entre la Russie et la Chine, S. M. l'Empereur et Autocrate de toutes les Russies, et S. M. le Bogdokhan de l'empire Ta-Tsing, voulant resserrer encore davantage les liens d'amitié réciproque entre les deux empires, développer les relations commerciales et prévenir tout mésentendu, ont résolu de stipuler quelques articles additionnels, et, à cet effet, ont nommé pour leurs plénipotentiaires:

Pour l'empire de Russie, le général-major Nicolas Ignatiew, de la suite de Sa Majesté Impériale, et chevalier de plusieurs ordres;

Pour l'empire Ta-Tsing, le prince Kong, prince de première classe, qui porte le nom d'Y-Sing.

Lesdits plénipotentiaires, après s'être communiqué leurs pleins-pouvoirs, trouvés suffisants, sont convenus de ce qui suit:

Article Ier.

Pour corroborer et élucider l'article 1er du договора, заключеннаго въ городѣ Айгунѣ, 1858 | traité conclu dans la ville d'Aïgoun, le 16 mai года, Мая 16-го дня (Сянъ фынъ VIII года, IV луны, 21-го числа), и во исполнение девятой статьи договора, заключеннаго въ томъ же году, Іюня 1-го дня (V луны, 3-го числа), въ городъ Тянь-цзинъ, опредъляется: съ сихъ поръ Восточная граница между двумя Государствами, начиная отъ сліянія рікъ Шилки и Аргуни, пойдетъ внизъ по теченію ріки Амура до міста сліянія сей последней реки съ рекою Усури. Земли, лежащія по лівому берегу (на Сіверъ) рѣки Амура, принадлежать Россійскому Государству, а земли, лежащія на правомъ берегу (на Югъ), до устья реки Усури, принадлежатъ Китайскому Государству. Далье отъ устья ръки Усури до озера Хинкай, граничная липія идетъ по рекамъ Усури и Сун'гача. Земли, лежащія по Восточному (правому) берегу сихъ ръкъ, принадлежать Россійскому Государству, а по Западному (левому), -- Китайскому Государству. Затемъ граничная между двумя Государствами линія, отъ истока ріки Сун'гача, пересікаетъ озеро Хинкай и идетъ къ рѣкѣ Бэлэнъ-хэ (Туръ), отъ устья же сей последней, по горному хребту, къ устью реки Хубиту (Хубту), а отсюда по горамъ, лежащимъ между ръкою Хуньчунь и моремъ, до рѣки Ту-мынь-дзянъ. Здѣсь также земли лежащія на Восток'в принадлежать Россійскому Государству, а на Западъ Китайскому. Граничпая линія упирается въ ріку Ту-мынь-дзянь па двадцать Китайскихъ верстъ (Ли), выше впаденія ея въ море.

Сверхъ сего, во исполнение десятой же статьи Тянь-цзинскаго договора, утверждается составленная карта, на коей граничная линія, для большей ясности, обозначена красною чертою и направленіе ея показапо буквами Русскаго Алфавита:

О. П. Р. С. Т. У.

1858 (VIIIe année de Hien-Fong, 21e jour de la IV° lune), et en exécution de l'article 9 du traité conclu le 1er juin de la même année (3e jour de la V° lune) dans la ville de Tien-Tsin, il est établi:

Désormais la frontière orientale entre les deux empires, à commencer du confluent des rivières Chilka et Argoun, descendra le cours de la rivière Amour jusqu'au confluent de la rivière Ousouri avec cette dernière. Les terres situées sur la rive gauche (au nord) de la rivière Amour appartiennent à l'empire de Russie, et les terres situées sur la rive droite (au sud), jusqu'au confluent de la rivière Ousouri, appartiennent à l'empire de Chine. Plus loin, depuis le confluent de la rivière Ousouri jusqu'au lac Hinkaï, la ligne frontière suit les rivières Ousouri et Son'gatcha. Les terres situées sur la rive orientale (droite) de ces rivières appartiennent à l'empire de Russie, et sur la rive occidentale (gauche) à l'empire de Chine. Plus loin, la ligne frontière entre les deux empires, depuis le point de sortie de la rivière Son'gatcha, coupe le lac Hinkaï, et se dirige sur la rivière Bélén-ho (Tour); depuis l'embouchure de cette rivière elle suit la crête des montagnes jusqu'à l'embouchure de la rivière Houpitou (Houptou), et de là, les montagnes situées entre la rivière Khoûn-tchoun et la mer jusqu'à la rivière Thoumen kiang. Le long de cette ligne, également, les terres situées à l'est appartiennent à l'empire de Russie et celles à l'ouest à l'empire de Chine. La ligne frontière s'appuie à la rivière Thou menkiang, à vingt verstes chinoises (li) au dessus de son embouchure dans la mer.

De plus, en exécution du même article 9 du traité de Tien-Tsin est confirmée la carte dressée à cet effet, et sur laquelle, pour plus de clarté, А. Б. В. Г. Д. Е. Ж. З. И. I. К. Л. М. H. la ligne frontière est tracée par un trait rouge et indiquée par les lettres de l'alphabet russe Карта сія подписывается Уполномоченными А. Б. В. Г. Д. Е. Ж. З. И. І. К. Л. М. Н. О. обоихъ Государствъ и скрипляется ихъ неча-THMU.

Если бы въ вышеозначенныхъ мъстахъ оказались носеленія Китайскихъ подданныхъ, то Русское Правительство обязуется оставить ихъ на тыхъ же мъстахъ, и дозволить по прежнему запиматься рыбпыми и звършными промыслами.

Посль постановленія пограничныхъ знаковъ, граничная линія на віки не должна быть изміняема.

Статья 2-я.

Граничная черта на Западъ, доселъ пеопредёленная, отнынё должна проходить, слёдуя направленію горъ, теченію большихъ рікь и линіи нынт существующихъ Китайскихъ пикетовъ, отъ последняго маяка, называемаго Шабинъдабага, поставленнаго въ 1728 году (Юпъ-чжэнъ VI года), по заключеніи Кяхтинскаго договора, на Юго-Западъ до озера Цзай-санъ, а оттуда до горъ проходящихъ южиће озера Иссыккуль и пазываемыхъ Тэнгэри-шань или Киргизнынъ алатау, иначе Тянь-шань-нань-лу (южные отроги небесныхъ горъ), и по симъ горамъ до Кокандскихъ владеній.

Статья 3-я.

Отнынъ всъ пограцичные вопросы, могущіс возникнуть впоследствіи, должны решаться на основаніи изложеннаго въ первой и второй статьяхъ сего договора, для постановки же пограничных знаковъ на Востокъ, — отъ озера Хинкай до ръки Ту-мынь-цзянъ, а на Западъотъ маяка Шабинъ-дабага до Кокандскихъ владъній, Россійское и Китайское Правительства назначають довфренцыхъ лицъ (Коммиссаровъ). Для обозр'внія Восточной границы, съ'єздъ Ком- Pour l'inspection des frontières orientales, les

П. Р. С. Т. У. Cette carte est signée par les plénipotentiaires des deux empires et scellée de leurs sceaux.

Dans le cas où il existerait dans les lieux susindiqués des terrains colonisés par des sujets chinois, le gouvernement russe s'engage à y laisser les habitants et à leur permettre de se livrer comme par le passé à la chasse et à la pêche.

Après que les bornes-frontières auront été posées, la ligne de démarcation de la frontière devra rester à jamais invariable.

Article II.

La ligne frontière à l'ouest, indéterminée jusqu'ici, doit désormais suivre la direction des montagnes, le cours des grandes rivières et la ligne actuellement existante des piquets chinois. A partir du dernier phare, nommé Chabin-dabaga, établi en 1728 (VI° année de Young-Tching), après la conclusion du traité de Kiakhta, elle se dirigera vers le sud-ouest jusqu'au lac Dsaï-sang, et de là jusqu'aux montagnes situées au sud du lac Issyk-koul, et nommées Tèngri-chan, ou Alatau des Kirghises, autrement dites encore Thian-chan-nan-lou (branches méridionales des montagnes Célestes), et le long de ces montagnes jusqu'aux possessions du Kokand.

Article III.

Désormais toutes les questions de frontières qui pourront surgir ultérieurement seront réglées d'après les stipulations des articles 1er et 2 du présent traité, et, pour la pose des bornes-frontières, à l'orient, depuis le lac Hinkaï jusqu'à la rivière Thou-men-kiang; et à l'occident, depuis le phare Chabin-dabaga jusqu'aux possessions du Kokand, les gouvernements russe et chinois nommeront des hommes de confiance (commissaires). миссаровъ пазначается на устъф рфки Усури, въ теченіе Апр'єля м'єсяца будущаго года (Сянъфынъ XI года въ третьей лунѣ). Для обзора же Западной границы Коммиссары събзжаются въ Тарбагатаѣ, но время для ихъ съѣзда теперь пе опредъляется.

На оспование того, что постановлено въ первой и второй статьяхъ сего договора, командированные дов'тренные Сановники (Коммиссары) составляють карты и подробныя описанія граничной липіи въ четырехъ экэемилярахъ, -- два на Русскомъ и два на Китайскомъ или Маньчжурскомъ языкахъ. Карты и описанія сін утверждаются подписями и печатями Коминссаровъ; заткиъ два экземпляра опыхъ, — одицъ на Русскомъ, другой на Китайскомъ или Маньчжурскомъ языкахъ вручается Русскому, а два таковыхъ же экземпляра — Китайскому Правительству, для краненія.

По случаю врученія картъ и описанія граничной ливім составляется протоколь, который утверждается подписями и печатями Коммиссаровъ и будетъ считаться дополнительною статьею сего договора.

Статья 4-я.

На протяженів всей граничной линів, опреділенной первою статьею сего договора, дозволяется свободиал и безношлиниал миновая торговля между подданными обоихъ Государствъ. Мъстные пограничные Пачальники должны оказывать особое покровительство этой торговль и людямъ ею запимающимся,

Съ симъ вмѣстѣ подтверждается постаповленпое касательно торговли во второй стать Айгунскаго договора.

Статья 5-я.

Русскимъ купцамъ, сверхъ существующей торговли на Кяхть, предоставляется прежнее marchands russes jouiront de leur ancien droit

commissaires devront se réunir au confluent de la rivière Ousouri dans le courant du mois d'ayril prochain (XI° année de Hien-Fong, troisième lune). Pour l'inspection de la frontière occidentale, la réunion des commissaires aura lieu à Tarbagataï, mais l'époque n'en est pas déterminée.

Sur les bases fixées par les articles 1er et 2 du présent traité, les fonctionnaires fondés de pouvoirs (commissaires) dresseront des cartes et des descriptions détaillées de la ligne frontière, en quatre exemplaires, dont deux en langue russe et deux en langue chinoise ou mantchoue. Ces cartes et descriptions seront signées et scellées par les commissaires, après quoi deux exemplaires, un en russe et l'autre en langue chinoise ou mantchoue, seront remis au gouvernement russe, et deux exemplaires semblables au gouvernement chinois, pour être conservés par eux.

Pour la remise des cartes et descriptions de la ligne frontière, il sera dressé un protocole corroboré par la signature et l'apposition des sceaux des commissaires, et qui sera considéré comme article additionnel au présent traité.

Article IV.

Sur toute la ligne frontière établie par l'article 1er du présent traité, un commerce d'échange libre et franc de droits est autorisé entre les sujets des deux Etats. Les chefs locaux des frontières doivent accorder une protection particulière à ce commerce et à ceux qui l'exercent.

Sont en même temps confirmées par le présent les dispositions relatives au commerce établies par l'article 2 du traité d'Aïgoun.

Article V.

Outre le commerce existant à Kiakhta, les

право Фздить для торговли изъ Кяхты въ Пекинъ. По пути, въ Урги и Калгани имъ дозволяется также торговать, не открывая оптовой продажи. Въ Ургѣ Русскому Правительству предоставляется право им'ть Консула (Линъ-шпгуань), съ нъсколькими при немъ дюдьми, и на свой счеть выстроить для него помъщение. Касательно отвода земли подъ зданіе, величины постройки сего последняго, равно и отвода маста подъ настбище, предоставляется войти въ соглашение съ Ургинскими Правителями.

Китайскимъ кунцамъ, если они пожелаютъ, также дозволяется отправляться для торговли въ Pocciio.

Русскіе купцы им'єють право іздить для торговли въ Китай во всякое время, только въ одномъ и томъ же мѣстѣ ихъ пе должно быть болье доухи соти человькь, притомь, они должны имъть билеты отъ своего пограничнаго начальства, въ которыхъ обозначается: имя караваннаго старшины, число людей, при караванъ состоящихъ, и мъсто, куда слъдуетъ караванъ. Во время пути купцамъ дозволяется покупать и продавать все, по ихъ усмотренію. Все дорожным издержки относятся на счеть самихъ купцовъ.

Статья 6-я.

Въ видъ опыта открывается торговля въ Кашгаръ, на тъхъ же самыхъ основаніяхъ какъ въ Или и Тарбагатаћ. Въ Кашгарћ Китайское Правительство отводить въ достаточномъ количествъ землю для постройки факторів, со всьми нужными при ней зданіями для жилища и склада товаровъ, церкви и т. п., а также мъсто для кладбища, и, но примъру Или и Тарбагатая, мъсто для пастбища. Объ отводъ мъсть для вышеозначенныхъ надобностей, будстъ сообщено теперь же Управляющему Кашгарскимъ краемъ. | Kachgar pour la concession desdits terrains.

de se rendre de Kiakhta à Pékin pour affaires commerciales. Sur la route, il leur est également permis de commercer à Ourga et à Kalgan, sans être obligés toutefois d'y établir de commerce en gros. Le gouvernement russe aura le droit d'avoir à Ourga un consul (lin-tchi-khouan) accompagné de quelques personnes, et d'y construire à ses frais une habitation pour ce fonctionnaire. Quant à la concession d'un terrain pour cet édifice, au règlement des dimensions de ce dernier, comme aussi à la concession d'un pâturage, on devra s'entendre avec les gouverneurs d'Ourga.

Les marchands chinois sont également autorisés à se rendre en Russie pour y commercer, s'ils le désirent.

Les marchands russes ont le droit de voyager en Chine, en tout temps, pour affaires de commerce; seulement, il leur est interdit de se réunir simultanément en nombre de plus de deux cents dans le même lieu; de plus, ils doivent être munis de billets de l'autorité russe à la frontière, indiquant le nom du chef de la caravane, le nombre des hommes dont elle se compose et le lieu de sa destination. Pendant le voyage, ces marchands ont la faculté d'acheter et de vendre tout ce qui leur convient. Tous les frais de leur voyage sont à leur charge.

Article VI.

A titre d'essai, le commerce est ouvert à Kachgar, sur les mêmes bases qu'à Ili et à Tarbagataï. A Kachgar, le gouvernement chinois cède un terrain suffisant pour la construction d'une factorerie avec tous les édifices nécessaires. tels que maisons d'habitation, magasins pour le dépôt des marchandises, église, etc., etc., ainsi qu'un terrain pour le cimetière et un pâturage, comme à Ili et à Tarbagataï. Les ordres seront donnés immédiatement au gouverneur du pays de

Китайское Правительство не отвѣчаетъ за разграбленіе Русскихъ купцовъ, торгующихъ въ Кашгарѣ, въ томъ случаѣ, когда грабежъ будетъ произведенъ людьми, вторгнувшимися изъ за линіи Китайскихъ карауловъ.

Статья 7-я.

Какъ Русскіе въ Китаѣ, такъ и Китайскіе подданные въ Россіи, въ мѣстахъ открытыхъ для торговли, могутъ запиматься торговыми дѣлами совершенно свободно, безъ всякихъ стѣсненій со стороны мѣстнаго начальства, посѣщатъ также свободно, и во всякое время — рынки, лавки, дома мѣстныхъ кунцовъ, продавать и покупать разные товары оптомъ или въ розинцу, на деньги, или посредствомъ мѣны, давать и брать въ долгъ по взаимному довѣрію.

Срокъ пребыванія купцовъ въ мѣстахъ, гдѣ производится торговля, не опредѣляется, а зависить отъ ихъ собственнаго усмотрѣнія.

Статья 8-я.

Русскіе купцы въ Китаї, а Китайскіе въ Россіи состоять подъ особымъ покровительствомъ обоихъ Правительствъ. Для наблюденія за купцами и предотвращенія могущихъ возникнуть между ими и містными жителями недоразуміній, Русское Правительство, на основаніи правиль, принятыхъ для Или и Тарбагатая, можетъ назначить теперь же своихъ Консуловъ въ Каштаръ и Ургу. Китайское Правительство, равнымъ образомъ, можетъ, еслибы пожелало, назначать своихъ Консуловъ въ Столицахъ и другихъ городахъ Россійской Имперіи.

Консулы того и другаго Государства номѣщаются въ домахъ, устроенныхъ на счетъ ихъ Правительствъ. Впрочемъ, имъ не запрещается, но собственному усмотрѣнію, нанимать для себя квартиры у мѣстныхъ жителей.

Le gouvernement chinois ne répond pas du pillage des marchands russes commerçant à Kachgar, dans le cas où ce pillage aurait été commis par des gens venus d'au delà des lignes des postes de garde chinois.

Article VII.

Dans les lieux ouverts au commerce, les Russes en Chine, comme les sujets chinois en Russie, peuvent se livrer en pleine liberté aux affaires commerciales, sans aucune vexation de la part des autorités locales; fréquenter avec la même liberté et en tout temps les marchés, les boutiques, les maisons des marchands du pays; vendre et acheter diverses marchandises en gros et en détail, au comptant ou par échanges; les livrer et recevoir à crédit, selon leur confiance réciproque.

La durée du séjour des marchands dans les lieux où se fait le commerce n'est pas déterminée et dépend de leur libre arbitre.

Article VIII.

Les marchands russes en Chine et les Chinois en Russie sont placés sous la protection spéciale des deux gouvernements. Pour surveiller les marchands et prévenir les malentendus qui pourraient survenir entre eux et les habitants du pays, il est loisible au gouvernement russe de nommer dès à présent des consuls à Kachgar et à Ourga, sur la base des règles adoptées pour Ili et Tarbagataï. Le gouvernement chinois peut également, s'il le désire, nommer des consuls dans les capitales et autres villes de l'empire de Russie.

Les consuls de l'une et de l'autre puissance sont logés dans des édifices construits aux frais de leurs gouvernements respectifs. Toutefois, il ne leur est pas défendu de louer, si cela leur convient, des logements chez les habitants du pays.

Въ спошеніяхъ съ мѣстнымъ начальствомъ, Консулы обоихъ Государствъ, на основаніи второй статьи Тянь-цзинскаго трактата, соблюдають совершенное равенство. Всв дела, касающіяся купцовъ того и другаго Государства, разбираются ими по взаимному соглашенію; проступки же и преступленія должны судиться, какъ сказано въ седьмой стать Тянь-цзинскаго договора, но законамъ того Государства, подданнымъ котораго окажется виповный.

Споры, иски и тому подобныя педоразумінія, возникающія между купцами при торговыхъ сдълкахъ, предоставляется рѣшать самимъ купцамъ посредствомъ выбрапныхъ изъ своей среды людей; Консулы же и мЪстное начальство только содъйствують примирению, но не принимають на себя отвътственности по искамъ.

Кунцы того и другаго Государства, въ м'єстахъ, гді дозволена торговля, могуть вступать между собою въ письменныя обязательства, по случаю, заказа товаровъ, найма лавокъ, домовъ и т. п. и предъявлять ихъ для засвидетельствованія въ Консульство и м'єстное Правленіе: Въ случай неустойки по письменному обязательству, Копсуль и мъстное начальство принимаютъ мъры къ побужденію исполнить обязательство въ точности.

Дѣла, не касающіяся торговыхъ между купцами сделокъ, напримеръ споры, жалобы и проч., разбираются Консуломъ и м'єстнымъ начальствомъ; но общему соглащению; виновные же наказываются но законамъ своего Государства.

Въ случат укрывательства Русскаго подданнаго между Китайцами, или побъга его внутрь страны, містное начальство, по полученім о томъ извъщенія отъ Русскаго Консула, немедленно принимаеть міры къ отысканію біжавшаго, а по отысканів немедленно представляеть его въ Русское Консульство. Подобныя мёры, равнымъ образомъ должны быть соблюдаемы и въ отно- consulat russe. La même marche doit également

Dans leurs relations avec les autorités locales, les consuls des deux puissances observent une égalité parfaite, en exécution de l'article 2 du traité de Tien-Tsin. Toutes les affaires concernant les marchands de l'un et de l'autre empire sont examinées par eux de gré à gré; les crimes et délits doivent être jugés, comme il est réglé par l'article 7 du traité de Tien-Tsin, d'après les lois de l'empire dont le coupable est sujet.

Les litiges, revendications et autres malentendus de même nature, survenant entre marchands à propos d'affaires commerciales, seront réglés par les marchands eux-mêmes, au moyen d'arbitres choisis parmi eux; les consuls et les autorités locales doivent se borner à coopérer à l'arrangement à l'amiable, sans prendre aucune responsabilité relativement aux revendications.

Dans les lieux où le commerce est autorisé, les marchands de l'un et de l'autre empire peuvent contracter des engagements par écrit pour des commandes de marchandises, la location de boutiques, maisons, etc., etc., et les présenter à la légalisation du consulat et de l'administration locale. En cas de nonexécution d'un engagement écrit, le consul et le chef local prennent des mesures pour amener les parties à remplir exactement leurs obligations.

Les contestations qui ne se rapportent point à des affaires de commerce entre marchands, telles que litiges, plaintes, etc., etc., sont jugées de consentement mutuel par le consul et le chef local, et les délinquants sont punis d'après les lois de leur pays.

En cas de recel d'un sujet russe parmi les Chinois, ou de sa fuite dans l'intérieur du pays, l'autorité locale, aussitôt après en avoir été informée par le consul russe, prend immédiatement des mesures pour faire rechercher le fugitif, et aussitôt après l'avoir découvert le remet au

шенін Китайскаго подданнаго, скрывшагося у Русскихъ, или бъжавшаго въ Россію.

Въ преступленіяхъ важныхъ, какъ-то: убійствь, грабежь съ папесеніемъ опасныхъ раненій, покушеній на жизнь другаго, злонам вренномъ поджогѣ и том, подоб, по произведении следствія, виновный, если онъ будеть Русскій, отсылается въ Россію для поступленія съ нимъ но законамъ своего Государства, а если Китайскій, то наказаніе его производится, - или пачальствомъ того м'єста, гді учинено преступленіе, или, если того потребують Государственныя постановленія, виновный для наказанія отправляется въ другой городь, или область.

Какъ въ преступленіяхъ важныхъ, такъ равно и маловажныхъ, Консулъ и мъстное начальство могутъ принимать пужныя міры только въ отношенія къ виновному своего Государства, но никто изъ нихъ не имбетъ никакого права ни задерживать, ни отдёльно разбирать, а тёмъ болъе наказывать подданнаго не своего Государ-CTBa.

Статья 9-я.

При распространени въ настоящее время торговыхъ сношеній между подданными того п другаго Государства и проведеніи повой граничной линіи, прежнія правила, ностановленныя въ трактатахъ, заключенныхъ въ Нерчинскъ и Кяхть, и въ дополнительныхъ къ шимъ договорахъ, сдёлались уже не примёнимыми; сношенія пограничныхъ пачальниковъ между собою, и правила для разбирательства пограничныхъ дълъ, равнымъ образомъ не соотвътствуютъ современнымъ обстоятельствамъ, а по этому въ зам'ыть сихъ правиль постановляется следующее:

Отнынь, кромь сношеній, производившихся на восточной границѣ, чрезъ Ургу и Кяхту, между Кахтинскимъ Градоначальникомъ и Ургинскими Правителями, а на Западной между d'Ourga, et à la frontière occidentale, entre le

être observée relativement à tout sujet Chinois qui se cacherait chez des Russes ou se serait enfui en Russie.

Dans les cas de crimes graves, tels que meurtre, brigandage avec de graves blessures, attentant contre la vie, incendie prémédité; etc.; après enquête, si le coupable est Russe, il est envoyé en Russie pour être traité selon les lois de son pays, et s'il est Chinois, sa punition lui est infligée par l'autorité du lieu où le crime a été commis, ou bien, si les lois de l'Etat l'exigent, le coupable est envoyé dans une autre ville ou une autre province pour y recevoir son châtiment.

En cas de crime, quelle qu'en soit la gravité, le consul et le chef local ne peuvent prendre les mesures nécessaires que relativement au coupable appartenant à leur pays, et ni l'un ni l'autre n'a le droit d'incarcérer ni de juger séparément, et encore moins de châtier un individu non-sujet de son gouvernement.

Article IX.

L'étendue que prennent actuellement les relations commerciales entre les sujets des deux puissances, et la fixation de la nouvelle ligne des frontières rendent désormais inapplicables les anciennes règles établies par les traités conclus à Nertchinsk et à Kiakhta, et par les conventions qui leur ont servi de compléments; les relations des autorités des frontières entre elles et les règles établies pour l'examen des affaires de frontières ne répondent également plus aux circonstances actuelles. En conséquence, en remplacement de ces règles, il est établi ce qui suit:

Désormais, outre les relations qui existent à la frontière orientale, par Ourga et Kiakhta, entre le gouverneur de Kiakhta et les autorités

Генераль-Губернаторомъ Западной Сибири п Илійскимъ Управленіемъ, пограничныя сношенія будуть еще производиться: между Военными Губернаторами Амурской и Приморской Областей и Хэй-лунъ-цзинскимъ и Гириньскимъ Цзянъ-цзюнями (Главнокомандующими); между Кяхтинскимъ Пограничнымъ Коммиссаромъ и Цзаргучеемъ (бу-юань), по смыслу осьмой статьи сего договора.

Вышеуномянутые Военные Губернаторы п Главнокомандующіе (Цзянъ-цзюни), на основаніп еторой статьи Тянь-цзинскаго договора, въ сношеніяхъ своихъ должны соблюдать совершенное равенство, и вести оныя исключительно по дъламъ относящимся непосредственно къ ихъ управленію.

Въ случат дълъ особой важности, Генералъ-Губернатору Восточной Сибири предоставляется право имъть письменныя спошенія, -- пли съ Верховнымъ Сов'ятомъ (Цзюнь-цзи-чу), или съ Палатою Вишинхъ спошеній (Ли-фань-юань), какъ главнымъ мъстомъ заведывающимъ пограничными сношеніями и управленіемъ.

Статья 10-я.

При изследованіи и решеніи дель пограпичныхъ, какъ важныхъ, такъ и маловажныхъ, пограничные пачальники руководствуются правилами, изложенными въ осьмой стать в сего договора; следствія же и наказанія подданных в того и другаго Государства производятся, какъ сказано въ седьмой стать Тянь-цзинскаго договора по законамъ того Государства, которому принадлежить виновный.

При переходѣ, угонѣ или уводѣ скота за границу, м'єстное начальство, но первому о томъ извъщению и по сдачъ слъдовъ стражъ ближайшаго караула, посылаетъ людей для отысканія. Отысканный скотъ возвращается безъ замедленія, причемъ, за недостающее число его, если enverront des hommes chargés de faire des re-

gouverneur général de la Sibérie occidentale et l'administration d'Ili, il y aura encore des relations de frontières entre les gouverneurs militaires de la province de l'Amour et de la province maritime et les tsiang-kiun (commandants en chef) de Hé-loung-kiang et de Kirin, et entre le commissaire des frontières de Kiakhta et le dzargoutcheï (pou-youèn), d'après le sens de l'article 8 du présent traité.

Conformément à l'article 2 du traité de Tien-Tsin, les gouverneurs militaires et commandants en chef (tsiang-kiun) ci-dessus nommés doivent observer une égalité parfaite dans leurs relations, et sont tenus de ne les entretenir que pour les affaires dans lesquelles leur administration est directement intéressée.

En cas d'affaires d'une importance particulière, le gouverneur général de la Sibérie orientale a le droit d'entretenir des relations par écrit, soit avec le conseil suprême (kiun-ki-tchou), soit avec la cour des relations extérieures (li-fan-youèn), comme principale autorité administrative dirigeant les relations et l'administration des frontières.

Article X.

Dans l'instruction et la décision des affaires de frontières, de quelque importance qu'elles soient, les chefs des frontières se conformeront aux règles énoncées en l'article 8 du présent traité; quant aux enquêtes concernant les sujets de l'un et de l'autre empire, et aux châtiments à leur infliger, ils s'effectueront, ainsi qu'il est dit en l'article 7 du traité de Tien-Tsin, d'après les lois du pays auquel appartient le coupable.

En cas de passage, détournement ou enlèvement de bétail au-delà de la frontière, les autorités locales, aussitôt qu'elles en auront été informées et que les traces auront été indiquées au gardien du poste frontière le plus proche, бы опое оказалось, взыскивается по закопу, по въ семъ случат уплата не должна быть увеличиваема въ нъсколько разъ (какъ то было прежде).

Въ случав побеговъ за границу, по первому же о томъ изв'єщенію, немедленно принимаются м'тры къ отысканію перебітичика. Найденный неребъячикъ исмедленно передается, со встип принадлежащими ему вещами, пограничному начальству; изслідованіе причинь побіла и самый судъ производятся ближайшимъ мёстнымъ начальствомъ того Государства, подданнымъ котораго окажется перебъжчикъ. Во все время нахожденія за границею, отъ поимки до сдачи кому следуеть, перебежчику дается пужная пища и питье, а въ случай надобности и одежда; сопровождающая его стража должна обходиться съ нимъ челов колюбиво, и не позволять себ к своевольныхъ поступковъ. То же самое должно соблюдать и въ отношении того перебѣжчика, о которомъ не дано было ув'єдомленія.

Статья 11-я.

Письменныя спошенія тлавныхъ пограничныхъ пачальниковъ того и другаго Государства производятся чрезъ ближайшихъ пограничныхъ чиновниковъ, которымъ отправляемыя бумаги отдаются подъ росписку.

Гепераль-Губерпаторъ Восточной Сибири и Кахтинскій Градоначальникъ отправляютъ свои бумаги къ Кахтинскому Пограничному Коммиссару, который передаетъ ихъ Цзаргучею (буюзань); Ургинскіе же Правители носылаютъ свои бумаги къ Цзаргучею (буюзань), который передаетъ ихъ Кахтинскому Пограничному Коммиссару.

cherches. Le bétail retrouvé sera immédiatement restitué, et s'il en manque quelques pièces, la répétition en sera exercée conformément aux lois; mais dans ce cas l'indemnité à payer ne doit pas être élevée à plusieurs fois la valeur du bétail manquant (ainsi que cela se pratiquait auparavant).

En cas de fuite d'un individu au-delà des frontières, à la première nouvelle, des mesures sont immédiatement prises pour rechercher le transfuge. Le fugitif saisi est livré sans délai, avec tous les objets qui lui appartiennent, à l'autorité de la frontière; l'examen des motifs de la fuite et le jugement de l'affaire elle-même s'effectuent par l'autorité locale du pays auquel appartient le transfuge, la plus rapprochée des frontières. Pendant tout le temps de son séjour au delà des frontières, depuis son arrestation jusqu'à son extradition, le transfuge est convenablement nourri et, en cas de besoin, vêtu; la garde qui l'accompagne doit le traiter avec humanité et ne doit pas se permettre d'actes arbitraires à son égard. On devra en agir de même à l'égard du transfuge au sujet duquel il n'aurait été donné aucun avis.

Article XI.

Les communications par écrit entre les autorités supérieures des frontières de l'un et de l'autre empire ont lieu par l'entremise des fonctionnaires les plus voisins de la frontière, à qui les dépêches expédiées sont remises contre récépissés.

Le gouverneur général de la Sibérie orientale et le gouverneur de Kiakhta envoient leurs dépêches au commissaire des frontières à Kiakhta, qui les remet au dzargoutcheï (pou-youèn); les gouverneurs d'Ourga expédient les leurs au dzargoutcheï (pou-youèn), qui les remet au commissaire des frontières à Kiakhta.

Военный Губерцаторъ Амурской Области пересылаетъ свои бумаги чрезъ помощника (фуду-туна) Главнокомандующаго (Цзянъ-цзюнь) въ городъ Айгунъ, чрезъ котораго также передають свои бумаги къ Военному Губернатору Амурской Области Хэй-лунъ-цзянскій и Гириньскій Главнокомандующіе (Цзянъ-цзюнь).

Военный Губернаторъ Приморской Области в Гириньскій Главнокомандующій (Цзянъ-цзюнь) пересылають бумаги чрезъ начальниковъ своихъ карауловъ на рѣкахъ Усури и Хунь-чунь.

Пересылка бумагъ между Генералъ-Губернаторомъ Западной Спбири и Илійскимъ Главнымъ Управленіемъ или Главнокомандующимъ (Цзянъцзюнемъ) производится чрезъ Русскаго Консула въ город'в Или (Кульдже).

Въ случав дель особой важности, требующихъ личныхъ объясненій, главные пограничные начальники того и другаго Государства могутъ отправлять другъ къ другу бумаги съ довъренными Русскими чиновниками.

Статья 12-я.

На основание одиннадиатой статьи Тяньцзинскаго договора, отправляемыя по казепной надобности изъ Кяхты въ Пекинъ и обратно, легкія и тяжелыя почты будуть отходить въ следующіе сроки: легкія — каждый мпсяцх однажды изъ того и другаго м'вста; а тяжелыяизъ Кяхты въ Пекинъ — каждые два мъсяца однажды, а изъ Пекина въ Кяхту каждые три мъсяца однажды.

Легкія почты, до м'єста пазначенія, должны идти никакъ не болве - двадиати, а тяжелыяне болѣе сорока дней.

Съ тяжелою почтою посылается одновременно не болте двадиати ящиковъ, въсомъ каждый не pas être chargée de plus de vingt caisses ne pe-

Le gouverneur militaire de la province de l'Amour envoie ses dépêches par l'adjoint (foudou-toun) du commandant en chef (tsiang-kiun) dans la ville d'Aïgoun, par l'entremise duquel les commandants en chef (tsiang-kiun) de Héloung-kiang et de Kirin transmettent les leurs au gouverneur militaire de la province de l'Amour.

Le gouverneur militaire de la province maritime et le commandant en chef (tsiang-kiun) de Kirin se transmettent réciproquement leurs dépêches par l'entremise de leurs chefs de postes frontières sur les rivières Ousouri et Khoûntchoun.

La transmission des correspondances entre le gouverneur général de la Sibérie occidentale et l'administration supérieure ou le commandant en chef (tsiang-kiun) d'Ili s'effectue par l'entremise du consul de Russie dans la ville d'Ili (Kouldja).

En cas d'affaire d'une importance particulière exigeant des explications verbales, les autorités supérieures des frontières de l'un et de l'autre empire peuvent s'expédier réciproquement leurs dépêches par des fonctionnaires russes de confiance.

Article XII.

Conformément aux dispositions de l'article 11 du traité de Tien-Tsin, les postes aux lettres et aux colis expédiées pour affaires de service de Kiakhta à Pékin, et retour, partiront aux époques ci-dessous, savoir: les postes aux lettres, une fois chaque mois de chacun des deux points, et les postes aux colis, une fois tous les deux mois de Kiakhta pour Pékin, et une fois tous les trois mois de Pékin pour Kiakhta.

Les postes aux lettres doivent arriver à leur destination en vingt jours au plus, et les postes aux colis-en quarante jours au plus.

A chaque voyage, la poste aux colis ne doit

повъ), — четырехъ пудовъ.

Легкія почты должны быть отправляемы въ тотъ же день, въ который будутъ доставлены; при промедлении въ семъ случав, должно быть производимо строгое изследование и взыскание.

Отправляемый съ легкими и тяжелыми почтами почталіонъ, въ проездъ чрезъ Ургу, долженъ за взжать въ Русское Консульство, отдавать адресованныя къ проживающимъ тамъ лицамъ, и принимать равнымъ образомъ адресованныя ими, письма и посылки.

При отправленіи тяжелыхъ почтъ должны составляться накладныя (цинь-дань) посылаемыхъ ящиковъ. Изъ Кяхты накладныя, при отношенів, отсылаются въ Ургу къ тамощнему Правителю, а изъ Пекина, - при отношеніи же, — въ Палату Вившнихъ Сношеній (Ли-фаньюань).

Въ пакладныхъ точно обозначается: время отправленія, число ящиковъ и общій в'єсь ихъ. Частный въсъ каждаго ящика долженъ быть обозначаемъ на самой общивкъ ящика и писаться Русскими цыфрами, съ переводомъ ихъ на Монгольскій или Китайскій счеть.

Если бы Русскіе купцы по своимъ торговымъ дъламъ нашли пужнымъ учредить, на свой счетъ, для пересылки писемъ или перевоза товаровъ, почту, то, для облегченія казенныхъ почть, сіе имъ дозволяется. При устройствъ почтоваго сообщенія, купцы должны только предварить містное начальство, для полученія отъ него согласія.

Статья 13-я.

Отправленіе обыкновенныхъ бумагъ Россійскаго Министра Иностранныхъ Дёль въ Верховный Сов'єть (Цзюнь-цзи-чу) Дайцинскаго Государства, а также Гепералъ-Губернатора Восточ- celles du gouverneur général de la Sibérie orien-

боле ста двадиати китайскихъ фунтовъ (ги- sant pas plus de cent vingt livres chinoises (ghin) ou quatre pouds chacune.

> Les postes aux lettres doivent être expédiées le jour même où elles ont été remises, en cas de retard, il y aura une enquête et une punition sévère.

> Le postillon expédié avec les postes aux lettres et aux colis doit se présenter au consulat de Russie à Ourga, y remettre les lettres et colis adressés aux personnes résidant en cette ville, et recevoir d'elles les lettres et colis qu'elles auraient à expédier.

> A l'expédition des postes aux colis, les caisses dont elles sont chargées doivent être accompagnées de lettres de voiture (tsin-tan). De Kiakhta, les lettres de voiture, accompagnées d'un office, sont adressées au gouverneur d'Ourga, et de Pékin, également avec un office, à la cour des relations extérieures (li-fan-youèn).

Les lettres de voiture indiquent exactement la date de l'expédition, le nombre des caisses et leur poids total. Le poids spécial de chaque caisse doit être inscrit sur l'enveloppe même de la caisse, en chiffres russes, avec leur traduction en poids mongol ou chinois.

Si les marchands russes jugent nécessaire, pour les besoins de leurs affaires de commerce, d'établir à leurs frais un service de poste pour le transport de leurs lettres ou de leurs marchandises, la faculté leur en sera accordée, afin d'alléger le service de la poste de l'Etat. En cas d'établissement d'une communication postale, les marchands doivent simplement en prévenir l'autorité locale pour obtenir son assentiment.

Article XIII.

Les correspondances ordinaires du ministre des affaires étrangères de Russie pour le conseil suprême (kiun-ki-tchou) de l'empire Ta-Tsing, et

ной Сибири въ тотъ же Совіть, или въ Палату Внёшнихъ Сношеній (Ли-фань-юань), производится обыкновеннымъ порядкомъ, чрезъ почту, не стёсняясь впрочемъ срокомъ отхода почтъ; въ случат же дълъ особой важности, бумаги отъ вышеозначенныхъ лицъ могутъ быть отправляемы съ Русскимъ курьеромъ.

Во время пребыванія въ Пекинъ Русскихъ Посланниковъ, бумаги особой важности могутъ быть также отправляемы съ нарочно командированными Русскими чиновниками.

Русскіе курьеры, на пути своемъ, не должны быть ник выт и нигд задерживаемы.

Командируемый для доставленія курьеръ непрем'вино долженъ быть Русскій подданный.

О вывадъ курьера дается знать за сутки, въ Кяхть — Цзаргучею (бу-юань) Коммиссаромъ, а въ Пекинъ въ Военную Палату (бинъ-бу), изъ Русскаго подворья.

Статья 14-я.

Со временемъ, когда въ постаповленномъ въ семъ договоръ, касательно сухопутной торговли, встр'ятится что либо для той или другой стороны не удобное, то Генераль-Губернатору Восточной Сибири предоставляется войти по сему предмету въ соглащение съ пограничными саповниками Дайцинскаго Государства, и составить дополнительныя условія, придерживансь во всякомъ случай вышепостановленных основаній.

Статья депнадцатая Тянь-цзинскаго договора съ симъ вмъстъ подтверждается, и не должна быть изм вняема.

Статья 15-я.

Утвердивъ такимъ образомъ все вышесказанное, по взаимному соглащенію, Уполномоченные Россійскаго и Китайскаго Государства подписали собственноручно и скръпили своими печатями scellé de leur sceau deux exemplaires du texte

tale pour le même conseil ou pour la cour des relations extérieures (li-fan-youèn) sont expédiées de la manière ordinaire par la poste, mais sans être astreintes aux époques fixées pour le départ de celle-ci; en cas d'affaires d'une importance particulière, ces correspondances peuvent être expédiées par un courrier russe.

Pendant le séjour des envoyés russes à Pékin, les dépêches d'une importance spéciale peuvent également être expédiées par un fonctionnaire russe expressément désigné à cet effet.

Les courriers russes ne doivent être retenus nulle part en route; ni par qui que ce soit.

Le courrier chargé de transporter des dépêches doit absolument être sujet russe.

L'expédition d'un courrier est annoncée vingtquatre heures d'avance, à Kiakhta, par le commissaire au dzargoutcheï (pou-youèn), et à Pékin par la mission russe à la cour militaire (ping-pou).

Article XIV.

Si, ultérieurement, quelqu'une des stipulations relatives au commerce de terre arrêtées par le présent traité offre des inconvénients à l'une ou à l'autre partie, le gouverneur général de la Sibérie orientale est autorisé à s'entendre avec les autorités supérieures des frontières de l'empire Ta-Tsing et à conclure avec elles des conventions additionnelles, en se conformant dans tous les cas aux principes posés ci-dessus.

L'article 12 du traité de Tien-Tsin est en même temps confirmé et ne doit subir aucune altération.

Article XV.

Ayant arrêté d'un commun accord les dispositions ci-dessus, les plénipotentiaires des empires de Russie et de Chine ont signé de leur main et два экземиляра Русскаго текста договора и два экземпляра перевода опаго на Китайскій языкъ, и затёмъ передали другъ другу по одному экземпляру того и другаго.

Статьи сего договора возымиють законную силу со дня размёна ихъ Уполномоченными того и другаго Государства, какъ бы включенныя слово въ слово въ Тянь-цзинскій договоръ, и должны быть исполияемы на вѣчныя времена свято и ненарушимо.

По утверждении Императорами обоихъ Государствъ, договоръ сей объявляется въ каждомъ Государства къ сваданію и руководству тамъ, кому о томъ въдать надлежитъ.

Заключенъ и подписанъ въ столичномъ городъ Пекинъ, въ лъто отъ Рождества Христова тысяча восемьсотъ шестидесятое, Ноября чагыривдцатый день; Царствованія же Государя Императора Александра Втораго въ шестой годъ; а Сянъфынъ десятаго года, десятой луны во второс число.

> Подписали: (М. П.) Николай Игнатьевъ. (М. П.) Гунъ.

russe du traité et deux exemplaires de sa traduction en langue chinoise, et se sont réciproquement remis l'un à l'autre un exemplaire de l'un et de l'autre.

Les articles du présent traité ont force légale à dater du jour de leur échange entre les plénipotentiaires de l'un et de l'autre empire, comme s'ils étaient insérés mot pour mot dans le traité de Tien-Tsin, et doivent être à toujours exécutés fidèlement et inviolablement.

Après avoir été ratifié par les souverains des deux empires, ce traité sera promulgué dans chacun des deux Etats, pour la connaissance et la gouverne de qui il appartiendra.

Conclu et signé dans la ville capitale de Pékins le deuxième (quatorzième) jour de novembre de l'an mil huit cent soixante de l'ère chrétienne, et la sixième année du règne de l'Empereur Alexandre II, et le deuxième jour de la dixième lunc de la dixième année de Hien-Fong.

Signé:

Nicolas Ignatiew. Kong.

Протоколъ размѣна Пекинскаго дополнительнаго договора.

Ноября 2-го (14-го) для 1860 года Высокіе Уполпомоченные: Россійскаго Государства Свиты Его Императорскаго Величества Генералъ-Маіоръ и разныхъ Орденовъ Кавалеръ Игнатьевъ, Дайцинскаго Государства Киязь первой степени Принцъ Гупъ, имѣн при себѣ Секретарей и Переводчиковъ, собрались въ 4 часа пополудни въ одной изъ комнатъ Русскаго южнаго подворья для подписанія и разм'єна договора, заключен- que russe, situé vers le sud, à l'effet de procéder

Le 2 (14) novembre de l'an 1860, les hasut plénipotentiaires: pour l'empire de Russie, le général-major Ignatiew, de la suite de Sa Majesté Impériale et chevalier de plusieurs ordres; -- pour l'empire Ta-Tsing, le prince Kong, prince de première classe, suivis de leurs secrétaires et interprètes, se sont réunis à quatre heures après midi, dans une des salles du collége ecclésiastiпаго нынѣ и долженствующаго служить дополпительнымъ къ Тянь-циньскому 1858 года договору.

Первоначально быль прочитань Указъ Богдохана, въ которомъ изъяснено, что Его Богдоханово Величество утверждаетъ слово въ слово представленный на его ратификацію проектъ дополнительного договора въ иятьнадцати статьяхъ, объщаетъ исполнять его свято и ненарушимо, и повельваетъ Гупъ-Цинъ-Вану приложить нечать и подписать заключенный дополнительный договоръ. Всякдствіе удостовкренія Гунъ-Цинъ-Вапа, что Указъ сей вполит достаточенъ, чтобы считать разграничение обоихъ Государствъ, и остальныя статьи договора окончательно утвержденными Богдоханомъ, Русскій Уполномоченный объявиль, что съ своей стороны онъ согласенъ признать договоръ ратификованнымъ Богдоханомъ, п готовъ тотчасъ же подписать трактать и размёнять экземпляры опаго. Всл'єдствіе сего были подписаны обоими Уполномоченными два экземпляра договора на Русскомъ языкъ и два экземпляра на Китайскомъ, и къ пимъ приложены печати Уполномоченныхъ. Затьмъ Генералъ-Мајоръ Игнатьевъ передалъ въ руки Князя первой степени Гунъ актъ договора, переписанный на двухъ языкахъ, а Князь первой степени Гунъ, принявъ трактатъ, передалъ въ свою очередь Русскому Уполномоченному акть договора, переписанный также на двухъ языкахъ.

По окончанін разм'єна экземпляровъ договора, Уполномоченные подписали настоящій протоколь въ двухъ экземплярахъ, въ Пекин'є, въ одной изъ комнатъ Русскаго южнаго подворья.

> (Подписали) Николай Игнатьевъ. Гунъ.

à la signature et à l'échange du traité conclu aujourd'hui et devant servir de complément au traité de Tien-Tsin de l'année 1858.

En premier lieu il a été fait lecture de l'édit du Bogdokhan, dans lequel il est déclaré que Sa Majesté confirme mot pour mot le projet de traité additionnel, en quinze articles, soumis à sa ratification; qu'elle promet de l'exécuter fidèlement et inviolablement, et ordonne à Kong-tsin-wang d'apposer le sceau et de signer le traité additionnel qui a été conclu. Kong-tsin-wang ayant ensuite declaré que cet édit suffit en tout point pour que la délimitation des deux empires et les autres articles du traité soient considérés comme définitivement ratifiés par le Bogdokhan, le plénipotentiaire de Russie a déclaré que, de son côté, il consentait à considérer le traité comme ratifié par le Bogdokhan, et qu'il était prêt à signer immédiatement le traité et à effectuer l'échange des exemplaires. En conséquence, les deux plénipotentiaires ont signé deux exemplaires du traité en langue russe et deux exemplaires en langue chinoise, et y ont fait apposer leurs sceaux. A la suite de quoi le général-major Ignatiew a remis entre les mains du prince de première classe Kong l'instrument du traité, transcrit dans les deux langues, et le prince de première classe Kong, ayant reçu le traité, a remis à son tour au plénipotentiaire de Russie l'instrument du traité également transcrit dans les deux langues.

L'échange des exemplaires du traité ayant été effectué, les plénipotentiaires ont signé le présent procès-verbal, en deux exemplaires, à Pekin, dans une des salles du collége ecclésiastique russe, situé vers le sud.

Signé: Nicolas Ignatiew. Kong.

欽差全權7 欽派全 大清國 大 俄 權 內大 羅 內 國 大 臣 臣 併 和 碩恭親王 Николай . Игиатьевъ.

Подпись Каязя Гупъ.

14

諭

肯

爲

憑

毋

俟

另

議

卽

宜.

將

以

上

各

歘

畫

押

鈴

印

互

換

所

以

將

俄

或

欽

大清國

欽派全權大臣和碩恭親王執此

諭旨以作分界通商等欸決定之

據

大俄羅斯國

きと望りてこ 中冬下

欽 差 全 權 内 大 臣 伊 格 那 替 業 福 亦 遵 此

字 和 約 ___ 分 漢 字 和 約 分 各 畫 押 鈐 即 畢

差 內 大 臣 伊 轨 俄 或 字 和 約 分 漢 字 和 約 分

親

遞

欽 派 恭 大 親 臣 王 和 亦 碩 將 恭 漢 親 字 王

和

約

分

俄

或

字

和

約

分

親

遞

欽差全權內大臣伊

嗣後兩國

欽差大臣將禮節具文二

分

親

手

畫

押

在京都俄羅斯南館公所

Протоколъ размѣна Пекинскаго дополнительнаго договора.

欽 此 欽

差

大

臣

遂

層

商

酌

多

協

卽

著

照

所

議

辦

理

及

大

皇

11 × 11 × 1

諭

盲

內

載

兩

或

欽 差 大 俄

或

咸

脚

+

年

+

月

初

日

申

刻

干

八

百

`六

+

年

滸

雅

1

爾

月

初

日

卽

換

和

約

不豐

節

具

文

羅 斯

全 權 內 大 臣 伊 格 那 替

業

福

大 清 或

派 全 權 大 臣 和 碩 恭 親 E

欽

偕 襄 辦 文 案 大 臣 及 繙 譯 等

各

官 集 於 俄 羅

歘 畫 押 鈴 即 後 互 換 以 便 補 入 咸 八 年

為

將

新

議

定

條

天

津

所

並

約

內

先

宣

讀

大

清

或

毫 無 疑 惑 等 因

斯 南 館 公 所

12

咸

豐

+

年

+

月

初

日

兩 或

大 皇 帝 大 互 俄 換 羅

称

約

後

各

將

此

和

約

原

文

曉

諭

各

處

應

辦

事

地

方

差 全 權 內 斯 大 國 臣 伊

欽

Наколай . Игватьевъ (M. II.)

恭 親 王 Подпись Киязя Гувъ (M. II.)

欽

派

全

權

內

大

臣

和

碩

于

八

百

六

十

年

諾

雅

1

大

清

國

初

日

欽

派

大

臣

分

欽

第十四條

日 後 如 所 定 陸 路 通 商之 事 內 設 有 彼 此 不 便 之 處 由 東 悉 畢 爾 總 督 會 同 中 國

界 大 臣 酌 啇 仍 遵 此 次 . 議 定 牽 程 辦 理 不 得 節 外 生 枝 至 天 津 所 定 和 約 第 +

條

邊

亦應照舊勿爾更張

第十五條

會同商定後俄羅斯

國

差 內 大 臣 將 此 約 條 規 原 文 譯 出 漢 字 畫 押 用 印 交

付

大清國

大清國

派 大 臣 亦 將 此 條 規 原 文 譯 出 漢 字 畫 押 用 印

変

付

欽

大俄羅斯國

ノイスが、

此次條数從兩 差內大兩一分

或

欽

欽 差 大 臣 瓦 換 之 日 起 與 天 津 和 約 四曲 月豆 亦 遵 勿 替

即帶送

送 箱 隻 時 開 寫 清 單 自 恰 克 圖 及 庫 倫 知 照 庫 偷 辦 事 大 臣 自 北 京 送 時 報 知 理

藩 院 單 E āŧ 明 何 時 起 程 箱 隻 數 目 分 兩 圭 少 及 每 箱 分 兩 於 封 皮 上 接 俄 羅 斯

字繙出蒙右字或漢字寫明分兩數碼

若 商 人 爲 買 賣 之 事 送 書 信 物 箱 願 自 行 僱 人 另 並 行 規 准 其 預 先 報 明

該

處

長

官允行後照辦以免官出花費

第十三條

大俄羅斯國總理各外國事務大臣與

大 清 或 軍 機 處 互 相 行 文 或 東 悉 畢 爾 總 督 與

軍 機 處 及 理 藩 院 行 文 此 項 办 文 照 例 按 站 解 送 並 不 拘 前 定 時 日 亦 可

設

有

重

9

要 事 件 恐 有 躭 悞 卽 交 俄 或 可 靠 之 員 速 送

大俄羅斯國

欽 差 大 臣 居 住 北 京 時 遇 有 緊 要 書 信 亦 由 俄 或 自 行 派 員 解 送 該 差 派 送 文 之 . 人 行

克 至 圖 何 由 處 廊 不 未 可 薩 使 爾 其 前 躭 延 等 日 報 候 明 所 部 派 員 送 在 文 之 北 員 京 由 必 俄 係 羅 俄 羅 斯 館 斯 前 或 之 日 人 報 派 明 員 之 兵 部 事 在 合

23*

克 拒 変 此 軍 固 吉 圖 爾 畢 伊 行 文 林 行 爾 犂 廓 文 俄 俱 將 米 那 送 托 軍 薩 托 羅 鳥 行 爾 変 爾 斯 文 恰 等 蘇 间 領 克 亦 穆 庫 事 里 圖 暉 送 爾 官 倫 省 廓 変 春 辦 轉 米 該 事 送 地 古 薩 副 畢 大 遇 方 爾 臣 有 卡 都 爾 統 啦 黑 倫 那 重 龍 官 轉 托 送 大 部 緊 員 送 爾 江 東 員 吉 要 行 轉 庫 文 林 事 送 海 倫 伊 濱 送 件 西 省 変 辦 犂 悉 必 等 事 畢 直 愛 須 琿 大 處 畢 有 爾 臣 爾 將 總 城 人 行 軍 傳 督 那 副 文 與 托 都 行 述 統 卽 文 東 伊 爾 交 犂 與 轉 交 西 吉 部 將 送 俄 悉 員 軍 黑 羅 畢 林 龍 轉 行 將 斯 爾 送 或 總 文 軍 江 恰 督 送 彼 將 可

靠之員亦可

第十二條

期 按 恰 不 得 克 開 照 過 天 圖 列 津 $\equiv$ 於 和 + 後 個 書 約 隻 月 信 第 每 隻 + 次 每 分 送 月 ---書 條 兩 ____ 信 由 次 至 重 恰 限 物 期 克 不 件 箱 區 得 子 十 過 至 北 自 中 日 京 送 恰 國 箱 克 因 予 百 圖 公 _ 事 限 至 + 期 送 北 斤 四 書 京 之 + 信 每 數 日 风风 因 所 每 個 公 事 送 次 月 之 箱 送 - __ 信 子 次 物 件 必 數 自 須 目 北 往 當 至 京 返 宝 日 徃 服

傅送不得號延如遇事故嚴行查辦

官 由 恰 公 所 克 如 器 徃 有 送 北 京 変 該 或 領 由 事 北 官 京 等 往 書 恰 信 克 物 圖 件 送 卽 書 便 信 留 物 下 件 之 如 該 人 領 必 事 須 官 由 等 庫 有 倫 書 行 信 走 物 到 件 領 亦 事

贓

定

罪

不

管

赔

償

該 將 軍 總 督 等 往 來 行 文 俱 接 天 津 第 條 和 約 彼 此 平 等 且 所 行 之 文 若 非

所

應

辦 者 ____ 概 不 管

遇 有 邊 界 緊 要 之 事 由 東 悉 畢 爾 總 督 行 文 軍 機 處 或 理 藩 院 . 辦

理

第 十 條

查 辦 邊 界 大 小 事 件 俱 照 此 約 第一 八 條 由 邊 界 官 員 會 同 查 辦 其 審 訊 兩 國 所 屬

人 俱 照 天 津 和 約 第 七 條 各 按 本 或 法 律 治 罪

遇 有 牲 啬 或 自 逸 越 邊 界 或 被 誘 取 該 處 官 員 _ 經 接 得 照

會

卽

行

派

人

葬

獲

者

或

之

係 被 搶 查 出 牲 啬 俱 依 照 會 之 數 將 所 失 之 物 尋 獲 並 卽 送 還 如 無 原 物 卽 照 例 計

所 · 如 有 有 物 越 件 邊 逃 ----倂 人 送 回 經 其 接 緣 得 照 何 逃 會 走 卽 之 設 愿 法 由 查 該 找 或 找 官 獲 員 時 自 送 行 変 審 近 處 辦 邊 解 界 送 官 時 沿 員 途 並 給 將 與 逃 飲 人

食 如 無 衣 給 衣 不 可 任 令 兵 丁 將 其 凌 虐 如 尚 未 接 得 照 會 查 護 越 邊 之 人 亦 卽 照

此 辦 理

第 + 條

兩 國 邊 界 大 臣 彼 此 行 文 変 官 員 轉 送 必 有 国 投 東 恐 畢 爾 總 督 恰 克 圖 古 畢

爾

那

其 俄 罪 奪 回 不 羅 重 中 係 關 國 斯 傷 中 買 謀 戜 人 或 賣 在 殺 人 人 若 俄 私 犯 故 係 羅 住 燒 者 爭 斯 中 或 房 訟 退 或 在 屋 之 內 等 人 犯 家 重 地 事 或 案 或 地 私 逃 查 力 住 徃 明 或 中 或 係 在 逃 或 俄 刖 羅 往 內 處 該 地 俱 斯 中 地 聽 或 方 或 中 人 官 官 犯 或 員 者 亦 按 當 將 膃 律 該 照 依 治 領 罪 犯 此 事 遇 送 辦 官 変 理 有 若 本 行 大 有 文 小 或 殺 案 按 查 件 律 人 栈 治 搶 送 領

小

47.

領

事

官

及

該

地

方

官

會

同

查

辦

各

治

所

屬

人

之

罪

第 九 條

事

官

與

地

方

官

各

辨

各

國

之

人

不

可

彼

此

妄

拿

存

留

治

罪

现 相 歷 合 年 在 豧 買 所 續 蕒 以 比 從 諮 前 前 條 情 較 __ 大 切 形 且 和 宝 大 叉 有 臣 約 新 與 有 不 立 應 同 交 克 更 风风 界 圖 改 國 之 変 所 H 處 界 以 畢 官 早 應 爾 年 另 員 那 在 址 往 托 尾 爾 新 來 行 布 及 、條 文 楚 西 如 恰 悉 左 查 畢 克 辦 爾 所 圖 總 等 起 督 爭 處 端 與 所 伊 時 並 犂 勢 和 亦 約

往 有 间 來 邊 來 僅 界 行 事 文 止 庫 件 辦 理 倫 與 邊 辦 黑 界 事 龍 之 江 事 及 古 自 恰 林 今 將 此 外 軍 擬 往 夾 增 行 阿 文 穆 爾 省 及 東 海 渡 省 占 畢 爾 那 托 將 爾 軍 遇

恰 克 圖 之 事 由 恰 克 置 邊 界 廓 米 薩 爾 與 恰 克 圖 部 員 往 來 行 文 俱 按 此 約 第 八 條

規

模

及

不

犂

塔

爾

巴

哈

台

處

外

卽

在

『客

什

噶

爾

庫

偷

設

址

領

事

官

中

國

若

欲

在

俄

羅

斯

京

城

俄 羅 斯 或 商 人 及 中 或 商 人 至 通 啇 之 處 准 其 隨 意 往 市 肆 舖 商 零 發 買 賣 亙 換 貨

物 或 交 现 錢 或 因 相 信 賒 賬 俱 可

居 住 网 或 通 商 H 期 亦 隋 該 窗 人 之 便 不 必 定 限

第 八 條

俄 羅 斯 或 簡 人 在 中 或 中 或 商 人 在 俄 羅 斯 國 俱 仗 兩 或 扶 持

俄 羅 斯 或 可 以 在 通 商 之 處 設 芷 領 事 官 等 以 便 管 理 商 人 並 預 防 含 混 爭 端 除 伊

或 别 處 設 並 領 事 官 亦 聽 中 或 之 便 网 國 領 事 官 各 居 本 彧 所 蓋 房 屋 如 願 租 典 通

商 處 居 人 之 房 亦 任 從 其 便 不 必 攔 阻

兩

或

領

事

官

及

該

地

方

官

相

交

行

文

俱

脛

天

津

和

約

第

二

條

平

行

凡

兩

或

商

人

遇

有

切 事 件 网 或 官 員 商 辦 倘 有 犯 罪 之 人 照 天 津 和 約 第 七 條 各 按 本 或 法 律 治 罪

兩 或 髙 人 遇 有 發 賣 及 賒 欠 含 混 相 爭 大 小 事 故 聽 其 自 行 擇 人 調 處 俄 國 領 事 官

辦 預 與 定 中 之 貨 或 物 地 領 方 代 官 典 舖 IF 房 可 等 帮 事 同 寫 和 並 解 字 其 據 賒 報 欠 賬 知 領 目 事 不 官 能 代 處 赔 及 該 兩 或 地 方 商 官 人 暑 在 遇 通 有 商 之 不 按 處

字

據

准

其

理

人

事

官

及

該

地

方

官

令

其

照

依

字

據

辦

理

領

本

或

邊

界

官

員

給

與

路

引

內

寫

明

商

人

頭

目

名

字

帶

領

人

多

少

前

往

某

處

貿

易

並

第五條

有 俄 零 或 啇 星 貨 人 物 除 亦 在 恰 准 克 行 圖 銷 貿 庫 易 倫 外 准 設 其 由 領 事 恰 官 克 圖 ___ 員 照 酌 舊 帶 到 京 數 經 人 過 自 之 行 蓋 庫 房 倫 張 ___ 所 家 在 口 彼 地 照 方 料 如

其 地 基 及 房 間 若 干 並 餧 養 牲 畓 之 地 應 由 庫 倫 辦 事 大 臣 酌 核

辦

理

中 或 商 人 願 往 俄 羅 斯 或 內 地 行 商 亦 可

俄 羅 斯 或 商 人 不 拘 年 限 往 中 或 通 商 之 品 JA. 處 往 來 人 數 通 共 不 得 過 百 人 但

買 蕒 所 需 及 食 物 牲 口 等 項 所 有 路 費 由 該 窗 自 備

第六條

試 行 貿 易 喀 什 噶 爾 與 伊 犂 塔 因习 巴 哈 台 ___ 律 辦 理 在 喀 什 噶 爾 中 或 給 與 可 蓋 房

塔 爾 巴 哈 台 給 與 空 曠 之 地 __ 塊 以 便 牧 放 牲 啬

屋

建

造

堆

房

聖

堂

等

地

以

便

俄

羅

斯

或

筒

人

居

住

並

給

與

設

立

墳

堂

之

地

並

照

伊

犂

以 上 應 給 各 地 數 目 應 行 文 鸣 什 噶 爾 大 臣 酌 核 辦 理 其 俄 或 啇 人 在 喀 什 噶 爾 貿

易 物 件 如 彼 卡 外 之 人 進 卡 搶 奪 中 或 ----槪 不 管

第七條

4

漢

字

分

共

四

分

所

作

圖

記

該

大

員

等

畫

押

用

印

後

將

俄

羅

斯

字

分

或

滿

或

漢

字

字

或

員

等

豐

+

湖

至

何

定

分

共

分

送

俄

羅

斯

收

存

A

換

此

記

文

地

圖

仍

會

同

具

文

畫

押

用

即

當

爲

補

續

此

干 西 七 疆 百 尚 在 十 未 定 八 之 年 変 卽 界 雍 此 正 後 六 應. 年 所 順 並 山 嶺 沙 賓 大 河、 達 之 巴 流 哈 之 及 現 界 在 牌 中 末 處 或 常 起 往 駐 卡 西 偷 直 等日 至 處 齊 桑 及 淖

第三條

爾

潮

自

此

往

西

南

順

天

山

之

特

穆

爾

圖、

淖

爾

南

至

浩

罕

邊

界」

爲

界

遵 士. 區 嗣 此 年 交 們 俄 $\equiv$ 界 約 交 江 界 第 月 由 中 內 間 遇 ---网 第 辨 之 國 有 $\equiv$ 理 派 地 含 出 條 西 混 西 將 界 信 邊 相 所 查 任 自 疑 之 指 勘 大 沙 賓 在 處 各 員 変 塔 秉 達 以 界 爾 巴 上 公 作 巴 查 哈 兩 記 哈 勘 至 條 台 東 浩 所 繪 罕 定 界 區 會 之 齊 中 查 各 間 界 書 啇 勘 寫 之 辦 在 作 俄 不 鳥 地 爲 羅 蘇 設 必 解 並 證 限 斯 里 字 定 界 河 至 日 牌 東 口 期 之 邊 分 會 所 齊 事 自 或 滿 派 於 應 興 大 咸 凱 洲 如

約之條

第四條

員 此 護 約 助 第 商 條 人 按 所 定 理 貿 変 界 易 共 各 處 愛 琿 准 和 許 約 兩 第 或 所 條 屬 之 之 事 人 隨 此 次 便 重 変 易 復 並 申 不 明 納 稅 各 愿 邊

界

官

欽 差 東 是 大 字 該 屬 處 至 白 洄 変 共 界 年 自 界 置 俄 臣 頭 江 口 定 伊云 羅 北 們 稜 畫 之 口 而 以 爲 斯 邊 ŻΤ 河 南 押 便 地 相 月 由 或 上 地 鈐 易 上 距 口 口 _ 至 詳 寫 不 其 順 屬 什 初 印 過 興 勒 閱 俄 東 山 洄 俄 ____ 爲 __ 凱 羅 其 羅 皆 嶺 西 18 日 據 十 屬 湖 斯 額 卽 至 屬 地 斯 中 瑚 闪闪 或 爾 圖 國 里 俄 五 或 其 古 月 且 羅 布 或 上 阿 遵 自 南 初 巴 斯 圖 以 納 必 $\equiv$ 天 邊 戜 松 鳥 兩 珁 河 須 日 噶 津 其 阿 孫 地 洄 兩 口 之 察 在 達 和 再 里 至 會 或 西 處 天 皆 鳥 約 處 耶 由 洄 及 津 第 之 蘇 埶 屬 瑚 松 卽 皆 九 中 布 源 阿 里 順 地 伊 條 威 圖 察 河 黑 方 网 議 龍 所 亦 网 河 或 口 17客 定 所 並 或 交 口 河 江 下 粒 繪 変 界 作 有 和 順 書 瑪 界 約 琿 踰 爲 地 流 之 那 地 與 交 方 春 興 至 該 第 倭 圖 圖 凱 界 屬 河 帕 其 九 內 中 們 及 湖 ÌΙ 啦 條 以 江 海 直 或 鳥 薩 紅 之 中 河 自 蘇 此 至

第 二條 從

並

界

牌

之

後

永

無

更

政

並

不

侵

占

附

近

及

他

處

之

地

占

仍

准

中

或

人

照

常

漁

獵

上

所

者

乃

堂

曠

之

地

遇

有

中

國

人

住

及

中

國

人

所

占

漁

獵

之

地

俄

或

均

不

得

土

鳥

等

色

分

為

會

處

及

間

之

嶺

東

之

地

白

稜

河

鳥

蘇

里

里

洄

會

後

兩

國

Китайскій тексть дополнительнаго договора, заключеннаго въ Пекинъ 2 поября 1860 года.

> 大 皇

帝 與

照

依

前

換

和

約

擬

定

條

歘

大

俄

羅

斯

皇 常 和 詊 好 貿 細 易 檢 閱 相 助

並

和

約

现

在

議

定

大

大 淸 或 早 年 所

大 俄 羅 斯 或 派 . 出. - 防

及

預

疑

忌

爭

所

以

- 數

端

臣 伊 格 那 業 福。 與 全

欽

差

內 清一大 替 祔 權

台 互 閱。 後 會 議 酌 定 數 條 如 ·左

諭

欽

派

內

大

臣

全

權

和

碩

恭

親

王

奕

訴

大

赶

將

本

國

該

等

大

國

在 五 愛 + 琿 八 所 年 並 瑪 和 Z 約 月 之 第 日 條 卽 遵 咸 照

議

定

詳

明

于

百

八

年

四

月

日

第

條

以 古 兩 或

24*

Дополнительная статья къ Пекинскому договору.

Іюня 16 дня 1861 г. Полномочные Коммисары Россійскаго Государства: Военный Губернаторъ Приморской Области Свиты Его Императорскаго Величества Контръ - Адмиралъ и разныхъ орденовъ Кавалеръ Петръ Козакевичъ и Оберъ-Квартирмейстеръ войскъ Восточной Сибири Генеральнаго Штаба Полковникъ и Кавалеръ Константинъ Будагоскій и Дайцинскаго Государства: Главный Директоръ хльбпыхъ магазиновъ по фамиліи Ченъ-ци и Главнокомандующій Гиринскою Областью по фамиліи Цзинъ, собрадись на усть Веленхе (по русски Туръ) для подписанія и разміна карть и подробныхъ описапій граничной линіи, составленныхъ согласно 1-й и 3-й статьямъ Пекинскаго дополнительнаго договора.

Посль окончательной повърки всьхъ экземпляровъ картъ и описаній, опи были найдены совершение согласны между собою. Затёмъ Коммисары Россійскаго и Дайцинскаго Госу-

Le 16 Juin 1861. — Les Commissaires plénipotentiaires de l'Empire de Russie: les Sieurs Pierre Kozakéwitch, Contre-Amiral à la Suite de Sa Majesté l'Empereur, Gouverneur militaire de la Province Maritime, Chevalier de plusieurs ordres, et Constantin Boudagoski, Colonel d'Etatmajor, Quartier-Maître en chef des troupes de la Sibérie orientale, Chevalier, d'une part et ceux de l'Empire de Ta-Tsing: Tschen-Tzi, de son nom de famille, Directeur général des approvisionnements, et Tzine, de son nom de famille, Commandant en chef de la province de Guirine, — de l'autre, — se sont réunis à l'embouchure du Bélenkhé (Toure, en russe) à l'effet de signer et d'échanger les cartes et les descriptions détaillées de la ligne-frontière exécutées conformément aux Articles I. et III. du Traité supplémentaire de Pékin.

Après vérification définitive de tous les exemplaires de cartes et de descriptions, ces pièces дарствъ подписали и приложили печати къ двумъ ont été trouvées parfaitement concordantes entre картамъ граничной диніи на русскомъ и манчжурскомъ языкахъ, которыя составляютъ приложеніе къ Пекинскому договору, и равнымъ образомъ къ четыремъ картамъ и описаніямъ границы отъ Усури до моря; изъ нихъ два на русскомъ и два на китайскомъ языкахъ.

Потомъ Первый Коммисаръ Россійскаго Государства передаль въ руки Перваго Коммисара Дайцинскаго Государства подробную карту границы въ одномъ экземплярѣ, на русскомъ и манчжурскомъ языкахъ, а Первый Коммисаръ Дайцинскаго Государства, принявъ карту, передаль въ свою очередь Россійскому Коммисару такуюже карту на тѣхъ-же языкахъ. Такимъ же образомъ обмѣнены и другія четыре карты съ описаніями границъ отъ Усури до моря.

По окончаніи разміна Полномочные Коммисары подписали настоящій Протоколь вы двухы экземплярахы и приложили къ оному печати. Протоколь этоть будеть составлять дополнительпую статью къ Пекинскому договору и вміссті со слідующими къ оной приложеніями, а пменно: подробною картою и описаніемь границы, должень быть паблюдаемь на вічныя времена не парушимо, какъ бы включенный слово въ слово въ самый договоръ.

Военный Губернаторъ Приморской Области Свиты Его Императорскаго Величества Контръ-Адмиралъ (подписано) Петръ Козакевичъ.

Оберъ-Квартирмейстеръ войскъ Восточной Сибири Генеральнаго Штаба Полковникъ (подписано) Константинъ Будагоскій.

М. П.

Печать Императорскихъ Россійскихъ Коммисаровъ. elles. — En suite de quoi les Commissaires des Empires de Russie et de Ta-Tsing ont apposé leurs signatures et leurs sceaux sur deux cartes de la ligne-frontière, écrites en langue russe et en langue mantchoue, qui forment annexe au Traité de Pékin; ainsi que sur quatre cartes et descriptions de la frontière de l'Oussouri à la mer, dont deux en langue russe et deux en langue chinoise.

Ensuite, le Premier Commissaire de l'Empire de Russie a remis entre les mains du Premier Commissaire de l'Empire de Ta-Tsing un exemplaire de la carte détaillée de la frontière, écrit en langues russe et mautchoue et le Premier Commissaire de l'Empire de Ta-Tsing, ayant reçu ladite carte, a remis, à son tour, au Premier Commissaire de l'Empire de Russie une carte analogue écrite en les mêmes langues. — De la même manière ont été échangées les autres quatre cartes avec les descriptions de la frontière de l'Oussouri à la mer.

L'échange effectué, les Commissaires plénipotentiaires ont signé le présent Protocole en deux exemplaires et y ont apposé leurs sceaux. — Ce Protocole formera un article additionnel au Traité de Pékin et devra, — avec ses annexes, notamment: la carte détaillée et la description de la frontière, — être observé éternellement et inviolablement comme s'il était introduit mot pour mot dans ledit Traité lui-même.

(Signé) Pierre Kozakéwitch, Gouverneur militaire de la Province Maritime, Contre-Amiral à la Suite de Sa Majesté l'Empereur.

(Signé) Constantin Boudagoski, Quartier-Maître en chef des troupes de la Sibérie orientale, Colonel d'Etat-major.

L. S.

Sceaux des Commissaires Impériaux de Russie.

欽

差

大

臣

持

書

寫

俄

羅

斯

字

及

滿

洲

学

地

圖

分

彼

此

互

換

用

印

畫

押

叉

互

換

漢

字

俄

欽

差

大

臣

將

圖

四

分

記

文

分

交

界

道

路

記

文

分

俱

行

鈐

即

畫

押

將

此

記

文

道

路

記

們 之 入 在 京 大 上 江 臣 年 續 口 定 在 會 此 四 京 同 和 畫 續 約 分 定 押 條 區 用 內 內 和 印 此 書 約 寫 六 條 在 変 俄 內 分 界 羅 並 圖 之 斯 四 彼 字 富 分 此 圖 上 相 書 與 對 分 寫 書 記 兩 寫 文 俄 或 羅 漢 交 大 界 斯 臣 字 全 道 字 路 及 行 分 其 記 滿 知 悉 圖 文 洲 自 字 四 相 符 鳥 分 蘇 分 亦 其 補 里 河 入 圖 上 至 年 圖 補

大 俄 羅 斯 或

欽 差 大 臣 持 書 寫 俄 羅 斯 字 及 滿 洲 字 地 圙

分

大 清 或

羅 斯 字 変 界 地 圖 四 分 彼 此 換 給 之 後 兩 國

文 豧 入 上 年 續 定 和 約 條 內 亦 遠 遵 行 勿 替

總 督 倉 塲 戶 部 侍 鄅 成

欽

差

欽

命

吉

林

將

軍

景 Подписи Китайскихъ Коммисаровъ. (M. II.)

Дополнительная статья къ Пекинскому договору.

布

盏

國

似

該

欽 欽 差 命 吉 總 督 倉 塲 林 戶 部 將 侍

郎

成

琦

大

淸

或

大 俄 羅 斯 或

差 $\equiv$ 品 阿 得 密 粒 勒 沿

管

兵

事

務

巡

撫

有

大

功

欽

軍 景 淳

差 大 臣 疋 耶 帖 爾 喀 薩 克 倭 以

海 各 處 郑

東 習 畢 爾 地 方 誉 兵 事 務 參 領 有 功 大 員 Ż

似

堂

廷

欽

即 咸 豐 + ----年 五. 月 $\stackrel{\rightharpoonup}{\sqsubseteq}$ +

日

欽

差

大

臣

彼

此

見

面

___

于

八

百

六

+

伊云月十

日

年

兩

或

大 俄 羅 斯 國

差 全 權 信 任 大 臣

欽 欽 差 大 大 臣 淸 會 國 齊 在 俄 文 土 爾 必 粒

卽

白

稜

河

口

地

方

兩

國

Правила для сухопутной торговли съ Китаемъ, заключенныя въ Пекинъ 20 февраля 1862 года.

Принимая во вниманіе, что въ Пекинскомъ дополнительномъ договоръ не было постановлено правиль и тарифа для Русской сухопутной торговли, Великаго Россійскаго Государства Уполномоченный Министръ - Президентъ, Флигель-Адъютантъ Его Императорскаго Величества Левъ Баллюзекъ и Дайцинскаго Государства Главноуправляющіе Министерствомъ Иностранныхъ Дѣлъ, по обоюдному согласію, заключили нижеследующія торговыя и пошлинныя правила:

І. По границъ обоихъ Государствъ, на разстояніи 100 китайскихъ ли, въ ту и другую сторопу, производится торговля безпошлинно; при чемъ, относительно правилъ надзора, предоставляется каждой сторонъ сообразоваться съ своими пограничными постановленіями.

II. Русскіе купцы, ведущіе торговлю съ мелкими капиталами, имфютъ право торговать также безпонлинно по всей подчиненной Китаю Монголіи, гдѣ есть Китайскіе чиновники (учреждено Китайское Управленіе), и по всёмъ Аймакамъ, находящимся въвъдении этихъчиновниковъ. билетами, засвидетельствованными (приложе-

Если же они пожелають отправляться и въ ть мъста, гдь не учреждено Китайскаго Управленія, то Китайское Правительство отнюдь не препятствуетъ этому. При семъ купцы должны им'єть отъ своего пограничнаго Начальства свидетельства на русскомъ, китайскомъ и монгольскомъ языкахъ, въ которыхъ обозначается: имя купца, количество и качество товаровъ, число тюковъ, верблюдовъ, воловъ и лошадей.

Ежели окажется, что купцы не будуть имыть вышеозначеннаго свидітельства, то товары ихъ конфискуются въ пользу Китайскаго Правительства, а съ ними будетъ поступлено, какъ съ бътлецами, согласно 10-й статьъ Пекинскаго договора.

Русскій Консуль въ Монголіи строго наблюдаетъ за тімъ, чтобы купцы не торговали безъ свидътельствъ.

III. Русскіе куппы, отправляющіеся съ русскими товарами въ Тянь-цзинь, должны быть снабжены отъ своего пограничнаго Начальства

ніемъ печати) Маймаченскимъ Дзаргучеемъ и написанными на языкахъ обоихъ Государствъ. Въ билетахъ обозначается: имя караваннаго старшины, имена купцовъ, количество и родъ товаровъ и число тюковъ. Караваны эти должны слъдовать чрезъ Калганъ, Дунъ-ба и Тунъ-чжоу, прямо въ Тянь-цзинь.

Во всхът таможняхъ на этомъ пути Китайскимъ чиновникамъ предоставляется право въ теченіи самаго короткаго срока пов'єрять число тюковъ, вынимая ихъ по выбору, и осматривать; за тамъ, по осмотра свидательства, къ нему прикладывается таможенная печать и товары отпускаются. Въ течении шестимъсячнаго срока свидътельство должно быть представлено въ Тянь-цзиньскую таможию для упичтоженія. Если во время осмотра въ какой нибудь таможий тюкъ будеть разбить, то таможня сама укунориваеть его и въ удостовърение произведениаго осмотра, отмечаеть въ свидетельстве число тюковъ, которые были разбиты. Осмотръ долженъ продолжаться не болье двухъ часовъ. Если бы случилось, что купцы потеряли выданные имъ свидетельства, то товары прекращають дальнъйшее следование и купцы немедленно дають знать тому начальству, которое выдало свидътельство объ этой пропажь, обозначая въ своей просьбъ день выдачи и нумеръ свидътельства. Начальство немедленно высылаетъ имъ новое, прописывая въ ономъ, для удобства осмотра и пропуска, что оно выдано во второй разъ.

IV. Проходя чрезъ Калганъ, русскіе кунцы им'єють право оставлять тамь, для продажи, пятую часть всего количества товаровь, отправляемыхъ ими въ Тянь-цзинь. Въ теченіи трехъ дней они предъявляють о томъ Директору таможни, которой дёлаеть въ свидетельстве отм'єтку, и, по осмотр'є, выдаеть позволительное на продажу товаровъ свидътельство, послъ чего имъ позволяется распродавать ихъ. Только въ китайскихъ, такъ и европейскихъ товаровъ, ру-

Калганъ купцы не должны открывать большихъ складовъ (т. е. оптовой продажи).

V. По прибытии въ Тянь-цзинь съ русскихъ товаровъ взимается одна ввозная пощлина на одну треть меньше сравнительно съ общеевропейскимъ тарифомъ; а за пятую часть товаровъ, оставленныхъ въ Калганъ, вносится такая же пошлина въ Калганъ.

VI. Если оставленная въ Калганъ 1/5 часть товаровъ, по уплатъ за нее тамъ пошлины и по получении въ томъ росписки, не будетъ продана, то русскимъ купцамъ дозволяется везти тѣ товары, для продажи, въ Тунъ-чжоу или въ Тяньцзинь, при чемъ никакой другой пошлины съ нихъ не взимается.

VII. Если по прибытии товаровъ въ Тяньцзинь и по осмотрѣ ихъ Китайскими чиновниками, окажется, что ящики съ какими бы то ни было товарами разбиты и товары подмёнены, или что по дорогъ оставлено болъе одной пятой части, равнымъ образомъ, если товары следовали не по дорогѣ, означенной въ 3-емъ пунктѣ, а по другой, то товары виновныхъ купцовъ конфискуются въ пользу казны.

VIII. Если русскіе купцы повезуть свои товары изъ Тянь-цзина моремъ въ другіе, открытые иностранцамъ, порты, то доплачиваютъ въ Тянь-цзинт недостающую третью часть пошлины до общеевропейскаго тарифа. Въ другихъ портахъ, въ этомъ случав, они никакимъ пошлинамъ боле не подвергаются. Если же изъ Тяньцзина или другаго порта повезутъ товары во внутрь страны, то должны внести еще, согласно съ европейскимъ тарифомъ, транзитную пошлину.

Примъчаніе. Вышеизложенныя правила касаются ввоза.

IX. Во всёхъ портахъ, открытыхъ иностранцамъ, русскіе купцы, при вывозѣ и ввозѣ, какъ ководствуются общими правилами для иностранной морской торговли.

Х. При отправленіи китайских в произведеній, купленныхъ въ одномъ изъ открытыхъ портовъ, въ Россію чрезъ Тяпь-цзинь, кром'є уплаты пошлины по общеевропейскому тарифу въ первомъ порть, въ Тянь-цзинь вносится еще половинная обратно-ввозная пошлина.

На вывозъ этихъ товаровъ въ Кяхту Русскій Консуль выдаеть билеты, писанные на языкахъ обоихъ Государствъ и засвидѣтельствованные приложеніемъ печати Тянь-цзиньской таможни, въ которыхъ прописываются: имена купцовъ, количество и качество товаровъ, и число тюковъ. Посла этого товары могуть быть вывезены въ Кяхту, не подвергаясь болье никакимъ пошлинамъ, но съ условіемъ, чтобы они следовали по дорогѣ, означенной въ 3-мъ пунктѣ. На пути товары не должны быть продаваемы и за нарушеніе сего правила товары виновныхъ конфискуются въ казну.

Въ отношении осмотра при проходъ чрезъ Тунъ-чжоу, Дунъ-ба и Калганъ, поступать согласно 3-му пункту.

XI. Съ китайскихъ товаровъ, купленныхъ русскими купцами въ Тянь-цзинъ и Тунъ-чжоу, взимается при вывозй ихъ сухимъ путемъ (означеннымъ въ 3-мъ пунктѣ) въ Россію одна вывозная пошлина по общеевропейскому тарифу. Купцамъ выдается свидѣтельство и за тѣмъ съ товаровъ болже пошлинъ не взимается, но по дорогъ они не должны быть продаваемы и въ случа в нарушенія сего виновныя подвергаются штрафу.

XII. Съ китайскихъ товаровъ, купленныхъ русскими купцами въ Калганъ, при вывозъ въ Россію, взимается одна вывозная пошлина, въ размъръ, половинномъ противъ общеевропейскаго тарифа, и за темъ таможня выдаетъ кун-

пошлинамъ не подвергаются, но по дорогъ не должны быть продаваемы; въ случав нарушенія сего виновные подвергаются штрафу.

XIII. При вывоз'в товаровъ русскими купцами изъ Тунъ-чжоу, они предварительно обязаны дать знать таможий въ Дунъ-ба, которая, по полученій требуемой пошлины, выдаеть свид'єтельство съ обозначеніемъ качества и количества товаровъ и числа тюковъ. По дорогѣ кунцы не должны продавать товары, и за нарушеніе сего подвергаются штрафу.

XIV. При отправленіи въ Россію сухимъ путемъ европейскихъ товаровъ, купленныхъ въ Тянь-цзинъ или въ другихъ портахъ, не требуются пошлины, если есть свидательство (росписка), удостовъряющее, что купецъ другаго Государства внесъ за эти товары ввозную и транзитную ношлины; если же иностранный купецъ внесъ лишь одну ввозную пошлину, то русскій купецъ обязанъ, согласно общеевропейскому тарифу, внести еще пошлину транзитную.

XV. При следовании товаровъ, отправляемыхъ русскими купцами изъ Тянь-цзина, Тунъ-чжоу и Калгана въ Россію, кром'в свид'втельства, должна быть накладная для повёрки товаровъ при осмотръ.

До истеченія шести м'всяцевъ со дня отправленія товаровъ, выданное купцамъ свидѣтельство должно быть представлено въ Кяхту для уничтоженія. Если же къ этому встрѣтится препятствіе, то до истеченія срока купецъ долженъ заявить о томъ Русскому Консулу и мъстнымъ Китайскимъ властямъ; въ противномъ случаѣ онъ подвергается штрафу.

Въ случай потери свидительства товары останавливаются и купецъ немедленно долженъ дать знать о томъ въ ту таможню, которая выдала оное, обозначивъ въ своемъ прошеніи депь выдачи и № свидётельства, а таможня обязыцамъ свидътельства, а товары болъе никакимъ вается, какъ можно скоръе, выдать новое, съ

прописаніемъ для удобства осмотра и пропуска, что оно выдано во второй разъ.

Примичаніе. Вышеизложенныя правила касаются вывоза.

XVI. Что касается до предметовъ, поименованныхъ во 2-й статъв правилъ, приложенныхъ къ общеевропейскому тарифу, то русскіе купцы, везя товары сухимъ путемъ, сообразуются также съ этими правилами.

XVII. Товары, привозимые контробандою, равно какъ предметы, подлежащіе запрещенію и поименованные въ 3-й и 5-й статьяхъ правилъ, приложенныхъ къ общеевропейскому тарифу, конфискуются въ казну.

Впрочемъ, если купцы пожелаютъ имѣть оружіе для собственной защиты, то въ Кяхтѣ слѣдуетъ предъявить о томъ и прописать въ свидѣтельствѣ. Каждое лицо въ караванѣ можетъ взять по одному экземпляру оружія.

XVIII. При взиманіи пошлины съ товаровъ, какъ русскихъ, такъ и китайскихъ, не поименованныхъ въ общеевропейскомъ тарифѣ, должно руководствоваться общимъ правиломъ, т. е. брать 5% съ цѣнности товаровъ.

Во избѣжаніе же на будущее время недоразумѣній между русскими купцами и китайскими таможнями при исчисленіи 5% пошлины съ вышесказанныхь товаровъ, нынѣ же долженъ быть составленъ въ Тянь-цзинѣ дополнительный тарифъ для русскихъ товаровъ, привозимыхъ въ Китай, не поименованныхъ въ общеевропейскомъ тарифѣ, или не подходящихъ къ заключающимся въ ономъ, а также и на кирпичный чай. Опредѣленный такимъ образомъ тарифъ составитъ приложеніе къ настоящимъ правиламъ и дополненіе къ общеевропейскому тарифу.

XIX. Русскіе купцы не должны, подъ видомъ

собственныхъ товаровъ, возить отъ мѣста до мѣста товары купцовъ китайскихъ.

XX. Настоящія вновь установленныя правила утверждаются въ видѣ оныта на три года, съ тѣмъ, что если по истеченіи этого срока, которая пибудь изъ договаривающихся сторонъ пожелаеть сдѣлать въ нихъ измѣненія, то должна заявить о томъ другой сторонѣ, въ теченіи шести мѣсяцевъ. Ежели ни одна сторона не сдѣлаетъ такого заявленія, то правила эти утверждаются снова на пять лѣтъ, по прошествіи которыхъ опять предоставляется въ теченіи шести мѣсяцевъ войти въ соглашеніе.

Въ случат же какихълибо важныхънеудобствъ предоставляется объимъ сторонамъ войти во взаимное соглашение объ измѣнении правилъ, даже до истечения трехлѣтняго срока.

XXI. Что касается до мёръ противъ контробанды, то по общимъ правиламъ предоставляется китайскимъ чиновникамъ принимать таковыя, смотря по обстоятельствамъ.

XXII. Настоящія правила, по утвержденій ихъ подписомъ и приложеніемъ нечатей Уполномоченныхъ двухъ Государствъ, имѣютъ быть разосланы, для надлежащаго руководства, во всѣ мѣста, коимъ вѣдать о томъ надлежитъ.

Заключены и подписаны въ городѣ Пекинѣ, въ лѣто отъ Рождества Христова тысяча восемьсотъ шестьдесятъ второе; Февраля въ двадцатый день (Тунъ-чжи I года, 2-й луны, 4-е число).

(Подписалъ) Л. Баллюзекъ. (М. П.) (Подписалъ) Гунъ.

Подписи шести другихъ Китайскихъ Полно-моченныхъ.

 $(M. \Pi.)$

Дополнительный тарифъ пошлипъ съ предметовъ торговли Россіи съ Китаемъ.

1). Съ предметовъ ввоза:	Пошлина.					
	Ланы.	Чины.	Фыны.	TH.	Xao.	
Хлопчато-бумажныя издёлія:		<u> </u>				
Холстъ бёлый, неокрашенный, какъ-то: наика, коленкоръ и проч., согласно общеевропейскому тарифу, съ 10 ярдъ			2 1 - 2	5 9 3	4	
Льняныя издёлія:						
Тикъ	-	_	3	8		
Полушерстяныя издёлія:						
Казинетъ, мериносъ, люстринъ, нотерно » » »	-	-	2	.7.	-	
Щерстяныя издёлія:						
Сукно, не шире 70-ти дюймовъ		1 1 1 1	3 2 2 -	2 -		

	Пошлина.					
	Ланы.	Чины.	Фины.	Ли.	Xao.	
Кожи выдёланныя и мёха:		_				
Бараны, со 100 кожъ	$\begin{array}{c c} 2 \\ 2 \end{array}$	$7 \\ 2$	5 5	_		
Козлы, » » »	2			_		
Юфтовыя кожи, съ 10 кожъ		7	5		<u></u>	
Бобры рѣчные, съ 10 штукъ	1	2	5			
Волки, съ 10 штукъ	-	3		—	_	
Выхухоль, одинаково съ бълкою и горнастаемъ, по общеевропей-						
скому тарифу, со 100 штукъ	_ !	5		_	_	
Корсаки, съ 10 штукъ.	—	2	5			
Коты морскіе, съ 10 штукъ	1	2	5		-	
Кошка домовая, со 100 штукъ		5				
Кошка степная » » »	_	7	5	-		
Лисица караганка, съ 10 штукъ.	-	3				
Песцы, съ 10 штукъ		2	5			
Poccomaxa » » · » · · · · · · · · · · · · · · ·		3				
Рыси » » »	1 1	5			-	
Мерлушка бухарская, сърая, съ 10 штукъ	_	4			—	
Мерлушка бухарская, черная » »		2			—	
Мерлушка забайкальская, черная, съ 10 штукъ		1	8		_	
Мерлушка забайкальская, бълая » »		1		_		
Лапы собольи, куньи, со 100 паръ		5	<del></del>	—		
Лапы песцовыя, со 100 паръ.		2	5			
Лапы лисьи, темныя, съ 10 паръ		3	5		—	
Лапы лисьи, красныя » »			7	5	-	
Хвости бобровые, съ каждаго		1	2			
Кожи невыдъланныя: козловыя и бараны, со 100 штукъ	_	6	_	_	_	
Лекарства:						
Рога сайгачы, со 100 гиновъ	1	_	_		_	
2) Съ предметовъ вывоза:						
Масло коровье, съ 100 гиновъ	_	3				
Кирничный чай (всё другіе сорты чая должны быть оплачиваемы		0				
ношлиною по общеевропейскому тарифу)		6				
nomanifold to composition tapasy,		0				
		•	'		,	

Примъчаніе. Вышепоказанныя міры длины и віса должны быть принимаемы согласно четвертому правилу общеевропейскаго тарифа.

Тысяча восемьсотъ шестьдесять втораго года, Февраля двадцать седьмаго дня.

Подписаль: Дмитрій Пещуровъ. (М. П.)

Подписаль: Чунъ Хоу. (М. П.)

Вышеозначенный тарифъ съ общаго согласія утверждаемъ, тысяча восемьсотъ шестьдесятъ втораго года, Марта четвертаго дня, Тунъ-чжи перваго года, второй луны, шестнадцатаго дня.

Подписаль: Л. Баллюзекъ. (М. П.)

Подписи семи членовъ Китайскаго Министерства Иностранныхъ Дълъ.

同治 以 干八 Подписаль: Л. Баллюзевъ. 續增 (M. II.) Подписи семи членовъ 稅 元 Китайскаго Министерства 則 Иностранныхъ 彼 Дълъ. 年瑪爾特月初四日 (M. II.) 此允定後畫押蓋印為憑 年 月十六日

出 海 口 羚 生 龍 貨 羊 山 羊羊 尾 物 角 藥

材

類

皮

黄 油

椒

茶

類

磚

茶

則別

不種

得茶

援葉

照 另

此有

例稅

右

所

載

碼

因

制

丈

尺

同

治

元

年

月

+

臘

油 類

Подписаль: Динтрій Пещуровъ. (M. II.)

日 斤 Подписаль: Чунъ-хоу. 均 (M. II.)

照 各 或 稅 則 第 四

條

款

爲

準

每

百

斤

陸

錢

每 百斤 參 錢 每 百 斤 壹 兩

每 個 壹錢貳 分

毎

百

張

陸

錢

黑 掃貂 白黑 紅 白 黑 猪 灰 月 自 公 野 狐 雪 狐 狐 粘 粘 兒 達 貓 白 猁 狐 羢 腿腿 腿 羢 腿 腿 哈 猻 熊 皮 什 皮 羊 皮 皮 羊 皮 皮 喇 皮 皮 别 狐 羊 皮 皮 額 斯 皮 皮 里 哈 此 喇 西 敢 喀

每 每 每 每 每 每 每 每 每 每 毎 每 拾 拾 拾 拾 百 百 拾 百 百 拾 拾 拾 張 張 張 對 張 張 張 張 張 對 對 張 壹 參 貳 參 染 伍 貳 伍 壹 壹 貳 肆 錢 錢 錢錢 錢 錢 錢 兩 錢 錢 錢 錢 錢 伍 伍 捌 伍 伍 伍 分 分 分 分 錢 分

毎

拾

對

染

分

伍

厘

貓

皮

香

羊

皮

縣

駝

絾

狼

皮

牛

皮

哈 喇 寬 不 過 陸 拾 肆 因 制

每

丈

壹

錢

貳

分

毎

丈

壹

錢

貳

分

大 呢 寬 不 寬 過 不 染 過 拾 伍 因 拾 制 陸 .

喇 大 呢

因

制

每

丈

壹

錢

哈

皮 張 類

羊

皮

板

色 香 羊 皮

香 鼠 皮

沙 狐 皮 科 爾 薩

其

太

平

貂

皮

灰照 鼠各

銀國 鼠 稅 例則 每

百

張

伍

錢

每

拾

張

參

錢

每 拾 張 贰 錢 伍 分

拾 張 壹 兩 煎 錢 伍 分

每

每 每 百 張 貳 兩 染 錢 伍 分

百

張

貢

兩

薫

錢

伍

分

每 百 張 贰 兩

每 每 拾 張 染 錢 伍 分

拾 張 壹 兩 旗 錢 伍 分

Дополнительный тарифъ съ предметовъ торговли Россіи съ Китаемъ.

布

俄 國

續 進 增

砰 雨 即 色 布 口 花 過 絾 花 如原 貨 布 稅 錦 天 布 南色 物 如 則 布 靕 哈白 南 疋

哈

等

布 忒六米柯 布 耳色立西 訥特 挪 聶

賃思特

每

丈

煮

分

染

厘

絾

錦

廓 耳 等

連

科色

花

幔

類

第 照 二各 種國 布稅 則

分

毎 每 每 丈 拾 壹 碼 派

每 每 每 丈 丈 丈 丈 參 參 貳 玫 分 分 分 厘 分 染 捌 參 肆 伍 厘 厘 厘 毫 厘

每 丈 遗 錢 參 分 煮 厘

哈

喇

寬

不

過

染

拾

因

制

綢

緞

類

大 大 同 清 俄 治 干 欽差二 八百六十二年二 欽 命 元 年 總 等 理 M. II. 御 各 前 或 事 ·大 臣 物 把 月 王 大 Подписавъ: Л. Балюзевъ. 初 臣 (M. II.) Подпися Китайскихъ 四 Полномочен-日 пыхъ. 日

欽欽

命差

王大

臣臣

畫

押

蓋

即

後

行

知

該

處

遵

照

辨

理

大

件

第 + 八 歘

抽 凡 五 有 總 洋 俐 貨 定 土 稅 貨 數 爲 目 各 以 國 後 稅 俄 則 商 未 與 載 中 者 國 應 各 照 關 各 恐 或 有 直 爭 百 端 抽 卽 五 將 總 所 例 有 ___ 俄 律 或 辦 貨 理 物 惟 於 直

此 歘 以 及 各 或 稅 則 之 內

國

稅

則

未

載

者

或

幾

處

不

符

者

及

中

國

磚

茶

各

等

貨

現

應

於

天

津

定

議

續

則

豧

於

各

百

第 + 九 歘

俄 商 不 得 包 庇 華 商 貨 物 運 往 各

口

第 + 歘

箇 此 月 次 內 新 照 定 會 章 如 程 試 限 滿 行 未 $\equiv$ 年 經 爲 知 照 限 仍 俟 應 限 滿 展 至 或 Ħ. 俄 年 或 後 或 六 中 箇 或 月 有 內 欲 會 行 議 更 酌 嫳 之 败 處 如 有 應 緊 於

要

六

防

碍

之

處

尙

未

滿

限

址

卽

會

議

酌

政

第 十 欸

凡

有

嚴

防

偷

漏

誻

法

按

照

各

或

總

任

憑

中

或

官

隨

時

設

法

辦

理

以 上 各 歘 例

議 定 网 退

第十四数

憑 俄 商 不 在 再 天 重 津 征 或 如 他 別 國 口 販 只 買 変 正 别 或 稅 洋 未 貨 変 子 由 陸 稅 該 路 商 或 應 按 如 照 別 各 或 國 已 交 總 正 例 稅 在 子 該 稅 關 有 補 單 交

子

可

稅

第十五欸

俄 辦 六 商 倘 由 月 有 天 商 內 津 到 人 遺 通 恰 失 州 右 執 圖 張 照 銷 家 將 照 口 貨 贩 如 遇 貨 物 有 回 扣 留 躭 或 中 延 務 應 須 途 單 卽 於 貨 行 限 報 期 相 明 前 隨 原 報 以 給 憑 明 轨 領 查 事 膃 驗 之 自 及 關 地 起 方 程 並 呈 官 日 明 爲 如 日 違 始 期 罰 限

以上出口事例

號

頭

該

關

妥

速

豧

給

執

照

誰

明

補

給

字

樣

以

便

始

驗

放

行

第十六数

所 有 各 或 稅 則 第 _ 歘 所 載 俄 商 由 陸 路 販 貨 亦 按 照 律 辦 理

第十七数

俄 商 如 有 偷 漏 及 挾 帶 違禁之物 如 各 國 稅 則 第 $\equiv$ 第 五 网 條 所 載 各 物 件 均 應

將 貨 入 官 如 該 商 自 備 軍 器 護 身 應 在 恰 克 圖 報 明 塡 入 轨 照 每 人 各 帶 兵 器

俄 商 在 他 口 販 買 土 貨 運 津 回 或 除 在 他 口 接 照 各 或 總 例 変 納 稅 餉 外 其 赴 天

津 應 納 復 進 口 稅 之即 半正 稅 該 領 事 官 發 給 兩 或 文 字 轨 照 天 津 關 濭 即 註 明

查 而 人 顋 行 姓 之 沿 各 貨 途 例 色 按 不 得 包 第 銷 件 賣 若 干 歘 如 方 違 章 卽 准 程 將 辦 起 該 運 理 商 赴 貨 恰 物 克 圖 全 行 不 入 再 官 重 徴 所 有 並 經 飭 過 令 通 遵 刑 照 東 第 壩 $\equiv$ 歘 張

之

路

商

家

口

第 十 歘

照

 $\equiv$

· IE 俄 稅 商 領 在 取 天 轨 津 照 通 州 不 再 飯 重 買 征 土 貨 沿 途 照 第 不 $\equiv$ 得 銷 歘 賣 之 路 如 違 由 刪 陸 辨 路 回 或 均 按 照 各 戜 稅 則

第 十 欸

俄 商 在 張 家 口 處 飯 買 土 貨 應 交 出 口 稅 銀 按 照 各 國 稅 則 交 子 稅 之即 半 正 稅

在 張 家 口 交 納 該 口 發 給 轨 照 以 後 不 再 重 征 沿 途 不 得 銷 賣 如 違 罰 辦

第 十 $\equiv$ 歘

轨 俄 照 商 誰 在 明 通 貨 州 買 色 包 土 件 貨 若 應 干 預 沿 先 途 報 亦 明 不 東 准 壩 銷 拨 蕒 各 或 如 違 稅 罰 則 完 辯 Œ 稅 由 東 壩 收 稅

發

給

第六歘

如 在 張 家 口 成 貨 物 已 在 該 口 納 稅 領 有 稅 單 而 貨 物 有 未 經 銷 售 者 准 該 商

運

赴通州或天津銷售不再納稅

第七歘

分 俄 之 商 __ 所 及 運 繞 無 越 論 他 何 處 項 貨 不 物 按 第 如 $\equiv$ 至 歘 天 之 津 路 查 丽 有 拆 行 動 抽 經 中 換 或 或 官 張 家 查 出 口 某 截 留 商 之 違 貨 例 數 其 貨 目 物 於

行入官

第八款

豧 俄 足 商 原 加 免 由 天 $\equiv$ 分 津 之 運 俄 ___ 或 稅 貨 銀 俟 物 由 抵 他 水 路 口 不 赴 議 再 納 定 南 稅 北 如 由 各 天 口 津 則 應 及 他 按 口 照 運 各 入 或 內 稅 則 地 在 均 天 應

第

照

各

或

稅

則

納

子

稅

出口仍照各國總例一律辦理

俄

第十款

以上進口事例

商 在 議 定 南 北 各 口 販 買 土 貨 由 水 路 出 口 進 口 及 由 俄 戜 販 洋 貨 由 水 路 進 口

全

+

津

按

天

津

任

憑

沿

途

各

關

口

中

國

官

員

迅

速

點

數

抽

查

驗

照

蓋

戳

放

行

其

照

限

六

笸

月

在

往 查 明 除 貨 人 官 外 將 該 商 按 照 北 京 和 約 第 + 條 被 逃 獲 送 之 法 辦 理 該 領 事 官

嚴查不准未領執照商民前往貿易

第三条

俄 商 運 俄 或 貨 物 前 往 天 津 應 有 俄 或 邊 界 官 並 恰 克 圖 部 員 蓋 即 執 脛 內 用 网 或

文 学 註 商 目 及 隨 人 姓 名 貨 色 包 件 數 目 此 項 貨 帮 止 准 由 張 家 口 東 壩 通 州 直 抵

天 津 關 繳 銷 如 各 口 有 抽 查 拆 動 之 處 查 畢 後 仍 由 各 口 加 封 其 拆 動 件 數 並 於 照

途 內 註 卽 行 明 報 以 明 憑 原 查 給 核 該 執 關 照 之 查 官 馬愈 並 不 呈 得 明 過 日 期 窗 號 時 頭 辰 妥 倘 速 有 豧 商 給 人 執 遺 照 失 誰 轨 明 照 豧 將 給 貨 学 物 樣 扣 以 留 中 便

查驗放行

第四欸

督 俄 官 商 於 路 原 經 照 張 內 家 詿 口 明 按 驗 照 發 運 准 津 單 之 貨 方 准 總 銷 數 售 酌 該 留 口 十 不 分 之 得 ____ 設 址 於 行 口 棧 銷 售 限 = 日 內 稟 明

監

第五歘

俄 商 運 俄 或 貨 物 至 天 津 應 納 進 口 正 稅 按 照 各 或 稅 則 $\equiv$ 分 減 在 張 家 口

交

納

Правила для сухопутной торговли съ Китаемъ, заключенныя въ Иекипъ 20 февраля 1862 года.

网

大 大

權

等

御

前

大

臣

把

大

俄

陸

路

通

商

章

程

條

歘

清 俄 欽 欽 命 差 全

總 理 各

國 事

務 王 大

臣

定 前 茲 因 擬 議 定 行 會 北 議 京 彼 和 此 約 酌 而 定 通 所 商 章 有 程 陸 路 及 稅 通

商

章

程

條

歘

如

務

條

欸

並

未

核

左

第

欸

或 邊 界 貿 易 在 百 里 內 均 不 納 稅 其

國 各 按 本 或 邊 界 限 制 辨 理

网

第 歘

官 小 本 營 生 准 許 前 往 中 或 所 屬 設 官 之蒙

所 屬 之 各 盟 貿 易 亦 不 納 稅 其 不 設 官 古 之 各

照 徃 內 貿 用 易 俄 中 字 國 漢 亦 字 斷 蒙 不 古 攔 阻 該 商 應

地

方

如

該

商

欲

前

及

該

俄

商

有

本

或

邊

界

官

執

干 学 若 鈐 無 轨 印 照 並 誰 前

商

人

姓

各

貨

色

包

件

駝

牛

馬

匹

數

目

若

惟

古

處

稽

查

葦

程

任

便

Правила для сухопутной торговли съ Китаемъ, заключенныя въ Пекинъ 15 апръля 1869 года.

Имѣя въ виду, что заключенныя 20-го Февраля 1862 года между объими Державами Правила для сухопутной торговли приняты были въвидъ опыта на три года, Великаго Россійскаго Государства Чрезвычайный Посланникъ и Полномочный Министръ Генералъ-Маіоръ Влангали, и Великаго Китайскаго Государства Управляющіе Министерствомъ Иностранныхъ Дѣлъ Князь 1-й степени Гунъ и Сановники, подвергнувъ ихъ ньшѣ, по истеченіи срока, внимательному пересмотру, рѣшили по взаимному между собою соглашенію измѣнить ихъ въ слѣдующемъ видѣ:

Статья 1-я.

По границѣ обоихъ Государствъ, на разстояни 100 Китайскихъ ли (около 50 русскихъ верстъ) въ ту и другую сторону, торговля ведется безпошлинно; относительно же правилъ надзора предоставляется каждой сторонѣ сообразоваться со своими пограничными постановленіями.

Статья 2-я.

Русскіе купцы имѣють право торговать также безпошлинно по всѣмъ мѣстамъ подчиненной Китаю Монголіи, въ коихъ находятся Китайскія власти (учреждено Китайское Управленіе), и по всѣмъ Аймакамъ, находящимся въ непосредственномъ вѣдѣніи сихъ властей. Равнымъ образомъ Китайское Правительство отнюдь не препятствуетъ имъ, если они пожелаютъ, ѣздить для торговли и въ тѣ мѣста Монголіи, гдѣ не учреждено Китайскаго Управленія.

Но при семъ купцы должны имёть отъ своего пограничнаго Начальства на Русскомъ, Китайскомъ и Монгольскомъ языкахъ билетъ, въ которомъ прописывается имя купца, родъ и количество товаровъ, число тюковъ, верблюдовъ, воловъ, лошадей. По прибытіи на первый Китайскій пограничный караулъ, они обязаны предъявить билетъ караульному чиновнику, который, по просмотрѣ, удостовѣряетъ его приложеніемъ печати или подписомъ.

Если же купецъ отправится безъ билета, то товаръ его конфискуется, а съ нимъ поступается согласно 10-й ст. Пекинскаго Договора, какъ съ перебѣжчикомъ: онъ арестуется и препровождается въ Россію.

Русскій Консуль строго наблюдаеть, чтобы купцы не ѣздили торговать безъ билета.

Статья 3-я.

Отправляясь съ Русскими товарами въ Тянь-Цзинъ, Русскіе купцы должны быть снабжены отъ своего Пограничнаго Начальства билетомъ, скрѣпленнымъ печатью Кяхтинскаго Дзаргучея. Билетъ пишется на Русскомъ и Китайскомъ языкахъ, и въ немъ обозначается имя купца или слъдующихъ съ товарами людей, количество и родъловаровъ и число тюковъ.

Караваны эти должны слёдовать въ Тянь-Цзинъ чрезъ Калганъ, Дунъ-ба и Тунъ-чжоу. Въ существующихъ на этомъ пути таможняхъ Китайскимъ чинамъ предоставляется, въ теченіе самаго короткаго срока, повёрять число тюковъ и осматривать ихъ, вынимая по выбору; затёмъ по провёркё билета, къ нему прикладывается таможенная печать, и товары отпускаются. Если во время осмотра таможня разобьетъ товарный тюкъ, то сама-же снова и укупориваетъ его, и въ билете отмечаетъ число разбитыхъ сю тюковъ, для удостоверенія при дальнейшемъ осмотре. Осмотръ долженъ продолжаться не более двухъ часовъ.

Срокъ билету назначается 6-ти мѣсячный, въ теченіе котораго долженъ быть представленъ въ Тяпьцзинскую таможню. Если бы случилось, что купецъ потерялъ билетъ, то онъ немедленно даетъ знать о томъ Начальству, которое выдало его, обозначивъ въ своемъ заявленіи день выдачи и № билета. Начальство немедленно высылаетъ ему новый и, для удобнѣйшаго осмотра и пропуска на дальпѣйшемъ пути, отмѣчаетъ на

немъ, что онъ выданъ во второй разъ. А чтобы товаръ не задерживался дорогою, купецъ заявляетъ о томъ-же въ ближайшей на пути таможнѣ, которая, удостовърившись въ подлинности заявленія, выдаеть ему временное свидітельство, съ которымъ онъ и следуетъ далее. Если подобное заявленіе о потерѣ билета и требованіи выдачи временнаго свидътельства сдълано будетъ въ Калганъ, то послъднее выдается не иначе, какъ если представлено будеть поручительство отъ одного изъ Калганскихъ Русскихъ купцовъ. Затимъ, по прибытіи товаровъ въ Тянь-Цзинъ, если заявленіе о род' товаровъ и числ' тюковъ окажется несогласнымъ съ вновь присланнымъ билетомъ, поступается какъ указано въ 7-й ст. сихъ Правилъ, и взысканіе производится съ подлежащей торговой фирмы.

Что касается до утраченнаго билета, то онъ считается недъйствительнымъ.

Статья 4-я.

Проважая съ Русскими товарами изъ Кяхты чрезъ Калганъ, купцы могутъ по своему усмотрънію оставлять тамъ для продажи произвольное количество товаровъ, везомыхъ ими въ Тянъ-Цзинъ. Въ теченіе 3-хъ дней опи заявляють о томъ тамощнему Директору Таможни, который, по произведеніи осмотра, выдаетъ имъ позволительное на распродажу свидѣтельство. Затѣмъ, по внесеніи за оставляемый товаръ пошлины, они могутъ распродавать его. Но въ Калганъ не нужно учреждать Консульства и большихъ складовъ.

Статья 5-я.

его, обозначивъ въ своемъ заявленіи день выдачи и № билета. Начальство немедленно высылаетъ ему новый и, для удобнѣйшаго осмотра и пропуска на дальпѣйшемъ пути, отмѣчаетъ на пимъ иностраннымъ тарифомъ. Съ товаровъ-же,

оставляемыхъ въ Калганъ, взимается въ Кал- съ Китайскими властими вполит безпристраган' полная по тарифу ввозная пошлипа.

Статья 6-я.

Если товаръ, оставленный Русскимъ кунцомъ въ Калганъ, не будетъ проданъ тамъ, но за него уплачена уже пошлина и есть свидътельство въ ея уплать, то купець можеть везти его для продажи въ Тунъ-чжоу или въ Тянь-Цзинъ. При чемъ никакой другой пошлины съ него не взимается, и взятая въ Калгант лишная 1/8 возвращается обратио; что и обозначается въ билетк, выдаваемомъ ему въ семъ случат въ Калганъ.

Статья 7-я.

Если при осмотръ товаровъ, по прибыти ихъ въ Тянь-Цзинъ, окажется, что за исключеніемъ оставлениато количества въ Калганъ, первоначальный товаръ вынутъ и заміченъ другимъ, или количество его несогласно съ количествомъ, оставленнымъ въ Калганъ, то весь товаръ, припадлежащій виновному купцу, конфискуется. Но взысканію не подлежать ті ящики и тюки, которые дъйствительно разбились дорогой и потребовали переукупорки, если только посл'я переукупорки купецъ въ ближайшей по пути таможић заявиль о томъ, и таможия, удостовърившись въ нервоначальномъ видъ товара, отмътила о томъ въ билетъ.

Полной также конфискаціи подлежить товаръ виновнаго купца и въ томъ случат, если опъ следоваль не той дорогой, какая указапа въ 3-й статьв, и быль при этомъ самовольно распродаваемъ. Если же онъ следовалъ только другой дорогой (а не быль продаваемь), то штрафуется внесеніемъ лишней ввозной пошлины.

При конфискаціи товара купецъ можетъ, если пожелаеть, уплатить за товарь серебромь; при видь, должна быть произведена по соглашенію тельствованный приложеніемъ печати Тянь-Цзин-

CTHO.

Статья 8-я.

Если привезенный купцомъ въ Тянь-Цзинъ Русскій товаръ вывезень будеть имъ оттуда моремъ въ другой какой либо открытый для иностранной торговли портъ, то за него вносится въ Тяпь-Цзинъ недостающая 1/3 до полной ввозпой пошлины, согласпо общему иностранному тарифу; и въ такомъ случат въ другомъ порту онъ уже никакимъ болбе пошлицамъ не подвергается. Если же изъ Тянь-Цзина, или изъ другаго порта, купецъ повезеть его во впутрь Китая, то согласно общему иностранному тарифу вносить еще пошлину транзитную, т. е. половину противъ ввозной.

Примичание. Вышеизложенныя правила касаются ввоза.

Статья 9-я.

Во всёхъ открытыхъ ипостранной торговлё стверныхъ и южныхъ портахъ, Русскіе кунцы при вывоз'в и ввоз'в моремъ какъ Китайскихъ, такъ и иностранныхъ товаровъ, подлежать общамъ правиламъ, существующимъ для иностранпой морской торговли.

Статья 10-я.

Покупая Китайскіе товары въ другихъ открытыхъ портахъ и вывозя ихъ чрезъ Тяпь-Цзинъ въ Россію, а не оставляя тамъ для продажи, Русскіе купцы не платять въ Тянь-ЦзинЪ никакихъ другихъ пошлинъ, какъ скоро товары оплачены уже ими въ первомъ порту, и есть письменное удостов врене въ томъ.

На провозъ этихъ товаровъ въ Россію Русскій Копсуль въ Тянь-Цзин'я выдаеть имъ на чемъ оцинка товара, въ его первоначальномъ изыкахъ обоихъ Государствъ билетъ, засвидъской таможни, въ которомъ прописывается имя купца, количество и родъ товара и число тюковъ. Товаръ вывозится затъмъ въ Кяхту, не подвергаясь болье ношлинамъ, но долженъ следовать дорогой, означенной въ 3-й статьт, и на пути не можеть быть продаваемь; въ противномъ случав поступается согласно 7-й стать в сихъ Правилъ.

Въ отношеній осмотра при протадів чрезъ Тупъ-чжоу, Дунъ-ба и Калганъ поступать согласно порядку, указанному въ 3-й стать ...

Въ течение 6-ти мисяцевъ, считая со дня отправки товара, выданный кунцу билеть должень быть передань имъ въ Клхть для уничтоженія. Если же купецъ запоздаетъ, то до истеченія еще срока обязанъ заявить о томъ Консулу и мъстнымъ властямъ; въ противномъ случав подвергается штрафу.

Въ случай потери билета, поступать какъ сказано въ 3-й статьв.

Статья 11-я.

Если Русскій купецъ въ Тянь-Цзинь или Тунъчжоу купить Китайскій товарь, привезенный изъ внутри Китал, и вывезетъ его сухимъ путемъ, озпаченнымъ въ 3-й ст., въ Россію, то съ него взимается, согласно общему иностранному тарифу, полная вывозная пошлина. Затёмъ ему выдается билеть, и съ товара болбе пошлипь не взимается; по дорогою онъ не можетъ быть продаваемъ.

Статья 12-я.

Если же Русскій купець купить въ Тяпь-Цзинь для вывоза сухимъ путемъ въ Россію Китайскій товаръ, привезенный изъ другаго порта и уплаченный въ первомъ порту всеми пошлинами, то какъ скоро онъ вывезетъ его въ

кихъ другихъ пошлинъ не взимается, и за внесенную въ Тянь-Цзина половинную вторичноввозную (береговую) пошлину выдается иунь-пяо (т. е. таможенный бопь или бланка, принимаемая въ уплату пошлины на будущій разъ). Дорогою товаръ не долженъ быть продаваемъ. А выдача билета и проч. производится согласно 10-й стать в.

Примъчание. Если съ течениемъ времени правило взиманія вторично-ввозной (береговой) пошлины въ Тянь-Цзинь, по соглашению съ другими иностранными Правительствами, будеть измѣнено, то и Русское Правительство также измѣнитъ его.

Статья 13-я.

При покупкѣ Китайскихъ товаровъ въ Тунъчжоу для вывоза въ Россію, Русскіе купцы заявляють о томъ Таможн'в въ Дунъ-ба, которая, по получени полной пошлины, выдаетъ имъ билеть съ обозначениемъ имени купца, количества и рода товаровъ и числа тюковъ. Дорогою товаръ также не долженъ быть продаваемъ.

Статья 14-я.

Если Русскій купецъ купить для вывоза въ Россію Китайскій товаръ въ Калгань, то съ него взимается, согласно иностранному тарифу, только транзитная пошлина (т. е. въ размъръ половиномъ противъ полной вывозной). Пошлина вносится въ Калганъ, гдъ Таможия выдаетъ ему билеть; и затёмъ никакихъ другихъ пошлинъ не взимается, но по дорогъ товаръ не долженъ быть продаваемъ.

Статья 15-я.

При покупкъ и вывозъ сухимъ путемъ въ Россію товаровъ иностранныхъ, кунленныхъ въ Тянь-Цзинь или другомъ порть, Русскій кунецъ Россію въ теченіе года, и при этомъ соблюдены не вносить пошлины, если есть удостов'єреніе, будуть всь прочія формальности, съ него шка- что купець другаго Государства впесь за эти товары ввозную и транзитную пошлину; если же послёдній внесъ одну лишь ввозную пошлину, то Русскій купецъ обязанъ, согласно общему правилу для всёхъ ипостранцевъ, внести въ подлежащей Таможні еще пошлину транзитную.

Статья 16-я.

При товарахъ, отправляемыхъ Русскими купцами изъ Тянь-Цзина, Тунъ-чжоу и Калгана въ Россію, долженъ слѣдовать дорогою и билетъ на товаръ, для удостовѣренія при осмотрѣ. Относительно срока для возвращенія билета, а равно въ случаѣ потери его и проч., собразоваться съ 10-ю статьею.

Примъчаніе. Вышензложенныя Правила касаются вывоза.

Статья 17-я.

Что касается до предметовъ, поименованныхъ во 2-й ст. Правилъ, приложенныхъ къ ипостранпому тарифу (т. е. багажа и другихъ, свободпыхъ отъ платежа пошлинъ), то правило это
распространяется и на сухопутный транзитъ товаровъ Русскими купцами.

Статья 18-я.

Товары, провозимые контрабандой, равно какъ и предметы, подлежащие запрещению и поименованные въ 3-й и 5-й ст. Правиль, приложенныхъ къ общему ипостранному тарифу, конфискуются въ казну.

Впрочемъ если купцы пожелаютъ взять оружіе для собственной защиты, то должны заявить о томъ своему Начальству, которое и прописываетъ то въ билетъ. Каждое лицо въ караванъ можетъ взять по одному экземпляру оружія.

Статья 19-я.

Товары ипостранные и Китайскіе, не ноименованные въ тарифѣ впостранномъ, оплачиваются пошлиною по Русскому дополнительному тарифу. Съ товаровъ же, непоименованныхъ ни въ томъ, ни въ другомъ тарифѣ, пошлина взимается по общему правилу въ размѣрѣ 5% со стоимости.

Статья 20-я.

Русскіе купцы пе должны, подъ видомъ собственныхъ товаровъ, возить съ одного мѣста на другое товаровъ купцовъ Китайскихъ.

Статья 21-я.

Принятіе тёхъ или другихъ, по обстоятельствамъ времени, мёръ къ пересёченію контрабанды предоставляется Китайскимъ властямъ, согласно общимъ правиламъ для иностранцевъ.

Статья 22-я.

Настоящія правила иміноть быть утверждены въ виді опыта, на пять літь, съ тімь, что если какое либо Правительство, Русское или Китайское, пожелаеть сділать въ пихъ переміны, то въ теченіе шести місяцевь до окончанія срока должно заявить о томь. Если же ни съ той, ни съ другой стороны не послідуеть такого заявленія, то правила утверждаются на новый пятилітній срокь, и заявленіе о перемінахъ предоставляется сділать въ теченіе 6-ти-місяцевь по прошествій онаго.

Въ случат же какихъ либо важныхъ неудобствъ, предоставляется войти въ соглашение о перемънахъ немедленно, не дожидая истеченія срока. Правила сін, но утвержденін ихъ подписомъ и приложенін печатей Россійско-Императорскаго Посланинка и Уполномоченныхъ Его Богдоханскаго Величества Князя и Сановниковъ, им'єютъ быть разосланы къ должному руководству по всёмъ м'єстамъ, коимъ в'єдать о томъ надлежитъ.

Заключены въ г. Пекині, въ літо оть Рождества Христова тысяча восемь соть шестьдесять девятое, місяца Апріля въ пятнадцатый день (Правленія Тунь-чжи, 8-го года, 3-й луны, 16-го числа).

(Подписали): А. Влангали. Тунг и прочіе Сановники.

降

生一千八百六十九年四月十

五.

日

Подписать:

А. Влангали. (М. П.)

и члены Кит. М. И. Д.

欽 欽 命差大大 同 議 臣臣 於 中 畫 華京都 治 押 蓋印後行知各該處遵 M. П. 年 照 六日 辦 理 Подписали: Гунъ

8

俄 商 如 有 偷 漏 及 挾 帶 違 禁 之 物 如 各 或 稅 則 第 $\equiv$ 第 五. 兩 條 所 載 各 物 件 均 應

將 貨 入 官 如 該 商 自 備 軍 器 護 身 應 在 本 或 報 明 塡 入 執 照 每 人 各 帶 兵 器 件

第十九欸

或 凡 有 稅 洋 則 貨 亦 未 土 貨 載 再 爲 照 各 或 -各 咸 稅 値 則 百 未 抽 載 者 五 總 按 例 照 辦 俄 理 或 天 津 定 議 續 則 辦 理 如 續 則 及

各

第二十数

俄商不得包庇華商貨物

運

往

各

口

第二十一数

凡 有 嚴 防 偷 漏 諸 法 按 照 各 或 總 例 任 憑 中 或 官 隨 時 設

法

辨

理

第二十二欵

此 次 議 定 章 程 試 行 <u>F.</u> 、年 爲 限 俟 限 滿 或 俄 或 或 中 或 有 欲 行 更 败 之 處 應 於 限

前 六 简 月 內 照 會 如 限 滿 未 經 知 照 仍 應 展 至 五 年 後 六 當 月 內 會 議 酌 败 如 有

緊 要 防 礙 之 處 尚 未 滿 限 並 卽 會 議 酌 改

以上各歘議定兩國

第 + 四 歘

之即 俄 半正 商 稅 在 張 在 家 張 家 口 口 處 変 販 納 買 該 土 口 貨 發 目 給 或 孰 應 照 変 以 後 出 不 口 再 稅 銀 重 徵 按 沿 脛 途 各 不 或 得 稅 銷 則 賣 変

第 + <u>乖</u> 欸

俄 憑 不 商 再 在 重 天 徴 津 如 或 刖 他 或 口 只 販 変 買 正 別 稅 或 未 洋 交 貨 子 由 稅 陸 該 路 商 囘 應 或 按 如 照 别 國 各 已 或 交 總 正 例 稅 在 子 該 稅 關 有 豧 單

子 稅

第 + 六 欸

俄

商

由

天

津

通

州

張

家

口

販

貨

囘

或

務

須

單

貨

相

隨

以

憑

查

驗

放

行

其

銷

照

限

期

及 遺 先 執 照 切 按 照 第 + 歘 辨 理 以 上 出 口 事 例

第 十 七 欸

第

-

八

歘

所

有 各 或 稅 則 第 歘 所 載 俄 商 由 陸 路 販 貨 亦 按 照 律 辦

理

28*

子

稅

変

可

按 延 行 應 照 沿 第 途 於 $\equiv$ 不 限 期 欸 得 前 章 銷 程 賣 報 明 辦 如 領 違 理 事 其 卽 官 照 按 第 及 自 地 起 七 方 程 歘 官 日 辦 等 爲 理 如 始 所 違 限 有 罰 六 經 旨 過 辦 倘 月 通 有 內 州 商 到 東 人 恰 壩 遺 克 張 失 家 圖 執 繳 口 照 銷 查 驗 按 如 之 第 遇 躭 例

歘 辦 理

第 + ___ 歘

俄 商 在 天 津 通 州 等 處 販 買 從 內 地 所 來 土 貨 照 第 == 歘 之 路 由 陸 路 巴 或 均

按

脛 各 國 稅 則 完 正 稅 領 取 執 照 不 再 重 徵 沿 途 不 得 銷 賣

第 + 歘

俄 商 在 津 販 買 復 進 口 土 貨 由 陸 路 囘 或 如 在 原 口 完 清 全 稅 於 ---年 限 內 出 津

運 往 俄 國 ____ 切 與 章 相 符 不 再 重 征 並 將 暫 存 天 津 復 進 口 半 稅 給 還 存 栗 沿 途

切 按 照 第 十 歘 辦 理 天 口 章 中

不

得

銷

售

領

取

執

照

各嗣 國後 行津 擬復 改 進 俄 國納 亦稅 律 程 败 定國 與

商 在 第 通 十 州 $\equiv$ 買 歘 土 貨 囘 或

俄 應 預 先 報 明 東 壩 各 或 稅 則 完 正 稅 由 東 壩 收 稅 發

給 執 照 註 明 貨 色 包 件 若 干 沿 途 亦 不 准 銷 賣

罰 違 令 例 卽 入 官 將 之 共 貨 貨 如 全 果 行 商 入 官 人 情 如 願 僅 將 繞 原 越 貨 他 處 變 價 並 未 変 官 將 貨 自 銷 應 與 蕒 中 卽 罰 或 官 令 完 妥 商 変 按 照 正 原 稅 貨 其

從公佔價交官亦可

第八欸

按 補 俄 照 足 商 各 原 如 或 免 由 $\equiv$ 天 稅 則 分 津 之 納 運 俄 ___ 子 稅 或 稅 貨 銀 一 卽 物 侯 半 正 抵 申 稅 他 水 路 口 以 不 赴 上 議 再 進 定 納 口 南 稅 事 北 如 例 由 各 天 口 津 則 及 應 他 按 口 照 運 各 入 或 內 稅 地 則

均

應

在

津

第九歘

俄 商 議 定 南 北 各 口 販 買 土 貨 由 水 路 出 口 進 口 及 由 俄 國 販 洋 貨 由 水 路 進 口

出口仍照各國總例一律辦理

第十数

姓 至 俄 名 此 商 貨 不 在 色 再 他 包 納 口 件 稅 販 若 以 買 干 免 土 方 貨 重 准 征 經 該 起 津 運 領 巴 赴 事 國 恰 官 不 克 發 留 圖 給 在 不 兩 彼 再 國 銷 重 文 售 徵 字 如 並 執 在 飭 照 他 令 天 口 遵 津 全 照 關 稅 第 蓋 変 完 ____ 即 歘 註 有 之 明 單 路 商 可

뻾

人

憑

售 俄 限 商 $\equiv$ 由 日 恰 內 運 禀 俄 國 明 貨 監 物 督 路 騐 經 發 張 准 家 單 將 口 按 酌 留 照 運 之 貨 津 之 変 貨 納 總 稅 數 項 後 任 方 聽 准 酌 銷 留 若 售 千 惟 該 於 口 口 銷 無

庸設立領事官以及行棧

第五歘

俄 酌 商 留 張 運 家 俄 口 或 之 貨 貨 物 仍 至 天 按 各 津 應 國 納 稅 則 進 在 口 張 Œ 家 稅 口 按 変 照 各 ---Œ 國 稅 稅 則 = 分 減 在 津 変

納

其

第六歘

該 如 由 該 在 商 張 口 運 家 發 赴 給 通 口 轨 州 酉的 留 或 照 天 俄 內 津 或 註 貨 銷 明 物 售 닌 不 在 再 該 納 稅 口 並 納 將 稅 在 領 張 有 家 稅 單 口 多 面 貨 変 之 物 有 ____ 未 分 豧 經 還 銷 俄 售

商

即

者

准

第七歘

其 張 俄 應 家 商 議 败 罰 裝 口 所 装 酌 運 倘 畢 留 俄 或 之 國 繞 行 貨 貨 越 抵 數 物 他 就 處 近 目 如 不 關 不 至 天 接 符 口 津 第 某 報 = 除 商 明 歘之 違 報 如 查 例 明 留 路 懸 其 貨 張 而 原 貨 家 行 全 將 色 行 口 之 原 相 人 貨 貨 官 符 件 私 但 卽 外 沿 行 於 售 單 途 查 質 覧 照 有 內 係 原 貨 經 註 包 查 箱 抽 明 出 損 換 方 某 可 壞 或 與 商 免 必

該 將 商 執 按 照 呈 照 官 北 京 查 驗 和 或 約 用 第 戳 十 記 條 或 被 以 逃 畫 獲 押 送 之 爲 憑 法 辦 如 無 理 該 執 照 領 前 事 官 往 嚴 查 明 查 不 除 貿 准 未 A 領 官 外 執 將 照

商民前往貿易

第三歘

驗 俄 關 直 或 行 抽 文 商 放 查 抵 報 查 字 天 行 明 驗 折 運 津 註 原 不 動 俄 ___ 給 得 之 任 商 國 面 執 處 馮 貨 至 過 人 就 沿 或 物 照 查 ~~---~~ 之 當 畢 途 隨 前 近 關 官 時 後 各 往 人 關 天 口 並 辰 仍 姓 呈 其 由 口 名 津 報 貨 申 應 明 照 各 明 或 色 有 查 日 限 口 懸 期 六 官 包 俄 加 件 當 員 或 相 號 封 數 符 頭 月 其 迅 邊 暫 妥 速 F 界 在 折 官 速 動 黑 此 紿 天 數 項 補 津 件 憑 並 貨 關 抽 恰 據 給 數 幫 繳 克 准 執 並 查 懸 其 照 銷 於 止 圖 執 註 照 照 准 部 倘 蓋 員 此 明 內 由 有 蓋 前 截 張 商 註 豧 家 印 給 放 行 人 明 字 遺 行 執 以 以 口 樣 失 憑 如 東 照 免 執 查 各 壩 內 躭 以 誤 核 用 便 照 通 口

爲廢紙

報

貨

色

件

數

與

補

給

之

原

照

不

符

卽

按

第

七

歘

辦

理

惟

該

行

是

問

其

所

失

之

照

作

在

張

家

口

報

明

請

領

憑

據

應

由

在

口

之

俄

商

代

出

保

結

方

給

字

據

嗣

抵

天

津

如

所

如

查

卽

第四歘

2

該

有

州

兩

Правила для сухопутной торговли съ Китаемъ, заключенныя въ Пекинъ 15 Апръля 1869 года.

前

大

俄

欽

差

全

權

大

臣

倭

大

淸

欽

命

總

理

各

國

事

務

大和

臣王

碩

恭

親

如 左 章

邊 界 貿 易 在 百 里 內 均 不

納

稅

其

稽

查

章

程

任

便

兩

或

各 按 本 或 邊 界 限 制 辦 理

兩

或

第二歘

殭 稅 其 設 官 不 之 設 蒙 官 古 之 各 蒙 古 處 地 及 該 方 官 如 所 該

貨

色

包

駝

牛

馬

兀

數

目

若

干

行

抵

中

國

第

邊

卡

應

界

官

執

照

內

用

俄

字

漢

字

蒙

古

字

鈐

印

並

註

商

人

姓

名

商

欲

前

往

貿

易

中

或

亦

斷

不

攔

阻

惟

該

商

應

有

本

或

邊

屬

之

各

盟

貿

易

亦

不

納

俄

商

准

許

前

往

中

或

所

第 ----歘 程 於 以 同 試 治 行 元 年 $\equiv$ 年 月 爲 限 初 四 今 届 日 限 兩 滿 或 復 彼 經 此 詳 擬 定 查

商 陸 路 定 擬 通 败 商

Договоръ, заключенный въ С.-Петербургѣ, 12 (24) февраля 1881 г.

Его Величество Императоръ и Самодержецъ Всероссійскій и Его Величество Императоръ Китайскій, желая, для скръпленія дружественныхъ между Ними отношеній, разрішить нікоторые пограничные и торговые вопросы, касающіеся пользы объихъ Имперій, назначили, для установленія соглашенія по этимъ вопросамъ, Своими уполномоченными:

Его Величество Императоръ Всероссійскій:

Своего статсъ-секретаря, сенатора, дъйствительнаго тайнаго совътника, управляющаго Императорскимъ Министерствомъ Иностранныхъ Дѣлъ, Николая Гирса, и

Своего чрезвычайнаго посланника и полномочнаго министра при Дворъ Его Величества Императора Китайскаго, действительнаго статскаго совѣтника Евгенія Бюдова;

и Его Величество Императоръ Китайскій:

Цзэна, имъющаго титулъ Ни-юнъ-хоу, вицепредседателя кассаціонной судебной палаты, Своего чрезвычайнаго посланника и полномочнаго министра при Двор'в Его Величества Импе- en qualité d'ambassadeur extraordinaire.

Sa Majesté l'Empereur et Autocrate de toutes les Russies et Sa Majesté l'Empereur de la Chine, désirant régler quelques questions de frontière et de commerce touchant aux intérêts des deux Empires, afin de cimenter les rapports d'amitié entre les deux pays, ont nommé pour leurs plénipotentiaires, à l'effet d'établir un accord sur ces questions:

Sa Majesté l'Empereur de toutes les Russies: Son secrétaire d'état Nicolas de Giers, sénateur, conseiller privé actuel, dirigeant le Ministère Impérial des Affaires Etrangères, et

Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire près Sa Majesté l'Empereur de la Chine, Eugène de Butzow, conseiller d'état actuel;

et Sa Majesté l'Empereur de la Chine:

Tseng, marquis de Neyong, vice-président de la haute cour de justice, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire près Sa Maiesté l'Empereur de toutes les Russies, muni de pouvoirs spéciaux pour signer le présent Traité ратора Всероссійскаго, снабженнаго особымъ полномочіємъ для подписанія настоящаго Договора въ качествъ чрезвычайнаго посла.

Означенные уполномоченные, снабженные полномочіями, найденными достаточными, постановили нижеслѣдующія условія:

Статья І.

Его Величество Императоръ Всероссійскій соглашается па возстановление власти китайскаго правительства въ Илійскомъ крав, временно занятомъ русскими войсками съ 1871 года.

Западная часть этого края, въ предълахъ, обозначенныхъ въ VII стать в настоящаго Договора, остается во владеніи Россіи.

Статья II.

Его Величество Императоръ Китайскій обязуется принять соотвътствующія мъры къ огражденію жителей Илійскаго края, къ какому бы племени и въропсповъданію они не принадлежали, оть личной или имущественной отвѣтственности за дёйствія ихъ во время смуть, господствовавшихъ въ этомъ крат, или после оныхъ.

Сообразное съ этимъ обязательствомъ объявленіе будеть сділано китайскими властями, отъ имени Его Величества Императора Китайскаго, населенію Илійскаго края, до передачи онаго пмъ.

Статья III;

Жителямъ Илійскаго края предоставляется остаться на нынішнихъ містахъ жительства нхъ, въ китайскомъ подданствъ, или же выселиться въ предёлы Россіи и принять россійское подданство. Они будутъ спрошены объ этомъ до востановленія китайской власти въ Илійскомъ прав; и темъ изъ нихъ, которые пожедають вы-

Les susdits plénipotentiaires, munis de pleinspouvoirs qui ont été trouvés suffisants, sont convenus des stipulations suivantes:

Article I.

Sa Majesté l'Empereur de toutes les Russies consent au rétablissement de l'autorité du gouvernement chinois dans le pays d'Ili, temporairement occupé, depuis 1871, par les armées russes.

La Russie reste en possession de la partie occidentale de ce pays, dans les limites indiquées à l'article VII du présent Traité.

Article II.

Sa Majesté l'Empereur de la Chine s'engage à décréter les mesures propres à mettre les habitants du pays d'Ili, à quelque race et à quelque religion qu'ils appartiennent, à l'abri de toute poursuite, dans leurs biens ou dans leurs personnes, pour actes commis durant ou après les troubles qui ont eu lieu dans ce pays.

Une proclamation conforme à cet engagement sera adressée par les autorités chinoises, au nom de Sa Majesté l'Empereur de la Chine, à la population du pays d'Ili, avant la remise de ce pays aux dites autorités.

Article III.

Les habitants du pays d'Ili seront libres de rester sur les lieux de leur résidence actuelle, comme sujets chinois, ou d'émigrer en Russie et d'adopter la sujétion russe. Ils seront appelés à se prononcer à ce sujet avant le rétablissement de l'autorité chinoise dans le pays d'Ili, et un délai d'un an, à partir du jour de la remise du селиться въ Россію, данъ будеть на это годич- рауѕ aux autorités chinoises, sera accordé à ceux ный срокъ со дня передачи края китайскимъ властямъ. Китайскія власти не будуть чинить какихъ либо препятствій къ выселенію ихъ и къ вывозу ихъ движимаго имущества.

Статья IV.

Русскіе подданные, влад'єющіе участками земли въ Илійскомъ крат, сохранять право собственности на оные и послѣ возстановленія власти китайскаго правительства въ этомъ краф.

Постановление это не относится къ жителямъ Илійскаго края, которые перейдуть въ россійское подданство при возстановлени въ этомъ крав китайской власти.

Русскіе подданные, земельные участки которыхъ находятся за предълами мъстъ, отведенныхъ для русской факторіи на основаніи 13-й статьи Кульчжинскаго договора 1851 года, обязаны будуть платить тѣ же подати и повинности, какія платятся китайскими подданными.

Статья V.

Оба правительства отправять къ Кульчжу коммиссаровъ, которые приступятъ, съ одной стороны, къ передачѣ, а съ другой — къ пріему управленія Илійскимъ краемъ, и на которыхъ возложено будеть вообще приведение въ исполненіе техъ условій настоящаго Договора, которыя относятся къ возстановленію власти китайскаго правительства въ этомъ краф.

Означенные коммиссары исполнять возложенпое на нихъ поручение, сообразуясь съ тъмъ соглашениемъ, которое установится на счетъ порядка передачи съ одной стороны и пріема съ другой управленія Илійскимъ краемъ между генераль-губернаторомъ Туркестанскаго края и генералъ-губернаторомъ провиндій Шань-си и Гань-су, которымъ поручено обоими правительствами главное зав'єдываніе этимъ д'єломъ.

qui témoigneront le désir d'émigrer en Russie. Les autorités chinoises n'opposeront-aucune entrave à leur émigration et à l'exportation de leur propriété mobilière.

Ö,

Article IV.

Les sujets russes possédant des terrains dans le pays d'Ili conserveront leurs droits de propriété, même après le rétablissement de l'autorité du gouvernement chinois dans ce pays.

Cette disposition n'est pas applicable aux habitants du pays d'Ili qui adopteront la sujétion russe, lors du rétablissement de l'autorité chinoise dans ce pays.

Les sujets russes dont les terrains sont situés en dehors des emplacements affectés aux factoreries russes, en vertu de l'article 13 du traité de Kouldja de 1851, devront acquitter les mêmes impôts et contributions que les sujets chinois.

Article V.

Les deux gouvernements délégueront à Kouldja des commissaires qui procéderont à la remise d'une part, et à la reprise de l'autre, de l'admînistration de la province d'Ili, et qui seront chargés, en général, de l'exécution des stipulations du présent Traité se rapportant au rétablissement, dans ce pays, de l'autorité du gouvernement chinois.

Les dits commissaires remplirent leur mandat, en se conformant à l'entente qui sera établie quant au mode de remise d'une part et de reprise de l'autre, de l'administration du pays d'Ili, entre le gouverneur-général du Turkestan et le gouverneur-général des provinces du Chan-si et du Kan-sou, chargés par les deux gouvernements de la haute direction de cette affaire.

La remise de l'administration du pays d'Ili Передача управленія Илійскимъ краємъ должна doit être terminée dans un délai de trois mois быть окончена въ трехмъсячный срокъ, а буде возможно и ранће, со дня прибытія въ Ташкентъ чиновника, который будеть командировань генераль-губернаторомъ Шань-си и Гань-су къ генераль-губернатору Туркестанскаго края, съ извѣщеніемъ о ратификаціи настоящаго Договора Его Величествомъ Императоромъ Китайскимъ и объ обнародованіи онаго.

Статья VI.

Правительство Его Величества Императора Китайскаго уплатить россійскому правительству сумму въ девять милліоновъ металлическихъ рублей, назначаемыхъ: на покрытіе издержекъ, вызванныхъ занятіемъ русскими войсками Илійскаго края съ 1871 года, на удовлетвореніе всехъ денежныхъ исковъ, возбужденныхъ до сего дил вслёдствіе потерь, понесенныхъ русскими подданцыми отъ разграбленія ихъ имущества въ китайскихъ предълахъ, и на выдачу вспомоществованій семействамъ русскихъ подданныхъ, убитыхъ при вооруженныхъ нападеніяхъ на нихъ на китайской территоріи.

Вышеномянутая сумма въ девять милліоновъ металлическихъ рублей будетъ выплачена въ теченій двухъ льтъ со дня разміна ратификацій настоящаго Договора, порядкомъ, опредёленнымъ по соглашению между обоими правительствами въ особомъ Протоколъ, приложенномъ къ настоящему Договору.

Статья VII.

Западная часть Илійскаго края присоединяется къ Россіи для поселенія въ оной тѣхъ жителей этого края, которые примуть россійское подданство и, всл'єдствіе этого, должны будуть покинуть земли, которыми владёли тамъ.

Граница между владеніями Россіи и принадлежащею Китаю Илійскою областью будетъ следовать, начиная отъ горъ Бе-джинъ-тау, по des montagnes Bédjin-taou, le cours de la rivière

ou plus tôt, si faire se peut, à dater du jour de l'arrivée à Tachkent du fonctionnaire qui sera délégué par le gouverneur-général du Chan-si et du Kan-sou auprès du gouverneur-général du Turkestan, pour lui notifier la ratification et la promulgation du présent Traité par Sa Majesté l'Empereur de la Chine.

Article VI.

Le gouvernement de Sa Majesté l'Empereur de la Chine paiera au gouvernement russe la somme de neuf millions de roubles métalliques, destinée: à couvrir les frais occasionnés par l'occupation du pays d'Ili par les troupes russes depuis 1871, à satisfaire toutes les réclamations pécuniaires auxquelles ont donné lieu, jusqu'aujourd'hui, les pertes que les sujets russes ont subies dans leurs biens pillés sur territoire chinois, et à fournir des secours aux familles des sujets russes tués dans les attaques armées, dont ils ont été victimes sur territoire chinois.

La somme susmentionnée de neuf millions de roubles métalliques sera versée, dans le terme de deux ans à partir du jour de l'échange des ratifications du présent Traité, suivant l'ordre et les conditions convenus entre les deux gouvernements dans le Protocole spécial annexé au présent Traité.

Article VII.

La partie occidentale du pays d'Ili est incorporée à la Russie, pour servir de lieu d'établissement aux habitants de ce pays qui adopteront la sujétion russe et qui, par ce fait, auront dû abandonner les terrains qu'ils y possédaient.

La frontière entre les possessions de la Russie et la province chinoise d'Ili suivra, en partant теченію ріки Хоргось до впаденія ся въ ріку Или, и, пересъкщи послъднюю, направится на югь къ горамъ Узунь-тау, оставивъ къ западу селеніе Кольджать. Оттуда она направится на ють, следуя по черть, определенной въ протоколь, подписанномъ въ Чугучакъ въ 1864 году.

Статья VIII.

Въ виду обнаружившихся недостатковъ извъстной части граничной черты на востокъ отъ озера Зайсаца, опредъленной въ протоколь, подписанномъ въ Чугучакъ въ 1864 году, оба правительства назначать коммиссаровь, которые, по взаимному соглашению, изменять прежнее направление границы такимъ образомъ, чтобы указанные недостатки были устранены и чтобы . между киргизскими родами, подвластными объимъ Имперіямъ, было произведено надлежащее разграпиченіе.

Новой граничной черть дано будеть, по возможности, направление среднее между прежнею границею и прямою линіею, пересѣкающею Черный Иртышъ по направлению отъ горъ Куйтунъ къ хребту Сауръ.

Статья ІХ.

Для постановки граничныхъ знаковъ, какъ на граничной черть, опредъленной въ предъидущихъ статьяхъ VII и VIII, такъ и на участкахъ границы, гдъ знаки еще не были поставлены, будуть назначены обѣими договаривающимися сторонами коммиссары. Время и мёсто съёзда коммиссаровъ будуть опредълены по соглашенію между обоими правительствами.

Оба правительства назначать также коммиссаровъ для осмотра границы и постановки граничныхъ знаковъ между принадлежащею Россіи областью Ферганскою и западною частью при-

Khorgos, jusqu'à l'endroit où celle-ci se jette dans la rivière Ili et, traversant cette dernière, se dirigera au sud, vers les montagnes Ouzountaou, en laissant à l'ouest le village de Koldjat. A partir de ce point elle suivra, en se dirigeant au sud, le tracé fixé par le protocole signé à Tchougoutchak en 1864.

Article VIII.

Une partie de la ligne frontière, fixée par le protocole signé à Tchougoutchak en 1864, à l'est du lac Zaïsan, ayant été trouvée défectueuse, les deux gouvernements nommeront des commissaires qui modifieront, d'un commun accord, l'ancien tracé, de manière à écarter les défectuosités signalées et à établir une séparation efficace entre les tribus kirghises soumises aux deux Empires.

Il sera donné au nouveau tracé, en tant que possible, une direction intermédiaire entre l'ancienne frontière et une ligne droite se dirigeant des monts Kouïtoun vers les monts Saour, en traversant le Tcherny-Irtych.

Article IX.

Des commissaires seront nommés par les deux parties contractantes, pour procéder à la pose de poteaux de démarcation, tant sur le tracé fixé par les articles précédents VII et VIII, que sur les parties de la frontière où il n'a pas encore été posé de poteaux. L'époque et le lieu de réunion de ces commissaires seront fixés par une entente eutre les deux gouvernements.

Les deux gouvernements nommeront également des commissaires pour examiner la frontière et pour poser des poteaux de démarcation entre la province russe de Ferganah et la partie падлежащей Китаю Кашгарской области. Въ occidentale de la province chinoise de Kachgar. основание работъ коммиссаровъ будетъ принята существующая граница.

Статья Х.

Принадлежащее россійскому правительству, по договорамъ, право назначать консуловъ въ Или, Тарбагатав, Кашгарв и Ургв распространяется отнын'в на города Су-чжэу (Цзя-юйгуань) и Турфанъ. Въ городахъ: Кобдо, Улясутат, Хами, Урумци и Гучепт россійское правительство будетъ учреждать консульства по мфрф развитія торговли и по соглашенію съ китайскимъ правительствомъ.

Консула въ Су-чжэу (Цзя-юй-гуанѣ) и Турфан' будутъ исполнять консульскія обязапности въ соседнихъ округахъ, въ которыхъ интересы русскихъ подданыхъ будутъ требовать присутствія ихъ.

Постановленія 5-й и 6-й статей договора, заключеннаго въ Пекинъ въ 1860 году, относительно отвода участковъ земли подъ зданія консульствъ и подъ кладбища и пастбища, будутъ относиться также къ городамъ Су-чжэу (Цзя-юйгуань) и Турфану. До постройки зданій для консульствъ мъстныя власти будуть оказывать консуламъ содъйствіе къ пріисканію пеобходимыхъ для нихъ временныхъ помѣщеній.

Россійскіе консула въ Монголіи и въ округахъ, лежащихъ по обоимъ склонамъ Тянь-шаня, будутъ пользоваться, для переѣздовъ своихъ и пересылки корреспонденціи, правительственными почтовыми учрежденіями, согласно съ тімъ, что постаповлено въ 11-й стать тяпь-цзиньскаго договора и въ 12-й стать в некинскаго договора. Китайскія власти, къ которымъ они будутъ обращаться съ этою цёлью, будуть оказывать имъ содъйствіе.

Такъ какъ городъ Турфанъ не принадлежитъ къ мъстамъ, открытымъ для иностранной торговли, то право учредить консульство въ этомъ blir un consulat ne saurait être invoqué comme

Ces commissaires prendront pour base de leurs travaux la frontière existante.

Article X.

Le droit reconnu au gouvernement russe, par les traités, de nommer des consuls à Ili, à Tarbagataï, à Kachgar et à Ourga est étendu, dès à-présent, aux villes de Sou-tcheou (Tsia-yukouan) et de Tourfan. Dans les villes suivantes: Kobdo, Ouliassoutaï, Khami, Ouroumtsi et Goutchen, le gouvernement russe établira des consulats au fur et à mesure du développement du commerce, et après entente avec le gouvernement chinois.

Les consuls de Sou-tcheou (Tsia-yu-kouan) et de Tourfan exerceront les fonctions consulaires dans les districts voisins, où les intérêts des sujets russes réclameront leur présence.

Les dispositions contenues dans les articles 5 et 6 du traité conclu à Pékin, en 1860, et relatives à la concession de terrains pour les maisons des consulats, pour les cimetières et pour les pâturages, s'appliqueront également aux villes de Sou-tcheou (Tsia-yu-kouan) et de Tourfan. Les autorités locales aideront les consuls à trouver des habitations provisoires jusqu'au moment où les maisons des consulats seront construites.

Les consuls russes en Mongolie et dans les arrondissements situés sur les deux versants du Tian-chan se serviront, pour leurs voyages et pour l'envoi de leur correspondance, des institutions postales du gouvernement, conformément aux stipulations de l'article 11 du traité de Tientsin et de l'article 12 du traité de Pékin. Les autorités chinoises, auxquelles ils s'adresseront à ces fins, leur prêteront aide et assistance.

La ville de Tourfan n'étant pas une localité ouverte au commerce étranger, le droit d'y étaгородъ не можетъ служить основаніемъ къ распространенію такого же преимущества на китайскіе порты, на внутреннія области и на Маньчжурію.

Статья XI.

Россійскіе консула въ Кита в будуть сноситься, по деламъ службы, или съ местными властями города, въ которомъ они пребывають, или съ высшими властями округа или области, смотря по тому, какъ этого потребуютъ ввъренные имъ интересы, важность подлежащихъ обсуждению дёль и скорейшее ихъ решеніе. Переписка между ними будетъ производиться въ формъ офипіальныхъ писемъ. Что же касается до порядка, который должень соблюдаться при свиданіяхъ ихъ, и вообще въ ихъ сношеніяхъ, то онъ будеть основань на вниманіи, которое обязаны оказывать другь другу должностныя лица дружественныхъ державъ.

Всь дела, которыя будуть вознакать между подданными обоихъ государствъ, въ китайскихъ предёлахъ, по поводу торговыхъ и другаго рода сдёлокъ, будутъ разбираться и рёшаться консулами и китайскими властями по взаимному соглашенію.

Въ тяжбахъ по торговымъ деламъ обеммъ сторонамъ предоставляется окончить дело полюбовно, при содъйствіи посредниковъ, выбранныхъ каждою стороною. Если бы соглашение не было достигнуто этимъ путемъ, дёло разбирается и рашается властями обоихъ государствъ.

Письменныя обязательства, заключаемыя между русскими и китайскими подданными, относительно заказа товаровъ, перевозки оныхъ, найма лавокъ, домовъ и другихъ помѣщеній, пли относительно другихъ сдёлокъ подобнаго рода, могуть быть предъявляемы къ засвидтельствованію въ консульства и въ высшія м'єстныя управленія, которыя обязаны свидътельствовать tés. En cas de non-exécution des engagements

précédent pour obtenir un droit analogue par rapport aux ports de la Chine, aux provinces intérieures et à la Mandchourie.

Article XI.

Les consuls russes en Chine communiqueront, pour affaires de service, soit avec les autorités locales de la ville de leur résidence, soit avec les autorités supérieures de l'arrondissement ou de la province, suivant que les intérêts qui leur sont respectivement confiés, l'importance des affaires à traiter et leur prompte expédition l'exigerent. La correspondance entre eux se fera sous forme de lettres officielles. Quant aux règles d'étiquette à observer lors de leurs entrevues et, en général, dans leurs relations, elles seront basées sur les égards que se doivent réciproquement les fonctionnaires de deux puissances amies.

Toutes les affaires qui surgiront sur territoire chinois, au sujet de transactions commerciales ou autres, entre les ressortissants des deux états, seront examinées et réglées, d'un commun accord, par les consuls et les autorités chinoises.

Dans les litiges en matière de commerce, les deux parties pourront terminer leurs différends à l'amiable, au moyen d'arbitres choisis de part et d'autre. Si l'entente ne s'établit pas par cette voie, l'affaire sera examinée et réglée par les autorités des deux états.

Les engagements contractés par écrit, entre sujets russes et chinois, relativement à des commandes de marchandises, au transport de cellesci, à la location de boutiques, de maisons et d'autres emplacements, ou relatifs à d'autres transactions du même genre, peuvent être présentés à la légalisation des consulats et des administrations supérieures locales qui sont tenus de légaliser les documents qui leur sont présenпредъявляемые имъ документы. Въ случат неустойки по заключеннымъ обязательствамъ, консула и китайскія власти принимають міры, посредствомъ которыхъ выполнение обязательствъ могло бы быть обезпечено.

Статья XII.

Русскимъ подданнымъ предоставляется право по прежнему торговать безношлинно въ нодвластной Китаю Монголіи, какъ въ м'єстахъ и аймакахъ, въ которыхъ существуетъ китайское управленіе, такъ и въ техъ, где опаго не имется.

Правомъ безношлиной торговли русскіе подданные будутъ равнымъ образомъ пользоваться въ городахъ и прочихъ мъстахъ Илійскаго, Тарбагатайскаго, Кашгарскаго, Урумційскаго и прочихъ округовъ, лежащихъ по съверному и южному склонамъ Тянь-шаньскаго хребта, до Великой Стены. Право это будеть отменено, когда съ развитіемъ торговли возникнетъ необходимость установить таможенный тарифъ, о чемъ оба правительства войдуть въ соглашение.

Русскіе подданные могутъ ввозить въ упомянутыя выше китайскія области и вывозить изъ пихъ всякія произведенія, какого бы происхожденія они ни были. Покупки и продажи они могутъ совершать на деньги, или посредствомъ обмина товаровъ; уплаты же они имфютъ право производить товарами всякаго рода.

Статья XIII.

Въ мѣстахъ, гдъ россійское правительство будеть инвть право учредить консульства, а равно и въ городъ Калганъ, русскіе подданные могуть строить собственные дома, лавки, амбары и другія зданія на участкахъ, которые будутъ пріобрѣтаться ими, или же отводиться имъ

contractés, le consul et les autorités chinoises aviseront aux mesures capables d'assurer l'exécution de ces obligations.

Article XII.

Les sujets russes sont autorisés à faire, comme par le passé, le commerce en franchise de droits dans la Mongolie soumise à la Chine, tant dans les localités et les aïmaks où il se trouve une administration chinoise, que dans ceux où il n'en existe point.

Les sujets russes jouiront également de la faculté de faire le commerce en franchise de droits, dans les villes et autres localités des provinces d'Ili, de Tarbagatar, de Kachgar, d'Ouroumtsi et autres, situées sur les versants nord et sud de la chaîne du Tian-chan, jusqu'à la Grande-Muraille. Cette immunité sera abrogée, lorsque le développement du commerce nécessitera l'établissement d'un tarif douanier, conformément à une entente à survenir entre les deux gouvernements.

Les sujets russes pourront importer dans les susdites provinces de la Chine, et en exporter, toute espèce de produits, de quelque provenance qu'ils soint. Ils pourront faire des achats et des ventes, soit au comptant, soit par voie d'échange; ils auront le droit d'effectuer leurs paiements en marchandises de toute espèce.

Article XIII.

Dans les localités où le gouvernement russe aura le droit d'établir des consulats, ainsi que dans la ville de Kalgan, les sujets russes pourront construire des maisons, des boutiques, des magasins et d'autres bâtiments, sur les terrains qu'ils acquerront par voie d'achat, ou qui leur мъстными властями, согласно съ тъмъ, что по- seront concédés par les autorités locales, confor-

становлено въ 13-й статъ договора, заключеннаго въ Кульчже въ 1851 году, для Или и Тарбагатая.

Преинущества, вредоставляемыя русскимъ подданнымъ въ Калганв, гдв консульства не будетъ учреждено, составляютъ исключеніе, которое не можетъ быть распространено на какое либо другое мъсто во внутреннихъ областяхъ.

Статья XIV.

Русскіе купцы, желающіе отправлять товары сухимъ путемъ изъ Россіи, во внутреннія области Китан, могутъ провозить оные, по прежнему, чрезъ города Калганъ п Тунъ-чжэу, въ портъ Тянь-цзинь, а оттуда въ другіе порты и на внутренніе рынки, и продавать ихъ во всёхъ этихъ мъстахъ.

Этимъ же путемъ купцы будутъ пользоваться для вывоза въ Россію товаровъ, купленныхъ какъ въ названныхъ выще портахъ и городахъ, такъ и на впутреннихъ рынкахъ.

Имъ предоставляется также право отправляться, для торговыхъ дёль, въ городъ Су-чжэу (Цзя-юй-гуань), далье котораго русскіе караваны не будутъ проходить, и гдъ они будуть пользоваться всёми правами, предоставленными русской торговль въ Тянь-цзинь.

Статья XV.

Производство русскими подданными сухопутной торговли во внутреннихъ и внёшиихъ областяхъ Китая подчиняется Правиламъ, приложеннымъ къ настоящему Договору.

Торговыя постановленія настоящаго Договора и Правила, составляющія дополненіе къ нимъ, могуть быть подвергнуты пересмотру по прошествін десяти льть со дня разміна ратификацій Договора; но если, въ теченіи шести мѣсяцевъ до окончанія этого срока, ни одна изъ договари- rant de six mois avant l'expiration de ce terme

mément à ce qui a été établi pour l'Ili et le Tarbagataï, par l'article 13 du traité de Kouldja de 1851.

Les priviléges accordés aux sujets russes, dans la ville de Kalgan, où il n'y aura pas de consulat, constituent une exception qui ne saurait être étendue à aucune autre localité des provinces intérieures.

Article XIV.

Les négociants russes qui voudront expédier de Russie, par voie de terre, des marchandises dans les provinces intérieures de la Chine, pourront, comme autrefois, les diriger par les villes de Kalgan et de Toun-tcheou, sur le port de Tien-tsin, et de là, sur d'autres ports et marchés intérieurs, et les vendre dans ces différentes localités.

Les marchands se serviront de cette même voie pour exporter en Russie des marchandises achetées, tant dans les villes et ports susnommés, que sur les marchés intérieurs.

Ils auront également le droit de se rendre, pour affaires de commerce, à Sou-tcheou (Tsiayu-kouan), point terminal des caravanes russes, et ils y jouiront de tous les droits accordés au commerce russe à Tien-tsin.

Article XV.

Le commerce par voie de terre, exercé par les sujets russes dans les provinces intérieures et extérieures de la Chine, sera régi par le Règlement annexé au présent Traité.

Les stipulations commerciales du présent Traité, ainsi que le Règlement qui lui sert de complément, pourront être révisés après un intervalle de dix ans révolus, à partir du jour de l'échange des ratifications du Traité; mais si, dans le couвающихся сторонъ не заявить желанія пристунить къ пересмотру, торговым постановленія и Правила останутся въ силъ на новый десятилътній срокъ.

На торговлю, производимую русскими поддапными въ Китаћ, морскимъ путемъ, распрострапяются общія правила, установленныя для иностранной морской торговли въ Китав. Въ случав необходимости подвергнуть эти правила измъненіямъ, оба правительства вступять въ соглашеніе между собою по этому предмету.

Статья XVI.

Если бы, съ развитіемъ русской сухопутной торговли, возникла исобходимость установить таможенный тарифъ на ввозимые въ Китай и вывозимые оттуда товары, болье соотвытствуюжин смар и потребностямъ этой торговли чемъ нын в дъйствующіе тарифы, россійское и китайское правительства войдуть между собою въ соглашеніе по этому предмету, принявъ за основаніе, для опредёленія ввозныхъ и вывозныхъ пошинь, пятипроцентное со стоимости товаровъ обложеніе.

До установленія-же этого тарифа, вывозныя пошлины, взимаемыя нынё съ нёкоторыхъ сортовъ чая низшаго качества, въ размѣрѣ, одинаковомъ съ пошлинами на чай высшаго достоинства, будутъ уменьшены соразмѣрно со стоимостью этихъ низшихъ сортовъ чая. Опредъленіе этихъ пошлинъ на каждый сорть чая послёдуеть по соглашению китайскаго правительства съ россійскимъ посланникомъ въ Пекинъ, не позже одпого года со дня разм'вна ратификацій настоящаго Договора.

Статья XVII.

Въ виду разногласій, возникавшихъ до сего времени въ примънения 10-й статьи договора, заключеннаго въ Пекинъ въ 1860 году, симъ traité conclu à Pékin, en 1860, il est établi par

aucune des parties contractantes ne manifeste le désir de procéder à la révision, les stipulations commerciales, ainsi que le Règlement, resteront en vigueur pour un nouveau terme de dix ans.

Le commerce par voie de mer des sujets russes en Chine sera soumis aux règlements généraux, établis pour le commerce maritime étranger en Chine. S'il devient nécessaire d'apporter des modifications à ces règlements, les deux gouvernements établiront une entente à ce sujet.

Article XVI.

Si le développement du commerce russe par voie de terre provoque la nécessité de l'établissement, pour les marchandises d'exportation et d'importation en Chine, d'un tarif douanier, plus en rapport, que les tarifs actuellement en vigueur, avec les nécessités de ce commerce, les gouvernements russe et chinois procéderont à une entente à ce sujet, en adoptant, pour base de la fixation des droits d'entrée et de sortie, le taux de cinq-pour-cent de la valeur des marchandises.

Jusqu'à l'établissement de ce tarif, les droits d'exportation, prélevés sur quelques espèces de thés de qualités inférieures, actuellement imposés au taux établi pour le thé de qualité supérieure, seront diminués proportionnellement à leur valeur. Il sera procédé à la fixation de ces droits, pour chaque espèce de thé, par une entente entre le gouvernement chinois et l'envoyé de Russie à Pékin, dans le terme d'un an, au plus tard, à partir du jour de l'échange des ratifications du présent Traité.

Article XVII.

Des divergences d'opinion s'étant produites jusqu'ici dans l'application de l'article 10 du

опредъляется, что постановление означенной статьи, по предмету взыскания за украденный или угнанный за границу скоть, должно быть понимаемо въ томъ смыслѣ, что при открытип виновныхъ въ покражѣ или угонѣ скота, съ нихъ взыскивается дѣйствительная стоимость невозвращеннаго ими скота. Само собою разумѣется, что въ случаѣ несостоятельности виновныхъ въ покражѣ скота, взыскание за недостающее количество его не можетъ быть обращено на мѣстное начальство.

Пограничныя власти обоихъ государствъ будутъ строго преследовать, согласно законамъ своего государства, виновныхъ въ угоне или краже скота и принимать зависящія отъ нихъ мёры для возвращенія, по принадлежности, угнаннаго или перешедшаго за границу скота.

Слѣды угнаннаго или перешедшаго границу скота могутъ быть сдаваемы не только стражѣ пограничныхъ карауловъ, но и старшинамъ ближайшихъ поселеній.

Статья XVIII.

Постановленія договора, заключеннаго въ Айгунѣ 16-го мая 1858 года, касательно права подданныхъ обѣихъ имперій ходить на судахъ своихъ по рѣкамъ Амуру, Сунгари и Усури, и торговать съ жителями расположенныхъ по этимъ рѣкамъ мѣстностей, симъ подтверждаются.

Оба правительства приступять къ установленію соглашенія относнтельно способа прим'ьненія означенныхъ постановленій.

Статья XIX.

Постановленія прежнихъ договоровъ между Россією и Китаємъ, не изм'євенныя настоящимъ Договоромъ, остаются въ полной сил'є.

les présentes, que les stipulations de l'article susdit, relatives aux répétitions à exercer, en cas de vol et de détournement de bétail au-delà de la frontière, seront, à l'avenir, interprétées dans ce sens, que lors de la découverte d'individus coupables de vol ou de détournement de bétail, ils seront condamnés à payer la valeur réelle du bétail qu'ils n'auront pas restitué. Il est entendu qu'en cas d'insolvabilité des individus coupables de vol de bétail, l'indemnité à payer ne saurait être mise à la charge des autorités locales.

Les autorités frontières des deux états poursuivront, selon toute la rigueur des lois de leur pays, les individus coupables de détournement ou de vol de bétail, et devront prendre les mesures qui dépendront d'elles pour la restitution, à qui de droit, du bétail détourné ou qui aurait passé la frontière.

Les traces du bétail détourné ou qui aurait passé la frontière peuvent être indiquées nonseulement aux gardiens des postes frontières, mais aussi aux anciens des villages les plus proches.

Article XVIII.

Les stipulations du traité conclu à Aïgoun le 16 mai 1858 concernant les droits de sujets des deux empires de naviguer sur l'Amour, sur le Soungari et sur l'Oussouri, et de faire le commerce avec les populations des localités riveraines, sont et demeurent confirmées.

Les deux gouvernements procéderont à l'établissement d'une entente concernant le mode d'application des dites stipulations.

Article XIX.

Les dispositions des anciens traités entre la Russie et la Chine, non modifiées par le présent Traité, restent en pleine vigueur.

Статья ХХ.

Договоръ сей, по утверждении его обоими Императорами, будеть объявлень въ каждомъ государствъ ко всеобщему свъдънію и руководству. Разм'янь ратификацій посл'ядуеть вы С.-Петербургъ, въ щестимъсячный срокъ со дня подписанія Договора.

Постановивъ вышеприведенныя статьи, уполномоченные объихъ сторонъ подписали и скръиили своими печатями два экземпляра настоящаго Договора на русскомъ, китайскомъ и французскомъ языкахъ. Изъ трехъ текстовъ, по сличеніи оказавшихся согласными; руководствующимъ при толкованія Договора будеть служить французскій текстъ.

Заключенъ въ Санктъ-Петербургѣ, Февраля двънадцатаго дня тысяча восемьсотъ восемьдесять перваго года.

(Подписаль:) Николай Гирсъ.

 $(M, \Pi.)$ (Подписалъ:) Цзэпъ. (Подписаль:) Евгеній Бюцовъ. $(M, \Pi_{\cdot})$ $(M, \Pi.)$

Протоколъ.

На основани VI статьи Договора, подинсаннаго сего числа уполномоченными россійскаго и китайскаго правительствъ, китайское правительство уплатить россійскому правительству сумму въ дсвять милліонова металлических рублей, назначаемыхъ на покрытіе издержекъ по занятію русскими войсками Илійскаго края и на удовле-

Article XX.

Le présent Traité, après avoir été ratifié par les deux Empereurs, sera promulgué dans chaque empire, pour la connaissance et la gouverne de chacun. L'échange des ratifications aura lieu à St.-Pétersbourg, dans le délai de six mois à compter du jour de la signature du Traité.

Ayant arrêté les articles ci-dessus, les plénipotentiaires des deux parties contractantes ont signé et scellé de leurs sceaux deux exemplaires du présent Traité, en langues russe, chinoise et française. Des trois textes, dûment confrontés et trouvés concordants, le texte français fera foi pour l'interprétation du présent Traité.

Fait à Saint-Pétersbourg, le douze février mil huit-cent quatre-vingt-un.

(Signé:) Nicolas de Giers. · (Signé:) Tseng. (L. S.) (Signé:) Eugène Butzow (L. S.) (L. S.)

Protocole.

En vertu de l'article VI du Traité signé aujourd'hui par les plénipotentiaires des gouvernements russe et chinois, le gouvernement chinois paiera au gouvernement russe la somme de neuf millions de roubles métalliques, destinée à couvrir les frais de l'occupation du pays d'Ili par les troupes russes, et à satisfaire diverses réclamaтвореніе разныхъ денежныхъ претензій русскихъ | tions pécuniaires des sujets russes. Cette somme подданныхъ. Сумма эта должна быть выплачена doit être payée dans le délai de deux ans à

въ теченіи двухъ лѣтъ со дня размѣна ратифи-

Желая точнёйшимъ образомъ опредёлить порядокъ уплаты вышеупомянутой суммы, нижеподписавшіеся пришли къ слёдующему соглашенію:

Китайское правительство внесеть въ фунтахъ стерлингъ сумму, составляющую девять милліоновъ металлическихъ рублей, то есть, одина милліона четыреста тридцать одну тысячу шестьсоть шестьдесять четыре фунта стерлинга два шиллинга, братьямъ Берингъ п Ко въ Лондонъ, въ шести равныхъ частяхъ, по двъсти тридцати восьми тысячъ шестисотъ десяти фунтовъ стерлингъ тринадцати шиллинговъ восьми пенсовъ каждая, за вычетомъ обычныхъ банкирскихъ расходовъ, которые потребуются па переводъ этихъ уплатъ въ Лондонъ.

Уплаты будуть производиться каждые четыре мьсяца, первая— черезь четыре мьсяца посль размы ратификацій Договора, подписаннаго сего числа, послыдняя же—вь двухгодичный срокь послы размы сего.

Настоящій Протоколь будеть имѣть ту же силу и дѣйствіе, какъ если бы онъ быль помѣть щенъ отъ слова до слова въ подписанный сего числа Договоръ.

Въ удостовърение чего уполномоченные обояхъ Правительствъ подписали настоящій Протоколъ и приложили къ оному печати свои.

Въ Санктъ-Петербургѣ, Февраля двѣнадцатаго дня тысяча восемьсотъ восемьдесятъ перваго года.

(Подписаль:) Николай Гирсъ.

(М. П.) (Подписалъ:) Цзэнъ. (Подписалъ:) Евгеній Бюцовъ. (М. П.) (М. П.)

compter du jour de l'échange des ratifications du Traité.

Désirant préciser le mode de paiement de la somme précitée, les soussignés sont convenus de ce qui suit:

Le gouvernement chinois versera l'équivalent de la somme de neuf millions de roubles métalliques en livres sterling, soit un million quatre cent trente-un mille six cent soixante-quatre livres sterling deux shillings, chez M. M. Baring frères et Cie à Londres, en six parts égales de deux cent trente-huit mille six cent-dix livres sterling treize shillings huit pence chacune, moins les frais de banque d'usage qui seront occasionés par le transfert de ces paiements à Londres.

Les versements seront échelonnés à quatre mois de distance l'un de l'autre, le premier devant être effectué quatre mois après l'échange des ratifications du Traité signé aujourd'hui, et le dernier au terme de deux ans révolus après cet échange.

Le présent protocole aura la même force et valeur que s'il était înséré mot à mot dans le Traité signé aujourd'hui.

En foi de quoi les plénipotentiaires des deux gouvernements ont signé le présent Protocole et y ont apposé leurs sceaux.

Fait à Saint-Pétersbourg, le douze février mil huit-cent quatre-vingt-un.

(Signé:) Nicolas de Giers.
(L. S.)
(Signé:) Tseng.
(Signé:) Eugène Butzow.
(L. S.)

Правила для сухопутной торговли.

Статья 1.

По границѣ обоихъ государствъ, на разстояніи пятидесяти верстъ (сто китайскихъ ли) въ ту и другую сторону, дозволяется свободная и безпошлишная торговля между русскими и китайскими подданными. Въ надзорѣ за этою торговлею каждое правительство будетъ слѣдовать своимъ пограничнымъ постановленіямъ.

Статья 2.

Русскіе подданные, отправляющіеся для торговли въ Монголію и въ округи, лежащіе по съверному и южному склонамъ Тянь-шаня, могутъ переходить границу только въ извъстныхъ пунктахъ, исчислепныхъ въ спискъ, приложенномъ къ настоящимъ Правиламъ.

Они должны быть снабжены билетами отъ русскаго начальства, на русскомъ и китайскомъ языкахъ, съ монгольскимъ или татарскимъ переводомъ. Въ китайскомъ переводъ этихъ билетовъ, имя владъльца товаровъ или караваннаго старшины, родъ товаровъ и число тюковъ и выочнаго скота, могутъ быть обозначены по монгольски, или по татарски.

Билеть должень предъявляться, при вступленіи въ китайскіе предѣлы, въ ближайшемъ къ грапицѣ китайскомъ караулѣ, гдѣ, по провѣркѣ, караульное пачальство должно сдѣлать на немъ надлежащую отмѣтку.

Règlement pour le commerce par voie de terre.

Article 1.

Un commerce de libre échange et en franchise de droits, entre sujets russes et chinois, est autorisé sur une zône limitrophe s'étendant des deux côtés de la frontière à la distance de cinquante verstes (cent *li*). Chacun des deux gouvernements se réserve de surveiller ce commerce conformément à ses règlements frontières.

Article 2.

Les sujets russes, se rendant pour affaires de commerce en Mongolie et dans les districts situés sur les versants nord et sud du Tian-chan, peuvent franchir la frontière seulement en certains points, énumérés dans la Liste annexée au présent Règlement.

Ils doivent être munis, par les autorités russes, de permis en langue russe et chinoise, avec traduction mongole et tatare. Le nom du propriétaire de la marchandise ou du chef de la caravane, la spécification des marchandises, le nombre des colis et celui du bétail peuvent être indiqués, en langue mongole ou tatare, dans le texte chinois de ces permis.

A leur entrée sur territoire chinois les marchands sont tenus de présenter leurs permis au poste chinois le plus proche de la frontière, où, après vérification, le permis devra être visé par le chef du poste. Китайскія власти иміноть право задерживать купцовь, перешедшихь границу безь билстовь, и препровождать ихъ къ ближайшему русскому пограничному начальству, или къ подлежащему консулу, для строгаго наказанія ихъ.

Въ случав утраты билета, владвлецъ его обязанъ заявить объ этомъ какъ ближайшему русскому консулу, для нолученія новаго вида, такъ и мёстному начальству, для полученія временнаго вида на дальнёйшее слёдованіе.

Товары, ввезенные въ Монголію и Притяньшаньскіе округа и тамъ не распроданные, могуть быть отправляемы въ города Тянь-цзинь и Сучжэу (Цзя-юй-гуань), для продажи тамъ, или провоза оныхъ далье, въ Китай.

Относительно сбора пошлинъ съ этихъ товаровъ, выдачи билетовъ на провозъ оныхъ и прочихъ таможенныхъ формальностей должио руководствоваться правилами, изложенными пиже.

Статья 3.

Русскіе купцы, отправляющіе товары въ Тянь-цзинь изъ Кяхты и Нерчинскаго края. обязаны провозить ихъ чрезъ Калганъ, Дунъба и Тунъ-чжэу. Этимъ же путемъ должны слѣдовать товары, отправляемые въ Тянь-цзинь, съ русской границы, чрезъ Кобдо и Гуй-хуа-чэнъ.

На провозъ товаровъ русскія власти, спабжаютъ купцовъ билетами, которые свидѣтельствуются подлежащимъ китайскимъ начальствомъ, съ обозначеніемъ въ оныхъ, на русскомъ и китайскомъ языкахъ, ймени владѣльца товаровъ, числа тюковъ и рода заключающихся въ нихъ товаровъ.

Les autorités chinoises ont le droit d'arrêter les marchands qui auraient franchi la frontière sans permis, et de les remettre entre les mains des autorités russes les plus proches de la frontière, ou au consul russe compétent, pour qu'une punition sévère leur soit infligée.

En cas de perte du permis, le propriétaire est tenu d'en aviser le consul russe le plus proche, pour s'en faire délivrer un nouveau, et d'en informer les autorités locales pour obtenir un certificat temporaire lui permettant de continuer sa route.

Les marchandises importées en Mongolie et dans les arrondissements situés sur les versants du Tian-chan, qui n'y auraint point été vendues, peuvent être dirigées sur les villes de Tien-tsin et de Sou-tcheou (Tsia-yu-kouan), pour y être vendues, ou pour être expédiées plus loin en Chine.

Pour le prélèvement des droits sur ces marchandises, pour la délivrance des permis de transport et pour les autres formalités de douane, il sera procédé conformément aux dispositions cidessous détaillées.

Article 3.

Les marchands russes qui expédient des marchandises de Kiakhta et du pays de Nertschinsk à Tien-tsin, sont tenus de les faire passer par Kalgan, Dounba et Toun-tcheou. La même voie sera prise par les marchandises dirigées sur Tien-tsin, de la frontière russe, par Kobdo et Kouï-houa-tchen.

Les marchands doivent être munis de permis de transport délivrés par les autorités russes, dûment visés par les autorités chinoises compétentes, et portant indication, en langues russe et chinoise, du nom du propriétaire des marchandises, du nombre des colis et du genre de la marchandise qu'ils contiennent.

Въ таможняхъ, находящихся на пути слъдованія товаровъ, китайскіе чины производять, безъ замедленія, повірку числа тюковъ и осмотръ товаровъ, и пропускають оные по засвидътельствованін билета.

Если во время таможеннаго осмотра будутъ разбиты тюки, таможня распоряжается укупоркою оныхъ вновь и отм'вчаетъ въ билств число разбитыхъ мѣстъ.

Таможенный осмотръ долженъ продолжаться не болье двухъ часовъ.

Билетъ долженъ быть въ течени шести мѣсяцевъ представленъ въ Тянь-цзинскую таможню для уничтоженія. Если срокъ этоть окажется недостаточнымъ для владъльца товаровъ, опъ обязанъ заблаговременно залвить объ этомъ китайскому начальству.

Въ случав потери билета, купецъ обязанъизвъстить о семъ начальство, выдавшее билетъ, для полученія дубликата онаго, и съ этою цёлью указать нумеръ и число утеряннаго билета; ближайшая же на пути таможня, удостов фившись въ правильности заявленія купца, выдаеть ему временное свидътельство, съ которымъ товары могуть следовать далее.

За невърное, въ этомъ случаъ, показапіе количества товаровъ, сдъланное, если то будетъ доказано, съ цёлью сокрытія проданнаго по пути товара, или избъжанія уплаты пошлины, купецъ подвергается взысканію, опредъленному въ 8-й стать в настоящихъ Правилъ.

Статья 4.

Русскіе купцы, которые пожелали бы продать въ Калган'в какую либо часть привезенныхъ изъ Россін товаровъ; должны заявить объ этомъ въ теченія пяти дней м'єстному начальству, которое, déclaration à l'autorité locale dans le délai de

Les fonctionnaires des douanes chinoises situées sur la route suivie par les marchandises, procéderout, sans retard, à la vérification du nombre des colis et à la visite des marchandises qu'ils laisseront passer, après avoir apposé le visa sur le permis.

Les colis ouverts durant la visite douanière seront refermés par les soins de la douane, qui marquera sur le permis le nombre des colis ouverts.

La visite douanière ne doit pas durer plus de deux heures.

Les permis devront être présentés, dans un délai de six mois, à la douane de Tien-tsin, pour être annulés. Si le propriétaire des marchandises trouve ce délai insuffisant, il est tenu d'en informer, en temps et lieu, les autorités chinoises.

En cas de perte du permis, le marchand est tenu d'en aviser les autorités qui le lui ont délivré, pour obtenir un duplicata, et de déclarer à cet effet le numéro et la date du permis égaré. La douane la plus proche, située sur sa route, après avoir constaté l'exactitude de la déclaration du marchand, lui délivre un certificat provisoire, avec lequel les marchandises peuvent être dirigées plus loin.

Une déclaration inexacte de la quantité des marchandises, s'il est prouvé qu'elle a été faite avec l'intention de dissimuler des ventes opérées en route, ou d'échapper au paiement des droits, entraîne, pour le marchand, l'application des peines établies dans l'article 8 du présent Règlement.

Article 4.

Les marchands russes qui désireraient vendre à Kalgan une partie quelconque des marchandises importées de Russie, doivent en faire la

по внесеніи купцомъ полной ввозной пошлины, выдаеть ему дозволительное на продажу товаровъ свид'єтельство.

Статья 5.

• Съ товаровъ, ввезенныхъ русскими купцами сухимъ путемъ изъ Россіи въ Тянь-цзинь, взимается ввозная пошлина въ размѣрѣ двухъ третей полной по тарифу ношлины.

Товары, ввезенные изъ Россіи въ Су-чжэу (Цзя-юй-гуань), будутъ очищаться въ этомъ городѣ пошлинами въ размѣрѣ, опредѣленномъ для товаровъ, ввозимыхъ въ Тянь-цзинь, и подлежать правиламъ, установленнымъ для этого порта.

Статья 6.

Если оставленные въ Калганъ товары, очищенные ввозною пошлиною, не будутъ проданы тамъ, владълецъ оныхъ можетъ отправить ихъ въ Тунъ-чжэу, или Тянь-цзинь, причемъ таможня, не взимая новой пошлины, возвращаетъ купцу одну треть внесенной въ Калганъ ввозной пошлины, что и отмъчается въ билетъ, выдаваемомъ въ этомъ случаъ Калганскою таможнею.

Оставленные въ Калганѣ товары, очищенные ввозною пошлиною, могутъ быть отправляемы русскими купцами на внутренніе рыпки, па общихъ условіяхъ, установленныхъ для иностранной торговли въ Китаѣ, по уплатѣ транзитной пошлины (половинной). На провозъ товаровъ будетъ выдаваться билетъ, который долженъ предъявляться на всѣхъ лежащихъ на пути таможияхъ и заставахъ. Съ товаровъ, не сопровождаемыхъ таковыми билетами, взимаются въ проѣзжаемыхъ таможияхъ пошлины, на заставахъ же ли-изинъ.

cinq jours. Cèlle-ci, après acquittement par le marchand des droits d'importation entiers, lui délivre un permis de vente des marchandises.

Article 5.

Les marchandises importées de Russie par voie de terre, par les marchands russes, à Tientsin, y acquitteront un droit d'importation équivalent aux deux tiers des droits établis par le tarif.

Les marchandises importées de Russie à Soutcheou (Tsia-yu-kouan) paieront, dans cette ville, les mêmes droits et seront soumises aux mêmes règlements qu'à Tien-tsin.

Article 6.

Si les marchandises laissées à Kalgan et qui y ont acquitté les droits d'entrée, n'y sont point venducs, leur propriétaire pourra les expédier à Toun-tcheou, ou à Tien-tsin, et la douane, sans percevoir de nouveaux droits, restituera au marchand un tiers du droit d'entrée payé à Kalgan, en faisant une annotation correspondante sur le permis délivré en ce cas par la douane de Kalgan.

Les négociants russes peuvent expédier sur les marchés de l'intérieur les marchandises laissées à Kalgan et qui y ont acquitté les droits d'entrée, en se conformant aux conditions générales établies pour le commerce étranger en Chine, après acquittement d'un droit de transit (i. e. la moitié des droits spécifiés dans le tarif). Il sera délivré pour ces marchandises un permis de transport qui doit être exhibé à toutes les douanes et barrières situées sur la route. Les marchandises non accompagnées de ce permis auront à acquitter les droits aux douanes qu'elles traverseront, et le li-kin aux barrières.

Статья 7.

Товары, ввезенные изъ Россіи въ Су-чжэу (Цзя-юй-гуань), могутъ быть отправляемы на внутренніе рынки на условіяхъ, опредёленныхъ въ стать в 9-й настоящихъ Правилъ для товароть, отправляемыхъ на внутренніе рынки изъ Тянь-цзина.

Статья 8.

Если при таможенномъ осмотръ товаровъ, привезенныхъ изъ Россіи въ Тяпь-цзинь, окажется, что показанные въ билетъ товары были вынуты изъ тюковъ и замѣнены другими, или что количество оныхъ (за исключеніемъ оставленныхъ въ Калганъ) менъе того, которое обозначено въ билетъ, то всъ предъявленные къ осмотру товары конфискуются таможнею.

Само собою разумъется, что конфискаціи не нодлежать тюки, разбитые дорогою и потребовавшіе персукупорки, если о нихъ было заявлено въ ближайшей на пути таможи в и если последняя, удостовърившись въ цълости первоначальнаго товара, сдёлала объ этомъ отметку въ билеть.

Конфискаціи же подлежать товары, если будетъ обнаружено, что часть оныхъ была продана на пути следованія ихъ.

Если же товары провозились окольными путлми, для изб'єжанія осмотра въ таможняхъ, лежащихъ на пути, указанномъ въ статът 3-й, владелець товаровь подвергается взысканію въ размере полной ввозной пошлины.

Если бы нарушение вышеприведенныхъ постановленій совершено было возчиками, безъ в'єдома и участія влад'вльца товаровъ, таможни будуть propriétaire de la marchandise, par les voituriers,

Article 7.

Les marchandises importées de Russie à Soutchcou (Tsia-yu-kouan) peuvent être expédiées sur les marchés de l'intérieur, aux conditions stipulées dans l'article 9 du présent Règlement, pour les marchandises expédiées de Tien-tsin en destination des marchés de l'intérieur.

Article 8.

S'il était constaté, lors de la visite douanière des marchandises importées de Russie à Tien-tsin, que les marchandises spécifiées dans le permis ont été retirées des colis et remplacées par d'autres, ou bien que leur quantité (déduction faite de ce qui en aura été laissé à Kalgan) est inférieure au chiffre indiqué dans le permis, toutes les marchandises présentées à la visite seront confisquées par la douane.

Il est entendu que les colis avariés en route et qui, par suite de cela, auront subi un réemballage, ne seront pas sujets à confiscation, si toutefois le fait d'avarie a été dûment déclaré à la douane la plus proche et si cette dernière, après constatation de l'état intact de la marchandise primitivement expédiée, a fait une annotation correspondante sur le permis.

Seront sujettes à confiscation les marchandises dont il sera constaté qu'une partie a été vendue en chemin.

Si les marchandises ont été tansportées par des voies détournées, afin de les soustraire aux visites des douanes établies sur la route indiquée à l'article 3, le propriétaire en sera passible d'une amende égale au droit d'importation entier.

Si l'infraction aux règlements susmentionnés a été commise à l'insu et sans la participation du принимать это обстоятельство во внимание при назначеній взысканія. Постановленіе это касается исключительно м'Естностей, по которымъ направляется русская сухопутная торговля, и пе можетъ быть примънено къ подобныхъ же случаямъ, которые возникли бы въ портахъ или внутри страны.

Въ случав конфискаціи товаровъ, купцу предоставляется право выкупить оные, уплатою суммы равной стоимости товаровъ, по оценке, произведенной по соглашенію съ китайскими властями.

Статья 9.

При вывозѣ изъ Тянь-цзина, моремъ, въ какой либо другой китайскій порть, открытый по договорамъ для иностранной торговли, товаровъ, привезенныхъ сухимъ путемъ изъ Россіи, Тяньизиньская таможня взимаеть съ этихъ товаровъ одну треть полной по тарифу пошлины, въ дополненіе внесенныхъ уже двухъ третей. Въ другомъ же порта никакихъ пошлинъ не будетъ взиматься съ этихъ товаровъ.

Съ товаровъ же, вывозимыхъ изъ Тяньцзина или другихъ портовъ на внутренніе рынки, будетъ взиматься, на общихъ для иностранной торговли основаніяхъ, транзитная (половинпая) пошлина.

Статья 10.

Китайскіе товары, вывозимые русскими купцами въ Россію изъ Тянь-цзина, должны провозиться чрезъ Калганъ путемъ, обозначеннымъ въ стать В-й.

Съ товаровъ, при вывозѣ ихъ, взимается полная вывозная пошлина. Но съ купленныхъ въ Тянь-цзип'є обратно ввозныхъ товаровъ, равно

les douanes, en fixant l'amende, prendront cette circonstance en considération. Cette disposition se rapporte exclusivement aux localités traversées par le commerce russe par voie de terre, et ne saurait être appliquée à des cas analogues qui se produiraient dans les ports et dans l'intérieur des provinces.

En cas de confiscation des marchandises, le négociant a le droit de libérer celles-ci moyennant le versement d'une somme équivalente à leur valeur, dûment déterminée par une entente avec les autorités chinoises.

Article 9.

A l'exportation de Tien-tsin, par mer, en destination de quelque autre port chinois, ouvert par les traités au commerce étranger, des marchandises importées de Russie par voie de terre, la douane de Tien-tsin prélève sur ces marchandises un tiers des droits entiers fixés par le tarif, en sus des deux tiers déjà perçus. Aucun droit ne sera prélevé sur ces marchandises dans les autres ports.

Les marchandises exportées de Tien-tsin, ou des autres ports, en destination des marchés intérieurs, seront frappées du droit de transit (i. e. la moitié des droits spécifiés dans le tarif) d'après les dispositions générales établies pour le commerce étranger.

Article 10.

Les marchandises chinoises, exportées de Tientsin en Russie par les marchands russes, doivent être dirigées sur Kalgan par la voie indiquée à l'article 3.

Il sera prélevé sur ces marchandises, à leur sortie, des droits d'exportation entiers. Toutefois, les marchandises de réimportation achetées à какъ и съ товаровъ, купленныхъ въ другомъ Tien-tsin, ainsi que celles achetées dans un autre порть и отправленных въ Россію транзитомъ чрезъ Тянь-цзинь, при чемъ имѣется свидѣтельство въ уплатъ за оные вывозной пошлины, таковая вновь не взимается, а внесенная въ Тяньцзинъ половинная вторично ввозная пошлина (береговая) возвращается купцу, если онъ вывезетъ въ Россію оплаченные этою пошлиною товары въ теченіи года по уплатъ оной.

На провозъ товаровъ въ Россію русскій копсуль выдаеть билеть, въ которомъ обозначается, на русскомъ и китайскомъ языкахъ, имя владъльца товаровъ, число тюковъ и родъ заключающихся въ нихъ товаровъ. Билетъ долженъ быть засвидѣтельствованъ въ портовой таможиѣ и долженъ слѣдовать при товарахъ, для предъявленія при осмотрѣ въ лежащихъ на пути таможняхъ.

Относительно срока, въ который билеть долженъ быть представленъ въ таможнѣ къ уничтоженію, и случаевъ потери онаго, сообразоваться съ правилами, изложенными въ статьѣ 3-й.

Товары должны слёдовать путемъ, обозначеннымъ въ статъй 3-й, и дорогою не должны быть продаваемы; за нарушение же этого правила купецъ подвергается взысканиямъ, опредъленнымъ въ статъй 8-й. Осмотръ товаровъ въ лежащихъ на пути таможняхъ производится согласно правиламъ, изложеннымъ въ статъй 3-й.

Вывозимые изъ Су-чжэу (Цзя-юй-гуань) въ Россію китайскіе товары, купленные русскими купцами въ этомъ городѣ, или привезенные ими туда съ внутреннихъ рынковъ для вывоза въ Россію, будутъ очищаться пошлинами въ размѣрѣ, опредѣленномъ для товаровъ, вывозимыхъ изъ Тяпь-цзина, и подлежатъ правиламъ, установленнымъ для этого порта.

port et expédiées, en transit, à Tien-tsin, pour exportation en Russie, étant accompagnées d'un reçu de la douane constatant le paiement des droits de sortie, n'en seront pas frappées une seconde fois, et le demi-droit de réimportation (droit côtier) versé à Tien-tsin, sera restitué au marchand, si les marchandises qui auront acquitté ce droit sont exportées en Russie dans le délai d'un an après le versement de ce droit.

Le consul de Russie délivre, pour le transport des marchandises en Russie, un permis portant indication, en langues russe et chinoise, du nom du propriétaire de la marchandise, du nombre des colis et des marchandises qu'ils contiennent. Ces permis seront visés par la douane du port et devront accompagner les marchandises, pour être exhibés lors de la visite de celles-ci aux douanes établies sur la route.

On se conformera aux règles détaillées à l'article 3 quant au délai dans lequel le permis doite être présenté à la douane pour être annulé, et pour les cas de perte du permis.

Les marchandises doivent suivre la voie indiquée à l'article 3 et ne devront pas être vendues en route; l'infraction à cette règle entraînera, pour le marchand, l'application des pénalités indiquées à l'article 8. La visite des marchandises aux douanes situées sur la route se fera conformément aux règles indiquées à l'article 3.

Les marchandises chinoises que les marchands russes achèteront à Sou-tcheou (Tsia-yu-kouan) ou qu'ils y amèneront des marchés de l'intérieur en destination de la Russie, auront à acquitter, à leur exportation de Sou-tcheou en Russie, les droits fixés pour les marchandises exportées de Tien-tsin, et seront soumises aux règlements établis pour ce port.

Статья 11.

Съ товаровъ, купленныхъ въ Тупъ-чжэу, взимается, при вывоз'в ихъ въ Россію сухимъ путемъ, полная вывозная по тарифу пошлина.

Съ товаровъ, купленныхъ въ Калганъ, взимается въ этомъ городъ, при вывозъ ихъ въ Россію, пошлина въ размѣрѣ половины опредѣленныхъ въ тарифѣ пошлинъ.

Съ товаровъ же, купленныхъ русскими купцами на внутреннихъ рынкахъ и привезенныхъ въ Тунъ-чжэу и Калганъ для вывоза ихъ оттуда въ Россію, уплачивается еще транзитная пошлина, на основаніяхъ общихъ для иностранной торговли на внутреннихъ рынкахъ.

Мъстныя таможии поименованныхъ выше городовъ, но уплатъ купцомъ пошлины, выдаютъ ему билеть на провозъ товаровъ. На товары, вывозимые изъ Тунъ-чжэу, выдается билетъ изъ таможни въ Дунъ-ба, въ которую следуетъ обращаться какъ за получеціемъ опаго, такъ и для уплаты причитающейся съ товаровъ пошлины, Въбилет в должно быть упомянуто о запрещения продавать товары на пути следованія ихъ.

Изложенныя въ статъв 3-й правила о билетахъ, осмотръ товаровъ и проч., касаются также товаровъ, вывозимыхъ изъ мъстъ, исчисленныхъ въ настоящей статьв.

Статья 12.

Съ товаровъ иностранныхъ, вывозимыхъ сухимъ путемъ въ Россію изъ Тянь-цзина, Тунъчжэу, Калгана и Цзя-юй-гуаня, не взимается пошлинъ, если купецъ предъявитъ таможенную квитанцію въ уплать за эти товары пошлинъ

Article 11.

Les marchandises achetées à Toun-tcheou auront à acquitter, à leur exportation en Russie par voie de terre, les droits de sortie entiers, selon le tarif.

Les marchandises achetées à Kalgan acquitteront dans cette ville, à leur exportation en Russie, un droit équivalent à la moitié des droits spécifiés dans le tarif.

Quant aux marchandises achetées par les négociants russes sur les marchés intérieurs et importées à Toun-tcheou et Kalgan, pour être exportées de là en Russie, elles seront, en outre, frappées de droits de transit, conformément aux règles générales établies pour le commerce étranger sur les marchés intérieurs.

Les douanes locales des villes ci-dessus énumérées, après avoir prélevé les droits, délivreront au marchand un permis pour le transport des marchandises. Pour les marchandises exportées de Toun-tcheou, ce permis sera délivré par la douane de Dounba, à laquelle se feront la demande de ce permis, ainsi que le versement des droits que les marchandises auront à acquitter. Il sera fait mention dans le permis de la défense de vendre les marchandises en route.

Les règles détaillées à l'article 3, relatives aux permis, à la visite des marchandises, etc., se rapportent également aux marchandises exportées des localités énumérées dans le présent article.

Article 12.

Les marchandises de provenance étrangère, exportées en destination de la Russie, par voie de terre; de Tien-tsin, de Toun-tcheou, de Kalgan et de Sou-tcheou (Tsia-yu-kouan), n'aurout pas de droits à acquitter, si le marchand produit un ввозной и транзитной. Если же товаръ былъ reçu de la douane accusant paiement des droits очищенъ одною лишь ввозною пошлиною, подлежащая таможия взыскиваеть съ купца еще транзитную пошлину по тарифу.

Статья 13.

Съ товаровъ, ввозимыхъ въ Китай русскими купцами и вывозимыхъ ими оттуда, будутъ взиматься пошлины по тарифу общему для иностранной торговли въ Китай и по дополнительному тарифу для русской торговли, составленному въ 1862 году.

Съ товаровъ, не поименованныхъ въ томъ или другомъ изъ этихъ тарифовъ, будетъ взиматься ношлина въ размъръ пяти процентовъ со стоимости.

Статья 14.

Следующие предметы допускаются къ ввозу и вывозу безпошлинно:

Золото и серебро въ слиткахъ. Иностранная монета. Мука разныхъ сортовъ. Саго. Сухари. Масо и зелень въ копсервахъ. Сыръ. Масло коровье, Конфекты. Иностраиная одежда, Изделія ювелирныя. Изд'ялія изъ серебра. Духи и мыло вськъ сортовъ. Древесный уголь. Дрова. Свечи иностранцаго изділія. Табакъ и сигары иностранные. Вино. Пиво. Спиртные напитки. Припасы и различные предметы, употребляемые въ домъ п на судахъ. Дорожный багажъ. Канцелярскіе припасы. Ковровыя издёлія. Ножевой товаръ. Иностранные лекарственные предметы. Стекло и хрусталь.

При ввозъ или вывозъ сухимъ путемъ поиме-

d'importation et de transit sur ces marchandises. Si elles n'ont acquitté que les droits d'entrée, la douane compétente réclamera, en outre, du négociant, le versement du droit de transit fixé par le tarif.

Article 13.

Les marchandises importées en Chine par les marchands russes, ou exportées par eux, acquitteront les droits de douane, selon le tarif général établi pour le commerce étranger en Chine, et selon le tarif additionnel établi en 1862 pour le commerce russe.

Les marchandises non énumérées dans l'un ou l'autre de ces tarifs, seront imposées d'un droit de cinq-pour-cent ad valorem.

Article 14.

Seront admis, en franchise de droits, à l'importation et à l'exportation, les articles suivants:

L'or et l'argent en lingots. La monnaie étrangère. Les farines de toute espèce. Le sagou. Les biscuits. Les viandes et les légumes en conserves. Le fromage. Le beurre. Les produits de confiserie. Les vêtements étrangers. Les objets de joaillerie. L'argenterie. Les parfums et les savons de toute espèce. Le charbon de bois. Le bois de chauffage. Les bougies de fabrication étrangère. Le tabac et les cigares étrangers. Les vins. La bière. Les boissons spiritueuses. Les provisions et -ustensiles de ménage, employés dans les maisons et sur les navires. Le bagage des voyageurs. Les fournitures de chancellerie. Les articles de tapisserie. La coutellerie, Les médicaments étrangers. La verroterie et les obiets en cristal.

Les articles ci-dessus énumérés passeront en нованныхъ выше предметовъ, они будутъ про- franchise de droits, à leur entrée et à leur sortie пускаться безпошлинно; но при отправлени ихъ па внутренніе рынки изъ городовъ и портовъ, упомянутыхъ въ настоящихъ Правилахъ, съ этихъ предметовъ будетъ взиматься транзитная пошлина въ размѣрѣ двухъ съ половиною процентовъ со стоимости ихъ. Этой пошлинѣ не будутъ подлежать, впрочемъ, дорожный багажъ, волото и серебро въ слиткахъ и иностранная монета.

Статья 15.

Слъдующіе предметы не допускаются къ ввозу или вывозу и, въ случав провоза контрабандою, подлежатъ конфискаціи:

Порохъ. Артиллерійскіе снаряды. Пушки. Ружья, винтовки, пистолеты и всякое огнестрыльное оружіе. Военные снаряды и припасы. Соль. Опіумъ.

Русскіе подданные, отправляющієся въ Китай, могуть им'єть при себ'є, для самозащиты, каждый по одному ружью ели пистолету, о чемъ должно быть упомянуто въим'єющихся при нихъбилетахъ.

Ввозъ русскими подданными селитры, сфры и свинца допускается лишь съ особаго разръшенія китайскаго начальства; предметы эти могуть быть продаваемы лишь тѣмъ китайскимъ подданнымъ, которые будутъ имѣть надлежащсе дозволеніе на покупку ихъ.

Запрещенъ вывозъ риса и китайской медной монеты. Ввозъ же риса, равно какъ и зерна всъхъ родовъ, допускается безпошлинно.

Статья 16.

Русскимъ купцамъ воспрещается перевозить; подъ видомъ собственныхъ товаровъ, товары китайскихъ купцовъ.

par voie de terre; mais s'ils sont expédiés, des villes et des ports mentionnés dans le présent Règlement, sur les marchés intérieurs, ils seront frappés d'un droit de transit au taux de deux et demi pour-cent ad valorem. Seront, toutefois, exempts du paiement de ce droit: le bagage des voyageurs, l'or et l'argent en lingots et la monnaie étrangère.

Article 15.

Sont prohibés tant pour l'importation que pour l'exportation, et sont sujets à confiscation dans le cas de transport en contrebande, les articles suivants:

La poudre. Les munitions d'artillerie. Les canons. Les fusils, les carabines, les pistolets et toutes les armes à feu. Les engins et munitions de guerre. Le sel. L'opium.

Les sujets russes se rendant en Chine pourront avoir, chacun pour leur défense personnelle, un fusil ou un pistolet, ce dont mention devra être faite dans le permis dont ils seront porteurs.

L'importation, par les sujets russes, du salpêtre, du soufre et du plomb, n'est admise que sur une autorisation spéciale des autorités chinoises, et ces articles ne pourront être vendus qu'aux sujets chinois qui auront reçu un permis d'achat spécial.

L'exportation du riz et de la monnaie de cuivre chinoise est prohibée. Par contre, l'importation du riz et de toutes les céréales est autorisée en franchise de droits.

Article 16.

Il est interdit aux négociants russes de transporter les marchandises appartenant à des commerçants chinois, en les faisant passer pour leur propriété.

Статья 17.

Китайскія власти иміють право принимать соотвітствующія міры противь контрабандной торговли.

(Подписаль:) Николай Гирсъ.(М. П.)(Подписаль:) Цзэнъ.(М. П.)

(Подписаль:) Евгеній Бюдовь. (М. П.)

Ириложеніе къ Статьт 2-й Иравиль для сухопутной торговли.

Списокъ пограничныхъ пупктовъ, чрезъ которые могутъ проъзжать русскіе подданные, отправляющіеся для торговли въ Китай.

•	•
Русскіе караулы:	Китайскіе караулы.
1. Старо-Цурухай- туйскій.	Хубольчжиху.
2. Цаганъ-Олоевскій.	Цзэринту.
3. Ключевской.	Моокгэдзэгэ.
4. Кулусутаевскій.	Улянту.
5. Часучеевскій.	Доролокъ.
6. Дурулгуевскій.	Хоринъ-нарасу.
7. Тохторскій.	Хураца.
8.	Баяндарга.
9. Ашингинскій.	Ащинга.
10. Менцзинскій.	Миндза.
11. Шарагольскій.	Уялга.
12. Кударинскій.	Кудара.
13. Кяхта.	Кяхта.
14. Бодійскій.	Хара-хучжиръ.
15. Желтуринскій.	Чжиргэтэй.
7 7	

Article 17.

Les autorités chinoises auront le droit de prendre telles mesures qui seront nécessaires, contre le commerce de contrebande.

(Signé:) Nicolas de Giers.

(L. S.)

(Signé:) Tseng.

(L. S.)

(Signé:) Eugène Butzow. (L. S.)

Annexe à l'Article 2 du Règlement pour le commerce par voie de terre.

Liste des points-frontières, par lesquels les sujets russes, se rendant en Chine pour affaires de commerce, pourront passer.

Postes russes.	Postes chinois.
1. Staro – Tsouroukhaï- touïsky.	Khouboltchjikhou.
2. Tsagan Oloïevsky.	Tzérintou.
3. Klioutchevsky.	Mookghèdzèghè.
4. Kouloussoutaïevsky.	Ouliantou.
5. Tchassoutchéïevsky.	Dorolok.
6. Douroulgouïevsky.	Khorine-narassou.
7. Tokhtorsky.	Khouratsa.
8.	Baïandarga.
9. Achinginsky.	Achinga.
10. Mentzinsky.	Mindza.
11. Charagolsky.	Ouïalga.
12. Koudarinsky.	Koudara.
13. Kiakhta.	Kiakhta.
14. Botsiisky.	Khara-khoutchjir.
15. Jeltourinsky.	Tchjirghètey.

16. Харацайскій.	,	Ортохо.	1	16. E
17. Хамнейскій.	,	Ирэкчиламъ.		17. E
18. Ключевской.		Уюлетъ.		18. E
19. Хангинскій.		Былтысъ.		19. E
20. Окинскій.		Цзай-гоолъ.	2	20. 0
21.		Чжинчжиликъ.		21.
22.		Юстытъ.		22.
23.		Суокъ.		23.
24.	Цаганъ-обо.		24.	
25.	Бургасутай.		25.	
26.	Хабаръ-усу.		26.	
27.	Бахты.		27.	
28.	Каптагай.		28.	
29.	Перевалъ Кокъ-су.		29.	
30.	Xoprocs.		30.	
31.	Перевалъ Бэдель.		31.	
32.	Перевалъ Тэрэкты.		32.	
33.	Перев	алъ Туругартъ.		33.
34.	Перев	аль Суіокъ.		34.
35.	Иркеп	птамъ.		35.

Настоящій списокъ переходныхъ пунктовъ можетъ быть измѣненъ по соглашенію между россійскимъ посланникомъ въ Пекинѣ и китайскимъ Министерствомъ Иностранныхъ Дѣлъ, на основаніи данныхъ, которыя будутъ доставлены имъ россійскими консулами и китайскими пограничными начальниками относительно удобствъ этихъ пунктовъ. Измѣненія же могутъ состоять въ исключеніи пѣкоторыхъ пунктовъ, могущихъ оказаться лишними, или въ замѣнѣ ихъ другими, болѣе необходимыми для торговаго движенія.

(Подписаль:) Николай Гирсъ.

(M. II.)	A 60	(Подп	исаль:) Цз	ЭНЪ.
(Подписаль:)	Евгеній	Бюцовъ.	(M.	П.)
(M. Π.)				

1	16. Kharatsaïsky.	Ortokho.
	17. Khamneïsky.	Irektchilam.
	18. Klioutchevskoï.	Ouïoulet.
	19. Khanghinsky.	Byltys.
	20. Okinsky.	Tzaï-gool.
	21.	Tchjintchjilik.
	22.	Ioustyt.
	23.	Souok.
	24. Tsagan-	-obo.
	25. Bourga	ssoutaï.
	26. Khabar	∵oussou.
	27. Bakhty	
	28. Kaptag	aï.
	29. La pas	se Kok-sou.
	30. Khorgo	os.
	31. La pas	se Bèd èl.
	32. La pas	se Tèrèkty.
	33. La pas	se Tourougarte.
	34. La pas	se Souïok.

La présente Liste des points de passage pourra être modifiée par une entente entre l'envoyé de Russie à Pékin et le Ministère des Affaires Etrangères de Chine, d'après les données relatives aux avantages de ces points qui leur seront fournies par les consuls de Russie et par les autorités frontières chinoises. Ces modifications porteront sur l'exclusion de certains points qui se cont reconnus superflus, ou sur leur remplacement par d'autres, plus nécessaires au mouvement du commerce.

Irkèchtam.

(Signé:) Nicolas de Giers.

(L. S.)

(Signé:) Tseng.

(Signé:) Eugène Butzow.

(L. S.)

界

各

卡

可

俟

中

或

邊

界

官

堅

俄

或

領

事

官

體

察

情

形

報

明

後

由

中

國

總

理

更 易 亦 可

單 衙 內 會 所 開 同 過 俄

或

駐

京

大

臣

商

議

酌

改

將

查

明

可

裁

之

處

分

别

删

減

或

以

便

商

處

酌

里

Подписали: Цзэпъ. (M.II.)

(M. II.) Евгеній Бюцовъ.

Николай Гирсъ.

(M. II.)

 $\equiv$ 二十 十 十 + + 十 四 五 蘇 圖 帖 伊 刖 霍 爾 列 叠 爾

克

第

山

口

九廊

克

蘇

山

口

果

斯

里

Щ

口

約 魯 克 克 噶 什 Ш 爾 特 唐 口 Ш 口

十 + 十 + 十 + 十 + + 九 + 八 六 七 四 五. ____ == 島 賽 貝 伊 劉 治 哈 蘇 攸 郭 尤 金 勒 勒 爾 爾 粒 鄸 吉 斯 鄂 特 勒 克 格 呼 托 克 提 霍 台 里 斯 特 志 粒 池 特 克 爾 粒 穆

+ <u> F</u>L. 布 爾 葛

台

+

四

查

罕

鄂

博

下自

雨此

國卡

同倫

名以

+ 六 哈 巴 爾 鳥 蘇 蘇

+

八

喀

普

他

溢

+

七

巴

克

富

十 十 十 + 十 十 九 七 八 六 五. 蒮欠 克 哈 哈 熱 留 木 粒 金 勒 車 斯 聶 采 都 甫 基 斯 斯 林

十 四 額 博 庚 齊 斯 斯 基 基 斯 基 基 斯

惠

基

Снисокъ пограничныхъ пунктовъ, чрезъ которые могутъ проѣзжать русскіе подданные, отправляющіеся для торговли въ Китай.

十 + 八 七 六 四 九 三毛 五 胡 鳴 巴 呼 霍 金 鳥 則 阿 中 葛 恰 庫 鳥 孳 楊 林 柏 或 深 粒 林 羅 梁 克 逹 子 河 憂 達 區 卡 查 納 洛 圖 里 圖 勒 志 拉 爾 粒 克 格 倫 呼 更可 噶 蘇

十 + 九 + 們 团 恰 庫 沙 深 森 克 達 拉 斯 金 圖 林 郭 斯 基 勒 斯 基 斯 基

基

TL. 七 六 四 查 庫 克 托 杜 查 斯 俄 蘇 魯 留 罕 克 魯 他 或 車 車 勒 蘇 額 羅 卡 托 業 爾 古 甫 羅 他 倫 粗 甫 業 業 斯 斯 業 魯 斯 甫 甫 海 基 基 甫 基 圖 斯 斯 斯 基 基 基 斯 基

俄

商

前

往

中

或

貿

易

過

界

卡

倫

單

單 外 或 方 米 准 穀 俄 及 商 各 運 種 進 糧 口 食 內 皆 如 華 准 商 販 特 運 進 奉 口 准 買 槪 明 免 文 稅 方 准 銷 售 中 或 米 鲖 錢

不

准

販

運

出

口

第 + 六 條

俄 商 不 准 包 庇 華 商 貨 物 運 往

各

口

第 十 七 條

防 偷 漏 諸 法 任 憑 中 或 官 隨 時 辦

凡

有

嚴

設 法 理

Подписали: Николай Гиреъ.

Цзанъ. (M. II.)

(M. II.) Евгеній Бюцовъ. (M. II.)

変子 稅

第 + 條

俄 則 商 及 續 販 則 運 貨 均 物 未 備 進 載 口 出 再 照 口 値 應 百 照 抽 各 五. 或 之 稅 例 則 及 納 同 稅 治 元 年 所 定 俄 或 續 則 納 稅 如 各

國

稅

第 + 四 條

凡 進 口 出 口 免 稅 之 物 如 金 銀 外 或 各 銀 錢 各 種 麫 砂 穀 米 麪 餅 熟 肉 熟 菜 牛 奶 酥 牛

油 蜜 餞 外 或 衣 服 金 銀 首 飾 挽 銀 器 香 水 胰 碱 炭 柴 薪 外 或 蠟 燭 外 或 煙 絲 煙 葉 外 國

各 酒 物 家 用 由 陸 雜 路 物 船 進 用 口 出 雜 口 物 皆 行 季 准 免 紙 稅 張 筆 惟 墨 由 章 氈 程 毯 鐵 內 載 刀 利 各 器 城 及 外 各 或 海 自 用 口 藥 運 往 料 內 玻 地 璃 器 者 除 皿 金 以 銀上

第 + 五 條 外

國

銀

錢

行

季

 $\equiv$

項

仍

母

庸

議

外

其

餘

各

物

皆

按

每

値

百

网

完

納

稅

銀

____

兩

五

錢

凡 違 禁 之 物 如 火 藥 大 小 彈 子 碼較 位 大 小 鳥 鎗 并 ---切 軍 器 等 類 及 內 地 食 鹽 洋 藥 准往均

屬 違 禁 不 准 販 運 進 口 出 口 如 違 此 例 卽 將 所 運 違 禁 之 物 全 罰 入 官 俄 或 人 民 前

者 每 人 准 帶 鳥 鎗 或 手 鎗 桿 護 身 塡 入 執 脛 叉 硝 磺 白 鉛 須 奉 中 國 官 發 給

中

或

買 之 貨 物 繳 変 土 應 路 銷 色 復 货 照 行 執 包 進 運 第 走 照 件 口 往 $\equiv$ 沿 半 限 數 該 條 途 期 目 稅 章 不 處 并 若 仍 程 囘 得 遇 F 行 國 辦 銷 有 給 由 售 遺 還 者 理 該 所 至 如 失 關 俄 有 俄 違 執 滥 商 完 商 此 照 印 運 章 等 該 貨 納 申 肅 卽 事 商 稅 巴 州 照 均 或 餉 務 第 照 等 卽 須 領 貨 嘉 第 事 事 八 峪 條 $\equiv$ 官 均 照 照 關 所 條 相 發 定 章 天 贩 隨 給 津 運 章 程 以 邓 該 程 辦 憑 或 罰 處 律 理 沿 文 字 該 辦 所 辦 途 買 沿 執 商 各 理 途 應 關 土 照 貨 註 各 照 口 關 第 及 查 明 商 在 卡 $\equiv$ 驗 內 查 條 放 人 驗 所 行 地 姓 貨 載 其 名 所

第十一條

執 家 俄 土 貨 照 商 口 其 出 囘 在 在 或 口 通 者 州 通 巴 州 照 販 或 買 買 各 應 土 或 土 在 貨 該 貨 在 目 由 內 口 或 地 陸 納 買 者 路 ___ 出 應 土 子 貨 在 稅 口 東 總 巴 卽 壩 例 或 E 應 報 應 稅 之 再 照 明 半 交 收 稅 俄 則 稅 ___ 完 子 商 發 稅 由 給 納 申 出 執 內 照 各 口 地 該 正 沿 贩 關 買 途 稅 其 不 土 口 收 貨 得 在 張 銷 稅 運 售 發 往 家 應 給 通 口 運 州 販 於 買 執 物 張

第十二條

照

內

載

明

其

由

以

上

各

處

運

貨

出

口

發

照

驗

貨

等

事

應

照

第

=

條

所

載

章

程

辦

理

俄 稅 子 商 稅 在 有 天 單 津 可 通 憑 州 不 張 家 再 重 口 徵 嘉 如 峪 關 祗 販 変 過 運 Œ 刖 或 稅 未 洋 変 貨 子 由 稅 陸 該 路 出 商 應 口 按 囘 照 或 稅 如 該 則 貨 在 該 己

關

豧

変

正

途 途 該 作 海 知 短 價 情 關 私 商 少 口 交 該 與 卡 售 行 及 官 原 各 關 ___ 抵 查 省 照 准 就 應 驗 經 其 體 近 不 內 查 與 關 符 地 察 經 出 中 遇 情 查 其 卽 口 有 出 貨 報 將 或 形 官 罰 所 以 分 全 明 上 按 令 行 報 刖 如 罰 完 照 情 查 入 查 官 驗 馬愈 原 事 辨 $\longrightarrow$ 之 貨 不 惟 IE 如 原 貨 估 貨 得 此 稅 僅 價 援 辦 繞 相 . 全 如 交 符 行 以 法 係 越 官 爲 入 係 車 捷 卽 專 官 亦 例 脚 徑 於 可 其 指 不 執 但 運 罰 沿 夫 接 照 俄 令 第 途 作 內 或 實 入 弊 $\equiv$ 註 陸 官 係 路 有 條 明 之 通 違 所 方 包 貨 商 載 以 可 箱 之 如 損 經 上 冤 商 其 過 章 路 壤 議 各 行 程 必 人 罰 貨 走 願 處 應 將 而 主 以 儻 败 言 實 原 避 装 有 貨 各 不 沿 沿 者

第九條

津 俄 關 商 豧 自 交 俄 原 或 死 由 三 陸 分 路 之 運 至 ---天 稅 津 銀 之 俟 貨 抵 他 如 口 由 不 海 再 道 納 運 往 稅 議 如 定 由 天 通 津 商 及 各 他 口 口 應 運 按 入 照 內 稅 則 地 在 應

照 稅 則 交 子 稅 卽 正 稅 之半 脛 各 或 總 例 辦 理

第十條

應 俄 全 変 商 稅 交 出 在 完 天 口 津 有 正 單 販 稅 買 可 若 土 憑 在 貨 至 天 此 津 巴 不 販 或 買 再 應 重 復 由 徵 第 進 該 $\equiv$ 口 商 條 土 交 貨 所 稅 載 及 後 在 張 在 家 他 口 口 等 年 販 買 限 處 之 內 上 貨 路 出 口 經 行 囘 津 走 或 巴 俄 將 或 商 在 運 如 天 貨 在 津 出 他 所口口

按 天

第 五 條

俄 交 納 商 其 由 由 俄 俄 或 運 或 運 來 貨 來 貨 物 物 自 陸 至 肅 路 州 至 天 卽 嘉 津 峪 者 關 應 者 納 所 進 有 口 完 稅. 餉 納 照 稅 餉 稅 等 則 所 事 載 應 IE 照 稅 天 $\equiv$ 津 分

辦 理

第 六 條

俄 津 如 銷 商 在 在 售 張 家 不 張 家 再 口 口 納 酌 留 酌 稅 之 留 并 貨 之 將 貨 在 크 已 在 張 在 該 家 該 口 口 多 口 納 変 納 稅 之 稅 前 貨 者 __ 如 物 分 欲 補 有 運 還 未 入 俄 經 內 商 銷 地 卽 售 者 應 於 脛 該 准 各 該 口 國 所 商 總 發 運 轨 赴 例 再 照 通 変 內 州 註 或

稅 卽 正 稅 之半 該 口 發 給 運 貨 轨 脛 應 於 沿 途 所 過 各 關 卡 분 퉚 如 無 轨 照 者 則 逢 子 關

納 稅 遇 卡 抽 釐

第 七 條

俄 商 由 俄 國 運 來 貨 辨 物 至 肅 州 卽 嘉 峪 關 欲 運 入 內 地 者 應 雁 鞏 程 第 九 條 天 津 運

貨

第 八

入

內

地

之

例

___

律

理

俄 商 由 俄 或 運 夾 貨 物 至 天 津 除 報 明 酌 留 張 家 口 之貨 外 如 查 有 原 貨 抽 換

或

數

目

33

减

律

天

明

嘉 峪 關 或 在 該 關 口 銷 售 或 運 往 內 地 其 徴 收 稅 餉 發 給 運 貨 執 照 查 驗 放 行 等 事 均

照以下章程辦理

第三條

貨 關 中 俄 過 口 或 商 中 該 科 由 國 管 布 恰 官 官 多 克 蓋 員 歸 圖 迅 印 化. 呢 脛 速 城 布 点 內 前 楚 數 用 往 運 貨 查 中 天 看 津 前 俄 者 馬愈 网 往 照 亦 天 或 灆 文 由 津 字 戳 此 應 註 放 路 由 行 明 行 張 商 家 查 走 該 颙 人 口 之 姓 商 東 時 名 應 壩 貨 有 如 通 色 有 俄 州 拆 包 官 行 件 動 所 走 之 其 數 發 件 目 運 由 貨 任 俄 仍 由 憑 執 或 該 沿 照 邊 關 途 并 界 由 各 運 口

報 應 月 加 明 在 封 報 并 查 明 天 津 將 驗 原 給 關 拆 相 符 繳 執 動 暫 腥 銷 件 之 給 如 數 官 該 憑 於 據 並 商 照 呈 准 以 內 其 明 爲 註 運 日 限 明 貨 期 期 以 前 號 不 憑 足 查 行 頭 請 應 核 如 該 查 領 豫 該 新 關 先 照 商 報 查 所 註 明 馬愈 該 報 明 不 貨 補 處 得 數 給 官 過 字 不 員 ____ 符 樣 笸 儻 查 有 時 ___ 該 回 商 辰 商 至 其 人 係 就 遺 照 有 近 失 限 隱 關 轨 六 若 當 照 口

第四條

沿

途

私

賣

貨

物

希

圖

逃

稅

情

事

應

照

第

八

條

章

程

罰

辦

俄 口 商 報 明 由 交 俄 納 或 進 運 來 口 Œ 貨 稅 物 後 路 由 經 中 張 或 家 官 口 發 任 給 聽 賣 將 貨 貨 准 酌 單 留 方 若 准 干 銷 於 售 口 銷 售 限 亚 日 內 在 該 關

Правила для сухонутной торговли.

路 通 商 章 程

其 网 陸 如 或 第 何 邊 ___ 稽 界 條 察 百 貿 里 之 易 之 內 處 准 任 中 憑 俄 网 网

第

條

國

各

按

本

或

邊

界

限

制

辦

理

或

人

民

任

便

貿

易

均

不

納

稅

有 憑 處 于 或 或 所 俄 遺 中 查 此 [2] 文 附 彧 失 或 明 照 巴 字 清 商 轨 官 後 應 字 民 并 單 照 譯 前 加 卡 註 於 內 貨 留 往 偷 入 出 指 明 蒙 蒙 官 主 変 中 商 明 古 應 附 盖 國 人 古 卡 報 近 用 地 姓 文 及 倫 明 俄 戳 界 或 天 名 過 附 國 記 時 隨 巴 山 界 近 邊 爲 在 文 該 南 人 領 界 憑 附 姓 執 商 北 事 官 其 近 名 照 兩 應 官 邊 或 货 無 漢 有 路 以 領 界 執 色 文 貿 本 便 事 中 照 包 照 易 或 請 官 件 者 商 或 內 官 領 從 民 卡 牲 可 祗 所 新 嚴 過 畓 倫 用 能 發 罰 蒙 照 界 분 數 中 由 者 驗 季 辦 古 目 ---俄

該

若

遇

任

面

南

北

路

各

處

之

貨

有

未

經

銷

售

者

准

其

運

往

天

津

及

肅

州

卽

報

明

地

方

官

暫

給

憑

據

准

其

轨

此

前

行

其

運

到

蒙

古

及

天

Ш

11

字

程

兩

Протоколъ о денежномъ вознагражденіи.

將 布 按 俄 玫 百 兵 萬 代 圓 收 代 歸 還 守 俄 伊 犂 或 自 兵 費 換 約 及 之 俄 日 民 各 起 案 ___ 年 豧 歸 邺 完 之 歘 兩 共 或 全 銀 權 盧 國

大 臣 議 將 此 欸 変 納 次 序 辦 法 商 定 如 左

六 以 十 上 銀 四 圓 廬 零 布 玫 百 希 萬 令 圓 勻 作 合 英 六 次 金 除 磅 兌 ----百 至 四 倫 十 敦 匯 $\equiv$ 萬 費 毋 庸 千 由 六

或 付 給 外 按 毎 次 中 或 淨 変 英 金 磅 + $\equiv$ 萬 八 手 六 百 一中百

零 十 $\equiv$ 希 令 八 本 土 付 與 倫 敦 城 內 布 拉 得 别 林 格

領 作 爲 每 四 箇 月 変 納 次 第 次 自 換 約 後 四 首

號

收

+

圓

或 年 全 權 大 臣 畫 押 (M. II.) 現 月 銀

都 城 蓋 即 Подписали: 爲 Няколай Гирсъ. (M. II.) 憑 Евгеній Бюцовъ. Цзанъ.

光

緒

七

年

Œ

月

十

六

日

訂

於

淼

比

德

堡

(M. II.)

在

所

定

條

約

無

異

是

以

兩

変

納

末

次

在

換

約

後

期 滿 変 納 此 專 條 應 與 載 明

照 中 俄 网 或 全 權 大 臣 現 在 所 定 條 約 第 六 條 所 載 中

專

條

10

御 筆 粃 准 後 各 將 條 約 通 行 曉 諭 各處 地 方 遵 照 將 來 換 約 應 在 森 比 德 堡 自 畫押之

日起以六箇月為期

兩 國 全 權 大 臣 議 定 此 約 備 漢 文 俄 交 法 文 約 本 兩 分 畫 押 蓋 印 爲 憑 _____ 或 文字

校對無訛遇有講論以法文為証

光 緒 七 年 正 月 + 六 日 訂 於 森 比 德 堡 都 城

應 由 中 戜 總 理 衙 門 會 同 俄 或 駐 京 大 臣 自 换 約 後 ----年 內 會 商 酌 定

第十七條

條 劑 干 明 八 百 其 六 所 十 載 年 追 還 卽 咸 牲 豐 奋 之 + 意 年 作 在 北 爲 京 凡 所 有 定 牲 畜 條 約 被 第 人 十 偷 盜 條 誘 至 今 取 講 __ 解 經 獲 各 異 犯 應 應 將 將

界 啬 官 追 還 應 各 如 按 無 本 原 國 物 之 作 價 例 將 间 盜 該 取 犯 牲 追 啬 償 之 倘 該 犯 嚴 犯 行 無 究 力 治 赔 幷 還 設 地 法 方 將 官 自 不 行 能 越 代 界 赔 及 兩

盜

取

戜

邊

牲

此

之 牲 啬 追 還 其 自 行 越 界 及 被 盜 之 牲 奋 蹤 跡 可 以 示 知 邊 界 兵 幷 附 近 郷 長

第十八條

人

民

在

黑

龍

江

松

花

江

鳥

蘇

里

河

行

船

并

與

沿

江

帶

地

方

居

民

貿

易

现

在

復

寫

按 照 ___ 于 八 百 五. 4-八 年 五. 月 十 六 日 卽 咸 豐 八 年 在 愛 ,琿 所 定 條 約 應 准 兩 或

申 明 至 如 何 脛 辦 之 處 應 由 网 國 再 行 商 定

第十九條

风双 國 從 前 所 定 條 約 未 經 此 約 更 政 之 歘 應 仍 舊 照

行

第二十條

此約奉兩國

載

通

商

各

條

及

所

附

陸

路

通

商

章

程

自

換

約

之

日

起

於

十

年

後

可

以

商

議

酌

攺

如

得援以為例

第十四條

俄 或 由 商 天 自 津 俄 運 或 往 販 貨 别 由 口 及 陸 中 路 或 運 內 入 中 地 并 國 准 內 在 地 以 者 可 上 各 照 處 舊 銷 經 售 過 俄 張 家 商 在 口 以 通 上 刑 各 前 城 赴 天 各

及 內 地 置 買 貨 物 運 送 囘 或 者 亦 由 此 路 行 走 幷 准 俄 商 前 往 肅 州

貿 易 貨 討 至 關 而 止 應 得 利 盆. 照 天 津 ____ 律 辦 理

d add 1427 march

即

嘉

峪

關

津

口

第十五條

俄 或 人 民 在 中 或 內 地 及 關 外 地 方 陸 路 通 商 應 照 此 約 所 附 章 程 辦 理 此 約 所

+ 年 限 滿 前 六 當 月 未 請 商 政 應 仍 照 行 十 年 俄 或 人 民 在 中 或 沿 海 通 商 應 照

各 或 總 例 辦 理 如 將 來 總 例 有 應 修 败 之 處 由 兩 或 商 議 酉 定

第十六條

將 來 俄 或 陸 路 通 商 興 IIE 如 出 入 中 或 貨 物 必 須 另 定 稅 則 較 現 在 稅 則 更 爲 合

前 宜 者 應 将 應 现 由 照 网 或 上 等 商 茶 定 納 凡 稅 進 之 口 各 出 種 口 下 之 等 稅 茶 均 出 按 口 値 之 百 稅 抽 先 五 行 之 分 例 别 定 酌 擬 減 於 未 至 定 各 種 稅 茶 則 以 稅

領 據 由 官 同 員 事 可 查 网 官 以 之 或 辦 是 官 禮 及 如 報 員 地 因 相 領 會 待 方 貿 官 事 同 易 网 官 設 查 事 或 法 及 辦 務 人 兩 民 務 地 致 方 令 或 起 在 照 官 人 爭 中 依 處 民 端 或 字 爲 應 聽 貿 易 與 預 其 據 等 畫 定 辦 自 事 押 貨 行 理 蓋 致 物 擇 印 運 生 人 事 載 從 爲 貨 淵 中 憑 遇 物 調 應 有 租 處 由 不 賃 如 領 按 舖 事 不 字 房 官 能 等 據 與 調 事 辦 處 地 完 所 方 理 情 並 結 官 字 事 再 公

第十二條

設 議 魯 俄 官 定 木 或 之 齊 稅 人 處 及 民 則 關 坞 准 卽 將 外 在 准 免 中 之 貿 易 天 國 稅 蒙 之 亦 山 古 照 南 例 廢 舊 地 北 不 方 棄 兩 以 路 納 貿 易 上 各 稅 所 并 照 城 舊 載 貿 准 易 不 中 俄 暫 民 納 或 稅 在 各 不 其 處 伊 納 蒙 犂 准 稅 古 俄 俟 塔 民 將 爾 各 出 來 巴 處 商 哈 及 入 台 各 販 務 運 典 喀 盟 設 旺 什 各 官 噶 國 由 貨 與 兩 爾

第十三條

其

買

賣

貨

物

或

用

現

錢

或

以

貨

相

易

俱

可

并

准

俄

民

以

各

種

貨

物

抵

帳

物

國

千 俄 由 八 或 地 方 百 應 官 設 五 給 + 領 事 地 ___ 官 蓋 年 各 房 即 處 亦 咸 可 豐 及 元 張 張 家 年 家 所 口 口 定 准 無 領 伊 俄 事 犂 民 建 塔 而 爾 准 造 俄 舖 巴 民 哈 房 建 台 行 造 通 棧 舖 商 或 重 房 在 行 程 自 置 棧 第 他 + 地 處 方 內 條 或 照 地 辦 不 法

鳥

未

___

干

八

百

六

十

年

卽

咸

豐

十

年

北

京

條

約

第

<u>无</u>.

第

六

兩

條

應

給

子

可

蓋

房

屋

收

放

往 查 勘 照 兩 或 現 管 之 界 勘 定 安 設 界 牌

第十條

俄 或 照 舊 約 在 伊 犂 塔 爾 巴 哈 台 喀 什 噶 爾 庫 倫 設 址 領 事 官 外 亦 准 在 肅

齊 卽 古 嘉 城 峪 Ħ. 關 處 俟 及 商 吐 務 魯 典 番 旺 兩 始 城 由 設 兩 立 國 領 陸 事 續 其 商 餘 議 如 添 料 設 布 俄 多 國 鳥 在 里 肅 雅 蘇 州 台 卽 哈 嘉 密 峪 鳥 關 魯 及 木

吐 魯 番 所 設 領 事 官 於 附 近 各 處 地 方 關 繫 俄 民 事 件 均 有 前 往 辦 理 之 責 按 照

地 牲 方 畜 官 設 幫 並 同 墳 瑩 租 等 覓 暫 地 嘉 住 房 峪 屋 關 俄 及 或 吐 領 魯 事 番 官 亦 在 ~~----~~ 蒙 律 古 照 地 辦 方 領 事 及 天 官 山 公 署 南 未 北 兩 經 路 起 往 蓋 之 來 行 先

路 寄 發 信 逐 按 照 天 津 條 約 第 十 ___ 條 北 京 條 約 第 + _ 條 可 由 台 站 行 走 俄 或

領 事 官 以 此 事 相 託 中 或 官 卽 妥 爲 照 料 吐 魯 番 非 通 商 口 岸 而 設 址 領 事 各 海

第十一條

口

及

+

八

省

東

三

省

內

地

不

得

援

以

爲

例

之 俄 處 國 或 領 與 事 本 官 城 駐 地 中 方 或 官 . 遇 或 有 與 公 地 事 方 按 大 事 憲 僧豊 之 往 關 來 均 繫 用 案 件 公 之 文 緊 彼 此 要 往 及 來 應 會 如 晤 何 均 作 以 速

友

那

辦

理

34

州

日 起 按 照 此 約 所 附 專 條 內 載 辦 法 次 序 年 歸 完

第 七 條

犂 伊 地 犂 方 西 與 邊 俄 地 方 或 應 地 方 歸 交 俄 界 或 自 管 屬 刖 珍 以 便 島 因 山 順 入 霍 俄 籍 爾 果 而 斯 棄 田 河 地 至 之 該 民 河 在 入 彼 伊 安 犂 置 河 中 淮 流 或

再 過 伊 犂 河 往 南 至 鳥 宗 島 Щ 廓 里 札 特 村 東 邊 自 此 處 往 南 順 同 治 $\equiv$

年

塔

城

處

伊

界 約 所 定 舊 界

第 八 條

同 治 年 塔 城 界 約 所 定 凚 桑 湖 迤 東 之 界 查 有 不 安之 處 應 由 지지 或 特 派 大 峒臣

山 會 過 同 黑 勘 伊 败 以 爾 特 歸 妥 河 力加 至 并 薩 將 鳥 网 爾 或 嶺 所 書 屬 之 直 哈 線 薩 由 克 分 分 界 別 大 淸 臣 楚 就 至 此 分 界 直 辦 線 與 法 舊 應 界 自 之 奎 間

酌 定 新 界

什

第 九 條

以 上 第 七 第 八 兩 條 所 定 兩 或 交 界 地 方 及 從 前 未 並 界 牌 之 変 界 各 處 應 由 四刀

國 特 派 大 員 安 設 界 牌 該 大 員 等 會 齊 地 方 時 日 由 网 或 商 議 酌 定

俄 或 所 屬 之 費 爾 于 省 與 中 或 喀 什 噶 爾 西 邊 交 界 地 力 亦 由 网对 或 特 派 大 員 前

伊 犂 之 時 入 俄 或 籍 者 不 得 援 此 條 之 例 俄 或 人 田 地 在 咸 豐 元 年 伊 犂 通 商 章

程 第 十 <u>=</u> 條 所 定 貿 易 念 以 外 者 應 照 中 或 民 人 豐 完 納 稅

第五條

兩 或 特 派 大 臣 面 夌 遻 伊 犂 ___ 面 接 收 伊 犂 幷 遵 照 約 內 關 繫 変 收 各 事 宜

伊 犂 城 會 齊 辦 理 施 行 該 大 臣 遵 照 松 辨 変 收 伊 犂 事 宜 之 陝 廿 總 督 與 土 爾

吉

在

斯 田 總 督 商 定 次 序 開 辨 陝 甘 總 督 奉 到

大清國

大 皇 帝 該 員 批 到 准 塔 條 什 約 干 將 城 通 之 行 日 之 起 事 於 派 $\equiv$ 委 蔔 妥 月 員 內 前 應 往 將 塔 夌 什 收 于 伊 城 犂 知 之 照 事 土 辦 爾 吉 竣 能 斯 於 坦 先 總 期 督

竣亦可

第六條

大清國

大皇帝允将

大 俄 俄 商 或 自 及 被 同 害 治 俄 + 民 年 家 代 屬 收 各 代 案 守 豧 伊 犂 邺 之 所 歘 需 共 兵 費 銀 盧 幷 布 所 九 有 百 前 萬 此 在 圓 歸 中 還 或 俄 境 國 內 自 被 換 搶

受

虧

約

之

自

辦

餉

大

淸

或

大

皇

帝

恩

肯

出

示

曉

論

伊

犂

居

民

大 清 或 管 屬 其 伊 犂 西 邊 按 照 此 約 第 七 條 所 定 界 址 應 歸 俄 國 管 屬

第 二 條

大 淸 彭

大 皇 帝 允 降

諭 肯 將 伊 犂 櫌 亂 時 及 平 靖 後 該 處 居 民 所 爲 不 是 無 分 民 教 均 冤 究 治 免 追 財 產

中

官 員 於 変 收 伊 犂 以 前 遵 照

或

第 $\equiv$ 條

伊 犂 居 民 或 願 仍 居 原 處 爲 中 國 民 或 願 遷 居 俄 或 入 俄 或 籍 者 均 聽 其 便

應

於

変 收 伊 犂 以 前 詢 明 其 願 遷 居 俄 或 者 自 変 收 伊 犂 之 日 起 子 年 限 期 遷 居 攜

帶 財 物 中 或 官 幷 不 攔 阻

第 四 條

俄 或 人 在 伊 犂 地 方 置 有 田 地 者 変 收 伊 犂 後 仍 准 照 舊 管 業 其 伊 犂 居 民

交

收

Договоръ заключенный въ С.-Петербургѣ, 12 (24) Февраля 1881 года.

大

俄

國

欽

差

參參

議政

大

清

國

欽

差

出

使

俄

國

全

權

大

臣

等

毅

勇

侯

大

理

寺

少

卿

曾

協

以

固

和

好

是

以

特

派

全

權

大

臣

會

同

商

定

犂 大 皇 地 帝

千

八

百

七

十

年

卽

同

治

十

年

俄

兵

代

收

伊

大 俄 允 國 將

方 変 還

第

條

互 相 校 閱 後 議 定 條 約 如 左

諭

台

國 全 權 大 臣 各 將 所 奉 全

權

兩

大大 臣臣 出署 使理 中總 國管 全外 權部 大大 臣臣 薩 那

大 俄 或

大

皇

帝

願

將

兩

國

邊

界

及

通

商

等

事

於

兩

國

有

益

者

商

定

妥

大 皇 帝

大 淸 灵

布格 brough who

Протоколъ.

Нижеподписавшіеся, статсъ-секретарь, сенаторъ, дѣйствительный тайный совѣтникъ, управляющій Императорскимъ Министерствомъ Иностранныхъ Дѣлъ, Николай Гирсъ, и имѣющій титулъ Ни-юнъ-хоу, вице-предсѣдатель кассаціонной судебной палаты, чрезвычайный посланникъ и полномочный министръ Его Величества Императора Китайскаго при Его Величествѣ Императоръ Всероссійскомъ, Цзэнъ, собрались въ Министерствѣ Иностранныхъ Дѣлъ для обмѣна ратификованныхъ актовъ договора между Россіей и Китаемъ, подписаннаго въ Санктъ-Петербургѣ 12/24 Февраля 1881 года.

По прочтеніи подлежавших разміну документовь, которые были признаны во всемь тождественными съ подлиннымъ актомъ, былъ произведенъ обычнымъ порядкомъ размінь экземиляра Договора, ратификованнаго Его Величествомъ Императоромъ Всероссійскимъ 4-го Августа 1881 года, на экземиляръ ратификованный Его Величествомъ Императоромъ Китайскимъ ³/₁₅ Мая 1881 года.

Въ удостовърение чего нижеподписавшиеся составили настоящий Протоколъ, съ приложениемъ ихъ печатей.

Составленъ въ Санктъ-Петербургѣ, 7-го Августа тысяча восемьсотъ восемьдесятъ перваго года.

(Подписаль:) Н. Гирсь. (Подписаль:) Цзэнь. (М. П.)

Procès -verbal.

Les soussignés, Nicolas de Giers, secrétaire d'état, sénateur, conseiller privé actuel, dirigeant le Ministère Impérial des Affaires Étrangères, et Tseng, marquis de Neyong, vice-président de la haute cour de justice, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de Sa Majesté l'Empereur de la Chine près Sa Majesté l'Empereur de Russie, se sont réunis à l'hôtel du Ministère des Affaires Etrangères pour procéder à l'échange des actes de ratification du Traité entre la Russie et la Chine, signé à Saint-Pétersbourg, le 12/24 février 1881.

Après lecture des instruments respectifs, lesquels ont été reconnus textuellement conformes à l'acte original, l'échange de l'acte ratifié par Sa Majesté l'Empereur de Russie le 4/16 août 1881 contre l'acte ratifié par Sa Majesté l'Empereur de la Chine le 8/15 mai 1881, a eu lieu selon l'usage.

En foi de quoi les soussignés ont dressé le présent procès-verbal et l'ont revêtu du cachet de leurs armes.

Fait à Saint-Pétersbourg, le 7 août mil huit cent quatre-vingt-un.

(Signé:) Nicolas de Giers. (Signé:) Tseng. (L. S.)

ОГЛАВЛЕНІЕ.

Нерчинскій договоръ 1689 г	1
Буринскій трактатъ 1727 г	11
Размѣнное письмо или запись, учиненная при урочищѣ Абагайту-сопкѣ 12 Октября 1727 г	27
Размѣнное письмо или запись 27 Октября 1727 г	41
Кяхтинскій трактать 1727 г. (1728 г.) (Тексть трактата съ Россійской стороны)	50
Кяхтинскій трактать 1727 г. (1728 г.) (Тексть трактата съ Китайской стороны)	74
Дополнительная статья къ Кяхтинскому трактату 18 Октября 1768 г	84
Международный актъ, размѣненный 8-го Февраля 1792 г	93
Торговый трактать, заключенный 26 Іюля 1851 г. въ Кульджѣ	96
Договоръ, заключенный въ Айгунт въ 1858 г	110
Трактать, заключенный въ Тянь-Цзинѣ въ 1858 г	122
Дополнительный договоръ, заключенный въ Пекинв въ 1860 г	159
Протоколъ размѣна Пекинскаго дополнительнаго договора	172
Дополнительная статья къ Пекинскому договору	188
Правила для сухопутной торговли съ Китаемъ, заключенныя въ Пекинт 20 Февраля 1862 г	192
Дополнительный тарифъ пошлинъ съ предметовъ торговли Россіи съ Китаемъ	196
Правила для сухопутной торговли съ Китаемъ, заключенныя въ Пекинъ 15 Апръля 1869 г	211
Договоръ, заключенный въ СПетербургъ 12/24 Февраля 1881 г	225
Протоколь объ уплатъ Китайскимъ Правительствомъ Россійскому девяти милліоновъ металли-	
ческихъ рублей	236
Правила для сухопутной торговли, приложенныя къ Петербургскому договору	238
Списокъ пограничныхъ пунктовъ, чрезъ которые могутъ провзжать русскіе подданные,	
отправляющіеся для торговли въ Китай	248
Протоколь обывна актовь договора 1881 г	270

